BOGÁTI PÉTER

A LINKOSTOWNI CSAPDA

BOGÁTI PÉTER

A LINKOSTOWNI CSAPDA

REGÉNY

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 1976

NEPP JÓZSEF RAJZAIVAL

© Bogáti Péter, 1978

ISBN 963 11 0504 7

A kiadásért felel a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó
igazgatója
Felelős szerkesztő: Rónaszegi Miklós
Műszaki vezető: Gonda Pál. Képszerkesztő: Szecskó Tamás
Műszaki szerkesztő: Komlosán Gábor
64 800 példány, 15,2 (A/5) ív, MSZ 5601-59
75–2381. Szikra Lapnyomda, Budapest
IF 2385 – e – 7678

1. EGY VÁROS TALPIG SÖTÉTBEN

– Uram, van fegyver önnél?

– Természetesen van. És természetesen nem adom oda.

– Természetesen nem is kértem, uram. Csupán meg akartam győződni felőle. Ámbár... Linkostownba a legritkább esetben érkeznek az utasok fegyver nélkül,

Ezen nem lepődtem meg, noha életemben először jártam Linkostownban. Mindössze fél perce, hogy megérkeztem a helyi vonattal, amely egyetlen leszálló utasként engem hagyva hátra, máris kigördült a pályaudvarról. Igaz, ezt is csupán feltételeztem, mivel a peronon egyetlen lámpa sem égett, s így nem láttam tovább az orromnál. Az előtt pedig egy behemót alak tornyosult, s tette fel az előbbi udvarias, de határozott kérdést. Bár semmi közöm sem volt hozzá, helyesebbnek véltem, ha folytatom a társalgást.

– Találok itt valahol egy taxit? – kérdeztem.

– Természetesen talál – válaszolta készségesen. – De nem tanácsolom, hogy keressen. A linkostowni taxik a legritkább esetben szállítják oda utasukat, ahová az kívánja. De a fuvardíjat minden esetben behatják.

– Ó, ó! Ez kínos – sóhajtottam. – Mit tanácsol?

– Ha megengedi, azért vagyok itt, hogy szolgálatára legyek. Szabad a csomagját?

– Roppant kedves öntől, de ha számításba veszem, hogy úgyszólván nem is ismerjük egymást... Belátja, ugye...

– Bocsánat, uram, ez merőben az én hibám! Elfeledtem bemutatkozni. Csokornyakkendős Dzsimmi vagyok, a fogadó bizottság elnöke – mondotta, s választ sem várva, könnyedén felkapta két súlyos bőröndömet, és nekiiramodott a kijáratnak. Én, kénytelenségből, utána.

– Kint vár a kocsim – szórta maga mögé a szavakat a – Szeretetotthonba megyünk...

– Szeretetotthonba?! – lihegtem mögötte. – Nem vagyok én se öreg, se beteg! Egy tisztességes szállodába akarok menni!

– A Szeretetotthon a legtisztességesebb hotel a városban!

– És nyilván a legdrágább. – Rádöbbentem, hogy egy közönséges vendégfogó szállodai portásba botlottam bele balszerencsémre. – Motel nincs Linkostownban?

Megállt egy pillanatra, hátrafordult, de a bőröndöket nem eresztette el, csak a fejét csóválta.

– Nincs annyi golyó az ön hatlövetűjében, uram, már megbocsásson, hogy megfizesse a mi motelárainkat...

Ezt nem egészen értettem, de a magamfajta ügynökembernek, ha talpon akar maradni az üzleti versenyben, sohasem szabad meghátrálnia. Tűrtem, hogy vezessen.

A fekete túrakocsi a parkoló szélén állott. Eltekintve a helyenként lepattogzott festéktől, tűrhető állapotban hívőnek látszott, s a foltokat sem feltétlenül a golyók okozták – éppúgy lehettek a felcsapódó kavicsok nyomai. Némileg ugyan meghökkentett, hogy a jobb lámpa helyén csupán egy viaszgyertya árválkodott, jóllehet Dzsimmi azt sem gyújtotta meg, mivel a menetszél úgyis elfújta volna – de szabálytalanságot ebben sem fedezhettem fel, hiszen tudvalevő, hogy csak a bal lámpa hiányát tiltja a forgalmi előírás, az pedig égett. Reflektorfénye százötven méterre hasított vakító éket az éjszakába és azok szemébe, akik, szembejöttek. Ugyanis sem eloltani, sem tompítani nem lehetett.

Dzsimmi a csomagtartóba süllyesztette bőröndjeimét (viszontlátom-e őket valaha?!), s maga mellé ültetett, előre. A hátsó ülésen két srácot fedeztem fel, lehettek olyan tizennégy-tizenöt esztendősek. Aludtak, az ajtócsapódásra riadtak fel.

– Jó napot, uram! – köszöntött az egyik. – Parancsol egy italt? – S a másik már csavarta is az üveg kupakját. Dzsimmi elhárította a kínálást.

– Az úr nem a szomjas fajtából való – mondta jelentőségteljes hangsúlylyal, noha nekem sejtelmem sem volt, mire utal vele. Utazásaim során a legkülönösebb emberekkel találkoztam már, de ehhez hasonló helyzetbe még nem kerültem; nyugtalankodásomat azzal csitítottam, hogy hiszen úgysem tudok rajta változtatni, jobb lesz hát, ha kivárom, miként alakul. Társalogni azonban, mint említettem volt, sosem árt.

– Az ön gyermekei? – kérdeztem.

– Hová gondol, uram! A fogadó bizottság tagjai. Mint említeni bátorkodtam, én vagyok az elnök.

– Persze, persze. Engedje meg, hogy gratuláljak hozzá. Nagy megtiszteltetés...

– Ahogy vesszük, uram – biggyesztette le kissé vastag ajka szélét Dzsimmi, és elrántotta a kormányt, mert egy kis ötszázas, mint a fénytől bűvölt pillangó, egyenesem belénk tartott. De a fogadó bizottság elnöke ügyesen kikerülte. A többi szembejövő kocsi alighanem ismerte már a fekete túraautót, mert jöttünkre óvatosan behúzódott a legközelebbi kapualj-

ba, s megvárta, amíg elhaladunk mellette. – Ha tekintetbe veszi, uram – folytatta Dzsimmi -, hogy kerek esztendeje ön az első utas, aki leszáll nálunk a vonatról, önnek is el kell ismernie, hogy inkább csak tiszteletbeli elnökségről van szó ...

– S honnan tudták, hogy én, éppen én megállok itt?

– A vasútnak saját távírója van. S az állomásfőnököt értesítették a megyeszékhelyről, hogy egy pasas Linkostownba váltott jegyet... A többi már gyerekjáték, nemde?

– Kétségtelenül... – bólintottam, ámbár valami nyilvánvalóan nem egyezett. Helyesebbnek tartottam azonban, ha egyelőre nem teszek róla említést. Inkább, nehogy hallgatásom feltűnő legyen, másról kezdtem beszélni, és fejemmel hátrafelé az ismét álomba szenderült két gyerek felé intettem: – Szüleik nem nehezményezik, hogy a fogadó bizottság tagjai ilyen késői időpontban még fenn legyenek?

– Késői időpontban?! – Dzsimmi húsos teliholdképé merő csodálkozás volt. – De uram, hiszen mindössze délután öt óra van!

Karórámra pillantottam.

– Valóban! – kiáltottam fel. – S máris ilyen sötét?!

Dzsimmi vállat vont.

– Linkostown sötét város, uram.

Ezt kezdtem tapasztalni. Egyébként mindössze annyit tudtam a városról, amennyi minden útikönyvben megtalálható: Linkostown sűrű erdőségekkel körülvett sivatagi kisváros a keleti szélesség 45-ik és a déli hosszúság 90-ik fokán. A végtelen rónaságot itt csupán néhány gleccser szakítja meg, amely az ötezer méternél is magasabb hegyekből rohan a közeli tenger felé. A főleg iparral és kereskedelemmel foglalkozó lakosság békéjét csak időnként szakítja meg könnyű fegyverropogás; ilyenkor az áru többnyire-gazdát cserél. Mindamellett a temetkezési vállalkozóknak nincs módjuk meggazdagodni, mert a trópusi éghajlat a gyors temetést kívánja meg, ami nem kedvez a ceremóniáknak... Mint ennyiből is kiderül, Linkostown átlagos, majdhogynem jellegtelen kisváros, amilyent a térképeken tucatjával találni, amennyiben odarajzolták őket.

Noha erről az útikalauzok nem tettek említést, kéretlen házigazdám a szó szoros értelmében is igazat mondott: Linkostown sötét városnak bizonyult. A közvilágítás ostornyelei ugyan sűrűn szegélyezték az utat, de mint később megtudtam, az áramot hozzájuk vezető kábeleket már a lefektetés másnapján kilopták a nyitott munkaárokból. Legfeljebb néhány fényreklám segített eligazodni a városban, amelyeket elég magasra helyeztek ahhoz, hogy ártó kezektől távol legyenek, s a golyók is nehezen találják el. Linkostownban sok puskapor fogyott, de szerencsére kevés mesterlövész akadt.

Teljes fénnyel – pontosabban kék fénnyel – ragyogott a Sasszem bár neonfelirata is; már messziről a szemünkbe tűnt. Amikor odaértünk, Dzsimmi átkanyarodott az utca túlsó felére, és pontosan a kivilágított mulatóval átellenben állott meg. Kiszálltunk, s láttam, hogy mi is egy bár előtt parkolunk, de ez sötét ablakokkal, zárt bejárattal, vakon meredt a korai éjszakába. Közelebb léptem a bejárathoz, amelyen kiakasztott táblát fedeztem fel. Míg Dzsimmi kirakodott a csomagtartóból, a Sasszem bár villódzó fényeiben kibetűztem a tábla feliratát:

Tejvizezés miatt zárva!

Barátaim, fogjunk össze a tehenekkel!

Tehenek, fogjatok össze a barátainkkal!

átmenetileg:

SZERETETOTTHON

A feliratokat, mi tagadás, nem csupán a világítás hiánya miatt találtam homályosnak. De nem maradt időm töprengésre, mert Dzsimmi háromszor megkopogtatta az ajtó üvegét, majd kétszer belerúgott vaskeretébe. Kisvártatva kulcs csikordult belülről, és az ajtó feltárult. Bementünk.

Az egy szál pucér villanykörte, amely a helyiséget megvilágította, pazar fénynek tűnt a kinti bús sötétség után. Vendéglátói pari célzattal berendezett helyiségben állottunk, de hogy minőben, azt eldönteni nem tudtam. Tessék elképzelni egy korunk ízlése szerint felépült másodosztályú kocsmát, amelyet egy kóbor szellem merő csínytevésből átrendez kiscsoportosok óvodájává, majd az egész helyiséget átadja a helyi középiskola természettudományos önképzőkörének, hogy itt rendezzen tanulmányi versenyeket.

A pult, mint akármely más bárban, csapokkal, pléhburkolattal és magas bárszékekkel. Ugyanakkor a helyiség falait hófehérre festették, az asztalokat és székeket ugyancsak fehérre lakkozták. A falakon különböző feliratok lógtak: *Kepler három törvénye, Mi az a polipeptid lánc?* – és hasonló szövegekkel. A pénztárgép mellett sakktábla állott néhány bábuval és egy felirattal:

Aki három lépésben mattot ad, annak elengedjük a cechjét!

– Tiszteletem, tanár úr! – üdvözölte Dzsimmi azt, aki ajtót nyitott nekünk, és az egyik asztalhoz invitált. – Behoztam a vendéget. Ez az. – És rám mutatott.

– Jól van, Dzsimmi – bólintott a „tanár úr”, alacsony, vézna emberke. Lehetett talán negyvenesztendős. Barna, kicsit borostás, fáradt arcából átható, világoskék szemmel tekintett ki a világba. Egyáltalában nem látszott „tanár úr”-nak, igaz, kocsmárosnak sem. Kezet nyújtott, miközben fürkészve szemügyre vett. – Üdvözlöm Linkostownban. Még ha tévedésből jött is hozzánk.

– Ó, nem! Üzleti ügyben....

– Tehát tévedésből. Nem tesz semmit. Foglaljon helyet. Iszik valamit?

– Köszönöm, ha akad egy sör...

– Nem akad, de majd segítünk rajta. – Aprót nyomott az egyik srác markába, és az kivágtatott az ajtón. Alighanem a szemben világító Sasszem bárba. – Te hazamehetsz – intett a másik fiúnak. – Vége a mai szolgálatnak. – A fiú köszönt és ment.

– Egyedül elengedi őket? – csodálkoztam.

– Nem bántanak senkit... – felelte mosolyogva, csak a szeme maradt hidegkék.

Én ugyan éppen fordítva értettem a kérdést, de megint csak jobbnak láttam nem firtatni a dolgot. Végtére is mi közöm hozzá? Azért jöttem ide, hogy üzletet csináljak, nem pedig azért, hogy neveléstudományi kérdésekbe üssem az orromat!

– Megkérdezhetem, mi járatban? – ült mellém a „tanár úr”.

Honnan az ördögből találta ki a gondolatomat?!

– Gombügynök vagyok – válaszoltam. – Egy nagy cég utazója.

– Az anyja szömit! – csapott az asztalra Csokornyakkendős Dzsimmi, hogy még a padló is beleremegett. – Ezért nem találtam ki, mi a fene van a kufferjaiban! Mondom magamnak: bankrabló nem lehet, mert a papírpénz felit se nyomja... Ha meg fegyvercsempész, annak dupla nehéz lenne a cucca... A franc se hitte volna, hogy gomb! Milyen gomb?

Hát ennek hová lett egyszerre a választékos stílusa?

– Sokféle – válaszoltam. – Már ahogyan az a mintakollekciókban lenni szokott.

– Most már mindent tudsz, Dzsimmi – mondta a kék szemű –, most már eredj, és vidd fel az úr holmiját a hármasba. A kulcs ott lóg a szögön. Oda is akaszd vissza, azután mehetsz aludni. Mára te is végeztél.

– Igenis, tanár úr! – ugrott fel készségesen Dzsimmi, és eltakarodott, hogy teljesítse a parancsot. Végszóra visszaérkezett a gyerek is néhány palack sörrel. Vendéglátóm őt is hazaküldte, majd két poharat és sörnyitót hozott az asztalhoz.

– Körülbelül egy esztendeje ön az első utas, aki Linkostownba érkezik... – mondotta, és töltött mindkettőnknek.

– Igen, ezt már Dzsimmi barátunk is említette – feleltem.

– Tisztelem a bátorságát – koccintotta poharát az enyémhez. – Egészségére!

– Az önére is.

Ittunk.

– Valóban, az önök városának a híre nem egészen kifogástalan – mondottam azután. – Mindamellett üzletember vagyok, s az üzlet általában kockázattal jár.

– Én kevéssé értek az üzlethez... – S mintha bizonyítani akarná, tekintete körüljárt az aligha jövedelmező helyiségen. – A közbiztonság azonban valamelyest javult az utóbbi időben nálunk, noha még távolról sem jutottunk a dolog végére...

– Attól függ, mit ért ön vége alatt?

– Ha ismét felgyújthatjuk a lámpákat. Egyébként a linkostowniak túlnyomó többsége cipzárat visel. Még senkinek sem jutott eszébe gombot árusítani nekik. Ön figyelemre méltó egyéniségnek látszik. Bizonyára a gombokon kívül mással is foglalkozik....

– Ön a vesémbe lát – pirultam el. – Detektívregényeket írok. A hosszú, unalmas utazások alatt találom ki őket.

– Nem emlékszem rá, hogy olvastam volna valamelyik írását.

– Ebben nincs semmi meglepő. Ugyanis még egyetlen könyvemet sem adták ki.

– Ha ezért jött Linkostownba, előre megmondhatom önnek, hogy hiába váltott vasútjegyet. A linkostowniak nem gombolkoznak, nem nyomtatnak és nem olvasnak könyveket. Holnap bátran továbbutazhat.

– Nem szeretném elsietni... A kiadók általában azzal utasítják el írásaimat, hogy nem eléggé valószínűtlenek. Nem képesztik el az olvasót... Talán Linkostown segítségemre lehet... Új szempontokkal…

– Kívánom önnek, hogy épségben megérje – állott fel. – Megmutatom a szobáját,

– Köszönöm, nem sürgős – feleltem, és ülve maradtam. – A vonaton kipihentem magam. Ha nincs ellenére, szívesen elbeszélgetnék még önnel egy keveset.

– A gombüzletről kifejtettem a véleményemet. A detektívtörténeteket pedig nálunk nem írják, hanem végrehajtják. Jó éjszakát!

– Érdekes. Ezért küldött elém a pályaudvarra? Ezért cipelte tett ide? Hogy fizessen nekem egy sört, aztán aludni küldjön?

– Valóban nem ezért. Azt hittem, ön szándékkal jön Linkostownba. Akar itt valamit. De kiderült, hogy csak tévedésből szállott le.

– Ezt a tévedést már említette – mondottam lassan, és igyekeztem jelentőségteljes hangsúlyt adni következő szavaimnak: – Csupán az a különbség, hogy nem én tévedtem, hanem ön!

– Ezt készséggel elismerem – hajolt meg. – Óhajt még valamit?

– Igen. Magyarázatot.

– Nocsak! És mire?

– Erre az egészre... – mutattam magam körül. – Erre a helyiségre különösen és a linkostowni állapotokra általában. Nem szeretném bizonytalanságban álomra hajtani a fejem.

Elmosolyodott.

– Én viszont tisztelem, a gombügynököket általában és a regényíró gombügynököket különösen. De ha beavatnám a linkostowni viszonyokba, az nem segítene rajtam, és bizonyosan ártana önnek. Általában és különösen egyaránt.

– Sajnos már beavatott. Azzal, hogy várt, azzal, hogy idehozatott, azzal, hogy beszélgetni kezdett velem.

– Igyekszem jóvátenni. Azzal, hogy befejezem a beszélgetést, azzal, hogy visszavitetem a pályaudvarra, és azzal, hogy felrakatom a következő vonatra.

– Már késő, tisztelt „tanár úr”... Ugyanis akit ön várt, az nem érkezett meg. Ahhoz, hogy megtalálja, szüksége lehet még rám.

Visszajött az asztalhoz, fáradt arcából kivilágító kék széniét rám szegezte, mint a helyes feleletet elfeledő diákra.

– Nem értem – mondta csodálkozva. – Miről beszél?

Elfordítottam a tekintetemet a *Mi az a polipeptid lánc?* kezdetű feliratra, s úgy válaszoltam:

– Ön értesítést kapott a megyeszékhelyről a vasúti távíróhálózaton, hogy valaki jegyet váltott Linkostownig, és felszállt a vonatra. Amelyről itt én szállottam le. Csakhogy én semmiféle jegyet sem váltottam. Bérletem van az egész ország területére.

Mint mondani szokás, egy óráknak tűnő másodpercig szótlanul állt, majd hirtelen maga alá húzott egy széket, és visszaült az asztalhoz.

– Gombügynökben még ilyen figyelemreméltóval nem találkoztam – jelentette ki. – Mit akar tulajdonképpen?

– Csak annyit: hogyan jutott el idáig?

Kinyitott egy üveg sört, és poharamba töltötte.

– Rendben van. Sámuel Smith vagyok, és valamikor fizikát, kémiát és olykor matematikát tanítottam a linkostowni középiskolában. Helyezze magát kényelembe. Elmondom önnek a történetemet…

Hátradőlt székén, kezét a zsebébe mélyesztette, és tekintetét a fehérre festett mennyezetre szegezte.

– Abban az időben csupán egy kérdés foglalkoztatott – kezdett hozzá –, az, hogy vakaródznak-e a bolhák.

2. VAKARÓDZNAK-E A BOLHÁK?

Komolytalan kérdés. Általában.

Linkostownban nem volt az. Mert Linkostown történetében e kérdés sorsfordítónak bizonyult. Több bolha ugyan ebben a városban sem élt, mint másutt, és csípésük sem volt kellemetlenebb a világ más tájain vérszopkodó társaiknál. Egyáltalában: a kérdés teljes félreértéséhez vezetne, ha mindenáron a bolhákból akarnánk kiindulni.

A kérdést egy ember tette fel. Az az ember, aki velem szemben ült egy bezárt, jobb sorsra érdemes bárhelyiség pucér asztalánál, és egész álló éjszaka mesélte különös történetét. Pedig Linkostownban hosszúak a sötét órák, s nem volt rövid a történet sem. Kérem, bocsássák meg, ha én egy és más, elhanyagolhatónak vélt részletet kihagyok belőle, s csak annyit mondok el, amennyi feltétlenül szükséges. Azt is a magam szavaival, mert Sámuel Smith tanár úr stílusa kissé száraz, ami ugyan megbocsátható egy kémia-fizika tanárnak, de véletlenül még az én rovásomra írnák az elbeszélés elbírálói.

Sámuel Smith – hétköznapi név, amelyből a telefonkönyvben huszonkét és fél oldalra valót találunk; kivéve az övét, mert házába nem vezették be a telefont. Sámuel Smith magas tetejű, egyemeletes, meglehetősen régen épített házban lakott, az egykori bölénypiac mellett. A bölények részint akkor haltak ki, amikor az elsivatagosodás következtében nagy áradások borították a környéket, részint pedig, amikor divatba jött a műanyag bölénybőr. Azóta a vidék elnéptelenedett. Csendjét legfeljebb olykor zavarta meg egy-egy robbanás döreje; ilyenkor Sámuel Smith új tetőt csináltatott a házára, és minden maradt a régiben.

A saját költségén csináltatott új tetőt, átlag fél esztendőnként. A biztosító ugyanis nem vállalta a költségeket, mivel a robbanást minden alkalommal maga Sámuel Smith idézte elő. Terézia, a felesége ilyenkor ismételten kijelentette:

– Meglátod. Sam, egyszer még sírba viszel a kísérleteiddel!

– Ne takaríts a padláson, és nem esik semmi bajod – válaszolta Sámuel, s kétségtelenül neki volt igaza.

Mentségére legyen mondva, fizikai és kémiai kísérletei sohasem az egyéni hasznot, hanem mindig a köz üdvét szolgálták, s nem a szándékon múlott, hogy a siker mind ez ideig váratott magára. Alighanem a mércét helyezte túlságosan magasra. Legutóbb például arra vállalkozott, hogy

megszabadítja az emberiséget a bolhák csípéseitől s a vakaródzás kínjaitól. Talán valamiféle új bolhapor, bolhaméreg, bolhairtó szer feltalálásán törte a fejét? Szó sincs róla.

Sámuel Smith megítélése szerint az emberek és bolhák között dúló áldatlan harcot csak akkor vívhatjuk meg sikerrel, ha egyenlő fegyverekkel küzd mind a két fél. Magyarán: ha a bolhákat visszacsípjük!

A megoldás hallatlan nehézségei – gondoljunk például a két fél közötti méretkülönbségre – egy pillanatig sem riasztották vissza. Elképzelése kétségtelenül logikus volt. Abból indult ki, hogy a bolhákat kiirtani úgyszólván reménytelen vállalkozás lenne. Célravezetőbb, ha leszoktatja őket a csípéstől. Ennek pedig az a legegyszerűbb módja, ha őket is rákényszeríti a vakaródzásra. A bolhák előbb nyilván meglepődnek majd, utóbb azonban elgondolkoznak a dolgon. S innen már csak egy lépés az egészséges kompromisszum: hagyjunk fel a kölcsönös csipkelődéssel!

A tetszetős elméletnek csupán egy bökkenője maradt: a bolhák ugyanis nem azért csípnek bennünket, mert bosszantani akarnak, hanem mert a vérünkkel táplálkoznak. Ha felhagynának a csipkelődéssel, menten éhen halnának.

Mindennek gyakorlati jelentősége csak akkor lett volna, ha Sámuel Smith felfedezi a bolhaviszkettető szert. Szorgalmasan kísérletezett is, de az eredmény egyelőre váratott magára. Pedig a porokról és kenőcsökről idővel áttért a folyadékokra, amelyeket egyaránt lehetett ecsetelni, permetezni és meginni – hogy a szomjas bolhák se menekülhessenek végzetük elől. Sajnos csak egyet nem lehetett: vakaródzni tőlük. Anélkül pedig mit sem ért az egész.

A kísérletekhez, mint köztudomású, kísérleti alanyok is szükségesek, akiken a tudós kipróbálja különböző készítményeit. Sámuel kísérleti alanyait az általa vezetett kémia-fizika szakkör buzgó tagjai gyűjtötték össze, nem kis nehézségek közepette. Részint azért, mert a bolha közismerten mozgékony állat, s nem kedveli ha megfogják; részint azért, mert Linkostownban mindenféle vadászat, még az élősdiekre való is, komoly veszélyekkel járt: általában délután történtek a bankrablások, és a rablók megrögzött gyorshajtók voltak. A szülők nem szerették, ha a gyerekek délutánonként a városban kószáltak, mert az útkereszteződéseknél a tilos jelzések sem védték őket. Azt hiszem, a linkostowni közlekedési lámpákban nem is volt piros szín, s ha volt, se működött.

Történt pedig néhány héttel karácsony előtt, egy hétfői napon, hogy Sámuel Smith tehetetlenül állott házi laboratóriumában. Jóllehet, úgy érezte, hogy elérkezett a siker küszöbére: az asztalán álló lombikban a színte-

len, szagtalan folyadék a biztos romlást hozza, a bolhatársadalomra. Csakhogy egyetlen árva macskabolhája sem volt, amelyen a szert kipróbálhatta volna. Ilyen tájban zajlottak ugyanis az iskolában a félévi osztályzások, és még a legszenvedélyesebb bolhavadászok is sutba vágták hálóikat, gyufaskatulyáikat, és buzgón tanultak, hogy meg ne bukjanak.

A lombik egykedvűen gömbölyítette hasát az asztalon, Sámuel pedig kínjában vakaródzott, de hiába: az idegesség farkára nem lehet semmilyen bolhaviszkettetőt hinteni...

Ekkor valahol a ház másik végén megszólalt a csengő.

Sámuel meg sem várta, hogy Terézia előcsoszogjon, hanem maga rohant ajtót nyitni. Hátha mégis valamelyik nebuló, egy gyufaskatulyára való fekete ördöggel!

Az ajtóban azonban nem kisdiák állott, hanem egy emberhegy.

– Adj isten, Samu bácsi! – köszönt tisztességgel, de Sámuel, felismerve a behemót alakban Csokornyakkendős Dzsimmit, kedveszegetten mondotta:

– Szervusz, Dzsimmi... Eltévesztetted az ajtót? – S már csukta volna be, ha Dzsimmi nem dugja negyvenhatos topánkáját az ajtórésbe.

– De Samu bácsi! Hát illik így fogadni a hajdani kedves tanítványt?

– Még a linkostowni hóhérnak se vagy kedves, különben már régen lecsapta volna a fejedet, hogy ne akadályozzon a gondolkodásban!

– Mindig ilyen tréfásnak tetszett lenni... – mondta elnézően Dzsimmi, és leült a szalonban, lábát feltéve egy selyemhuzatos biedermeier székre. Ha Terézia meglátta volna, menten szívszélhűdést kap. – Hát meg sem kérdi, miért jött el a régi tanítvány?

– Vagyonom nincs, amit elrabolhatnál, befolyásom, hatalmam, amit felhasználhatnál, úgyszintén... Más meg ugyan mi érdekei téged?

– Ccc.... – ingatta a fejét Dzsimmi. – Nem olyan senki a tanár úr, mint aminek teszi magát... – Előredőlt. – Hát a notic? Az kutya? He?

– Ha nem tudnám, Dzsimmi, hogy még ahhoz sincs elég sütnivalód, azt hinném, gúnyolódsz. Miféle hatalma van egy középiskolai tanárnak? Amit néhány tucat vásott kölyök fölött gyakorol? Még a nádpálca is kiment a divatból, pedig azzal még belőled is tűrhető embert lehetett volna faragni. Talán. Rossz osztályzatot csak az kap, aki rosszul felel. A tanár se több, mint akármelyik kis fizetésű hivatalnok...

– Ne fűzzön engem a tanár úr, mert sírva fakadok – ingatta a fejét Dzsimmi. – Sajnáltatja magát, mint az egyfülű nyúl! Mintha nem tudná, miről beszélek… Pedig, teszem azt, csak ma délelőtt is mi történt? Már a fiókkeselyűk is csak erről csipognak az ágakon a városi parkban!

Aszongya az egyik kis keselyű a másiknak: „Hallottad, édes egy komám, hogy Samu bácsi ma reggel fizikából bezúgatta a nagy Ben Oldtrooger fiát?” „Na ne mondd! – tapsikol erre a másik keselyűcske. – A polgármester úr egyszülött srácát?” „De bizony azét, édes egy komám! Városunk jótevőjének kedvenc gyermekét vágta haza! Azét, akinek mi is köszönhetjük a jólétünket, amióta közköltségcsökkentés címén velünk tölti be a városi köztisztasági hivatal feladatát! És ennek az áldott jó embernek a gyereke fog megbukni félévkor! Hát tűrhetjük ezt, édes komám?” Mire tüstént rákárogja a másik keselyű: „De bizony nem tűrhetjük! Uzsgyi, repüljünk, és vájjuk ki az egyik szemét a cudar Samujának!”

Sámuel türelmesen végighallgatta, s csak bólintott rá.

– No, rajta, fiam, vájjad csak bátran!

Az emberhegy nyájasan vicsorgott.

– Hová gondol, Samu bácsi! Én lennék az utolsó, aki bántani akarja magát! Miért is tenném? Hiszen Samu bácsi egyből belátja, hogy nem lehet ekkora marha nagy igazságtalanságot elkövetni, és kiradírozza a noticból azt a csúf dugót!

– Meglepsz, Dzsimmi – lépett hozzá a tanár, és lába alól kihúzta a széket. – Eddig azt hittem, hogy csak Enyvesujjú Dzsekinek dolgozol. Most meg kiderül, hogy már a polgármesternek is.

– Előléptetés is van az életben – húzta ki magát Dzsimmi. – Meg aztán a dolgok összefüggenek. Hiszen tudja a tanár úr. Kéz kezet mos meg a többi ilyen aranyköpés. Nem érdemes mellre szívni. Egy jó kis radír, aztán el is felejtettük a dolgot... A srác átcsúszik, a polgármester úr családját nem éri szégyen, a tanár úr pedig... Hát istenem, nemsokára nyugdíjba megy az igazgató, és a legérdemesebb tanár kerül a helyére... Értjük egymást, ugye?

– Tökéletesen, édes fiam. És bocsásd meg nekem, ha kételkedtem a szellemi képességeidben. Nem vagy te hülye. Csak csirkefogó. Szép, nagydarab, okos gazember. Isten éltessen, amit városunk jelen viszonyai között nem is kétlek. De engem hagyj ki a piszkos játékaidból! A tanítványaimat eddig is, ezután is aszerint osztályozom, ahogyan készültek. Akár király a papájuk, akár kalaposinas. Mármost nem tanácsolhatok neked se egyebet, csak azt, hogy sürgősen eredj a fenébe. Tudod, merre van az ajtó,

Sámuel Smith hátat fordított, és határozott léptekkel visszament a laboratóriumba.

Dzsimmi nem lepődött meg. Sejtette, hogy ellenállásra fog találni. Készen állott erélyesebb eszközök alkalmazására is. Talán csodálta a gyenge fizikumú tanár bátor ellenkezését, de tudta azt, hogy ha dolgavégezetlenül

távozik, főnökei aligha dicsérik meg. És Dzsimmi sokat adott az előmenetelre. Feltápászkodott tehát, és a tanár után ballagott.

– Ne tessék engem faképnél hagyni, drága Samu bácsi – mondta -, mert kisebbrendűségi érzésem lesz, és olyankor nem tudom, mit cselekszem.

– Például agyonütsz – vont vállat Sámuel Smith.

– Ó, a világért sem! – tiltakozott hevesen Dzsimmi. Majd csendesebben hozzátette: – Persze azt nehezen tudnám elkerülni, hogy egy kicsikét meg ne verjem a tanár urat. A szívem szakadna meg, és a tanár úrnak is fájna, mi tagadás... Hát érdemes?

– Lehet, édes fiam, hogy reád ez az újdonság erejével fog hatni, de a történelem tanúsága szerint a tisztességért már meglehetősen sokan viseltek el több-kevesebb fájdalmat. S valamennyien érdemesnek találták, különben ugyan mi éltetné ezt a hozzád hasonló pörsenésekkel megvert világot?

– Ez nekem magas! – unta meg a vitát Dzsimmi, és közelebb lépett a lombikokkal, kémcsövekkel, műszerekkel zsúfolt laboratóriumi asztalhoz. – Hű, mennyi üvegbigyó! – csapta össze a kezét. – Nem lehet olcsó mulatság ezt mind előteremteni a tanéri fizetésből! Milyen kár lenne értük, ha összetörnének! És miért? Egy rossz osztályzatért! Ne legyen már olyan makacs, a jó ég áldja meg!

– Inkább engem törj össze! – riadt meg a tanár egy pillanatra.

Dzsimmi a fejét ingatta.

– Az begyógyul, Samu bácsi... De ezt meg kell fizetni...

– Egy fal van közöttünk, édes fiam – törődött sorsába a tanár. – Láss hozzá, és végezz hamar! – Körülmutatott a laboratóriumban, és közben a szülőapa ösztönös mozdulatával védően hátrább tolta azt a lombikot, amelyben az imént kikísérletezett folyadék állott.

Dzsimmi figyelmét természetesen nem kerülte el a mozdulat.

– Mi a fenét kotyvaszt maga egyáltalában?! – kiáltott fel. – Tán csak nem pálinkát?!

Csak a prófféták, zsenik és más feltalálók tudják, hogy a kétségbeesés, különösen ha a tehetetlenség dühével párosul, milyen hatalmas erővé válhat. A szellemet ilyenkor villám járja át, az egyetlen lehetséges helyes cselekvést megvilágosító villám! Így történt ez most Sámuel Smith esetében is. Mert vannak dolgok, amelyek készen szunnyadnak kezdetektől fogva az idők méhében, s ha elérkezett az órájuk, akkor be kell következniük.

– De bizony, édes fiam, a legfinomabb pálinkát, amelyet ebben a trópusi esők áztatta sivatagban valaha is készítettek! – felelte Sámuel, és dédelge-

tőn a keblére ölelte a lombikot. – Különben miből fedezném mindennek a drága holminak az árát, amit itt látsz?

– Nem vagyok én olyan hülye, mint a konkurrencia állítja... – öntötte el széles mosoly Dzsimmi képét. – Ha nem üldöznek el abból az iskolából, biz isten, még takarékpénztári igazgató is lehettem volna!

– Ami késik, nem múlik – szólt a tanár, és hozzátette: – Nincs kedved megkóstolni a legújabb készítményemet?

Szorította az üveget, mert úgy érezte, a szíve dobogása hangosan dörömböl a falakon.

– És ha méreg? – lett egyszerre túl okos Dzsimmi.

– Feltételezed rólam? – tekintett rá ártatlan kék szemével Sámuel. – Gondolkozz az eszeddel, Dzsimmi: ha én mérget kotyvasztanék, akkor egy percig se haboznék kitörölni noteszomból azt az elégtelent! Elvégre vagy, vagy – nem igaz?

– Vagy, vagy... – gondolkozott erősen Dzsimmi, de restellte bevallani, hogy nem érti az összefüggést. Fölényes pofát vágott. – De igaz, Samu bácsi! Hát csak töltsön gyorsan egy kupicával!

Sámuel Smith nem volt vallásos lélek, de saját lelkiismeretéhez mégis küldött egy röpke fohászt: „Ha nem teszem meg, csupa ügybuzgóságból agyonver... Mindenki azzal védekezik, amit a természet védelmül adott neki. A farkas a fogával, a darázs a fullánkjával, én... én a... Nos, bátorság, Sámuel! Dzsimmi se más, csak egy óriásira nőtt élősködő! Egy szuperbolha! Nem érdemel sajnálatot…”

És töltött.

Mentségére legyen mondva, hogy csak szolid adagot: mindössze másfél decit. A Dzsimmi-féleknél ennyi a kezdőkör. Dzsimmi óvatosan orra elé emelte és beleszagolt.

– Az illata nagyszerű – ismerte el.

– Az a legfőbb vonzereje – helyeselt a tanár, noha az ital, mint említettem, teljesen szagtalan volt.

Dzsimmi egy gyors hajtással kihörpintette. Sámuel dermedten figyelte; nem köpi-e ki? Elvégre még se bolha, se ember nem kóstolta.

Dzsimmi kicsit krákogott, és visszaadta a poharat.

– Érdekes – mondta elgondolkozva. – Ha nem tudnám, nem hinném, hogy szesz is van benne...

– Ez benne az újdonság – felelte csalódottan a tanár. Ha nem is számított arra, hogy az emberhegy azonmód hanyatt vágódik az italtól, a teljes eredménytelenség elcsüggesztette. – A bőrödön se érzel semmit? – tudakozódott óvatosan. – Forrósodást?... Esetleg csiklandozásfélét?

– Csak nem viszkettető pálinkát főz, Samu bácsi?!

– Valami hasonlót – adta meg sorsának magát Sámuel Smith. – Végezzünk röviden, fiam! Az aperitif megvolt, most a te fogásod következik... És befogta fülét, hogy ne hallja az üvegcsörömpölést.

Csokornyakkendős Dzsimmi arcán furcsa vonaglás futott végig. Ajka reszketett, alig tudott megszólalni.

– Miről beszél a tanár úr? Hogy én itt kárt tegyek?! Hát minek tetszik engem nézni? Haramiának?

– Eddig annak vallottad magad, édes fiam...

– Minden ember vétkezik! – üvöltött fel Dzsimmi. – Pont én lennék kivétel?! – És patakzani kezdtek a könnyei. – De hogy az én drága kedves Samu bácsimnak, hajdan volt szívbéli tanáromnak kárt okozzak! Ilyet rólam, rólam feltételezni! Azonnal tessék visszavonni, mert istenuccse, nem állok jót magamért!

– Máris visszavontam – felelte riadtan a tanár, és Dzsimmire bámult: ebbe mi ütött? Csak nem...? Megemelte a lombikot. – Nem innál még egy kortyot, édes fiam?

– Nekem már minden mindegy – verte öklével a mellét Dzsimmi. – Én egy megbélyegzett ember vagyok... Rólam feltételezni, hogy bántom a gyöngébbet!...

– És nem is ok nélkül feltételezni... – mormogta Sámuel és töltött. Dzsimmi egyből felhajtotta. Sámuel aggódva várta a hatást.

Dzsimmi egy-két percig csendesen pihegett, azután egy kockás zsebkendővel felszárogatta a könnyeit. A műveletet hatalmas trombitálással fejezte be.

– Elnézést kérek, Smith úr – szólalt meg végre. – Elragadtattam magam. De kérem, vegye tekintetbe nehéz helyzetemet. Alkalmazott vagyok, aki kénytelen végrehajtani felettese utasításait. Csekély iskolázottságom, de hiszen ön is tudja, nem engedi meg, hogy magasabb feladatokat bízzanak rám. Csak ilyen apró, megvetendő zsarolásokat, néha egy kis pofozást, miegymást. Nagyon nem szívesen csinálom, higgye el, Smith űr…

– Nem is feltétlenül szükséges – vélte Sámuel és figyelt.

– Éhen nem halhatok, ugyebár – mentegetődzött tovább Dzsimmi. – De végtelenül röstellem, erről biztosíthatom.

– Tehát a szégyen pírjával arcán bár, de szétveri a labort – állapította meg szárazon a tanár. – Kár volt elpazarolnom a legjobb italomat.

– Keblemben a megértés és a kötelességteljesítés, ellentétes érzéseinek vad küzdelme dúl – fejtette ki egyre tanácstalanabbul, de egyre választékosabb stílusban Dzsimmi. – S míg egyik nem kerekedik felül, tanácstalan

vagyok... – Arca felderült. – Talán, ha nem tekintené szemtelenségnek, kérnék még egy pohárkával.

– Most már mindegy – mormogta Sámuel és töltött.

Csokornyakkendős Dzsimmi felhajtotta, krákogott megint, majd felállott és meghajolt.

– A küzdelem, úgy tetszik, eldőlt. Nem lenne helyénvaló, ha részemről akár a legcsekélyebb inzultus is érné önt. Elnézést kérek a zavarásért... – Ismét meghajolt. – Magamat ajánlom..,

S ingadozó léptekkel elhagyta a házat.

Sámuel Smith, a hideg verítéket törölve a homlokáról, tűnődve tekintett utána.

„A hatás figyelemreméltó – gondolta. – De mi lesz azután?”

3. ÉHES CÁPA MAKKAL ÁLMODIK

– Vedd tudomásul, hogy egy tehetetlen alak vagy! Egy teszetosza fráter, egy buhonya, aki még szöszmögni se tud igazán, csak csámborog a vakvilágban! Téblábol és bikmakkol, mint a sündöri mókus! De még annak se jó igazán! Tudod, mi vagy te?! Egy huclipuc, vedd tudomásul!

– Ezt azért mégsem kellett volna mondanod – szólalt meg elkínzottan Sámuel, de az asszony széttárta a karját.

– Csak a töredékét kapod annak, amit megérdemelsz!

Pedig ennyi sem volt kevés. Ahogyan hallgattam Sámuel Smith önvallomását az előrenyomuló éjszakában, a Szeretetotthon rideg falai között, egyre több rokonszenvet éreztem iránta. Egyáltalában nem tűnt buhonyának, a huclipucság pedig kifejezetten távol állott tőle. De sokat szenvedett, s még a felét se mesélte el. Feleségére például fenti, minősíthetetlen kitörése ellenére sem szólt egy rossz szót. Jó asszony volt Terézia, törődött a háztartással, gondosan beosztotta a szerény tanári fizetést, és tárgyalt a tetőfedőkkel, ha Sámuel kísérletei szükségessé tették. Kétségtelen, hogy nem volt könnyű élete talpig becsületes férje mellett, mert ezt az erényt Linkostownban nem sokra becsülték, s ez Teréziát idő előtt házsártossá tette. Többnyire dohányszínű, kockás slafrokban járkált a házban, haját hétköznap a Linkostowni Pletykák című időszakos sajtótermék papírjából hasított csíkokra felcsavarva hordta, hogy vasárnap apró, jelentéktelen csigákba göndörödjék. Szeretett moziba járni, de félt, hogy a sötétben valaki beleszeret, és ezért inkább otthon maradt, hogy férjét szórakoztassa egyszerű, de tartós, kitöréseivel. Mindent egybevetve, azt nem lehet állítani, hogy Sámuel kiegyensúlyozott családi életet élt, de mindeddig békével tűrte.

A pohár a Csokornyakkendős Dzsimmi látogatását követő napon telt be.

Sámuel már utolsó óráját is leadta a III/B osztályban, és éppen haza készült ebédelni, amikor az iskola igazgatója behívta az irodájába, és szigorú, de igazságos arcot vágva így szólt:

– Gondjaim vannak önnel, kedves Sámuel, ön egészen sajátos módon tanítja a vegytant. Megfelel a valóságnak, hogy ön a molekulák hőmozgását ama hasonlattal világította meg, miszerint a bolhák is annál többet ugrálnak, minél inkább melegük van?

– Megfelel a valóságnak – bólintott Sámuel. – Ez egyfelől természettudományos tény, másfelől hathatós módszer arra, hogy az amúgy is léhaságra hajlamos ifjúság szertekalandozó figyelmét lekössük.

– Merőben újszerű pedagógiai felfogás – mondta jeges hangon az igazgató. – E módszerek talán elfogadhatók bizonyos felforgató szellemű országokban, de amíg Linkostownban én vagyok a serdülő elmék megbízott őre, addig megtiltom, hogy a tanításba bármiféle szórakoztató módszereket keverjenek!...

– A jövőben igyekszem majd tartózkodni tőle – felelte óvatosan Sámuel. Az igazgató azonban még nem végzett.

– Mindez megbocsátható lenne, folytatta egykedvűen. – Hanem amint értesültem, ön minősíthetetlenül megkülönböztető módon járt el kiváló polgártársunk, Ben Oldtrooger szépreményű sarjával! Mit tartsak erről, kérem?!

Sámuel megtörten tárta szét a karját.

– Ha arra céloz ezzel, igazgató úr, hogy az ifjabb Ben minősíthetetlen tájékozatlanságot árult el Kepler három törvénye felől, s ezért elégtelen osztályzatot kapott... nos, ezt vállalom.

– Vállalja! Vállalja! – hadonászott az igazgató. – Mert nem maga tartja a hátát a polgármesternek! Vegye tudomásul, hogy nekem sincs halvány fogalmam sem ennek a hogyishívjáknak, ennek a Keplernek a törvényeiről, mégis itt vagyok. Mert én a linkostowni törvényeket tisztelem, nem pedig holmi külföldi jöttmentek fecsegését! A linkostowni törvények pedig azt mondják ki kereken, hogy Sámuel Smith káros pedagógiai módszereket alkalmaz szaktárgya oktatásában, továbbá szándékosan megszégyeníti szeretett polgármesterünk családját, S mivel mindezt még csak nem is tagadja, a fegyelmi eljárás mellőzhető. További intézkedésig állásából felfüggesztem!

– Mit értsek további intézkedés alatt? – kérdezte Sámuel.

– Azt, hogy ki van rúgva – zárta le a kihallgatást az igazgató. Sámuel pedig elhagyta az iskolát, talán mindörökre, ahol linkostowni polgárok számos nemzedékét oktatta a természet törvényeire.

Csoda-e, ha a jó Terézia ennyi balsorsra elveszítette maradék türelmét? S buhonyasággal vádolta amúgy is megtört lelkű férjét?

– Miből fogunk ezután megélni? – tette fel végül a jogos kérdést.

– Majd órákat adok – vélte Sámuel, hiszen diákjai kedvelték, s a szülők is szerették. Reményét élesztgette az is, hogy tanítványai búcsúestet rendeztek számára, amely fáklyás felvonulással végződött. Diákok százainak szavalókórusa harsogta a Bölényvásár téren:

Samu bácsi, veled vagyunk!
Követeljük: neveld agyunk!
Elküldeni mi nem hagyunk!
Te vagy a mi főhadnagyunk!

Az utolsó sornak ugyan az égvilágon semmi értelme sem volt, azonkívül, hogy illett a rímhez, de a linkostowni rendőrség mit sem értett a költészettanhoz, és ezért a fáklyás tüntetést percek alatt szétverte, miközben a tűzoltóság magas nyomású fecskendőkből a Linkostown Gyöngye nevű üdítő italt zúdította az émelyegve és undorodva szétrebbenő tömegre. Másnap az újságok szigorú megtorlást követeltek a Bölényvásár téri vérengzés felbujtója, bizonyos Sámuel Smith nevű közismert szélhámos és erkölcsromboló személy ellen. Csoda-e, ha a fiatalok meggondolatlan lelkesedése nem ragadta magával sokkal megfontoltabb szüleiket? Ők ismerték Linkostown íratlan törvényeit, amelyek nyomatékosan azt tanácsolták nekik, hogy maradjanak veszteg a fenekükön, ha békében kívánják felnevelni utódaikat. Így azután senki nem akadt, aki Sámuelra merte volna bízni csemetéje házi tanítását. Pedig Sámuel gyors eltávolítása miatt, más szabad tanerő nem akadván, a kémia és fizika oktatását átmenetileg az iskola kazánfűtőjére bízták, aki az osztályzás új módszerét vezette be. Minden hajnalban más-más nebuló rakta meg az alagsori kazánokat, s aszerint kapott osztályzatot, hogy a tanteremben függő hőmérő hány fokot mutatott Az igazgató nem talált kivetnivalót e pedagógiában. Az ifjabb Ben Oldtrooger helyett egy egész tanulókör rakta a tüzet, s úgy befűtött, hogy a polgármester-csemete a tanév végére az osztályelsők közé került. A megfélemlített szülők azonban inkább tűrték, hogy gyermekük tudatlan maradjon a természet titkai felől, semhogy ujjat mertek volna húzni a várost kezükben tartó hatalmasságokkal. Már-már az ínség kopogtatott az ingatag fedelű Smith-házban. A kísérleti eszközök búsan porosodtak.

– Talán ha elmennék utcát söpörni... – kockáztatta meg utóbb Sámuel. – A becsületes munka még senkinek sem ártott meg.

Terézia neheztelően tekintett reá, hiszen, mint említettem már, a linkostowni köztisztasági hivatal az ég madaraiból állott, noha az erre szánt összeget sohasem törölték a város költségvetéséből. Hová lett, ki tudja?

Mindenki.

De ez nem segített a város helyzetén, s különösen nem segített Sámuel Smithen.

Mígnem egy szép napon a már-már berozsdásodó csengő újra megszólalt a Bölényvásár téri ház ajtaja fölött. S a küszöbön ki más állott, mint Csokornyakkendős Dzsimmi! Tekintetéből hiányzott minden hajdani hetykeség, amiből az ajtót nyitó Sámuel arra következtetett, hogy a „pálinka” hatása meglehetősen tartós. De nemcsak higgadtabb lett Dzsimmi, hanem megtört is. A teljesítetlenül maradt megbízatás következményei nem maradtak el: Enyvesujjú Dzseki azonnali hatállyal kizárta a bandából. Igaz, akadt más banda is a városban, amelyik szívesen látott volna egy olyan kitűnő szakembert, mint Dzsimmi. Végső esetben önállósíthatta volna magát… Különös módon azonban egyikhez sem érzett kedvet. Ellenkezőleg: valami furcsa, eddig merőben ismeretlen belső hang azt súgta neki: eredj dolgozni, Dzsimmi!

– A fene érti ezt! – töprengett csodálkozva. – Vagy a munka változott meg az utóbbi időben, vagy én… – Nem is sejtette, hogy milyen közel jár az igazsághoz.

S beállott pohármosogatónak bandája törzshelyére, a Cápába. Csendben öblögette a poharakat a bádogpult mögött, míg ötlépésnyire tőle a régi haverok új, kiadós balhék hálóit szövögették. Ráadásul ezek a haverok nem voltak gyengéd lelkű legények, hanem jókat röhögtek hajdani társukon. Dzsimmi megdöbbenve tapasztalta, hogy amikor egy-egy gúnyos megjegyzés röppen felé, ahelyett hogy jól orrba vágná a pimaszkodót, csak legyint és mosolyog. Gyomrában a legcsekélyebb indulat sem támadt. Az anyja szömit!

Hírét hallva, hogy a tanárt kibillentették az iskolából, homályos és zavaros képzetei támadtak arról, hogy ő okozta Sámuel vesztét. Mert ha sikerült volna rábeszélnie a rossz osztályzat törlésére, Sámuelnak semmi baja se történt volna. Igaz, akkor ő is megmarad gyakorló gazembernek, ami viszont, hála istennek, elmúlt...

– A fene se érti ezt a bonyolult világot! – hagyta nyitva a problémát, s odaállott a Cápa tulajdonosa, Szőrmók Jakab elé. – Tudok egy pasmagot, aki éppen magának lenne jó! – dörmögte.

Ez időben történt ugyanis, hogy a Cápa csaposát megütötte a guta, mert rájött, hogy egy hordó rumhoz elfelejtette hozzáönteni a szokásos fél hordó vizet. Úgy mérte ki a vendégeknek, ahogyan a gyárból érkezett... A tulaj felfigyelt rá, hogy az egyik régi kuncsaftot a másik után éri alkoholmérgezés. Mi a fene? Végére járt a dolognak, és a csapost elvitte a mentő. Jakabot szorította a szükség; amíg a kasszára ügyelt (s ez a Cápában egész embert kívánt), nem foglalkozhatott italméréssel.

– Nem bánom – mondta –, ha annyit tud, hogy nyolc deci egy liter, akkor jöhet!

Dzsimmi biztosította, hogy pártfogolt ja a város legjobb matematikusa, majd elrobogott Sámuelhoz. A tanárnak tetszett az ajánlat (a decikről Dzsimmi egyelőre hallgatott), csak Terézia háborgott. Sámuel kifordította zsebeit, bizonyságul reá, hogy nem pénz, de még kukaceledel se rejtőzik bennük, mire az asszony ellenállása megtört.

Sámuel tehát elszegődött csaposnak a Cápába. A mérésnél nem történt hiba, mert Jakab élt a gyanúperrel, és eleve olyan italmérő edényeket adott a keze alá, amelyekbe kevesebb fért, mint amennyi reájuk volt írva. A vizezést pedig, okulva a keserű tapasztalatokból, maga végezte el a pincében, záróra után. Sámuel tehát nem tudott semmit a mesterkedésekről

Új munkakörét azzal a türelemmel párosult bölcsességgel látta el, amelyet pedagógusi pályája alatt is tanúsított. Távol áll tőlem, hogy bármiféle összehasonlítást tegyek egy osztályra való kamasz és a Cápa törzsközönsége között, de annyi bizonyos, hogy aki kordában tudott tartani negyven rakoncátlan kölyköt egész tanéven át, az nem hátrált meg a kocsmapult mögött sem. Ha valamelyik törzsvendég sokallotta a habot a korsó sörén, Sámuel készséggel elmagyarázta neki a komló erjedésekor képződő gázokat, miközben a hab valamelyest lelappadt, és Sámuel bizonyítani tudta, hogy a látszat csalt, nem ő. Ha pedig a méltatlankodó vendég mégis földhöz csapta a poharat, Sámuel akkor sem jött ki a béketűrésből, hanem odafordult a mosogató Dzsimmihez.

– Hé, Dzsimmi, dobj meg egy tiszta pohárral!

– Sajnálom, uram, de várni kell – tárta szét a karját Dzsimmi. – Elzárták a vizet. A Vízművek igazgatójának a felesége fürdik, oda kell minden csepp.

A pohárcsapkodó vendég legközelebb kétszer is meggondolta, hogy megéri-e mutatványa a várakozást.

A korszerű pedagógia tehát megtette a magáét. Nem is a vendégek handabandázása keserítette meg igazán Sámuel életét. Sokkal inkább a linkostowni közrend és közerkölcsök. Tudta ő eddig is, hogy mi folyik a városban, de iskola után visszavonult a laboratóriumába, ahová a külvilág zaja és hírei csak elvétve hatoltak be. Itt azonban a „dolgok” közepébe csöppent.

A Cápa a főutcán volt található, amelyet a város alapítójáról, Ábrahám Linkről neveztek el. A legenda szerint ő volt az a nagyszabású vállalkozó, aki elsőnek jött erre az isten háta mögötti vidékre, és két tábla csokoládén meg egy sárgaréz szemüvegkereten megvette az egész völgyet a bennszü-

löttektől. Helytörténészek kutatásai szerint az egyik tábla csokoládét mindjárt vissza is kérte, hogy megmutassa, mire való. A bennszülöttek nagy elismeréssel figyelték, ahogyan eltűnt a bendőjében, majd a másik táblát habozás nélkül az arcukra kenték festék helyett, és harcba indultak az eszkimók ellen.

Ábrahám Link ezután ökrös szekereken száz hordó olajat hozatott, és bizonyos távolságra egymástól elásta őket. Megvárta, amíg a fű újra sarjad, és eltünteti az ásónyomokat. Azután ügyes kis riportokat helyezett el az újságokban arról, hogy a völgyben olajat találtak. Nosza, menten megindult az olajvadászok áradata. Ábrahám Link pedig önzetlenül, mindössze készpénzért, parcellázta és eladta egész birtokát. A vásárlók lázasan fúrni kezdtek új birtokukon, de tudjuk, hogy az ilyesmi a szerencse dolga. Akinek sikerült ráfúrnia valamelyik hordóra, az boldog volt. Nem sokáig, de ez már mellékes kérdés. Hiába apadt ki másnapra a forrás, addigra már messze szállt a cáfolhatatlan hír: tényleg van olaj!

Utóbb mégiscsak kiderült a turpisság, és a becsapott telepesek szurokban és tollban hengergették volna meg Ábrahám Linket, ha idejekorán el nem szelel. Mire észbe kaptak, már bottal üthették a nyomát. Mit tehettek mást, ha már így összejöttek, házat építettek, családot alapítottak és maradtak. Felépült a város, amelyet a lehiggadt kedélyek azután a völgy benépesítőjéről neveztek el Linkostownnak, aki ha gazdagságot és szerencsét nem is hozott számukra, de példát mutatott, hogyan kell cselekedniük. Így alakult ki a város arisztokráciája az alapító gazemberekből, akik Ábrahám Linket tekintették példaképüknek, és arra tanították gyermekeiket is, hogy: „Ne várd meg, amíg megdobnak kenyérrel, hanem vedd el magadtól! Később ugyan újabb lakók is költöztek a városba, akik az előzményekről mit sem tudtak, és becsületes munkával kívánták megszerezni a kenyerüket, sőt idővel ők lettek többen. De addigra a hatalom az alapító családok kezében megszilárdult, s erős alvilágot szerveztek, hogy ne is csússzon ki belőle soha.

Az Ábrahám Link sugárút egyik oldalán villogott tehát a Cápa fényreklámja, míg vele szemben hasonló fényárban úszott a Sasszem bár. Utóbbiban volt a Linkostowni Közrend Éber Őreinek Klubja. Ide járták biliárdozni a szabadnapos rendőrök azokkal a rendőrökkel, akik éppen szolgálatban voltak. Itt vették át a megvesztegetési díjakat és azokat a szolgálati lapokat, amelyeken előre feltüntették az aznap várható bankrablások helyét. Ezekbe az utcákba ilyenkor rendőrnek tilos volt belépnie. Persze olykor nézeteltérések támadtak a két átellenes székhely vendégei között, mire a klub pénztárosa, egy nyugalmazott karatebajnok átsétált a Cápába, hogy tisztázza a

hiányzó összegeket. Ritkán tért vissza üres kézzel, pedig már három elődje feküdt díszsírhelyen a linkostowni köztemetőben.

Történt azonban egy napon, hogy Acélöklű Brown őrmester, az említett pénztáros, ismét átballagott valamilyen elszámolási ügyben a Cápába. Enyvesujjú Dzseki a bárpultnál ült, és éppen azt próbálgatta, hogyan lehet egy ezüstrúpiát észrevétlenül kicserélni ugyanakkora savanyúcukorra. Sámuel a pultot törülgette, és azon töprengett, hogy szóljon-e Dzsekinek: a savanyúcukrot meg szokás nyalni egy kicsit, hogy jobban ragadjon, ezt minden elsős tudja... Ekkor lépett oda Brown. Megbökte a kalapját, és felült az egyik bárszékre.

– Fél deci limonádét! – vetette oda Sámuelnak. – Önts hozzá három deci rumot is, hogy hígabb legyen... – Azután Dzsekihez fordult: – Megint hézag van a belégekben... Rosszul számoltátok el a jutalékot a Tifany ékszerbolt kirámolása után... Így nem tudom elkönyvelni. Nem szeretném, ha hamis könyvelésért lecsuknának...

– Fordulj Bobóhoz! – felelte Dzseki. – Nálam ő csinálja a könyvelést.

– Ne fűzz, Dzseki, mert azt a próbaidős zsaruk se állják. Hát még a magamfajta vén rókák... Egy óra múlva jönnek az elszámolásért a LÍGYÁKELI-ből… Ennyi időd van. Hé, Jakab! Remélem, kifizetted a havi biztosítási díjat. Mert lehet, hogy egy kis nézeteltérésem lesz ezzel a pofával, és megrongálódik a berendezésed...

– Jaj, uram, csak azt ne! – bújt elő riadtan Szőrmók Jakab az irodájából. – Úgy is annyi a kiadásom! Könyörögve kérem, verjék agyon egymást kint az utcán!

– Nyilvános botrányt akarsz? – Brown őrmester neheztelően csóválta a fejét. – Jakab, Jakab, kezdesz nehézfejű lenni! Hogyan hosszabbítsuk meg a nyitvatartási engedélyed, ha ilyen pipifakszos vagy? – S újfent Dzsekihez fordult: – Nos tehát? Számolunk vagy pofozkodunk?

Sámuel örömmel látta volna, ha egy kicsit megverik egymást, de még idejében észbe kapott, hogy amíg a helyiséget rendbe hozzák, addig munka nélkül marad, és puszta önvédelemből közbeszólt:

– Nincs olyan elszámolás, amelyet egy kis jóakarattal egyenesbe ne lehetne hozni – mondta. – Menynyiről is van szó?

– 42 625 rúpia értékű volt a zsákmány – felelte Dzseki. – Nem tudom, miért hőbörög a biztos úr.

Sámuel felírta az összeget. Azután egy másik papírra felírt egy másik számot, a papírt összehajtogatta, és egy pohár talpa alá helyezte.

– Mennyi jutalék jár ezért? – kérdezte az őrmestertől.

– 12 264 rúpia – morogta a foga között bizalmatlanul Brown.

– Egyszerű a dolog – bólintott Sámuel -, ehhez hozzá kell adni az üzemköltséget, a készkiadásokat és a mindenkori forgalmi adót. Az annyi, mint 87 735 rúpia. Tehát:

$$\begin{array}{r} 42\,625 \\ 12\,264 \\ \underline{87\,735} \\ 142\,624 \end{array}$$

Kétszer vastagon aláhúzta az összeadást, majd Brownhoz fordult:

– Vegye már ki, őrmester úr, azt a cédulát a pohár alól, és nézze meg, mi áll rajta...

Acélöklű Brown kivette a cédulát, és széthajtotta. Elképedve mutatta a többieknek: ugyancsak kétszer aláhúzva az iménti végösszeg állott rajta: 142 624!

– Ez nem becsületes dolog! – kiáltott fel.

– Olyan becsületes mindenesetre van, mint rendőrségi segédlettel kirabolni egy ékszerüzletet – felelte Sámuel, de meglepetésében senki se sértődött meg.

Pedig nem mondott egészen igazat. Mert az ő trükkje teljesen helyénvaló törvényeken alapult: a számokén. A matematikai szakkörben sokszor elmondta már azt az egyszerű szabályt, hogy ha mondjuk egy ötjegyű számhoz hozzáadunk egy öt 9-esből álló számot, azaz 99 999-et, akkor az eredeti szám 100 000–1-gyel növekszik. Tehát elejére kerül még egy egyes, az utolsó számjegye pedig 1-gyel csökken. Ez lesz az előre kitalált végeredmény. Amikor pedig az első ötjegyű szám alá valaki odaírta a másodikat is, mi a harmadikat úgy tesszük hozzá, hogy a második minden egyes számjegyét kilencre egészítjük ki -– gondolatiban. Egyszerű eljárás, meg lehet csinálni hat számjeggyel is, csak akkor kétszer 99 999-et kell

hozzáadni az elsőhöz, hogy „előre kitaláljuk” a végeredményt. És persze kétszer kell kiegészítő számot írni az összeadáshoz. Nagyon egyszerű, de a járatlan előtt roppant hatásos trükk. Nincsen benne semmi turpisság, de ki merné ugyanezt elmondani egy betörésről, amelynek csendes társa a városi rendőrség?!

Learatva az elismerés babérjait, újonnan szerzett tekintélyével Sámuel pillanatok alatt rendbe rakta Acélöklű, de kurta eszű Brown őrmester könyvelését. A vihar egyelőre elvonult Enyvesujjú Dzseki és a Cápa berendezése felől. Brown elégedetten visszavonult a Sasszem bárba, Dzseki pedig ünnepélyesen kijelentette:

– Jutalmul megtiltom a fiúknak, hogy ezentúl a bokádat rugdossák, ha nem hozod ki nekik elég gyorsan az italt!

Sámuel hálásan megköszönte, jóllehet az első keserű tapasztalatok után sürgősen beszerzett két bokavédőt a harisnyája alá. De hát jól tudjuk, a

lelki megaláztatás a testi gyötrelmeknél is jobban tud fájni. Sámuel boldogan lemondott a rúgásokról, noha már nem érezte őket.

A legátütőbb sikert azonban Szőrmók Jakabnál érte el. Zárás után így szólt Sámuelhoz:

– Mindig sejtettem, hogy valami nem jár normálisan a te agyadban. De hogy ennyire tehetséges vagy, azt nem is álmodtam. Legszívesebben rád bíznám a Cápa üzleti könyvelését is, de félek, hogy feljelentesz, mert megtudod, hogy hamisak a mércéim, és vizezem a pálinkát.

– Indokolatlan félelem, uram – felelte Sámuel.

– Azt mondod, nem jelentenél fel?

– Azt nem mondom. Bizony feljelenteném. Ha lenne kinél. De ön tudja a legjobban, hogy ilyen ebben a városban nincs.

– Milyen igazad van – bólintott elismeréssel Jakab. – Így hát semmi akadálya, hogy te légy a főkönyvelőm is. Természetesen a korábbi beosztásod fenntartásával. A fizetésedet nem emelem fel, mert az elveim ellen való lenne, de ezentúl neked is szabad csalnod az italmérésen: amit megkeresel rajta, az a tiéd!

– Köszönöm, uram, a nagylelkűségét – hajolt meg Sámuel, és eltörülte a pulton levő százötven poharat, hogy másnapra ne legyen gondja. Éjfélre ágyba is került.

Ezentúl tehát ugyanazon fizetés ellenében mérte az italt, és vezette a Cápa meglehetősen összekuszált üzleti könyveit. A felkínált lehetőséggel nem élt. Annyira megszokta a becsületes munkát, hogy már csak kényelemszeretetből is megmaradt mellette. Terézia újabb jelzőket talált ki számára, amelyek mellett az egykori huclipuc gyengéd becézésnek számított. Az élet csendben folyt tovább.

Hanem a Cápa bevételei hirtelen ugrásszerűen megnőttek. A derék Szőrmók Jakab csak az apróbb üzleti csalásokhoz értett, mércecsalás és sörhab meg ilyesmi. Jakab kezdő kis ügyeskedő volt a linkostowni nagykereskedők mellett, akik úgy csapták be, ahogyan csak tudták. És tudták.

De ennek vége lett. Sámuel rendet teremtett a papírok között. Számon kérte a felszámított, de le nem szállított árukat. Behajtotta a palackhiányt, és nem tűrte, hogy a megrendelt és kifizetett első osztályú whisky helyett harmadosztályú törkölyt adjanak el neki. Mindez néhány hónap alatt felvirágoztatta a Cápát, de lehervasztotta a nagykereskedőket. Jakab szíve repesett, amikor esténként, zárás után megszámolta a bevételt, de utána nyugtalanul aludt, és lidérces álmai támadtak, mert ismerte a linkostowni nagykereskedők érzékeny lelkét, és nem hitte, hogy szó nélkül tűrik jogtalan, de biztos hasznuk megrövidítését.

Nem is tűrték. Egy hétfői reggelen – meg kell szoknunk, hogy Linkostownban minden fontos fordulat hétfőn történik – nem sokkal nyitás után három fekete kabátos, keménykalapos úriember lépett be a Cápa forgóajtaján. Szőrmók Jakab azonnal megérezte, hogy ez a hét is rosszul kezdődik, mert hasonló öltözetű úriemberek csak akkor szokták átlépni a küszöbét, ha a Cápában hirtelen, erőszakos haláleset történt.

Csakhogy ezek a hétfői sötét urak nem a temetkezési vállalattól jöttek.

Az urak a LIGYÁKELI megbízottai voltak. Az eddig elmondottak alapján valaki még azt hihetné, hogy a város sorsa a két átellenes szórakozóhelyen, a Sasszem bárban és a Cápában dőlt el, jóllehet e két helyiség csupán másodrangú szerepet játszott a város üzleti életében. Amolyan fiókintézmények voltak, lebonyolító- és álcázóhelyei egy magasabb és tekintélyesebb szervezetnek. Hozzájuk hasonló ivók, játékszalonok, borbélyüzletek, fogadóirodák és kutyakozmetikák akadtak számosan a város más részeiben is. A központ azonban, ahol az érdekszálak összefutottak, és ahonnan az utasítások kiindultak, az Ábrahám Link sugárút északi végén állott, egy helyre kis palota alakjában, amely napközben lassan forgott ezüstözött kacsalábán, mint Linkostown első számú idegenforgalmi látványossága. Nappal azonban az épület teljesen üres volt, mert Linkostownban nem éltek űrhajósok, mások pedig tíz percig sem bírták volna ki, hogy a ház szakadatlanul forogjon velük. Délután öt órakor a palota megállott, és a kacsalábba épített felvonó szállítani kezdte felfelé az épület elé érkező luxuskocsik utasait. A lefüggönyözött ablakok mögött fények gyulladtak, és megindult az élet a Linkostowni Gyárosok és Kereskedők Erkölcsvédő Ligájának székházában.

Ennek az előkelő nevű testületnek a rövidítése a LIGYÁKELI. Itt, és nem az alvállalatokban dőlt el a város és lakóinak sorsa. Innen érkezett a három fekete úriember is, hogy csendes, de határozott kérdést tegyen fel: miért romlott meg az elmúlt időben a viszony a Cápa és üzleti szállítói között? Utóbbiak természetesen valamennyien a LIGYÁKELI jeles tagjai voltak, amely teljes súlyával fellépett érdekükben.

A három, könyvelésben fölöttébb jártas úr egy pillantást vetett az üzleti iratokba, s máris felismerte a tényállást: itt valaki rendet csinált! Márpedig a Liga kedvelte a rendet, de kizárólag ha ő diktálta.

– Nem kívánunk beleavatkozni a Cápa ügyeibe – mondotta közülük a legfeketébb. – önök úgy gazdálkodnak, hogyan jónak látják. Nekünk az a feladatunk, hogy a Liga tagjainak érdekeit megvédjük, őszintén sajnáljuk, hogy a Cápa tulajdonosainak érdekei összeütközésbe kerültek tagságunk

érdekeivel. Egyben melegen tanácsoljuk, hogy mielőbb számolják fel az ellentétek okát.

– Ki számolja fel? – kérdezte Sámuel. – Mi vagy ők?

– A fejhez jöttünk, nem a lábhoz – nézett át rajta a fekete ember.

– Ó... hogyne... – nyögte a szakállába Jakab.

– Sajnálom, de a könyvelést én vezetem – mondta Sámuel. – Tehát a nagykereskedők és pálinkagyárosok megorroltak, mert már nem tudják leszedni a Cápáról a megszokott sápot. Nem tették még hozzá, hogy amennyiben nem engedelmeskedünk, rövid úton elhúzzák a nótánkat.

– Mert fel sem tételezzük, hogy szankciókra sor kerülhet. Bármiféle ellenállás példa nélkül álló eset lenne a linkostowni üzleti életben.

– A sikeres üzleti tevékenység titka a szakadatlan megújulás – válaszolta nagy nyugalommal Sámuel. Erre önöknek is fel kell készülniük.

– A sikeres üzleti tevékenység alapja a megbízhatóság – adta vissza az érvet a Liga-megbízott, és a kalapja után nyúlt. – Nem azért vagyunk itt, hogy vitatkozzunk, ez Linkostownban különben sem szokás. Felszólítjuk önöket, hogy térjenek vissza a helyes útra.

– De... de mennyire! – tüsténkedett Jakab. Sámuel azonban felemelte csontos mutatóujját.

– Már vissza is tértünk. Óhajtanak még valamit az urak?

– De Sámuel... ki itt a főnök?! – hápogott Jakab.

– Természetesen ön, uram. Éppen azon vagyok, hogy ezt az urakkal is megértessem.

– Tökéletesen megértettük. S hogy ennek nyomatékot adjunk, bejelenthetem, hogy a megrendelések torlódása miatt most egy ideig nem lesz módunkban áruval ellátni a Cápát. A pihenés bizonyára megnyugtatja zaklatott idegeiket. Lehiggadnak... – Az ajtóból visszafordult. – Most jut eszembe... Nem tanácsolom, hogy valamely más városban levő cégtől rendeljen italt. Olyantól, aki nem tagja a LIGYÁKELI-nek. Manapság gyakoriak a közúti balesetek. És önök még fiatal emberek... Csak ezt akartam mondani – és választ sem várva, társaival kipenderült a forgóajtón.

Szőrmók Jakab zokogva omlott össze.

– Mit tettél velem?! – jajgatta. – Tönkrement ember vagyok! Becsukhatom a boltot!

– Most nyithatja csak ki igazán – vigasztalta Sámuel.

– Miből, te címeres állat?! Mivel, te számoló zseni?! Elszámoltattál engem mindörökre! – Felugrott – Hol a revolverem! Hadd puffantsalak le!

– A bal felső polcon mutatott hátra Sámuel. – De ha lelő, rám ne számítson, hogy kihúzom a pácból.

– Hiszen te löktél oda, átkozott!

– Miket nem beszél... – csóválta a fejét Sámuel. – Soha olyan jól nem ment magának, mint az utóbbi időben. De hát miért éppen egy zugkocsmárostól vájjon az ember hálát!

– Zugkocsmáros?! Még te mersz sértegetni! Aki a vesztemet okoztad!

– Törölje meg az orrát, főnök – nyújtotta a zsebkendőjét Sámuel és figyeljen rám! A raktárban még egy hétre való italunk van. Ez éppen elegendő.

– Elegendő? Mihez?

– Az átszervezéshez – tekintett a messzeségbe Sámuel, és fejében merész terv támadt.

A törzsvendégek ez alatt a hét alatt semmit sem vettek észre. Legfeljebb azt, hogy Sámuel helyett a főnök mérte ki az italt. A matematikus csapos ezenközben járta a várost, és a legkülönbözőbb helyeken tűnt fel. De oly csendesen, hogy senkinek se szúrjon szemet.

Míg egy szép hétfői reggelen – mikor is máskor, mint hétfőn? – a törzsvendégek megdöbbenve tapasztalták, hogy a Cápa fölött kicserélték a cégtáblát, és a világító nagy CÁPA betűk helyett ugyanakkora betűkkel ez állott:

LINKOSTOWNI CUMI CENTRUM

A berendezés varázsütésre, átalakult: a helyiség falait hófehérre festették. Fehérre lakkozták az asztalokat, székeket. Fehér volt a pult, fehérek a csapok, és fehér volt az izgalomtól Szőrmók Jakab képe is, de az utóbbi a nagy mennyiségű szakálltól sajnos nem látszódott.

Öreg, korán kelő hamiskártyások döbbenten ténferegtek a helyiségben, amikor a forgóajtó megperdült, és három alsó tagozatos, iskolába tarló srác vágódott a pulthoz.

– Három kakaót kenünk! – dobta fel magát a magas bárszékre a legkisebbik. – Dupla habbal!

– Kitűnő madártejünk is lesz délre – ajánlotta a hófehér köpenyes Sámuel, miközben fürgén kimérte az italt.

A hamiskártyások némán elájultak.

4. OROSZLÁNVADÁSZOK SZÖVETSÉGE

– Óriási! – kiáltottam fel elragadtatva, midőn Sámuel eddig jutott a történetben, és lelkendezésem őszinte volt. – Hogyan csinálta?

– Voltaképpen nagyon egyszerűen – válaszolta fanyar mosollyal. – A LIGYÁKELI bojkottja csak az italkereskedőkre vonatkozott. A tejkereskedőkre nem. Elhatároztam, hogy a kocsmát átalakítom tejcsárdává, ahol tejfröccstől kakaós kuglófig, joghurttól madártejig mindenféle tejes-vajastejszínes készítmény kapható. Persze tudtam, hogy a Cápa törzsközönségének ízlése kevéssé fogékony erre a választékra. Ezért kénytelen voltam új vendégkört szervezni. Kézenfekvőnek mutatkozott, hogy hajdani tanítványaimat kérjem meg rá, elsősorban egykori kémia szakköröm buzgó tagjait. Ma sem tudok meghatottság nélkül visszagondolni arra, hogy milyen lelkesedéssel karolták fel kezdeményezésemet. Mert megértették, hogy erről van szó: kezdeményezésről! Nem pusztán egy vendéglő átalakításához kértem a segítségüket, hanem sokkal többhöz. Tüntetni hívtam őket, de nem zajos, felvonulásos tüntetésre, hanem a tettben megnyilvánuló tiltakozásra. Még sohasem fordult elő Linkostownban, hogy egy kocsma helyén ne másik kocsma nyílott volna. Még sohasem volt Linkostownban tejcsárda. A fehér színt, a tisztaság, a világosság, az egészség színét nem túlságosan kedvelik minálunk... A gyerekek értették ezt. Valóságos hadjáratot indítottak. A szakkör tagjai szövetséges rohamcsapatokat szerveztek minden osztályban, és ezek a rohamcsapatok sorra járták a többi iskolát, cserkészcsapatot, ifjúsági egyesületet, sportkört és hobbi-klubot. Egy héttel a megnyitás után három segédcsapost kellett felfogadnunk, akkora volt a forgalmunk...

– Óriási! Képzelem, micsoda ribillió lett belőle az ellenfél táborában! De hogyan vette rá Szőrmók Jakabot a költséges átalakításra?

– Nehezen. Sehogyan sem akart kötélnek állni. Rettenetesen félt.

– Szegény ördög!

– Neki volt igaza.

– Hogyhogy?!

– Mindent kitűnően elterveztem, mindent nagyszerűen megszerveztem, csupán egyről feledkeztem meg. Nevezetesen arról, hogy a linkostowni tejkereskedők és fagylaltgyárosok ugyancsak a LIGYÁKELI tagjai.

– De hiszen a nagy üzleti forgalmon ők is jól kerestek! – kiáltottam.

– Kétségtelenül – bólintott Sámuel. – De a LIGYÁKELI nagyobb hatalom, mint valamennyi tejkereskedő együttvéve. Megparancsolta nekik, hogy egy deci tejet, egy gramm túrót, egy adag fagylaltot se adjanak el nekünk. Egy hónap múlva ott álltunk, ahol annak előtte: a csőd szélén. Is-

mét üres volt a raktár, csak most nem az alkohol, hanem a tej hiányzott belőle. Becsukhattuk a boltot.

– Szegény Sámuel – sóhajtottam részvevőén.

– Szegény Jakab – hárította át az együttérzést.

– Valóban! – Eszembe ötlött, hogy Jakabot eddig nem láttam, Sámuelt pedig mint a helyiség gazdáját ismertem meg. – Szegény Jakab! Csak nem bujdosott világgá?

– Ellenkezőleg. Kibujdosott egészen ebből az árnyékvilágból.

– Meghalt?!

– Bánatában vagy dühében, ki tudja már? Megivott egy egész üveg rumot, abból, amit a diós torta ízesítéséhez szoktunk használni. Szegény, régebben csak azt a rumot itta, amit a vendégeinek is adott. Azt pedig, mint említettem, mindig fele-fele arányban hígította. Fele csapvíz, fele esővíz. A többi rum. Ha megivott belőle egy kis hordóval, legfeljebb béka nőtt a hasában tőle. De ezt a rumot magam vásároltam a fővárosban évekkel ezelőtt, egy iskolai kirándulás alkalmával, Teréziának, háztartási célokra. Most, hogy alkoholtilalom alatt állottunk, kénytelen voltam kilopni otthon a kamrából, hogy legyen ízesítő a tortában. Még megvolt az egész üveg, mert Terézia sajnálta felbontani. A Cumi Centrum rövid fennállása alatt alig fogyott belőle egy ujjnyi... Fogyott volna el mind! Nem hajthatta volna fel bánatában Szőrmók Jakab! Bár azelőtt folyton ivott, talán egy esztendő alatt sem került a gyomrába annyi szesz, mint most egy szuszra!... Megitta, rám nézett, szemében a megbékélés apró tüzei gyúltak. Kezet nyújtott, és azt mondta: „Te nem vagy vétkes, Sámuel. Te csak jót akartál.” Azután hanyatt dobta magát, és mire föléhajoltam, már nem élt – fejezte be a történetét emlékeitől megrendülten Sámuel Smith.

A Cápát, más néven Linkostowni Cumi Centrumot Szőrmók Jakab – teljes berendezésével és üres raktárával, no meg üres pénztárával – Sámuelra hagyta, Semmiféle felszolgálható ételhez-italhoz nem juthatván, Sámuel kifüggesztette a Szeretetotthon táblát, és elhatározta, hogy a kocsmához tartozó félemeleten levő szobákat filléres áron kiadja az arra tévedő utasoknak. Sokkal szerencsésebb vállalkozásnak ez sem bizonyult, mivel, mint tudjuk, egy esztendő óta én voltam az első utas, aki leszállott a linkostowni pályaudvaron. Pedig az állomásfőnök, fia kérésére, már előre megtudta, hogy érkezik-e valaki a városba, és Sámuel a hűséges Dzsimmi vezetésével kiküldte az állomásra a fogadó bizottságot, nehogy az utas véletlenül más fogadóba szálljon.

– S még én is csak véletlenül akadtam horogra – elmélkedtem hangosan. – Valóban, hová lehetett az, aki jegyet váltott?

– Ki tudja – állt fel Sámuel -, talán még időben lebeszélték róla, hogy Linkostownba jöjjön. Késő van már, megmutatom a szobáját. – A lépcsőn felfelé menet még figyelmeztetett: – Viszont ha már ön, saját hibáján kívül, hozzánk tévedt, nehogy elvétse a dolgát. Ha tényleg gombokat kíván eladni Linkostownban, egy lépést se tegyen addig, amíg szándékát a helyi hatóságoknál be nem jelentette. Ha nincs tőlük engedélye, könnyen pórul járhat. De a helyi rőfösök nem is mernének vásárolni magától.

– Köszönöm a figyelmeztetést. Első utam reggel a városházára vezet.

– Hová gondol? Ott szóba sem állnak magával! Ide szembe, a Sasszem bárba térjen be! Ráér úgy tíz óra tájban. Akkor már biztosan ott találja Doktor Coltot, a rendőrtanácsost. Vele elrendezheti az ügyet.,.

– Mit jelent az, hogy „elrendezhetem”?

– Legkevesebb tíz százalékot. Ennyit kell leadnia a rend éber őreinek, hogy megvédjék magát a Linkostowni Alvilágtól. De lehet, hogy tizenötöt. Attól függ, milyen arányban osztoznak idén a bevételen ők és a Linkostowni Alvilág...

– Amelyiktől megvédenek! – kiáltottam felháborodva. – De hiszen ez gyalázat!

– A világ bármely táján, uram. Kivéve Linkostownt. Ez a szobája. – És kinyitott egy ajtót, felgyújtotta a villanyt. Körülnéztem a szobában. Nem érdemes részleteznem, de nem a Hotel Hilton mintájára rendezték be. Két-három éjszakára jó lesz azért… Megköszöntem, és Sámuel elbúcsúzott.

Lefeküdtem, és már aludtam is. Igaz, rövid idő alatt sok váratlan élmény ért, és Sámuel elbeszélése sem hagyott hidegen. Aki azonban a kereskedelmi utazó fáradságos hivatását választja, az tanuljon meg tűrni, hallgatni és alkalmazkodni. Minden harmadnap új város, új emberek, új szállodák... Idővel megszokja az ember, és azon sem lepődik meg, ha szelíd lelkű, kiérdemesült betörők várják az állomáson jeles rendű kémia szakköri tagok kíséretében, és egy Szeretetotthonba kalauzolják, amely azelőtt Cápaként tátotta a száját... – Itt elaludtam.

Napsütéses reggelre ébredtem. Kitekintettem ablakomon az Ábrahám Link Sugárútra, amelyen éppoly lármával és tülekedéssel zajlott a forgalom, mint bármely más városban. Az embereken sem látszott, hogy valamely rendhagyó helység lakói lennének... Talán nem is olyan fekete az ördög, mint amilyenre festik!

Felöltöztem, és lesiettem a lépcsőn. A terem ugyanolyan üres és sivár volt, mint este. A pult mögött Csokornyakkendős Dzsimmi lebzselt, és bizalmatlanul pislogott felém. Sámuelnak nyoma sem volt. Reggelit persze nem remélhettem. Gondoltam, egy füst alatt majd meg is reggelizem odaát

a Sasszemben... Fütyörészve forgattam ki magam az ajtón, és mielőtt átmentem volna az úttesten, megálltam a járdaszélen. Nagyot szippantottam a friss levegőből, jókedvem és önbizalmam teljességgel helyreállott.

A Sasszem bár belülről alig különbözött bármely más kisvárosi kocsmától, ahová bejáratos a rendőrség. A padló és az asztalok tiszták voltak, a falakon bekeretezett régi rendőregyesületi csoportképek, a bokszok fölött az ernyős kislámpák használatból kivont kézibilincseken függtek, de a bárpult golyóálló acélból készült, hogy legyen mi mögé biztonsággal befeküdni, ha zivatarosra fordul az időjárás.

A pincér, mintha jól ismerne, mosolyogva jött asztalomhoz, és vette fel a rendelést. Kávét, tükörtojást sonkával és két cseresznyepálinkát kértem. Arcrebbenés nélkül kihozta. Jóízűen megreggeliztem, majd ismét intettem a pincérnek.

– Elviheti – mutattam az üres tányérokra, csak a két, még teli pohár cseresznyét toltam félre. – És még valamit. Ha a vendégek között itt tartózkodna már Doktor Colt, akit nem ismerek, kérdezze meg tőle, hogy tehetném-e tiszteletemet az asztalánál.

– Úgy illik, hogy a házigazda elébe menjen a vendégnek! – szólalt meg a hátam mögött egy reszelős hang. Megfordultam. Hórihorgas, barázdált arcú, középkorú férfi állt mögöttem, civil ruhában, fején széles karimájú kalappal, amelyet itt bent, a helyiségben sem vetett le. Mutatóujjával megbökte a kalapja szélét, és az asztalomhoz ült. A cseresznyepálinkára mutatott. – Ha az egyiket nekem rendelte, tévedett. Gyomorfekélyem van, nem iszom alkoholt.

„Kár is lenne beléd” – gondoltam, mert nem tetszett nekem az alak. Udvariassága csikorgott, mint az olyan emberé, aki megszokta, hogy csak az a fontos, amit ő mond. Átható pillantással méregetett, mégcsak nem is fölényesen, inkább bosszúsan, hogy gondot okozok neki.

– Doktor Colt vagyok. Csak azért mondom, mert hallottam, hogy még nem ismer. Maga kicsoda, és hogyan kerül ide?

Nem szeretem ezt a hangot.

– Benjámin Franklin vagyok – feleltem.

– Aha. Már hallottam valahol ezt a nevet... – nézett tovább mereven rám.

– Talán a televízióban – vontam vállat. – Én találtam fel a villámhárítót.

– Azt hittem, vigéc. De nem baj. Nekünk mindegy.

– Jól tudta. Ez idő szerint üzletkötéssel foglalkozom.

– És miben utazik?

– Gombban. Használati és díszgombok. Kívánja látni a mintakollekciómat?

– Nem érdekel. – A szeme, mereven, mint a halszem, állandóan rajtam. – Linkostownban nem divat a gomb. Cipzárat használunk.

– Hallottam felőle. Mégis megpróbálnám.

– A maga dolga. – Merev derékkal, teljes felsőtesttel hátrafordult. – Brown őrmester! – kiáltotta. A Linkostowni Közrend Éber Őreinek pénztárosa kimért gorillaléptekkel odaballagott az asztalunkhoz. A rendőrtanácsos újra rám szegezte átható tekintetét, s úgy kérdezte: – Ez az úr itt gombokat szeretne árulni. A támogatásunkat kéri, hogy megvédjük az útonállóktól. Ennek fejében hajlandó bizonyos összeget felajánlani az Árva Rendőrök alapjára. Mennyit fogadjunk el tőle?

– Semennyit – válaszolta kurtán Brown. – A Cápában szállt meg. Enyvesujjú Dzseki egykori törzshelyén.

– Már régen nem az – szóltam közbe. – Én nem a Cápában, hanem a Szeretetotthonban szálltam meg.

– A vendéglőket mi minősítjük – mondta a rendőrtanácsos. – Nincs okunk, hogy a névváltoztatás miatt módosítsunk. Mindamellett, mivel maga idegen és tévedhetett is, adunk magának még egy esélyt.

– Linkostownban kötött minden üzletéből harminc százalék – tette hozzá az őrmester.

Ez több volt, mint pimaszság.

– A saját hasznom sem több tizenkét százaléknál – feleltem.

A halszem rebbenéstelenül nézett rám.

– Senki sem hívta Linkostownba – mondta Doktor Colt.

Felálltam.

– Tökéletesen igazuk van. Csomagolok, és az első vonattal utazom. További jó szórakozást az uraknak! – És elindultam a kijárat felé.

– Franklin úr! – hallottam a hátam mögött. – Kár sietnie. Úgyis utolérjük. Majd akkor távozhat, ha mi is úgy látjuk jónak.

Megfordultam. A tanácsos háttal ült, úgy, ahogyan otthagytam. Brown himbálózó vállakkal, lassan közeledett felém. Az ilyesmit nagyon nem szeretem. Nem vagyok gyenge gyerek, fiatalabb koromban sportoltam is. De azóta meglehetősen megkopaszodtam, és mi tagadás, néhány deka hájat is felszedtem a derekamra. Istenem, gombügynök vagyok, nem mozihős! Vállam, felső karizmom azért nekem is maradt, közepes termetem ellenére... Csakhogy Brown őrmesternek majd szétrepedt az egyenruhája, és egy fejjel, ha nem kettővel, magasabb is volt nálam.

Elfutni reménytelen, szembeszegülni úgyszintén. De olcsón nem adom magam. Talán egyszer eljön még egy tisztultabb kor, amely nem feledi a mártírokat, es akkor én is kapok Linkostownban egy szobrot. Ha nem is a főtéren, de valamelyik parkban, Ennyit megér a tisztességes halál.

Történetesen egy biliárdasztal közelében állott meg. A fal melletti állványon dákók sorakoztak. Szemre is megismerem a nehezebb fajtát, amelynek a végében csúszó ólomnehezék van, hogy segítse a lökést.

Leemeltem egyet közülük, és a lábamhoz támasztottam.

– Ne bolondozzon – mondta Brown és megállott. – Tegye le!

– Majd ha az ajtón kívül leszek, odatámasztom mellé – feleltem.

– Ejnye, de makacs! – csóválta a fejét Brown, és egy lépést tett előre. Felemeltem a dákot, de a keskenyebb végénél fogva.

– Kíséret nélkül is kitalálok – mondtam. – Maradjon ott, ahol van. – Hátrálni kezdtem kifelé.

A rendőrtanácsos ebben a pillanatban hirtelen megfordult, és megint rám nézett. Arcán kétségtelen meglepődés futott át. Rekedtes hangja utolért.

– Benjámin Franklin! Maga tud biliárdozni? – kérdezte.

– Nem tudok, de szeretek – igyekeztem még ebben a helyzetben is pontos választ adni. – Jő társaságban... – tettem hozzá.

Felállt, odajött, és félretolta a sarkán várakozva himbálódzó őrmestert.

– Kedvelem a sportembereket – mondta. – Ajánlok magának egy partit margirra... – Nem értettem, mert ez annyit jelentett, hogy az asztal használati díja a játék tétje. De mindjárt megmagyarázta: – Ha maga nyer, egy fillért se kell fizetnie. Ha én nyerek, áll a harminc százalék... Rendben van?

Nem vagyok rossz játékos, de semmi kedvem sem volt vele játszani. Viszont máskülönben aligha szabadulok innen ép bőrrel. Tehát jobb, ha ráállok, s akár nyerek, akár vesztek, utána döntöm el: maradok vagy utazom?

– Rendben van – feleltem. – Egy parti sima karambolra hajlandó vagyok. Mennyi legyen az átlag?

– Száz – mondta, és a falhoz lépett, hogy dákot válasszon magának. – Szép kerek szám.

Kétségtelenül. De aki tud biliárdozni, az tudja, hogy huszonhatos, huszonhetes átlagot megcsinálni már szép teljesítmény. Százat csak nemzetközi bajnokok és szélhámosok képesek.

– Magam is szeretem a kerek számokat – álltam az asztal mellé várakozóan. – Felőlem kezdhetjük.

Szép, szolid játéknak indult. Ha nem él bennem a gyanú, hogy valamilyen hátsó szándék nélkül nem hív ki, még élvezni is tudtam volna, ahogy a három golyó vidáman pattog a mantinell és egymás között. Nem játszott jobban, de rosszabbul sem, mint én. Fej fej mellett haladtunk, de az övé mindig egy arasszal az enyém előtt haladt.

Azután, úgy a tizedik sorozatnál, kezdett elhúzni. Nem sokkal, de néhány lökéssel mindig többet csinált, mint én. Arra figyeltem fel, hogy lökéseit enyhe morajlás kíséri... Körülnéztem, és meglepve tapasztaltam, hogy szép számú közönség gyűlt körénk, amely érdeklődve figyelte a játékot. A Sasszem bár vendégei voltak, termetes közlekedési rendőrök, marcona rohamrendőrök, egyenruhában és civilben vegyest, de egyaránt komor tekintetű legények. Kétségeim

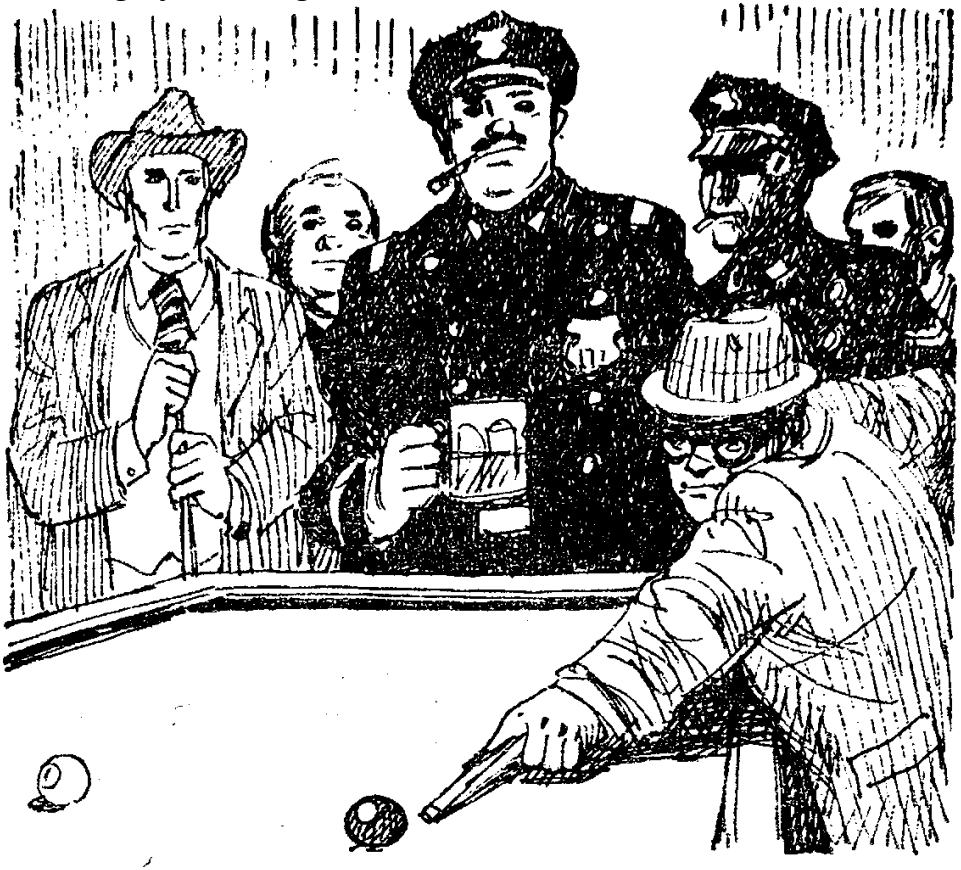

támadtak, hogy szó nélkül elengednének-e, ha történetesen én győznék.

Ez a „veszély” egyelőre nem fenyegetett. Igaz, a százas átlaghoz szükséges pontszámot Doktor Colt sem érte el, de én egyre jobban lemaradtam mögötte. Aztán különös dolgokra lettem figyelmes.

Rekuzét akartam csinálni, de hiába löktem szokás szerint a golyó alá, az ahelyett, hogy visszafelé pörögve indult volna el, hogy előreüssön, sima forgással gurult el a piros golyóig, megpöccentette, és mint aki jól végezte dolgát, megállott. A tanácsos golyója, alig tíz centivel odébb, kaján vigyorgással nézte...

Mi történhetett? Célzásban már tévedtem, azt is a szemem miatt, mert van egy kis asztigmatizmusom. De magában a lökéstechnikában még sohasem vétettem, a vezető fals épp olyan biztonsággal „benne van” a kezemben, mint a kontrafals.,.

Mivel elvétettem, ő következett. Erősen figyeltem, hogy rájöjjek: hol követtem el a hibát? Doktor Colt igyekezett ziccerre állítani a golyókat, hogy könnyű legyen a következő lökése. Néhányszor sikerült is neki, de a golyók egyre közelebb kerülnek egymáshoz a nagy óvatoskodás közben, míg végül gyakran bekövetkezik a baj, és ragad a golyó: a három golyó szorosan egymáshoz tapadva áll meg! Ilyenkor mutatkozik meg, ki az igazán jó játékos: úgy kell kilökni a saját golyót, hogy a másik kettő meg se rezdüljön közben, s csak a mantinellről visszapattanva találja el valamelyiket...

Nagy csend lett körülöttünk. A rendőrtanácsos gondosan bekrétázta a bőrt a dákó végén, a fölösleget lefújta, kétszer körüljárta az asztalt, keresve, honnan lökhetne legbiztonságosabban.

Végül a keskenyebb oldal felől feküdt neki. A dákó vége öt centire állott a golyóktól. Már lökött volna, de egy őszi légy bukórepülésben húzott el az asztal fölött – zúgása a nagy csendben felért egy vadászbombázó hangjával. Kivárta, csak azután mozdította meg a dákot.

A piros golyó kétségtelenül megrezdült. El nem mozdult a helyéről, koccanás se hallatszott, de a golyó fényes felületén remegés futott át, s a fény játéka mindennél jobban árulkodott.

De a lökött golyó már vissza is ért a gumiperemről, és szétlökte a másik kettőt. Elég tisztességes állást hagyott hátra. Ráfektettem a dákot a peremre. Egyszerre csak kezet éreztem a vállamon. Feltekintettem, és Brown őrmester helytelenítő fejmozdulatával találkoztam.

– Mit csinál, ember? – kérdezte.

– Játszom – válaszoltam. – Mozgott a golyó, tehát én következem.

– Mozgott??? – csodálkozott mérhetetlenül Brown, és körültekintett. – Látta itt valaki?

Egyetlen néma fejingatás volt az egész helyiség. Mintha Linkostown valamennyi rendőre itt lett volna az asztal körül, hogy bizonyítsa: főnökük lökése hibátlan volt!

Hát így állunk! Itt nyerni lehetetlen. De miért veszítek? Azaz: egy dolog, hogy ő csal magának, s más dolog az, hogy nekem falsra sikerülnek a biztos lökéseim! Itt még valami nagy disznóság búvik...

A rendőrtanácsos, mintha semmi sem történt volna, folytatta a játékot. De alighanem idegesítette az előbbi jelenet, mert a következő egyszerű lökést nyilvánvalóan elvétette.

Töprengésre nem jutott időm, játszanom kellett. Áttekintettem a helyzetet, és úgy döntöttem, hogy masszét lökök. Szeretem ezt a látványos és hatásos játékelemet, elég jól értek is hozzá. A felülről, majdnem függőlegesen meglökött-pörgetett golyó forogni kezd a tengelye körül, s így pörögve-forogva szabályos félkört ír le az asztalon; akkorát, amekkora a lökés ereje és iránya volt.

Mindent úgy tettem, ahogyan már ki tudja hányszor... Mély és őszinte megdöbbenésemre a golyó, noha perdült és pörgött, a körív helyett elnyújtott végű parabolát írt le, és messze elkerülte mind a két másik golyót...

A terem felzúgott, néhány gúnyos megjegyzés is röppent felém. Ilyen pocsék játékot bizony még én se láttam! Nemhogy elkövettem volna... De miért billent ki a golyó megszokott ívéből?!... Colt tanácsos úr már javában játszott, de én nem figyeltem reá... A fejemet törtem, s mire – mellékesen eddigi leghosszabb – menete végére ért, már sejtettem... sőt biztosan tudtam, hogy mi történt.

Bár én következtem, letettem a dákot, és asztalomtól elhoztam a két pohár cseresznyepálinkát amely még érintetlenül ott állott.

– Célzó víz kell a pasasnak – bökte oldalba mellettem társát az egyik rendőr.

Úgy tettem, mintha nem hallottam volna. Az egyik pohár tartalmát felhörpintettem – hazudnék, ha azt állítanám, hogy nem esett jól! –, de nem egészen fenékig. A maradékot hozzátöltöttem a másik pohár tartalmához, egészen addig, amíg színültig tele nem lett. Még egy csepp, és kicsordul...

Ezután a teli poharat óvatosan a biliárdasztal közepére helyeztem. A moraj elcsitult körülöttem. S nem ok nélkül.

A pohár egyik szélén az ital kicsordult, és vékony erecskében futott le a talpáig. Ott a zöld posztó mohón beitta. A pálinka sötét foltja lassan terjedt a posztón – de csak a pohár egyik oldalán.

Gyanúm beigazolódott: húzott az asztal! Vagyis nem állott egészen vízszintesen... Pedig a szabályok szerint vízmérővel kell pontosan vízszintesre

állítani. Nos, az én alkalmi cseresznye-vízmérőm meglehetősen ferde asztalt leplezett le... S aligha véletlenül ferdét!... Máskülönben partnerem lökései is ugyanúgy falsra mentek volna, mint az enyémek... De nem. Mivel a törzsvendégek tudják, hogy az asztal lejt, s hogy merre lejt, úgy játszanak... Az alkalmi vendég pedig veszítsen.., Vagy tiltakozzon?

Minden szem rám szegeződött.

– Meg kellene igazítani az asztalt – mondottam szelíden.

– Nincs annak semmi baja! – jelentette ki Brown őrmester.

– Nem látja, hogy ferde?

– Én nem – válaszolta és körülnézett. – Valaki közületek talán ferdének látja?

Senki sem látta annak. Brown széttárta a karját.

– Biliárdozás közben nem tanácsos cseresznyepálinkát inni, mert hamar elferdül tőle a világ – mondotta.

Tehetetlen voltam, de kezdett nagyon viszketni a tenyerem. Mégis óvatos maradtam.

– Lehet, hogy magának van igaza. – És a tanácsoshoz fordultam, aki egykedvűen várt. – Elismerem, hogy ön nyert. Vállalom a harminc százalékot.

– Még nem fejeztük be a partit – felelte. – Nem szoktam hozzá, hogy érdemtelenül előnyt kapjak. Ön következik. Lökjön!

Csak a csaláshoz szoktál hozzá – mondtam volna, de lenyeltem. Már csak arra ügyeltem, hogy ép bőrrel szabaduljak. Elvettem az asztal közepéről a poharat, az egyik vigyorgó kibic kezébe nyomtam, és némán játszottam tovább.

Doktor Colt most már akkor is megnyerte volna a partit, ha az asztal történetesen nincs preparálva. Már nem érdekelt tovább a játék, csak az, hogy mielőbb vége legyen. A százas átlagot ő sem csinálta meg, de messze túlhaladta az enyémet. Amikor végeztünk, letörölte a táblát, s így szólt:

– Benjámin Franklin, maga fizeti a margirt, mert veszített. És remélem, ez jó tanulság volt a maga számára: Linkostownban nem szeretik azokat, akik vitatkoznak. Nagyon nem szeretik, akik alkudoznak. és egyáltalában nem szeretik az idegeneket. Feltevésem szerint maga itt egy hét alatt eladott volna százezer rúpia értékű gombot. Annak harminc százaléka éppen harmincezer rúpia. Ezt az összeget huszonnégy órán belül szépen lefizeti, és utána tüstént elutazhat. Ne próbáljon meg elszökni, de azt se tanácsolom, hogy egy nappal is tovább maradjon. Elmehet.

Kopasz fejem tetejéig vörös voltam a szégyentől. De ha mozdulok, hatósági közeg elleni erőszak címén ott helyben felfalnak.

A tömeg azonban a tanácsos intésére folyosót nyitott a bejárat felé. Nem tettem le a dákot, mert hátha megint csalnak, és akkor legalább védekezés közben pusztuljak el. Magam előtt tartva a rudat lassan hátráltam az ajtó felé, a néma sorfal között. Amint mondani szokás, „óráknak tűnő másodpercekig tartott”, amíg a kijárathoz értem. Ott letettem a dákot, és kiléptem a szabadba. Mögöttem harsány röhögés kórusa harsant fel...

Az idő most is szép volt, a nap sütött, a forgalom élénken zajlott, de nekem mégis mintha beborult volna az ég... Pályám során ért már balszerencse, megaláztatás, de ilyen nyíltan és ilyen durván még sohasem bántak el velem! Méghozzá mindezt a hatóság képében azok követték el velem, akiknek a rendre és törvénytiszteletre kellett volna vigyázniok! Gyalázat! Gyalázat! Gyalázat!

Álltam a járdaszélen, és két lehetőségem volt: vagy fizetek, és szedem az irhámat, vagy az első robogó autó alá vetem magamat!

Hát nem. Lehet, hogy szobrom sohasem lesz Linkostownban, csak jeltelen sírom a temető szélén, de akkor se hagyom magamat! Ezért megfizetek – csak nem úgy, ahogyan ők gondolják!

Dühösen leléptem a járdáról, és csaknem egyenesen oda, ahová már nem kívánkoztam: egy autó alá! Csak jó fékei mentettek meg. A csikorgásra magamhoz tértem… „Óvatosabban, Ben! – intettem magamat, mert a keresztnevem tényleg Benjámin, azaz a legkisebb, a kedvenc. – Az eszedet használd, ne az indulataidat!”

A Szeretetotthon lehúzott redőnyei mögött egy szál sápadt villanykörte fényében Sámuel ült a pult mellett, és matematikai találós kérdéseket játszott a tegnapi fogadó bizottság egyik tagjával.

– Utolsó kérdésem, Tojás, és tied a Nagy Ingyen Aranyérem: megteszel öt számot a lottón. Amikor a rádió bemondja, hogy melyek a nyertes számok, te csak az elsőt hallgatod meg, és már felordítasz: nyertem! Ötös találatom van!... Pedig a további négyet még nem is hallottad. Hogyan lehetséges ez?

– Nagyon egyszerűen – válaszolta a Tojásnak nevezett kissé szeplős, máskülönben teljesen normális srác. – A lottón egytől kilencvenig mennek a számok. A rádió mindig a számok növekvő rendjében mondja be a kihúzott számokat. Én az utolsó öt számot tettem meg. Tehát ha a rádió úgy kezdi a nyertes számokat, hogy: nyolcvanhat, akkor én már tudom, hogy ötös találatom van, mert a többi csak nyolcvanhét, nyolcvannyolc, nyolcvankilenc és kilencven lehet.

– Tied az érem! – mondta Sámuel, és hozzám fordult: – Megérdemli, ugye?

– A legteljesebb mértékben. – És zsebemből aprópénzt halásztam elő. – Fuss el a legközelebbi tejcsarnokba, és hozz három liter pasztőrözött tejet! – mondtam a srácnak. – Ma leisszuk magunkat!

A srác elrobogott, Sámuel pedig derűsen vizsgálgatott.

– Nocsak! – mondta. – Hekusaink talán kihozták a sodrából? Vagy nem tőlük jön?

– De tőlük – feleltem.

– Szerencsére teljes épségben szabadult az oroszlánbarlangból!

– Ahogyan vesszük.

– Aha. Belső sérülések talán?

– Az oroszlánok széttépik az embert. Belső sérüléseket csak a sakálok okoznak... Főleg a szagukka...

– Mondja el, mi történt odaát... Nem kell szégyellnie.

A gyerek közben megjött a tejjel.

– Jó – mondtam. – De ő menjen haza. Ne romboljuk kiskorúak előtt a tekintélyünket.

– Nem megyek – jelentette ki Tojás. – Több eszem van, mint a Sasszem csehó valamennyi vendégének együttvéve! Azokívül hárman vagyunk, és az egyik lityi tej engem illet!

Sámuel szó nélkül kitett három poharat az asztalra, és én elmeséltem biliárd- és erkölcsi vereségem szégyenteljes történetét. Szó nélkül hallgatták, miközben nagyokat húztunk a tejből.

– Tényleg nem oroszlánok... – ismerte el Sámuel, és enyhén csuklott. – Az oroszlánokra könnyű vadászni, akár szemtől szemben is... Az ember este kimegy a sivatagba, és ahol két szem világít a sötétben, ott az oroszlán, csak lőni kell. Pontosan a két szem közé.

– Csak az a baj, hogy ez legfeljebb a tanár úr ifjúsága idején volt, igaz – mondta szelíden Tojás. – Manapság már az oroszlánok is párosával járnak, és behunyják a külső szemüket... Ha rájuk tetszik lőni, a golyó elmegy a két oroszlán között, és azok vidáman megeszik Samu bácsit...

Ez a gyerek tényleg nem esett a fejére! Az én szemem viszont kezdett keresztbe állni az ivástól... Hiába, az én koromban már nehezen bírom a tejet…

– Ugyan! – legyintett Sámuel. – Ez csak részletkérdés! A baj, az igazi baj az, hogy nincs egyáltalában semmilyen puskánk, amivel lőhetnénk... Se rájuk, se közéjük...

Nem szeretem a lemondást. A megadást... Én vissza akarom fizetni nekik a megaláztatást! És vissza is fogom!

– És ha én azt mondom, tanár úr... Ha azt mondom... – Kicsit nehezen járt már a nyelvem. – Egyszóval, az oroszlánokhoz nem kell puska. Én, ha kell, egy szamárral is fogok oroszlánt!

– Be van rúgva... – csitított Sámuel. – Minek iszik annyit, mint egy csacsi?

– Pedig igaza van a bácsinak – mondta Tojás, és meghúzta a poharat. A tej fehér patakban csurgott le a szája szélén. – Szamárral tényleg lehet oroszlánra vadászni.

– Na, elég volt! – szedte össze a poharakat Sámuel. – Kora délelőtt így elázni... – Csak az volt a helyzet, hogy elvétette a pult szélét, és a mosogató helyett a padlóra szórta a poharakat, amelyek csilingelve törtek össze.

– A csapos sose igyon! – intettem, mert Sámuel most már hangosan csuklott. – Tehát hogyan kell, kisfiam, szamárral oroszlánt fogni?

– Egyszerű... Egyszerű... Egyszerűen... – kezdte távolról sem egyszerűen Tojás. De attól kezdve mondta, mint a vízfolyás: – Az ember fogja a szamarat, és kimegy vele a sivatagba. Jön az oroszlán. A szamár meglátja az oroszlánt, és menten megbokrosodik. Én elbújok a bokor mögé. Ezzel lóvá tettem az oroszlánt. Egy lovat pedig már gyerekjáték megfogni!

– Cukorfalat vagy, édes öcsém! – rikkantottam, és leestem a székről. Sámuel felsegített volna, de inkább mellém ült.

– És mi lenne a ló? – kérdezte.

– Ejnye, Sámuel, hát a bolhaviszkettető itókáról már elfeledkezett?!

– Csakugyan... – mélázott Sámuel. – De Terézia el akarja adni ezt a kocsmát…

– Majd őt köszöntjük fel vele először – válaszoltam, és Tojás visszasegített bennünket a székre. Ő bírta közülünk legjobban a tejet. Hja, fiatalság! Megérdemli, hogy beavassuk a terveinkbe.

Így kötöttük meg az Oroszlánvadászok Szövetségét.

5. ARANYAT ÉR EZ A NŐ!

Mindenkinek van egy mentsége, Teréziáé az, hogy kitűnően főz. Márpedig a jó konyháért a zsémbes természet is megbocsátható. S hogy egészen őszinte legyek, bár minden tekintetben Sámuel pártját fogtam, Terézia álláspontját is meg kellett értenem.

– Rendben van – mondotta –, senki sem kívánja Samtól, hogy együtt üvöltsön a farkasokkal. De azt se, hogy puszta kézzel essen nekik. Egyálta-

lában: miért játszik egy tisztességben megőszült tanárember Robin Hoodot?! Nem az ő formája, csak azt éri el vele, hogy lenyúzzák a bőrét, és kiterítik szőnyegnek!

– Nem önként vállalta a harcot – mentegettem Sámuelt -, a körülmények kényszerítik rá, kedves Smithné asszony...

– Ne nézzen engem hülyének, tisztelt uram! – replikázott Terézia, és elém tolta a tálat. – Vegyen még a sültből... Ez még nem emberhús... – Vettem is, mert kitűnő volt. Ő meg folytatta: – Először valóban nem volt más választása az én páratlan férjemnek, mint az, hogy olyanba üsse az orrát, amihez nem ért. Jó, gondoltam, majd megtanulja. De most? Megörökölte azt a kocsmát a város közepén. Jő, mondja maga, az egy tönkrement kocsma, egy csődtömeg. De csak az ő számára. Mert őt ki akarják teríteni. Másnak, aki nem játszik keresztes lovagot, akinek semmi baja a LIGYÁKELI-vel, annak aranybánya lehet!

Benn van a város közepén, a főutcán, a legforgalmasabb helyen. Ha csak bérbe adja, nincs többé gondunk. Jó, megengedem, restellené a kudarcot... Hát adja el! Nem vagyunk ehhez a városhoz nőve! Ellenkezőleg... Kapna annyit érte, amennyivel bármelyik más városban új életet kezdhetnénk. Talán még taníthatna is!

– Sok igazság van abban, amit mond, asszonyom – szóltam, szelíden töprengő arcot vágva. Terézia nem várta ezt, és gyanakodva nézett rám.

– Sok igazság, de?! Halljuk a *de*t!

– Nincs semmi de. Fontoljuk meg a nagyságos asszony javaslatát – fordultam Sámuelhoz. – Aki ilyen nagyszerű vacsorát készít, annak a véleménye sem elhanyagolható... Igyunk reá, hogy felfrissüljön a szellem...

Sámuel felnyitotta a borospalackot, amelyet a vacsorához hoztam. Töltött.

– Kár, hogy nincs behűtve... – jegyeztem meg némileg tapintatlanul. A háziasszony felkelt az asztaltól.

– Hozok egy kis jeget... – mondta, és kiment a konyhába.

Sámuellal egymásra néztünk. Ez az a pillanat – most, vagy soha!

A három pohárban már aranyosan csillogott a tüzes nedű.

Zsebébe nyúlt, üvegcsét vett elő, kupakját lecsavarta, és néhány csöppet Terézia poharába öntött a tartalmából.

– Még, még... – biztattam.

– Ennyitől is meg kell szelídülnie – vélte Sámuel.

– Kapcsoljunk mindjárt második fokozatra! – sürgettem.

– Attól nem csupán szelíd lesz, hanem őszinte is –, ellenkezett a tanár, és kérdően tekintett rám. – Kell az nekünk?

A konyhaajtó becsapódott. Sámuel keze megrezdült, és a pohár tele lett.

– Úristen, ez már harmadik fokozat! – riadtam meg magam is. – Annak mi a következménye?!

– A feltétlen engedelmesség – mondta tétován Sámuel, és Terézia már vissza is tért, kezében kis ezüst jég vödörrel.

Éles szeme azonnal felfedezte, hogy a poharában több ital van, mint volt az imént.

– Mi az, az urak tán le akarnak itatni?! – kérdezte harciasan.

– Ugyan, drágám – találta fel magát Sámuel. – Te sosem iszod jéggel, azért töltöttem utána. – És gyorsan annyi jeget rakott kettőnk poharába, hogy szintén csordultig teltek.

Terézia a vendégre, azaz rám való tekintettel türtőztette magát. Felemeltük poharunkat.

– A legjobb megoldásra! – mondtam. Koccintottunk. – Ex!

S ha a vendég mondja, hogy fenékig ürítsük a poharat, jobb társaságban még Linkostownban sem lehet kitérni előle. Mire letettük, mind a három pohár üres volt.

Sámuel szelíden krákogott. Terézia elgondolkozva nézte az üres poharat.

– Jó bor... Itt vette?

– Bevallom, nem... – feleltem. – Még tegnap, indulás előtt, a megyeszékhelyen. Gyakran megesik velem, hogy olyan későn érkezem egy-egy városba, amikor már minden üzletet és vendéglőt bezártak. A csapvíz a legtöbb helyen ihatatlan. Kincseket ér ilyenkor egy palack bor az útitáskában.

– Ez valóban kincset érő – mondta Sámuel, és félrehajtott fejjel, figyelmesen nézett Teréziára. Az asszony mereven bámulta a poharat, és hírtelen így szólt: .

– Tényleg. Töltsél még, Sámuel!

– Szívesen, drágám... – mondta elhűlve Sámuel, és hozzátette: – Jól érzed magad?

– Kitűnően! – És nyújtotta a poharát.

Sámuel körbetöltött, és ismét koccintottunk. Most már csak borral.

– Ez jólesett – tette le a poharat a háziasszony. Könnyedén végigsimította homlokát, és rám nézett. – Nos, uram – mondta -, várom a javaslatát...

Mondhatom-e már? Sámuel arról egy szót sem szólt, hogy milyen gyorsan hat a szer. Ámbár ha a hölgy hangja és tekintete után ítélhetek, alighanem azonnal... Akkor is, miért éppen én beszéljek? Miért nem Sámuel?

De Sámuel segélykérően nézett rám, s ha jól meggondoljuk, én voltam a szellemi felbujtó. Nem térhettem ki a válasz elől. Óvatosan kezdtem:

– Vendégként nincs jogom más bőrére tanácsot adni. De nem hiszem, hogy a menekülés lenne az egyetlen megoldás... Megengedhetetlen, hogy egy egész város, ha mégannyira az isten háta mögött van is, egy tucat jő pénzű csirkefogó és bérencei markában vergődjék... Egy város, amelyben nem kevesebb a tisztességes ember, mint másutt. Valakinek csak el kell kezdenie. Nem gondolja?

– Tökéletesen igaza van – helyeselt Terézia, majd fejével Sámuel felé intett. – Vele azonban nem sokra megy. Jól van, megengedem, talpig becsületes ember... De semmi több. mélyet sóhajtott. – Amikor még fiatal volt, én is sokat vártam tőle... Okos fiú volt, vállalkozó szellemű! Már réges-régen megyei tanfelügyelőnek kellett volna lennie! S mire jutott? Hóbortos kísérletek... Bogaras kishivatalnok... Végül pedig kirúgják. Belefáradtam, ne csodálja...

– Igazságtalan vagy – ellenkezett Sámuel, de Terézia leintette:

– Csak őszinte, Sámuel.

– Látja? – mondta nekem a tanár. – Ettől tartottam...

Szerencsére Terézia nem sejtette, mire utal a férje. Mély lélegzetet vettem, és fejest ugrottam.

– Még minden megváltozhat, asszonyom. Örömmel hallom, hogy önből sem veszett ki a harci szellem, csak társak hiányában... Nos, engedje meg, hogy eláruljak egy titkot. Bizonyos, hogy örülni fog neki. Az ön, bátran mondhatom, zseniális férje nem vesztegette hiába az idejét annyi esztendőn át. S nem okozott önnek csalódást. Végtelenül türelmes laboratóriumi kísérletei nagyszerű eredményre vezettek. Felfedezte a szert, amely megfékezi ezt a bandát!

– A ciánkáli vagy a pestisbacilus! – mondta Terézia. – De azt már mind a kettőt régóta ismerik Sámuel nélkül is.

– Jobbat, sokkal jobbat talált fel! Olyan folyadékot, amely nem öl, csak átalakít!

– Átalakít? Mivé? Csak nem jó emberré? – nevetett Terézia.

– De... Valami olyasmi – feleltem bizonytalanul, mert kényes ponthoz érkeztünk: mi lesz, ha rádöbben, hogy őt ezzel az itallal itattuk meg?!

Nem jött rá. Talán ez is hozzátartozott a szer hatásához, talán csak hirtelen támadt bizalmában és önbizalmában feledkezett meg a lehetőségről. Elmondtam neki Csokornyakkendős Dzsimmi történetét. Fokozódó izgalommal hallgatta, arca kipirult, szeme megélénkült. Majdhogynem megszépült!

– S te erről hallgattál előttem, Sámuel?! – kiáltotta.

– Magam sem mértem fel eléggé a jelentőségét – mentegetődzött Sámuel. – Benjámin világította meg előttem a lehetőségeket.

– De hiszen ez nagyszerű! – lelkendezett az asszony. – Ha a kotyvalékodat sikerül megitatni az összes rablóval, betörővel, csaló rendőrrel és a LIGYÁKELI tisztelt vezetőségével, ki lesz ütve az egész díszes társaság! – Öklével mindjárt bele is csapott a levegőbe. – Sámuel, sohasem hittem volna rólad!

– Én sem hittem magamról – mondta csendesen Sámuel, szerencsére az asszony nem figyelt rá. Elragadták a lehetőségek. Majd elakadt.

– De hogyan itatjuk meg velük?! – ébredt rá a valóságra.

– Éppen erről van szó – ragadtam meg az alkalmat. – A kezünkben van egy kocsmahelyiség, teljes felszereléssel. Persze el is adhatnánk...

– Ostobaság! – kiáltott fel Terézia. – Meg kell nyitni, és becsábítani a legnagyobb gazembereket! Aztán az italukhoz hozzákeverjük majd Sámuel találmányát, és hipp-hopp, mint kisangyalok távoznak! – Egész lénye ragyogott, ahogyan előadta, és sejtelme sem volt róla, hogy vele is ugyanez történt!

– Asszonyom, ön méltó társa a férjének! – bókoltam. – Olyan tanácsot ad, amely nekünk magunktól eszünkbe sem jutott volna!

Sámuel elvörösödött és elfordult, mert ártatlan lelke nehezen viselte el különben ugyancsak ártatlan hazugságomat: hiszen pontosan az volt a tervünk és szándékunk, amit Terézia adott elő. De az elismerés csak erősítheti Terézia vegyileg előidézett pálfordulását.

– Jó, megengedem, én is használható vagyok valamire – köszönte meg a maga módján Terézia, és felállott. – Megyek, főzök egy jó kávét, azután elkészítjük a haditervet! Vesszenek a huclipucok!

Amint magunkra maradtunk, csak annyit mondtam:

– Gratulálhat magának, barátom! A hatás tökéletes!

– Persze... persze... – bólogatott Sámuel. – Ha úgy húsz esztendővel ezelőtt sikerült volna, talán az egész életünk másképpen alakul... – nézett maga elé.

Én is a szőnyegmintákat vizsgálgattam behatóan. Zavarban voltam, mint mindig, ha mások magán- és lelki élete tárult fel előttem. Megértettem Sámuel bánatát, de nem volt jogom, hogy beleszóljak.

A vázlatos haditervet ugyanis még azon melegében, hogy az oroszlánvadászat ékes példája felmerült, megbeszéltük Sámuellal, sőt Tojással is, akinek szintén jutott feladat. Sámuel először vonakodott attól, hogy bolha-

szerét Terézián is kipróbálja, de azután belátta, hogy más megoldás nincs. Ráállt, és meghívott vacsorára.

Elváltunk. Ő hazament a Bölénypiac téri házba, hogy felkészítse Teréziát a vacsoravendégre – idejét se tudták, mikor volt benne részük utoljára. Én pedig elballagtam a Linkostowni Uzsora- és Hitelbank központjába, hogy folyószámlámról harmincezer rúpiát vegyek fel. Jó sok időt vesztegettem el a bankban, mert itt elsősorban a befizetéseket gyűjtötték, s kifizetni csak akkor szoktak, ha fegyverrel sem lehetett elkerülni már... Az én csekk-könyvemet egy nagy, országos központi bank állította ki, amelynél megtakarított pénzemet tartottam, mert ennek a banknak a csekkjeit minden más helyi pénzintézet is beváltotta. A linkostowni uzsorások bankja sem merte megtagadni a kifizetést, de előbb telefonon érintkezésbe lépett a központi bankkal, hogy megtudakolja, van-e fedezet a csekkemre, s egyáltalában: létezik-e az a folyószámla, amelyet a magaménak mondok? Kétségtelenül a keserű tapasztalatok indokolhatták ezt az óvatosságot, mivel Linkostownban nem tartozott a szokatlan dolgok közé, hogy valaki hamis csekkre nem létező folyószámláról nagyon sok pénzt akart felmarkolni. A banktisztviselők százszor jobban féltek a körmönfont szélhámosoktól, mint az egyszerű bankrablóktól, akiket a rejtett televíziós kamerák lefényképeztek, és a csendőrök az elrabolt pénzösszeg tíz százalékának fejében gyorsan elfogtak, majd gyorsan elengedtek – szintúgy nem ingyen. De a csekkhamisítók olyan trükköket találtak ki, hogy... No, de miért adjak ötleteket?

Végül le kellett szurkolniok a harminc darab ropogós ezrest. Sejtve szoros kapcsolatukat a rendőrséggel, elégedetten távoztam. Biztos voltam benne, hogy alig tettem ki a lábamat a bankból, már csörgött is a telefon Doktor Colt asztalán vagy a Sasszem bárban, hogy leadják neki a drótot: „A gombügynök harminc ezrest markolt fel. Nem ártana utánalesni, mire neki ez a tenger sok pénz?”

Doktor Colt pedig elégedetten nyugtázza a hírt, mivel ő nagyon jól tudja, miért éppen ekkora összegre állítottam ki a csekket. Szép summa, ha nem is vagyonnyi pénz. Kétségtelenül alaposan megapasztotta kis tartalékomat. Doktor Colt elégedettsége azonban nem fog túl sokáig tartani. Csupán addig, amíg várja, hogy beállítok hozzá a pénzzel. Várni fog mondjuk ma este, s hogy nem érkezem meg, azt gondolja, nem találtam meg őt, vagy féltem a sötétben. Nem baj, majd holnap délelőtt!

Azután elmúlik a délelőtt, el a délután, és én még mindig nem jelentkeztem! A tanácsos úr gyanakodni kezd: hátha becsaptam? Hátha csak azért mentem a bankba, hogy félrevezessem, és időt nyerjek? S közben már hetedhét országon túl járok. Mert ki látott azóta engem? Senki. Gyorsan a

pályaudvarra! Váltott jegyet? Látták elutazni? Nem. Senki. Elő a taxisofőröket: vitték valahová? Személy leírása: közepes termetű, zömök, kopasz, amúgy jelentéktelen, különös ismertetőjele nincs... Nem, ilyen küllemű pasast egyikük sem fuvarozott. Talán kocsit bérelt, s azon szelelt el? De a garázsok se tudnak rólam.

A főrendőr már dühöng: csak nem vágott neki gyalog a világnak?! Hiszen eltéved a sivatagban, felfalják a tigrisek a dzsungelban, belefullad a mocsárba, és szakadékba zuhan a gleccsereken! Linkostownból nem lehet csak úgy büntetlenül eltűnni!

Vagy talán elbújt? A Szeretetotthonban? Azt átkutatjuk. Fáspincében? Linkostownban nincs is fa, pincék mégúgy se. S ha elbújt is: egyszer elő kell ismét kerülnie! S akkor úgysem menekülhet...

Erre a következtetésre jutva Doktor Colt megnyugodott, és megnyugodtam én is, aki szép hullámos fekete parókával a fejemen, kis pörge bajuszszal az ajkam fölött, sötét szemüveggel az orromon és fehér bottal a kezemben békésen üldögéltem az Ábrahám Link sugárút végén levő szép kis parkban, szemben a kacsalábán méltóságteljesen forgó LIGYÁKELI-székházzal, és figyelmesen szemléltem, hogyan kutatnak át utánam a titkosrendőrök minden bokrot-zugot.

Egyszer ugyan odalépett hozzám egy detektív, és megkérdezett, hogy nem láttam-e véletlenül saját magamat, de még mielőtt válaszolhattam volna, arra jött Brown őrmester, és ráordított:

– Te marha! Hát nem látod, hogy vak az ipse?!

– Attól még... – morogta a detektív, és odébbállott. S ha jól meggondoljuk, a linkostowni viszonyok ismeretében nem ok nélkül morgott.

Mindez azonban, néhány nappal később történt, és nem szeretném felborítani az elbeszélés rendjét. Egyelőre ott tartok, hogy elégedetten kiléptem a bankból, visszamentem a Szeretetotthon-beli, kedélyesnek alig mondható szobámba, megborotválkoztam, átöltöztem, kabátom zsebébe dugtam a már említett üveg bort és elballagtam a Bölényvásár téri házba vacsorára. Nagyon jó vacsorára, mint arról már szintén volt alkalmam beszámolni. S most folytatom ott, ahol vacsora után abbahagytam. A feketénél, amely szintén kitűnőnek bizonyult.

– Asszonyom – mondottam Teréziának, akinek a következőkben főszerepet szántunk. – Ideje, hogy annyi esztendő szorgos munkája után egy kissé kikapcsolódjék, s pihenőül egy-két napra felutazzék a megyeszékhelyre. Megnézi a kirakatokat, vásárol is egy-két kedvére való új holmit, nem drágát, de elegánsát. Beül egy moziba, egy cukrászdába és így tovább. Ne mondja, hogy nem engedheti meg magának, mert fedezi az az összeg,

amelyet erre a célra szántunk, ön ritkán jár el hazulról, azért nem sokan ismerik. De az ördög nem alszik, s nagyon fontos, hogy az a benyomás alakuljon ki: ön pihenni és vásárolni járt Linkostownon túl... Tehát ne szabadkozzék, az ügy érdekében szükséges, hogy más ruhában érkezzék haza, mint amiben elutazott...

– A lényegre, uram, a lényegre! – inteti nagyon praktikusan Terézia. Igyekeztem rövidebbre fogni a mondókámat.

– Nos, a lényeg: bevásárlásai közben nem mulasztja el felkeresni egy régi barátomat és kollégámat, Frank Dedalont, a kitűnő italügynököt. Átadja neki azt a levelet, amelyet mindjárt megírok, és miközben olvassa, időnként megböki a vállát, mert bármilyen nagyszerű fickó is az én Dedalon barátom, kissé aluszékony, különösen olvasás közben. Alacsony a vérnyomása meg ilyesmi... De ha ébren van, nincs nála belevalóbb fickó a két óceánpart között! Ha kell, fejre áll a hullámvasúton, úgy sem szédül el... Legjobban azonban pénzzel lehet ébren tartani. Átadja tehát neki a mellékelt összeget, amelyben már az ő jutaléka is benne foglaltatik. Ennek fejében Frank négy, de legfeljebb öt napon belül megvásárolja és Linkostownba, a Szeretetotthonba szállítja mindazt a, bort, sört és tömény italt, amit Sámuel egy listára mindjárt összeír. Ő tudja, mennyi ital kell ahhoz, hogy a Cápát újra megnyithassuk, és legalább egy hónapig utánrendelés nélkül üzemeltethessük...

– Jó, ezt elintézem. Mi van még? – buzgólkodott Terézia.

Aranyat ér ez a nő!

– Béreljen valamelyik fuvarozási vállalatnál zárt teherautót, amelyiken ez a felirat áll:

VIGYÁZAT! ! ! ROBBAN! ! !

Ütögetni, lötyögtetni szigorúan tilos!!!

– Ezzel a teherautóval hozassa Linkostownba az italt. Senkinek se fog feltűnni... Lehetőleg éjszaka érkezzék meg az áru, és a teherautó álljon a Cápa hátsó bejáratához...

– Én is a kocsival jöjjek? – kérdezte Terézia.

– Dehogy! Vonattal, hogy mindenki lássa! – feleltem ingerülten. – Hiszen megmondtam: a félrevezetés miatt!

Sámuel riadtan csitított, mert félt, hogy Terézia méregbe gurul a goromba hangra. De a szer hatása tökéletes volt.

– Persze, persze… – szabadkozott az asszony… – Bocsásson meg... Ne higgye, hogy feledékeny vagyok! Csak nem szoktam meg az italt.

– Nem történt semmi – mentegetődztem én is. – Csak az izgalom teszi... Most az ön leleményességén múlik minden.

– Nem fognak csalódni bennem! – mondta méltóságteljesen Terézia, s én hozzáláttam a levélhez, amelyet Dédalonnak szántam. Sámuel közben a vásárlási listát állította össze.

Másnap Terézia elutazott, én pedig átalakultam vak bácsikává. A szükséges szőröket és. kellékeket Tojás bátyja hozta a Linkostowni Városi Színházból, ahol statisztálni szokott. Sámuel pedig a Cumi Centrum szervezésekor bevált tanulókör-rohambrigád segítségével hozzálátott a sok vihar megért helyiség ismételt átalakításához. Az ügy és a stílus kedvéért a brigád felvette a hangzatos Bolhaverők nevet.

– A vérszopók között legfeljebb nagyságrendi különbség van – jelentette ki Tojás, a brigád vezetője és lelke. – Megtisztítjuk Linkostownt az óriás bolháktól!

Önbizalmukat csak dicsérni lehetett. Szorgalmukat szintúgy. A tejcsárdát visszaalakították közönséges csárdává. Egy rövidlátó erkölcscsősz bizonyára felháborodott volna cselekedetükön, ők azonban tudták azt, amit úgy szokás kifejezni, hogy „övék a jövő!” Egy kocsma összehasonlíthatatlanul fölöslegesebb intézmény, mint egy tej- és kakaóbár, amely egyáltalában nem fölösleges, sőt! De ez a kocsma – s ezt valamennyien tudták – nem közönséges, hétköznapi italbolt lesz, hanem különleges leszoktató intézmény! Hogyan és mint, arról kevesebb szó esett, mert veszendőbe ment volna minden erőfeszítésünk, ha – akár csak egy véletlen elszólásból is – az ellenfél megsejdíti, hogy mi készül!

Pedig a gyerekek közreműködését is azért vette Sámuel igénybe, hogy idő előtt ne szivárogjon ki az átalakítás híre. No meg pénze se nagyon lett volna az iparosokra. Az én harmincezresem zöme az italkészletre ment, a maradék pedig a csip-csup kiadásokra. A falakat fehéren hagyták, részint mert túlságosan nagy munkába és költségbe került volna átfestésük, részint mert miért ne lehetne egy kocsma fala tejfehér? Persze az olyan táblákat, mint: *A tej élet, erő, azonkívül ízlik is!* meg: *Kakaótól még senki se látott a falon fehér egereket!* – leszedték, és helyükbe visszakerültek a régi feliratok: *A sör folyékony vitamin!, Nem biztos, hogy a sok piától te is elhülyülsz!, Ha pálinkára költöd minden pénzed, sosem fogsz elhízni!...* és így tovább. Csokornyakkendős Dzsimmi, aki mosogatóból csapossá lépett elő, ugyan kételkedett abban, hogy ezek a feliratok egyértelműen az alkoholfogyasztásra buzdítanak, de Sámuel letorkolta:

– Most nem az üzleti haszon a cél. Elég, ha a megátalkodott egyszer iszik a forrásból!

A „forrásokat” különös gondossággal kellett beépíteni a pultba. Ehhez szövetségünket új taggal egészítettük ki. Tódor szaki a Bolhaverők egyik kiválóságának papája volt, műszerész és ezermester. Egyszer elromlott a szerkezet a LIGYÁKELI székházának kacsalábában, és nem forgott tovább. Senki se tudta megjavítani. Ha megkérik rá Tódor szakit, alighanem fél nap alatt szívesen megcsinálja. De senki se tudja átlépni a saját árnyékát. A LIGYÁKELI is csak úgy tud kérni, ahogyan megszokta: a székház gondnoka a házi őrség két nyugalmazott súlyemelőjét küldte Tódor szakiért. A két nehéz gyerek se szó, se beszéd, egy este beállított hozzá, szelíden, de ellentmondást nem tűrően kiemelte az ágyikójából, ahová egész napos munkája utáni megérdemelt pihenőjére vonult, és vitte. De úgy, ahogyan mondom: két oldalról hóna alá nyúlva, megemelve, hogy lába tíz centire járt a földtől, átballagtak vele a székházhoz. Gyalog, mert Tódor szaki mindössze kétsaroknyira lakott onnan. Mondanom sem kell, nem éppen jókedvében hintázott a járda fölött a már ritkuló, de még mindig érdeklődő esti forgalomban.

A kacsaláb előtt már hiába tették le, s parancsoltak rá, hogy javítsa meg, Tódor széttárta a karját, s csak annyit felelt:

– Nem értek hozzá, pajtás...

Hiába volt minden rábeszélés. Még egy kicsit meg is verték, nem nagyon, mert féltek, ha mégis rááll, már nem marad ereje a munkához. Tódor kötötte magát: nem és nem!

Végül kénytelen-kelletlen elengedték, és a kacsalábat más városból hozatott szakemberrel javíttatták meg. Tódor viszont hamarosan utcára került: munkahelyéről elbocsátották. Főnöke bevallotta neki, hogy nagyon nem szívesen teszi, mert Tódor remekül értette a mesterségét, de a LIGYÁKELI urai megfenyegették, hogy nem kap se anyagot, se megrendelést többé, ha a makacs Tódort továbbra is alkalmazza. Tódor azontúl alkalmi munkákból tartotta el családját. Javítanivaló minden háznál akadt, ügyes szerelő pedig kevés élt Linkostownban. Tódorék nem haltak éhen, de esti imájukba alighа foglalták bele a LIGYÁKELI-t.

Tódor lelkesen vállalkozott rá, hogy kellően átalakítja az italbolt csapjait és mérőedényeit. Egyszerűbb megoldás lett volna, ha az egyik csapból közönséges sör folyik, a másikból pedig preparált; ha az egyik borostégelyben tiszta bor van, a másik porcelánban pedig bolhaszeres, szelídítő...

De Sámuel nem merte megkockáztatni, hogy dörzsölt és jó szemű vendégei észrevegyék: egyszer az egyikből mér, másszor a másikból, pedig a vendég ugyanazt rendelte... Inkább igénybe vette Tódor ezermester-szakértelmét, és a söröscsapokba kettős csövet szereltek, amely egy szelep észrevétlen nyomásának engedelmeskedett. Ha a csapos hüvelykujjával megnyomta a szelepet, a habzó sörbe Sámuel készítménye is keveredett, s annyi, amennyi ideig a szelepet nyomták... A boros-tégelyeket kettéosztották, s már előre kétféle italt helyeztek beléjük.... Csak a pálinkásüvegeket lett volna túlságosan bonyolult átalakítani. Azokból azonban annyiféle fajta, volt, hogy ember legyen a talpán, aki észreveszi, mikor melyik üveget markolja meg az italtöltő!

Már persze ha az ital baj nélkül megérkezik...

Terézia hibátlanul elvégezte a reá bízottakat. Frank Dedalon fejét mindaddig ritmikusan ütögette a legyezőjével, nehogy elaludjon, amíg az a levelet elolvasta. Azután mellészegődött, s le nem ment a nyakáról addig, amíg

az összes megbízásnak eleget nem tett. Dolga végeztével bevásárolt magának is, és vidáman, tarka selyemruhában, malomkeréknyi karimájú kalappal a fején szállt le a linkostowni állomáson. A férfiak kíváncsian forgatták utána a fejüket: ugyan ki lehet ez az elegáns nagyvilági dáma ebben a porfészekben? Sámuel szeme elkerekedett, amikor meglátta. Akár egy filmszínésznő!

– Csiszolatlan gyémántot melengettem a keblemen... – vallotta be nekem némi kép- és érzelmi zavarral küszködve. Vigasztaltam:

– A csiszolóport csak most találta fel hozzá.

Dedalon barátom pedig nemcsak pontosan végrehajtotta feladatát, de a szállítás gondját és veszélyét sem engedte át másnak. Terézia visszatértének negyednapján, kevéssel éjfél után pótkocsis teherautó állott meg a Cápa hátsó bejáratánál, és meglepetésemre a sofőr mellől Dedalon ugrott le.

– Halló, Ben! – kiáltotta, hogy meglátott. Meghoztam a tápszert!

A kocsi oldalán még a gyenge holdfényben is olvashatóak voltak a robbanásveszélyre figyelmeztető feliratok. A vezetőfülke ablakán fekete zászló lengett; egyszóval a szállítmány baj nélkül érkezett meg Linkostownba. Valamennyien nekiveselkedtünk, hogy lepakoljunk. Dzsimmié volt benne az oroszlánrész, de jócskán cipekedtünk Sámuellal mi ketten is. Tódor sem maradt ki, meg az a néhány „bolhaverő”, aki földszintes házban lakván, időben jó éjszakát kívánt kedves szüleinek, majd úgy, ahogyan volt, pizsamában kimászott a kert felőli ablakon, s hozzánk ügetett. Dedalon álmélkodva szemlélte ügybuzgalmunkat, s noha a titkos szerről mit sem tudott, az általános lelkesedés magával ragadta. Felkapott egy pezsgősládát, és beállt a sorba maga is.

Elérkezett a megnyitás napja. Az utolsó simításokat is elvégeztük, és némileg meghatottan állottunk a helyiség közepén, kezünkben egy-egy korsó habos, de kizárólag árpaléből készült sörrel.

– Barátaim – mondottam az izgalomtól reszelős hangon. – Ma este új fejezet nyílik Linkostown történetében, és ezt a mi drága Sámuel barátunknak és hű párjának, Teréziának köszönhetjük! Mindamellett ne feledkezzünk meg arról, hogy a küzdelem java csak most következik. Az ellenfél nem csupán gonosz, hanem ravasz is! Amint rádöbben, hogy a tudomány egy nagyszerű felfedezését vetették be ellene, azonmód...

– Bocsánatot kérek, tisztelt Benjámin úr – szakított félbe Csokornyakkendős Dzsimmi, aki nemcsak ismerte saját átváltozása történetét, de büszke is volt reá. – El kéne végre keresztelni ezt a nagyszerű felfedezést! Nem mondhatjuk rá minduntalan, hogy bolhapor, mikor már se bolha, se por nincsen benne!

– Istenuccse, igazad van, Dzsimmi fiam! – rikkantottam. – Sámuelé a felfedezés érdeme, az ő joga, hogy nevet adjon a gyereknek!

– Jogom van, csak képzelőerőm kevés... – szabadkozott Sámuel.

– Ha kevés lenne, mi sem állnánk most itt! – ellenkeztem.

– Nem bánom – engedett a tanár. – Csak éppen semmi sem jut az eszembe.

– Akkor nem marad más hátra, mint hogy régi szokás szerint az új szert a felfedezőjéről nevezzük el, teszem azt: *Sámuel italá*nak. Vagy ha ez hosszú, akkor röviden *Samuvíz* legyen a neve!

– Szerénységem tiltja... – kezdte Sámuel, de belefojtottuk a szót. Az idő haladt, a sörhab vészesen apadt a poharunkban, a névadás elvégeztetett.

Kiürítettük poharunkat, és Sámuel a villanykapcsolóhoz lépett. Egyet csavarintott rajta, és a bejárat fölött öles fénybetűk hirdették végig az Ábrahám Link sugárúton, hogy megnyílt a

CÁPÁK SZERETETOTTHONA BÁR

kissé hosszadalmas, de múltját is magában foglaló nevű új-régi mulatóhely. A fényreklám felgyulladását a bejárat előtt hatalmas éljenzés és taps fogadta, a következő pillanatban pedig megperdült a fogadóajtó, és beözönlött Enyvesujjú Dzseki egész bandája meg az öreg hamiskártyások.

A megnyitó előtti napon ugyanis Dzsimmi felkereste egykori bandája új törzshelyét, egy harmadosztályú csehót a pályaudvari fűtőház alatt (onnan lopták a meleget és az italba a vizet). Átadta Enyvesujjú Dzsekinek Sámuel üzenetét.

– Azt üzeni a főnök, Dzseki, hogy újra megnyitja a Cápát, és szívesen lát benneteket!

– A te főnököd alaposan átvert engem! – felelte Dzseki, és fáradhatatlanul tovább gyakorolta, hogyan lehet egy félrúpiást észrevétlenül kicserélni savanyúcukorra. De mivel előtte még mindig elmulasztotta megnyalni akár a cukrot, akár a félrúpiást, a mutatvány sehogyan sem sikerült. Kitartása azonban mindenképpen tiszteletre méltó volt. – Biztos és kényelmes helyünkről üldözött el! A Sasszem bárral szemben könnyen és gyorsan bonyolíthattuk le üzleti ügyeinket, és nagyobb biztonságban is voltunk, mint itt... Legszívesebben beperelném a te átkozott főnöködet a veszteségért, amit okozott nekem a tejszagú ötletével!

– Igazságtalan vagy, Dzseki – intette Dzsimmi. – Hiszen tudod, hogy azért kellett becsuknia a boltot, mert a LIGYÁKELI megvonta tőle a bizalmát.

– De miért vonta meg?! Mert elkezdett könyvelni! Meg válogatni a piák között! Ki mondta neki, hogy tudjon írni-olvasni?! Ki kérte rá, hogy ne vizezze a bort?!

– Ami elmúlt, elmúlt, Dzseki – erősködött Dzsimmi. – Új világ kezdődik a Cápában, meglásd! A főnök még azt is üzeni, hogy a megnyitó ünnepélyes alkalmából a régi bandának meg az öreg hamiskártyásoknak jár egy rund ingyenital! A vendégei vagytok!

– Tartsa meg a Samu a löttyeit! – mordult fel Félfülű Bob, az alvezér, akinek egyik fülét a felesége csavarta le, amikor házassági évfordulójukra hamis gyémánttal kirakott fülbevalót vitt ajándékul. „Emlékeztetőül, hogy ékszerészcsaládból származom!” – mondta az asszony, és félfültelenítette Bobot. Valóban, apja az ország egyik legnevesebb ékszerordája volt, aki megtanította a lányát arra, hogyan lehet megkülönböztetni a hamisat a valóditól.

– Lassabban, Bob! – csitította Dzseki. – Amit ingyen adnak, azt sohasem szabad visszautasítani... Elmegyünk, megisszuk a potya piát, azután szétverjük a bodegát, hogy emlékezzék reá Samu: milyen az, ha szíven ütik az ember zsebét!

Dzsimmi aggodalmaskodva mesélte el a választ Sámuelnak.

– Visszafelé sült el a jó szíve, főnök – mondta. – Dzseki meg is teszi, ha ígéri!

– Majd meglátjuk! – feleltem Sámuel helyett. – A potya italba belenyomunk mindegyiküknek egy-egy adag Samuvizet, és olyan szelídekké válnak, mint a kezes bárányok!

– Azt nem – szólalt meg Sámuel meglepően határozottan. – Ha egyből, az első adagra megkapják, s az egész banda, még nekik is feltűnhet, hogy csináltak velük valamit. Fokozatosan és differenciáltan kell megitatni őket.

– Akkor lesz csak igazán feltűnő – vitatkoztam. – Aki még nem kapott, az óhatatlanul észreveszi, hogy a másikkal történt valami!

– Annál inkább megnyugszik, ha a következő fordulóban maga is hasonul... Ne vitatkozzék, Ben! Ez az én italom, csak az alkohol a maga pénze.,. Bízza rám, hogyan osztom be!

S lőn, mint kívánd. Az Enyvesujjú-banda meg az öreg hamiskártyások bepöndörödtek a forgóajtón, és vidáman megszállták a helyiséget.

– Tisztelt törzsvendégek! – kívánt szónokolni Sámuel, de a vendégek öklükkel verni kezdték az asztalokat, és belefojtották a szót. – Helyes – adta meg magát a sorsnak. – Mindenki azt iszik, amihez kedve van...

A banda a pult elé tülekedett, és egymásra licitálva rendeltek. Hárman is mértük az italt, mert Sámuel és Dzsimmi mellé harmadiknak beálltam én is.

Kezükben pohárral félretolták az asztalokat, és kört formáltak a terem közepén.

– Most pedig hazatérésünk örömére énekeljük el, fiúk, a bandahimnuszt! – vezényelt Dzseki. S rázendítettek:

Nem vagyunk mi huclipucok,
vérünk azért huclibuzog,
hogy a világ észbe vegye:
Linkostown pont a közepe!
Tülülii huuuj!

Vidáman fújták a dalt, mintha iskolai kiránduláson lennének. Senki nem gondolt volna semmi rosszra. Csak mi gondoltunk. Mert mi tudtuk, hogy ez nem iskolai kirándulás. De mennyire nem!

Elénekelték kétszer, elénekelték háromszor – nagyon tetszett nekik a dalocska. Azután abbahagyták. Félfülű Bob csúzlit vett elő a zsebéből és egy marék kavicsot.

– Mit gondolsz, főnök, tíz lövésből hányat találok? – kérdezte Enyvesujjú Dzsekitől, és a bárpulton sorakozó üvegek felé intett.

Dzseki vállat vont.

– Nem vagyok gondolatolvasó...

– De én igen – szólalt meg Sámuel. – Pontosan tízet.

– Azannya! – csodálkozott őszintén Bob, és leengedte a már lövésre feszített csúzlit. – Honnan a fenéből találtad ki?!

– Egyszerű volt. Egyrészt ismerem a felvágós természetedet, másrészt ilyen közelről nem egy félfülű, de egy félszemű is könnyedén célba talál.

– Nagy a hangod, Sámuel! Takarékoskodni kell a lőszerrel, mert jócskán fogy belőle, mire szétlövöldöztem a bodegádat!

– Nincs benned semmi sportszerűség, Bob! – intette Dzseki. – Samunak igaza van: csak felvágni szeretsz!... Eredj hátrább, és onnan lőj! Megelégszem, ha tíz lövésből, mondjuk...

– Ne mondd ki! – kiáltott rá Sámuel. – Kitalálom én a te gondolatodat is, Dzseki! Eszedben van még, hányat akartál mondani?

– Nem szeretem, ha hülyének néznek!

– A világ minden kincséért sem! Neked nyilván az is gyerekjáték, hogy azt a bizonyos számot megszorozd... teszem azt: harminchéttel. Próbáld csak meg!

– És türelmesen várta, míg Dzseki homlokán a redők gondterhelten összevissza gyűrődtek.

– Megvan! – derült fel végül Dzseki képe. – Számolni, azt még tudok!

– Biztos vágyok benne – erősítette Sámuel. – Épp ezért gyorsan szorozd meg, ami kijött még egyszer. Ezúttal hárommal!

– Mi vagyok én, komputer?!

– Azt nem tudom. De az Enyvesujjú-banda főnöke vagy.

Dzseki körülnézett. A bandatagok érdeklődéssel várták, hová lyukadnak ki. Menten felmérte, hogy itt most vezéri tekintélye forog kockán! Sámuel jól csőbe húzta ezzel a szamársággal, ő meg beleugrott. Most már nem táncolhat vissza...

– Azt mondod, hárommal? Annyi, mint, annyi...

– Csak gondold, de ne mondd ki!

– Ez is megvan – szólt egy idő múltán mogorván Dzseki.

– Már a végén vagyunk.

– Ajánlom is!

– Szép hosszú szám lehet a fejedben. Hogy könnyebb legyen megjegyezni, elhagyhatod belőle az utolsó számjegyet. Ami maradt, azt osszad el azzal a számmal, amit először gondoltál!

– Felét vágjam a falhoz, felét meg a te fejedhez?!

– Nem, nem, csak amit kértem, és kész.

– Nekem is kész. Mennyi jött ki?

– Tizenegy – felelte magabiztosan Sámuel, és Dzsekinek leesett az álla..

– Tőled még lopni se mernék... – hüledezett. – Honnan találtad ki ?!

– Miért mondjam én meg annak, aki szét akarja verni a báromat?

– Ha megmondod, annyit épen hagyunk, hogy vigasztalásul leihasd magad…

– Ha iszol velem egy rundot, megmondom!

– Én fizessek a kocsmárosnak?!

– Csakis. A tudást sosem adják ingyen!

– Helyes. Csapos! Kétszer egy decit a portorikóiból! – kiáltotta Dzseki, és pénzt dobott a kassza elé. Dzsimmi tétován nyúlt érte, és én tudtam, hogy nagy baj van!

Mondottam volt, hogy minden csapot átalakítottunk, csak az üvegeket nem. Bíztunk benne, hogy azokat feltűnés nélkül tudjuk váltogatni... Hanem most mindössze két pohárba kell töltenünk Ugyanabból a rumosüveg-

ből! Nem cserélgethetjük őket, hiszen két tucat szempár is figyeli a kezünk útját...

Mégsem itathatom meg Sámuelt Samuvízzel! Mit tegyek? Mit te...

– Meddig várjak, hé?! – rikkantott türelmetlenül Dzseki, és Sámuel maga nyúlt a piros címkés portorikói rum után. Abban volt a Samu vizes!

Két poharat színültig töltött belőle, és az egyiket Dzseki elé tolta.

– Ex!

Lila karikák táncoltak a szemem előtt. Dzsimmi a magáét behunyta; nem tudom, mit látott. Én azt láttam a karikákon át, hogy Sámuel teljes nyugalommal, hátrahajtott fejjel fenékig üríti a maga poharát. Csak amikor a másik pohár is koppant a bádogpulton, konstatáltam, hogy Dzseki is kihörpintette a magáét. Elégedetten törölte meg a száját.

– Nos?

– Azt nem tudom, Dzseki, hányas számra gondoltál. Csak azt, hogy tíz alatt volt. Márpedig ha bármelyik számot veszed egytől kilencig, s végigcsinálod vele azokat a műveleteket, amelyeket az előbb is végigcsináltál, mindig tizenegy lesz a végeredmény. Ha jól számoltál.

– Most már ezt is tudod, Dzseki, most már lőhetünk! – markolta meg a csúzlit Bob, és a többiek hátrább tágultak, hogy helyet engedjenek neki.

Dzseki felemelte hosszú és nem egészen tiszta mutatóujját.

– Lassabban a testtel, Bob! – mondta váratlanul, és révedező tekintete végigtapogatta a falakat, mintha először látná őket. – Minek akarsz te lövöldözni? Mi bajod van neked egyáltalában?

– De főnök! – botránkozott meg Bob. – Abban maradtunk, hogy...

– Semmi hogy! – vágott a szavába szelíden, de határozottan Dzseki. – Ez a Cápa nagyon szép helyiség. Tiszta, gusztusos. És ez a derék Sámuel mennyit fáradozott rajta, hogy újra üzembe helyezze! Hogy visszakapjuk a régi, kedves törzshelyünket...

– Halljátok ezt, fiúk? – hüledezett Bob. A banda bólogatott, hogy hallja, de nem mert a pártjára szegődni, mert féltek Dzsekitől. Most Bob futott az alvezéri tekintélye után. – Berezeltetek?! – ordította. – Csapos, tölts belé-jük egy kis bátorságot, az én kasszámra!

Most úgy járt Dzsimmi keze meg az enyém is, mint a motolla. Egymás után ürültek ki a piros címkés üvegek. A banda vidáman poharazott. Csak Bob tolta el magától gőgösen.

– Én nem iszom! Én azt akarom, hogy ez a rengeteg üveg pia a földre folyjék el, ne a torkomba! Én üvegcserepeken akarok taposni! Ahhoz nekem biztos kéz kell!... Na, pocsék huclipucok! Szétverjük a bodegát?!

Általános csend volt a válasz. Majd kivált a tömegből egy öreg hamiskártyás, és Bob karjára tette a kezét.

– Mit szívóskodsz, Bob? Nagyon helyre kis csehó ez. Tán még jobb is, mint a régi Cápa... Ilyen rumot régen ittam...

„Azt elhiszem” – gondoltam magamban, és nagy önfegyelemmel néztem, hogyan közösíti ki alvezérét szép szelíden, de határozottan az imént még rombolásra kész banda. Félfülű semmit sem értett, csak dühöngött, de már inkább azt figyelte közben, merre van az ajtó.

Pedig senki se akarta bántani. Dzseki rosszallóan fordult Sámuelhoz:

– Mit szólsz, barátom, ehhez a dúvadhoz? Nincs benne úgyszólván semmi lelki finomság...

– Mindig így van ez – felelte Sámuel –, ha féllábú ember indul a fenékbe rúgó versenyen, és nem gondol a nehézségekkel...

Így zajlott le a Cápák Szeretetotthona Bár megnyitóünnepsége és a Samuvíz bemutatkozása. A siker, ha nem is feltűnő és hangos, de teljes volt. Bob kimenekült, mintha ördögök űzték volna, Sámuel pedig kettős rendbe szervezte a bandát.

– Hol készül ma éjszaka betörés, Dzseki? – kérdezte.

– Itt a lista – nyúlt a zsebébe Dzseki. – A dőlt betűsek a mi vétkeink lettek volna, a többi a konkurenciáé...

– S mit fogtok most tenni?

– Ami a kötelességünk! – emelte fel a fejét Dzseki büszkén. – Megyünk, és megakadályozzuk őket!

– Hurrááá! – ordította a banda, és rázendítve távozott:

Mi vagyunk a kisangyalok,
vérünk azért is andalog,
mert a világ észbe vette:
rend lesz itten, teremtette!

Meghatottan néztünk utánuk. Bár úgy lennel De ez még csak a kezdet kezdete. A próbafutam... Erről jutott eszembe:

– Sámuel! Hogyan merte meginni a Samuvizet?

Mosolygott.

– Én már nem lehetek se szelídebb, se őszintébb. Mit árthat nekem? – felelte. Kis mélázás után hozzátette: – És most?

– Most? – néztem a szeme közé. – Most pedig megindíthatjuk a gombháborút!

6. A GOMBHÁBORÚ

– Jó napot kívánok!
– Jó napot, fiatalember! Mivel szolgálhatok?
Kabátgombot szeretnék, egy tucattal.
– Sajnálom, de nem szolgálhatok vele...
– A színe mindegy. Csak jó domború legyen.
– Semmiféle gombunk sincs...
– Kár. Jó napot kívánok.
– Kérem. Jó napot kívánok, fiatalember.

Robert Bumm, közismert linkostowni rövidáru-kereskedő, a LIGYÁKELI Zsinór és Pertli Szakosztályának elnöke, némileg örülve, hogy lerázta a kora délelőtti alkalmatlankodó vevőt, visszaült kényelmes, öreg karosszékébe a pénztár mellett, és újra kezébe vette a Linkostowni Harsonát, amelyben egy furcsa cikk ragadta meg a figyelmét, mielőtt megzavarták volna. Újraolvasta a címet:

MEGDÖBBENTŐEN CSENDES ÉJSZAKA
LINKOSTOWNBAN!

Magát „rabláselhárító brigád”-nak nevező alvilági banda avatkozott városunk megszokott rendetlenségébe! – Semmit se vittek el! – Ki a felelős???!!!

A cikk pedig így kezdődött:

Alig szállott le a korai alkony Linkostown belső és külső városnegyedeire, lakásukba zárkózott polgáraink furcsa csendre lettek figyelmesek. Sehol egy lövés, egy segélyt kérő sikoltás. Nem száguldoztak csikorgó fékekkel a zsákmányt menekítő gépkocsik, nem szirénázott a mentő, tűzoltó! – Mi történt?! – fordultak egymáshoz a riadt házaspárok és szomszédok. De ahogyan előrehaladt az idő, úgy lett egyre gyanúsabb a nagy csend és nyugalom. Ekkor már többen is telefonáltak a rendőrségre, hogy felhívják a figyelmet a szokatlan jelenségre, és érdeklődjenek: mi a teendő ilyen esetben?

A rendőrség a bejelentések nyomán azonnal vizsgálatot indított, kiszállott a helyszínre, Linkostown elnémult utcáira, és szokott erélyével és hatá-

rozottságával intézkedett. Megállapította, hogy a városban egy banda garázdálkodik, amely...

– Jó napot kívánok!

Robert Bumm bosszúsan tekintett fel az újságból. Pont a legizgalmasabb résznél zavarták meg! Fiatal lány állott a pult előtt.

– Valamilyen aranyozott díszgombot tessék nekem mutatni. Ilyen kicsit is, meg nagyobbat is...

– Sajnálom, kisasszony, de nem tartunk aranyozott gombot.

– Jaj, istenem! Mit tetszik gondolni, kék ruhára milyen illik jobban: piros vagy sárga?

– Mind a kettő illik, de egyikkel sem szolgálhatok...

– Hát milyen van?

– Semmilyen gombunk sincs pillanatnyilag…

– És mikor lesz?

– Semmikor. Nem tartunk gombot!

– Azt hittem, ez rövidáruüzlet.

Bumm mérges lett.

– Divatáruüzlet, de Linkostownban nem divat a gomb! Senki sem hord gombot! Maga az első, aki kéri. Pardon, a második. – Bumm szerette a pontosságot, – S ki tudja, mikor lesz harmadik?

A lány még be sem csukta maga mögött az ajtót, már visszabújt az újságba, és folytatta, ahol elhagyta:

...egy banda garázdálkodik, amely minden incidens színhelyén megjelenik a tervezett időpont előtt tíz perccel, és jelenlétével megakadályozza, úgyszólván lehetetlenné teszi, hogy az akciót végrehajtsák, legyen az akár egyszerű kirakatbetörés vagy nagyobb szabású bankrablás. Kitűnő linkostowni rendőrségünk feltűnőnek találta, hogy a banda pontos idő- és menetrenddel rendelkezik, és ezért tettenéréskor nem habozott a bandát a főkapitányságra előállítani. A banda tagjai a legkisebb ellenállást sem tanúsították, ami még jobban rájuk irányította a gyanút: bűnös szándékok vezérlik cselekedeteiket!

Előállítás után kiderült, hogy a garázdálkodók azonosak a közismert Enyvesujjú Dzseki-féle bandával! Cselekedeteik okáról nem voltak hajlandók felvilágosítást adni, csak népdalokat és virágénekeket énekeltek. Kihallgatásuk még folyik. A vizsgálatot Colt rendőrtanácsos vezeti...

Ekkor lépett be a harmadik.

Robert Bumm szinte ráförmedt a tinédzser-korú srácra:

– A nadrágodon cipzár van! A zsebeiden cipzár van! Az eszeden is cipzár van! Mi a fenére kell neked gomb?

– Hát nem tetszik tudni? – csodálkozott a srác. – kiírták a Városi Gombfocibajnokságot!

– A micsodát?

– A gombfocibajnokságról! Az utcán is kint vannak a plakátok; nem tetszett látni?

Nem, Robert Bumm nem látta. Ritkán jár gyalog az utcán, és olyankor sem olvas plakátot. Még hogy gombfocibajnokság! Linkostownt, úgy látszik, megszállta az ördög!

Csengett a telefon. Egy barátja, szintén divatárukereskedő, volt a vonal másik végén.

– Mit szólsz hozzá, Robert? – kérdezte.

– Fantasztikus! – felelte Bumm. – De Doktor Colt majd elbánik velük! Az ember már hovatovább nyugtalanul se aludhat ebben a városban!

– Miről beszélsz?

– Erről az Enyvesujjú-bandáról! Benne van az újságban...

– Ugyan! Az a rendőrség baja! Mit fáj érte a fejed? Én a gombügyről beszélek!

– Miféle gombügyről?

– Nálad még nem kerestek gombot?

– De... kerestek – kapcsolt végre Bumm. – Miért? Nálad is?

– Az egész városban, Robert! Az egész városban!

– Valami játékról beszélt az egyik vevőm – mondta Robert Bumm. – Gombfocibajnokság vagy valami ilyesmi...

– Meg a divat! Nekem a lányom vágta az orrom elé a legújabb divatlapokat! Lőttek a cipzárnak, Robert. Mindenütt gomb és gomb! Még a nadrághajtókán is. Tartasz a raktáron gombot, Robert?

– Dehogy. Már évek óta színét se láttam!

– Én se... És egyetlen kollégánk se... Már többükkel beszéltem. Tenni kéne valamit, Robert. Te vagy a szakosztály elnöke.

– Tenni kéne! – mérgeskedett Bumm. – Rendelni kéne! Sürgősen gombot kell rendelni!

– De kitől, Robert? Honnan?

– Délután ötkor szakosztályülést tartunk, ott majd megbeszéljük – válaszolta Bumm, mert újabb vevők léptek a boltba. Természetesen gombot kerestek. A kereskedő az idegroham határán járt. Táblát akasztott a bejáratra:

Azután bevett egy nagy adag szódabikarbónát, mert égni kezdett a gyomra.

Nem sokkal ebédidő előtt megérkezett a postás. A szokásos prospektusokat hozta meg néhány üdvözlőkártyát ismerősöktől; egy körlevelet, amelyet a biztosító küldött, és amelyben arra kéri ügyfeleit, hogy a kirakatokban elhelyezett áruról ezentúl adjanak listát a biztosítónak, hogy a kártérítés, illetve az egyezkedés a betörőkkel ezentúl egyszerűbb és sallangmentesebb legyen...

– Hol vagyunk már ettől! – sóhajtott Bumm, és kézbe vette a következő levelet.

Tisztelt Uram!

Az Egyesült Mütyürművek – az Ön által is bizonyára jól ismert világcég – vezérképviselőjeként van szerencsém bejelenteni, hogy a korszerű követelmények sürgető parancsának engedelmeskedve a minap haladéktalanul Linkostownba érkeztem, kizárólag azon célból, hogy ezt a nagyszerűségében páratlan várost és lakóit a legmesszebbmenőén kielégíthessem cégem gombköltményeivel, úgymint kis gombbal, nagy gombbal, középgombbal, kabátgombbal, nadrággombbal, diszkrét, gombbal és dívat gombbal. Mintakollekciómban valamennyiből bőséges választék áll akár azonnali megtekintésre. Megrendelés esetén táviratilag, repülőpostai úton huszonnégy órán belül korlátlan mennyiséget szállíthatunk Önnek!

Remélem, szakmai érdeklődését felkeltettem, és részesülhetek abban a szerencsében, hogy páratlan (de párosával is kapható) készítményeinkkel gazdagíthatom első osztályú áruháza mindenkor bőséges választékát! Címem, telefonszámom alább.

Alázatos szolgája
Benjámin Benjámin
az Egyesült Mütyürművek
kizárólagos joggal felruházott
vezérképviselője

– A korszerű követelmények sürgető parancsára... – töprengett félhangosan Robert Bumm, mert azért őt sem ejtették egészen a fejére. A kereslet és kínálat ilyen szoros egybeesése aligha kelthette a puszta véletlen látszatát. S erről néhány telefon hamarosan megerősítette Bummot. Nem csupán

a gombot hiába kereső vevők száma szökött fel, hanem minden kereskedő postájában ott volt a fenti levél egy példánya is! – Semmi kétség, e mögött a hirtelen felszökött gombvásárlási láz mögött ott a keze annak a Benjámin Benjáminnak! – állapította meg a kereskedő, és most már ő szorgalmazta, hogy a LIGYÁKELI gombszakosztálya még aznap délután ülést tartson. Öt órára hívták össze a megbeszélést, hatra pedig odarendeltek – pardon, meghívtak – engem. Egy órát szántak arra, hogy kialakítsák közös álláspontjukat.

Elérkezett a pillanat, hogy levessem szőreimet, és visszaalakuljak saját magammá. De merjem-e megtenni? Kiléphetek-e az utcára, ahol az átejtett, bosszúra szomjas fejvadászok csapata lesi, hogy előbújjak?!

Nincs más lehetőségem: meg kell kockáztatnom. Legalább a LIGYÁKELI-ig jussak el! Azután majd csak kialakul valami...

Némi védőőrség nem ártana. Például Enyvesujjú Dzsekiék... Csakhogy ők a rendőrségen ülnek!

Mi következik ebből? Ki kell szabadítani őket!

Bolhaverők, ez a ti dolgotok lesz!

Legszívesebben a rendőrség is megszabadult volna tőlük, mert már nagyon unta őket. Doktor Coltról patakokban folyt a veríték, mert századszor kérdezte:

– Ki bérelt fel benneteket?

Mire válasz helyett századszor harsant fel az ismerős dalocska:

Kis virág a réten,
méh száll illatára,
a babámat kérem:
adj puszit a számra,
adj pu-pu-puszit a szááám-ra!

Ha egyenként hallgatta ki őket, szólóban daloltak, ha együtt, akkor kánonban. Kicsit rezesen, kicsit hamisan, de egyforma lelkesedéssel fújták. Ki ne bolondulna meg délutánra?!

– Agyon kéne verni benneteket! – üvöltölte a tanácsos.

– Mint a poloskát helyeselt megadóan Dzseki. – De nem szabad.

– Mi az, hogy nem szabad? Ki tiltja meg?

– Hát az illem. Meg a jó erkölcs – felelte szelíd, oktató hangon Dzseki. A többiek szorgalmasan bólogattak rá. Doktor Colt a haját tépte.

– Csirkefogók! Gazemberek! Útonállók!

– Milyen igaza van... – fordultak egymáshoz a bandatagok.

– Nem akarlak többé látni benneteket! – tajtékzott a doktor. – Pusztuljatok előlem!

Dzseki sajnálkozva mutatta a csuklóját: meg van bilincselve.

– Zárkába velük! Ott fogtok térdepelni, kenyéren és vízen élni!

– Nagyon szívesen – felelte Dzseki.

– Elvezetni! – parancsolta a rendőrtanácsos, de ebben a pillanatban egy tisztviselő lépett hozzá, és jelentette, hogy néhány fiatalember jelentkezett. Sürgős közölnivalójuk van az éppen kihallgatás alatt levőkkel kapcsolatban. – Várjatok csak! – állította meg Doktor Colt az elvezetendőket. – Lehet, hogy mindjárt megtörtök! Hol vannak azok a fiúk?

Belépett az irodába a Bolhaverők három legidősebb tagja (kettőnek már a bajusza helyén valami árnyék-féle is látszott), élükön a brigád vezetővel, Tojással.

– Bejelentést szeretnénk tenni... – kezdett mondókájába, és Dzseki felé intett. – Ezek ellen.

– Nocsak... – dőlt hátra a széken fölényesen Doktor Colt. – Talán benneteket is megakadályoztak valamilyen éjszakai akciótokban?

– Bennünket mindenféle akciónkban megakadályoztak – panaszolta a főbolhaverő, – Mi ugyanis a Középiskolás Űrhajósok önképzőkörének vezetősége vagyunk! A jövő héten kellett volna kutatóútra indulnunk a naprendszerben, továbbá néhány szomszédos galaxisban... De ezek a gazemberek megneszelték a készülődésünket, és tegnap éjszaka betörtek az önképzőkör hangáraiba. Ellopták valamennyi Űrrakétánkat, továbbá két ötös focit! Fuccsba ment az expedíció! Nem tudjuk kilőni magunkat!

– Aha – mondta elégedetten Doktor Colt, de szükségesnek vélt egy keresztkérdést, – Mi éppen ellenkező cselekmények közben értük tetten őket! Hogyan egyezteti össze a feljelentésben foglaltakkal? Mi bizonyítja, hogy ők voltak a tolvajok?

– Éppen az, amivel a főtanácsos úr vádolja őket Ha mások lettek volna a tolvajok, ők lettek volna azok, akik megakadályozzák a lopást! De mivel nem akadályozták meg, az bizonyítja, hogy ők követték el! Egyszerű arisztotelészi logika... Ugye, tetszik ismerni?

– Persze, persze – bólintott a tanácsos. Nekünk is van mikroszkópunk.

– Tudtuk mi a főtanácsos úrról, hogy jó helyre fordulunk! – jelentette ki elégedetten Tojás. Colt szabadkozott:

– Tanácsos vagyok, nem főtanácsos... – Dzsekiékhez fordult. – Na, pupákok! Hallottátok? Beismeritek?

Dzseki megadóan hajtotta le a fejét.

– Mi mindent beismerünk. Tudjuk, hogy nagy gazemberek vagyunk.

– Tehát ti loptátok el ezeknek a srácoknak a járgányát is?

– Bizonyára, ha ők azt mondják. Tetszik tudni, mi annyi mindenfélét loptunk már el életünkben, hogy annak se szeri, se száma.

– Ma éjszaka!

– Ma éjszaka, tegnap éjszaka, tegnapelőtt éjszaka, nem mindegy? A lopás, az mindig csak lopás marad.

– Úgy bizony! – fejezte be a nyomozást Doktor Colt, – Tudtam én, hogy előbb-utóbb vallani fogtok! Tőlem még senki se ment el anélkül, hogy kitárta volna egész sötét lelkét, és leszurkolta volna a részesedésemet! Jegyzőkönyvvezető, írja: Az előállítottak a tanúk és bizonyítékok súlya alatt megtörtek, és bevallották, hogy a ma éjszaka tanúsított feltűnően szelíd és fegyelmezett magatartásuk csak álcázásra szolgált, mert betörtek egy középiskolai klubba, és onnan eltulajdonították a játék- és sportszereket. Így a vád, amely előállításukat eredményezte, elesett, tárgytalanná vált. Minek alapján szabadlábra helyezésüket ezennel elrendelem. Dátum, aláírás, pecsét!... Vegyék le róluk a bilincseket! – Tojáshoz fordult: – Derék gyerekek vagytok, öcsém! Csak így tovább! ...Aztán hol is van az a galaxis, ahová készültök?

– Itt a szomszédban, a sivatagon alig túl valamivel! Az egész megyében ott mérik a legjobb limonádét! Még sosem tetszett arra járni?

– Dehogynem, dehogynem. Csak annyi a dolgom... – Barátságosan kezet rázott a fiúkkal, akik nem győztek hálálkodni, hogy ily gyorsan és határozottan intézkedett.

Amiben végtére is nincsen semmi csodálatos. Ha a Dzseki-banda kiszabadítása nem is kívánt arisztotelészi logikát, de a linkostowni észjárás ismeretét mindenesetre. S mivel ez utóbbit volt alkalmam megszerezni, semmi kétségem nem maradt, hogy a Bolhaverők küldetése sikerrel jár majd. Mint ahogyan történt is.

Tettem pedig mindezt elsősorban azért, hogy kellő kísérettel és védelemmel juthassak el a Cápák Szeretetotthonától a LIGYÁKELI kacsalábon forgó székházáig.

Kezdtük ugyanis kiismerni a Samuvíz hatását. Fogyasztóit megszelídítette, de nem formálta pipogya, gyáva fráterekké. Dzsimmi annak idején össze akarta törni Sámuel laboratóriumi berendezéseit, majd miután ivott a Samuvízből, elállt a szándékától. De nem gyávaságból, hanem erkölcsi megfontolásból. Az eddig félelmetes hírű Enyvesujjú-banda tagjai se változtak riadt csecsemőkké azután, hogy megitták a maguk Samu vízadagját, és megalakították a Kisangyal galerit. Csupán arra nem voltak

hajlandók többé, hogy régi mesterségüket űzzék. De a jó, a hasznos, a tisztességes ügyért nem sajnálták az öklüket!

Elég az hozzá, amikor kiléptem a bár forgóajtaján, hogy pontosan hat órára a gombszakosztály tisztelt uraihoz érjek, képem a saját képem volt, kezemben a gombmintákat tartalmazó jókora ügynöktáska, néhány lépéssel előttem és mögöttem pedig a Kisangyalok két-két markos tagja haladt jámbor pofával, de zsebében ökölbe szorított kézzel. Ennek köszönhető-e vagy másnak, nem tudom: bántatlanul értem a kacsalábon forgó palota elé. Beléptem a kapun, testőreim pedig helyet foglaltak azon a padon, szemben az épülettel, ahol a minap magam is jámbor vak emberként szemléltem Linkostown utcáinak tarka forgatagát.

A portás udvariasan tisztelgett, de szigorúan igazoltatott. A székházba nem engedtek be akárkit. Miután megtudta, ki vagyok, maga kísért a felvonóig, és még egyszer elismételte, hányadik emelet, melyik ajtó.

Az urak már vártak. Nyilván hamar megegyeztek.

Nekem csak az maradt, figyeljek: mézet vagy epét tesznek-e elém a tányérra?

Meglepően nyíltan és egyenesen kezdték. Robert Bumm szakosztályelnök kereken a szemembe mondta:

– Mi, barátom, nem hiszünk se a csodákban, se a csodálatos véletlenekben. Ha Linkostownban egyik napról a másikra tömegesen érdeklődni kezdenek különféle gombok után, s ezzel egy időben megjelenik a városban egy gombügynök, akkor a kettő között nyilvánvalóan szoros összefüggés van. Mielőtt bármiféle érdembeli tárgyalásba bocsátkoznánk, erről az összefüggésről szeretnénk közelebbit hallani!

– Hogy a fenébe csinálta ezt, ember? – szólt közbe egy kevésbé diplomatikus modorú rőfös. Én inkább Robert Bumm stílusát követtem. Ez felelt meg jobban célomnak is, hajlamaimnak is.

– Túlbecsüli képességeimet, uram – válaszoltam. – Szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy cégem ismeri és méltányolja üzletkötői tevékenységemet, s bizonyos szakmai hírre is sikerült szert tennem. Mindemellett tűrhetetlen dicsekvés lenne részemről, ha olyasmit állítanék, hogy néhány nap alatt képes lennék egy egész város öltözködését befolyásolni! Nem, uraim, ezt önök sem gondolhatják komolyan! Annyi azonban kétségtelenül igaz, hogy az Egyesült Mütyürművek nemcsak követi a váltakozó divatot, hanem befolyásolni is képes. Ha a Mütyürművek elhatározza, hogy országos mértékben növelni kell a gombeladást, akkor nem elégszik meg az újsághirdetésekkel és tévéreklámokkal... Kapcsolatba lép a nagy divatcégekkel és lapokkal, díjakat ajánl fel a gombfoci-egyesületeknek, és így

tovább... Nem én dolgozom meg a területet, uraim, hanem csak parányi csavarja vagyok egy nagy gépezetnek, amely óraműpontossággal működik: amikor én tiszteletteljes ajánlatommal kopogok az önök nagybecsű ajtaján, ugyanazon időben kopog a vásárló is, aki egyaránt hasznot hajt önöknek is... Mindössze ennyiről van szó, tisztelt uraim!

Szónoklatomat, hiába volt látszatra teljesen elfogadható, könnyen megcáfolhatták volna, ha a részleteknek utánanéznek. Akkor kiderült volna, hogy bizony semmiféle előre eltervezett reklámhadjárat nem folyt; hogy mindössze a bolhaverők indítottak a már megszokott úton mozgalmat a gombfocibajnokságra, amelynek plakátjait kézzel festették, és önkezükkel ragasztották ki a város néhány forgalmas pontján; hogy a divatlapokat Dedalon barátom válogatta össze úgy. hogy sok gombos ruha legyen bennük, és ugyancsak a bolhaverők terjesztették húgaik és nővéreik hathatós közreműködésével. S végül, de nem utolsósorban: a nagy gombkeresletben az is szerepet játszott, hogy mindegyik gyerek végigjárta a város valamennyi rőfösét és divatáru-kereskedőjét, többszörösét mutatva ezzel a valóságos igénynek.

Mondom, mindez könnyen kiderülhetett volna, ha a gombkereskedők nem esnek pánikba, továbbá ha rettentő gyanakvásuk közepette nem ülnek fel az én tisztességgel előadott, kerekded érvelésemnek.

De felüllek, mert végül is az utolsó érv hatott: a haszon! A miértek és hogyanok kifürkészése szép dolog, de ezúttal mit sem változtat a harci helyzeten: gombot nekünk, de sürgősen, amit el lehet adni!

Robert Bummot és társait tehát kielégítette a válaszom.

– Amint látjuk, ön elhozta a mintákat – mondotta Bumm. – Szeretnénk megtekinteni és rendelni belőle.

Szomorúan ingattam a fejemet.

– Már késő, tisztelt uraim! Már késő... Igaz, a minták velem vannak, mert ezek az én legnagyobb kincseim, és sohasem hagyom el őket. De rendelni nem lehet belőlük...

Zúgás támadt.

– Mi az, hogy nem lehet?! – csattant fel az iménti, közvetlen hangú úriember. – Maga ajánlkozott! Most itt van, tessék! Állja a szavát! Vagy talán azt higgyük: közönséges szélhámos?!

– Önök azt hisznek, amit akarnak... – mondtam megtörtért. – Én ajánlkoztam, s önök idehívtak. Jöttem, mert ilyen feddhetetlen tisztességű kereskedőket nem ültethetek fel. De megrendeléseiket nem fogadhatom el. Ahhoz én túlságosan becsületes vagyok.

– Egy árva szavát sem értem!

– Mindjárt megmagyarázom. A hatóságok... Pontosabban a hatóságok egy bizonyos csoportja érkezésem óta nem nézi jó szemmel működésemet, s igyekszik mindenáron megakadályozni. Megfenyegettek, hogy ha nem takarodom, méghozzá dolgom végezetlenül, sürgősen a városból, nem állnak jót személyi biztonságomért. Belátják, ugyebár, hogy ilyen helyzetben...? – Elhallgattam.

A kereskedők is kényelmetlenül érezték magukat. Sejtették, miről lehet szó, de kimondani éppen úgy féltek, mint amennyire felháborította őket a dolog. A szükség azonban jobban szorította őket, mint engem. Robert Bumm ezért félrevont egy ablakmélyedésbe, és bizalmas hangot ütve meg, kért, mondanám el közelebbről is, milyen veszély fenyeget. Habozás nélkül felvilágosítottam arról, hogy egy bizonyos Doktor Colt nevezetű rendőrtanácsos uzsorafejpénzt követélt tőlem állítólagos védelmem ellenében, s amikor én vonakodtam kívánságának eleget lenni, közölte, hogy megtiltja hivatásom gyakorlását, és kitilt a városból. Bár parancsának nem tettem eleget, sőt ide is eljöttem, semmiféle üzletet nem merek kötni. Sem cégemet, sem vevőimet nem kívánom bajba sodorni, ha már én nyakig benne vagyok is...

Robert Bumm egy teljes percig töprengett, majd megveregette a karomat.

– Legyen egy kis türelemmel, barátom! Megpróbálunk segíteni magán... Azt tanácsolom, most menjen fel a tetőteraszra, ahol kitűnő kávéházunk van, Legyen a vendégünk, egyen-igyon kedvére. Remélem, mire jóllakik, mi is megtaláljuk a módját annak, hogyan lehet áthidalni a nehézségeket.

Semmi kétségem sem volt eziránt. A kereskedőknek szükségük volt az árura, s Linkostownban ők voltak az urak, a rablók és a rendőrség pedig csak a beosztottak. Míg én kényelmesen és jól meguzsonnáztam, Robert Bumm a Zsinór és Pertli Szakosztály nevében eljárt az első emeleti luxusirodákban székelő LIGYÁKELI-elnökségnél az ügyben. S azzal tért vissza, hogy legyek teljesen nyugodt. Illetékes felsőbb hatóságok odahatnak, hogy a jelzett túlkapásnak mihamarabb véget vessenek. Bátran térjek vissza szállásomra, járjak-keljek a városban, intézzem dolgaimat, a hajam szála sem fog meggörbülni!

Előbb azonban természetesen vegyem fel a megrendeléseket, és amint körlevelemben ígéretet tettem rá, légipostán, huszonnégy órán belül szállítsak... S ott, a székház termében kinyitottam táskámat, szétterítettem kartonokra felfűzött gombmintáimat, és sorban minden tagtól felvettem a rendeléseket. Már jócskán bealkonyodott, ós szokás szerint kiürültek a linkostowni utcák, mire a portás tisztelgésétől kísérve, kiléptem a székházból.

Hűséges őrangyalaim a padon vártak rám, s hogy el ne unják magukat, érmelegítőket kötöttek az elaggott parkőrök javára. Amint megpillantottak, gyorsan zsebre rakták a fonalat meg a kötőtűt, és ismét a nyomomba szegődtek. Díszkíséretükben – vagyis reméltem, hogy már csak díszül jelentenek kíséretet, mert hiszen bántódás nem érhet – a főposta felé irányítottam lépteimet, hogy táviratilag azonnal továbbítsam a felvett rendeléseket.

Minden baj és zökkenő nélkül bonyolítottam le a dolgot, és ugyancsak simán visszaértem a Cápák Szeretetotthona bárba, ahol Sámuel, Dzsimmi, Tojás és valamennyi kisangyal nem csekély aggodalommal várt rám. Mi tagadás, jólesett a diadalordítás, amely beléptemet fogadta. Elmondtam, mi történt velem, mire nem győzték szorongatni a kezemet. Most éreztem először, hogy kezdünk túllenni a legnehezebbjén, s haladunk előre.

Az általános izgalomban és ünneplésben észre sem vettük, hogy a forgóajtó újabb vendéget sodort a helyiségbe. Mígnem éles sípszó vágta el a zsivajt. Felkaptuk a fejünket.

Az ajtóban Acélöklű Brown őrmester állott szétvetett lábbal, szájában a síppal. Elcsöndesedtünk, mire kivette szájából a sípot.

– Csakhogy észreveszik a vendéget – mondta gúnyosan. – Nagyon elkanászodtak az embereid, Dzseki, az utóbbi időben!

– Pedig a rendőrség nem győz foglalkozni velünk... – felelte teljesen szükségtelenül Dzseki.

– Ha a mai szabadon engedéseteket ünneplitek, jó lesz észbe venni, hogy korán isztok a medve bőrére. De nem ezért jöttem. – Előre lépkedett a pultig. Amellett ültem, egy magas bárszéken. Felkapaszkodott a legközelebbire, és hozzám fordult. – No, barátocskám, hát előkerültünk?

– Hiányoztam az őrmester úrnak? – kérdeztem vissza magabiztosan. Elvégre engem már véd a LIGYÁKELI!

– De még mennyire! Nem a kerek pofád ugyan meg a tükör fejed, hanem a tartozásod!

– Azt hitték, megszököm vele?

– Azt nem hittük, mert előlünk még egy nyavalyás náthabacilus se tud megszökni! Azt is elkapjuk, akármilyen kicsi! Hát akkor egy szép húsos emberkét, mint kiskegyed!

– Ha azért jött, őrmester – „Mi a fenének urazzak én egy tahót?” -, hogy ezt közölje velem, rendben van, végeztünk, köszönöm a fáradozását! – és Dzsimmi felé fordultam. – Egy sört kérek!

– Ide a harmincezret! – csapott Brown őrmester egyik mázsás öklével a bádogpultra, hogy a sugárút túlsó végén felröppentek a verebek a dörrenésétől. Másik kezével a derékszíja felé nyúlt, oda, ahol a gumibot és revol-

ver bájos párosa függött. – Különben szökés közben bántódás éri, de nagyon!

Meghökkentem. Ennek fele se tréfa! Hát ennyit ér a LIGYÁKELI ígérete?! Vagy még nem ért ide a parancs? Vagy beleestem a línkowstoni csapdába? Megíratták és feladatták velem a rendeléseket, s most már nem hiányzom nekik? Akármelyik változat a jó, az rajtam most nem segít... Mire kideríteném, valahol pici luk támadna az irhámon, amit egyetlen szűcs se tud befoltozni.

Nincs más megoldás, itt gyors segítség kell!

Elmosolyodtam, és hirtelen nagyon szerény lettem.

– Fölösleges izgulnia – mondtam kedvesen, alázatosan. – Éppen most akartam indulni, át, a Sasszembe, hogy rendezzem ezt a kis izét... pénzecskét. Csak előbb meg akartam inni a sörömet. Ma határozottan eredményes napom volt. Kérem, ne rontsa el, ne legyen morcos!

– No, jól van! Kapkodja magát! – enyhült meg átmenetileg az őrmester. Megkockáztattam:

– Igyon már velem egyet, őrmester úr! A nap sikerére! Meg a harmincezerre!

Még ki se mondta a választ, Dzsimmi, aki aggódva figyelte a párbeszédet, alighanem készen arra, hogy szükség esetén azonos súlycsoportját is érvényesítse, máris tolta Brown elé a frissen habzó söröcskét. Ember legyen a talpán, aki ellenáll ily kísértésnek. S azt már csak én vettem észre a szemem sarkából, hogy amíg Dzsimmi a korsóba eresztette az árpalét, tövig nyomta azt a bizonyos szelepet, amely a Samuvíznek nyitott szabad utat a sör mellé...

Brown, hivatalból szigorú pofával, de minden belső ellenkezés nélkül ürítette fenékig a korsót. Utána gyakorlott mozdulattal törölte le bajuszáról, álláról a sörhabot. A korsót visszakoccantotta a bádogpultra.

– No – mondta mély benső átéléssel, és rám tekintett. Nem voltam bizonyos, hogy lát is. Vártam.

A forgóajtó ismét megperdült, és egy rendőrlegényt lökött be a helyiségbe. Egyenesen Brownhoz tartott. Tisztelgett.

– Őrmester úr, jelenthetek?

Brown böfögött egyet, amit a legény beleegyezésnek vélt. Egy lépést tett előre, derékszögben meghajolt, hogy elérje az őrmester húsos és kissé tépett fülét. Majd hosszasan sugdosott belé. Befejezése után visszaegyenesedett, nem kísértve tovább a világol, azzal, hogy elveszti egyensúlyát, megbillen, és beleesik feljebbvalója tárt hallószervébe.

Brown őrmester hosszasan hallgatott, s én a korábbi tapasztalatok alapján már tudtam, hogy kemény belső küzdelem külső szemlélője vagyok: most éppen semmit sem ért... S valami olyasmit érez, hogy őt eddig nagyon becsapták, mégis: ő szeretne bocsánatot kérni az egész emberiségtől, mintha ő csapott volna be mindenkit... Bizony isten, szántam volna is, ha nem utálom annyira.

Ámbár mostantól kezdve már arra sincs többé szükség, hogy utáljam. Szólalj meg végre, galambom!

– Jó sört mérsz, Sámuel... – kezdte, számomra is váratlan fordulattal. – Nem olyan hígat, mint az a nyavalyás Szőrmók Jakab mért, isten nyugosztalja velejükig gazember csontjait. Hol is hagytam abba? Aha! – A feszes vigyázzban álló rendőrlegényre nézett. – Te meg mit állsz itt, mint egy mirelit kukoricaszár? Ki a fene akarja bántani ezt a krampuszt? – És rám mutatott. – Ki a fene akar bárkit is bántani? – Zsebébe nyúlt, és aprópénzt halászott elő. Odanyújtotta a legénynek. – Eredj, fiam, ugorj el az Orsolyák templomába, végy két szál gyertyát, gyújtsd meg, és tedd szent Gulliver-nek, a turisták védőszentjének oltárára... Mondd meg neki, hogy én küldtem, Acélöklű Brown őrmester... Oldozzon fel minden korábbi vétkem alól... Na, nyomás, egyik lábad itt, a másik ott legyen!

A legény átvette a pénzt, tisztelgett és elsöpört. Brown hozzám fordult.

– Tisztelt úr! – mondta, és most már látott is engem. – Nincs nagyobb öröm számunkra, mint önt látni csendes kisvárosunkban! Érezze otthon magát, mondhatni, tekintse vendégünknek magát! Járjon, nézelődjék, ismerkedjék Linkostownnal! Igaz, nincs túl sok látnivaló egy ilyen vidéki porfészekben, de azért egyet-mást talál. A LIGYÁKELI székháza se kutya, ahogy forog. A föld alatti gyorsvasút helyét is érdemes megnézni, noha még csak ezután fúrjuk. De a múzeumban megtalálja az angol koronagyémántokat. Egy század eleji díszpolgárunk lopta Londonban. Van, aki azt mondja, hamisak, de ne higgye el. Az a fals, amit a Towerban mutogatnak.

– Helyes ez így? – kérdeztem, és mélyen a szemébe néztem.

– Igaza van, uram – válaszolta azonnal. – Nem helyes. Magam fogom visszavinni a királynőnek! – És felállott, megigazította a derékszíját, menni készült.

– Annyira nem sürgős – nyugtattam meg, mert féltem, hogy túl sok Samuvízzel a bendőjében az első hajóra jegyet vált. – És mi legyen a harmincezerrel?

– Rá se rántson, uram! – vont vállat. – Több is veszett a Bölényvásár téri csatában!

És tért ölelő léptekkel elhagyta a kocsmát.

Fellélegeztünk. A felmentő üzenet kis híján elkésett. Mert semmi kétség, a rendőrlegényt azzal menesztették sebtiben Brown után, hogy megállítsa, ha még nem csapott le: a LIGYÁKELI védelme alatt állok! S hogy nem csapott le, az kizárólag a Samuvíznek volt köszönhető.

De ne ünnepeljük magunkat mértéken felül, mert az még sohasem vezetett jóra. A gombháborút megnyertük, elégedjünk meg ennyivel. Személyes biztonságomat egyelőre nem fenyegette veszély, és anyagi helyzetem egyensúlya is remélhetőleg helyreáll. Mert szép volt tőlem, hogy első dühömben és szégyenemben Sámuel mellé állottam, de végtére is egy egyszerű kereskedelmi utazó nem engedheti meg magának, hogy harmincezer rúpiát csak úgy, könnyedén odavessen a sértett hiúság oltárára. No de most, ha a felvett rendelések beérkeznek, és a divatáru-kereskedők fizetnek, visszanyerem a befektetett összeget. S ha haszonnal nem is, de lelki tanulságokkal és pénzügyi egyenesben hagyhatom, el Linkostownt.

Egyelőre nem tartunk ott. S ha megfeledkeznék is róla, a könyököm alatt megszólal egy hang, váltva, hol szopránban, hol baritonban, mivel éppen mutál:

– Benjámin bácsi, mi lesz a bajnoksággal?

– Miféle bajnoksággal?

– Ejnye, Benjámin bácsi! – tekintett fel rám szemrehányóan Tojás. – Hát a Városi Gombfocibajnoksággal! Hiszen meghirdettük, ki is plakatíroztuk!

– Hogy az ördög...! – Egészen megfeledkeztem róla.

Szégyelltem magam. Nekem ez az egész gombfociügy csak ürügy volt... Eszköz, mint a divatlapok, hogy kellő nyomást gyakorolhassak a rövidáru-kereskedőkre. S mi tagadás, egy pillanatig sem gondoltam rá, hogy egyszer azt a bajnokságot meg is kell rendezni! Márpedig ezeket a derék fiúkat, akik habozás nélkül mellém állottak, nem csupán az én különös magánháborúm érdekli, hanem a gombfoci is. Hogyan is kell gombfocizni? Már olyan régen volt, amikor én utoljára gombfociztam! Pedig nem is voltam a legrosszabb játékos! Volt nekem egy emeletes gombom – nem tudom, manapság, amikor műanyag zsetonokkal és pálcikákkal, nem körömmel játszszák a gombfocit is, tudják-e, mi az az emeletes gomb? Három télikabátgombból ragasztottam. Az volt a középcsatárom, úgy hívták, hogy,.. Eh, mindegy, ezek a mai srácok már úgysem ismerik a régi nagy csatárok nevét! Semmi kétség, addig Linkostownból el nem utazhatom, amíg meg nem rendeztük a Városi Gombfoci bajnokságot!

– Együtt vannak a csapatok? – kérdeztem haladékul, noha előre tudtam, hogy mi tesz a válasz.

– Persze hogy együtt! Minden iskola két csapatot állított ki! Csak helyiség és pályák kellenek!

– Tojásnak mélyen és tökéletesen igaza van – csatlakozott Sámuel. – Nem hiszem, hogy a dolog nehézségbe ütközne. A Cápa hétfőn mindig szünnapot tart. Két asztalt összetolunk, az kiad egy pályát. A műanyag borítás rajtuk kitűnő e célra. A pályavonalakat zsírkrétával húzzuk ki rajtuk. Jövő hétfő megfelelne?

Tökéletesen megfelelt. Nem voltunk restek, az italkészletet és a kétértelmű táblákat erre az alkalomra eltávolítottuk, viszont beszereztünk néhány liter tejet, kakaót, előre gyártott fagylaltot. Sámuelnak hovatovább egyre nagyobb gyakorlata lett a Cápa átváltoztatásában hol alvilági, hol ifjúsági szórakozóhellyé. Csak azért csinálta, mert erősen bízott benne, hogy végül az utóbbi változat lesz a maradandó.

Most még nem. Most csak egyetlen hétfői napra lett a Cápából ifjúsági klub, a Városi Gombfocibajnokság lebonyolításának székhelye. Sámuel erről idejében értesítette az újságokat is, amelyeket egyre gyakrabban foglalkoztatott a linkostowni állapotokban mutatkozó változás. Ha az emlékezetes éjszakát követő többi éjszaka nem is zajlott le olyan mélységes csendben (hiszen az Enyvesujjú-banda Kisangyalokká alakulva többé nem juthatott hozzá előre a betörések menetrendjéhez, a csend és nyugalom fokozódott. A többi banda elbizonytalanodott, a kisangyalok pedig őrjáratokat tartottak, s közben vigyáztak, hogy Doktor Colt karmai közé ne essenek. Mégis, mint mondani szokás, „valami lógott a levegőben”. S ez – a látszólagos, felszíni nyugalom ellenére – különös feszültséget támasztott a városban. Az újságok sem térhettek ki előle, de közelebbi támpont nélkül csupán arra szorítkoztak, hogy figyelemmel kísérjenek minden eddig szokatlan jelenséget. A divatrovatok vezetői oldalakat szántak arra, hogy visszatért a gomb viselés szokása, a sportrovatok pedig teljes létszámmal kivonultak a gombfocibajnokságra.

Dzsimmi azon a véleményen volt, hogy ne szalasszuk el a kínálkozó alkalmat, és itassuk meg az újságírókat kellő mennyiségű Samuvízzel. Sámuel szerint ennek csak akkor lenne értelme, ha egy-egy szerkesztőség teljes gárdáját lehetne pohárvégre kapni; így azonban szegény sportújságírók, akik nekünk semmit sem vétettek, átalakulva nehéz helyzetbe kerülnének saját munkahelyükön: a farkasok felfalnák az újsütetű bárányokat. Nem érdemelnek ilyen sorsot... S különben is: az alkoholos italokat erre a napra raktárba helyeztük, kakaót pedig a sportolók is csak az edzők rábeszélésére isznak, a sportújságíróknak pedig még az edzők sem parancsolnak! A vita végül azzal zárult, hogy függőben hagytuk a kérdést. Előre

elhatározott szándékkal senkit sem itatunk meg, de Dzsimmi tartson készenlétben egy hordó sört, Samuvizestül. Sámuel hozzájárulása nélkül azonban nem veri csapra.

Papírból hatalmas, festett transzparenseket feszítettünk ki a Cápa bejárata elé, különböző színes feliratokkal:

GOMBFOCI BAJNOKOK PARÁDÉJA!
AHOL A JÁTÉKOS NEM TUD REKLAMÁLNI:
BÍRÓK, EZ A TI MECCSETEK!
A GOMBFOCI A JÖVŐ SPORTJA!
TANULJ MEG PÖCKÖLNI, ÉS TIÉD A GYŐZELEM!

Egyszerre három asztalon folyt a küzdelem, amelyet körmérkőzések formájában rendeztünk meg. Bírókat a helyi játékvezetői testülettől kértünk, amely előbb habozott, hogy részt vehet-e ilyen „komolytalan” dologban, de amikor tapasztalta a megfelelő felhajtást, bölcsebbnek látta, ha nem marad ki. Az asztalok köré székekhez erősített kötélkordont vontunk, mert számítottunk közönségre is, főként az iskolákból. A srácok nyilván eljönnek szurkolni csapataiknak. Legnagyobb meglepetésünkre felnőttek is szép számmal özönlöttek; a sajtó- és plakátreklám megtette a magáét. A sporttársak ugyan kissé meglepődtek, amikor tapasztalták, hogy a „tribünről” száműztük a Cápa megszokott fogyasztási cikkekeit, de még az ő kedvükért se mértünk alkoholt.

Fél órával a versenyek kezdete előtt a zsúfoltság már vészes mérteket öltött. Dzsimmi egyedül képtelen volt rendet tartani. A székek minduntalan felborultak, a kötelek összegubancolódtak, az asztalokat odábbtolták. Hovatovább lehetetlenné vált a játék.

– Ne hívjuk ki a rend helyreállítására a rendőrséget – kérdezte Sámuel. Úgy néztünk rá, mint egy csendes őrültre: hol él ez az ember?

– Tökmag sincs?! – lármázott egy öreg meccslátogató. – Mit fogunk rágni? Mit fogunk köpködni? – A tömeg zúgva helyeselt.

– Rendezőség! – sivított egy női hang.

– Disznóság! – kiáltotta egy borízű másik. Sosem derült ki, hogy mire mondja, de a közönség rákapott. – Disznóság! – süvöltötte.

– Ebből botrány lesz... – ismertem be én is.

– Nem lesz. Van – szögezte le Sámuel. – Megyek, lehúzom a rolókat.

Aminek az égvilágon semmi értelme nem volt, legfeljebb jól hangzott. S megteszi, ha Tojás nem állja útját.

– Szerzek én rendfenntartókat! – mondta, és választ sem várva, elsöpört. A tömeg feje fölött, a kirakatüvegen át láttam, hogy belohol a Sasszem bárba. Mégis rendőröket hoz?!

Perceken belül kiderült. A forgóajtón egy csapat rendőr pörgött be a helyiségbe, de élükön Brown őrmester haladt.

– Csend, rend, fegyelem! – kiáltotta harsány hangon. – Szakaszvezető! – szólt a mögötte haladó rendőrhöz. – Minden asztalhoz egy embert állít! Aki három lépésnél közelebb megy a játéktérhez, azt sarokba térdepelteti, de háttal a helyiségnek, hogy ne lásson semmit! Értette? Végrehajtani! – S a rendőrök, akik ugyan nem ittak Samuvizet, de fegyelmezett legények voltak, pillanatok alatt helyreállították a rendet. A székeket felállították, a köteleket kihúzták, az asztalokat helyretolták. A bírók kimerészkedtek az öltözőnek kinevezett irodából, és a mérkőzések elkezdődtek.

Brown odaballagott a pulthoz.

– Csak játsszatok, báránykáim, csak játsszatok! – mondotta széles mosollyal. – Hadd gyönyörködjek bennetek az én lelkem!

– De gyönyörűségesen beszél ez a ti őrmesteretek! – jegyezte meg Dzsimmi az egyik rendőrnek.

– Kicsit hangyás lett az öreg újabban – bólintott a rendőr. – De úgy különben a javára vált. Az embereit se rugdossa, mint azelőtt. Az a kár, hogy csak maga van. Szaporítani kéne!

– Rajtam ne múljon – értett egyet Dzsimmi, s odébbállt.

Testvéri szeretetben, kizárólag sportszerű izgalmak között zajlott le az első forduló. A szünetben Sámuel forró mézes teát kínált a közönségnek, hozzá zabpehelyből sütött puszedlit. A szurkolók megszelídülten fogyasztották.

Kezdődött a második forduló. A játékosok felállottak az asztalokhoz, és felsorakoztatták csapataikat.

A bírók órájukra nézlek, és megadták a jelet a kezdéshez.

Ekkor lépett be a terembe Doktor Colt, háta mögött egy tucat rohamrendőrrel. Alig fértek be a helyiségbe, de kíméletlenül helyet csináltak maguknak.

– Abbahagyni! – kiáltott a rendőrtanácsos.

A játék megállott, mindenki feszülten és értetlenül állott.

– Hol a helyiség tulajdonosa? – kérdezte élesen a tanácsos.

– Itt vagyok – állott elő Sámuel.

– Ön a tulajdonában levő vendéglőt tiltott szerencsejáték céljára használta fel. Ezért a helyiséget azonnali hatállyal bezárom. – Felemelte a hangját:

– A termet kiüríttetem! Mindenki hagyja el a helyiséget!

A felnőtt szurkolók, akiknek több tapasztalatuk volt már Doktor Colt módszerei felől, oly gyorsan oszlottak el, mint a nyári felhő. A gyerekek, játékosok és közönségük egyaránt, nem mozdultak.

– Egy pillanatra – mondta Sámuel. – Itt semmiféle szerencsejáték sem folyik. Következésképpen eljárása jogtalan.

– Hogy mi jogos és mi nem, azt én határozom meg – felelte a tanácsos. – Azonkívül ne tagadja le, ami nyilvánvaló! – És az asztalokra mutatott.

– Nyilvánvaló, hogy ifjúsági sportverseny folyik, mindenféle hazárd vagy nem hazárd tét nélkül. A közönség sem fizetett belépőt. Most pedig hagyja el a helyiséget!

– Maga engem nem utasíthat ki! – csattant fel Colt.

– Sport vagy hazárdjáték, azt majd a vizsgálat eldönti. Addig azonban én parancsolok itt, értettük?!

Sámuel belátta, hogy minden vita hiábavaló. A pillanat arra sem alkalmas, hogy Samuvízzel kínálja őket.

De valakinek más volt a véleménye. Brown Őrmesternek. Előlépett, tisztelgett, és aza mondta:

– Tanácsos úr, én és az embereim, akik itt a rendre vigyáztunk, jelenthetjük és tanúsíthatjuk, hogy semmiféle szerencsejáték nem folyt.

– Ki bízta meg magát azzal, hogy idejöjjön? – kérdezte Colt.

– Nem megbízásból, hanem hívásra jöttünk.

– Anélkül, hogy tőlem engedélyt kértek volna. Ez függelemsértés, amiért később majd felelnek. Mivel engedély nélkül vett részt az itt folyó szerencsejátékokon, tanúvallomása nem ér semmit. Leléphet, őrmester!

– Értettem – felelte Brown, de nem mozdult. Leszegte a fejét, úgy mondta: – Megjegyzem azonban, hogy odaát a Sasszem bárban senkinek és senkitől nem kell engedélyt kérni ahhoz, hogy kártyázzék vagy biliárdozzék! Méghozzá, ha kedve tartja, akár pénzben is! Az nem szerencsejáték? Csak amit ezek a gyerekek műveinek?

A tanácsos elsápadt, nem tudni, dühében vagy meglepetésében.

– Nocsak, őrmester! – szólt halkan. – Felcsapott védőügyvédnek? Szembeszegül a följebbvalójával? – Egyszerre a feje búbjáig elvörösödött, és üvöltve folytatta: – Kirúgom, mint egy veszett kutyát! ! !

Brown felemelte eddig lehajtott fejét.

– Azt nem ajánlom – mondotta és körülnézett.

Colt egy mozdulatára a vele jött sisakos, plasztik álarcos rohamrendőrök mögéje sorakoztak. Brown legényei erre saját maguktól őrmesterük köré sereglettek. Ez meglepett, hiszen ők nem részesültek a Samuvíz áldásaiban. Megerősített hitemben, hogy távolról sem a többséggel van baj Linkostownban. Meg a rendőrök között sem. De ha nem lép közbe valaki, akkor ezek egymásnak mennek, és abból csak baj származhat ránk. Kénytelen voltam beavatkozni.

– Helyes. A versenyt felfüggesztjük. És azon leszünk, tanácsos űr. hogy a vizsgálat mielőbb lefolyjék. Méghozzá pártatlanul. Számol ezzel, tanácsos úr?

– No nézd csak! A gombügynök úr! – csodálkozott gúnyosan Colt. – Hát maga is itt van? Nocsak! Ugrál a bolha, mert védi az elefánt... De egyet ne feledjen: ha eladta az áruját, a LIGYEKÁLI menlevele is lejár. S ha a pályaudvarig kísérteti magát, előlem akkor sem szökik meg. Hiszen adósom!

– Ön is nekem – feleltem. – Méghozzá sokkal többel, mint hiszi!

– Most mondhat, amit akar – legyintett a tanácsos. – Lepereg rólam. Majd aztán... – Körültekintett. – Még mindig nem üres a helyiség! Meddig várjak?

– Minket nem lehet csak úgy kidobni – szólt közbe be a felnőttek vitájába egy ifjú hang. – Mi iskolai engedéllyel játszunk, és be akarjuk fejezni a bajnokságot!

– Fejezzétek be másutt. Kifelé!

A fiúk azonban váratlanul szoros falba tömörültek.

– Először is tessék velünk tisztességes hangon beszélni! – állott a fal elé Tojás. – Másodszor pedig: nem megyünk! Vigyen ki, ha tud!

A tanácsos már emelte a kezét, hogy intsen a rohamrendőröknek. De még idejében meggondolta magát. Nem tudhatja, kiknek a gyermekei. Ha a szülők között véletlenül valamelyik városi hatalmasság is előfordul, még visszafelé sülhet el az akció... Amelyet nem a gyerekek ellen indított, hanem a Cápa megrendszabályozására. És Brown is kiszámíthatatlan... Megbolondult, és képes ellene vezetni az embereit. Abból pedig olyan botrány származhat, amely belebukhat.

Nem vezényelt rohamot. Órájára nézett.

– Fél órát adok. Ha addigra nem ürítik ki a helyiséget, és nem teszik ki a „Zárva” táblát, erőszakot alkalmazok. Fél óra gondolkozási idejük van!

Hátraarcot csinált, és elhagyta a termet. Rohamrendőrei utána csörtettek.

Jól számolt. Hiába berzenkedtek a gyerekek, hiába kötötte az ebet a karóhoz Brown, hogy folytassuk bátran a játékot, ő kezeskedik a biztonságunkért – valamennyien tudtuk, hogy a pillanatnyi túlerő egyelőre Colt oldalán van. A haladékkal csak az azonnali összecsapást kerülte el, és lehetőséget adott rá, hogy csendben visszavonuljunk.

– Olyan ütközet lenne, amelyben kék foltokat lehet szerezni, de dicsőséget keveset. Győzelmet pedig semmit – mondta Sámuel, és tökéletesen igaza volt. – A bajnokságot jobb időkben folytatjuk. Szégyenkezésre nincs okunk.

A fiúk lógó orral szedték össze a gombokat, Brown pedig takarodót vezényelt csapatának.

– Ha elfogad egy jő tanácsot, őrmester – mondta Sámuel -, egyelőre nem megy vissza a Sasszembe. Nem hinném, hogy őrömmel látnák viszont...

– Magam is úgy vélem – vakarta az üstökét Brown,

– De mi az ördöghöz kezdjünk?

– Ha elfogad még egy jó tanácsot, kivezényeli az embereit Linkostown forgalmi csomópontjaira a közlekedést irányítani. A forgalmi lámpák úgysem működnek. Meglátja, olyan népszerűségre tesz szert ezzel az egyetlen cselekedetével, hogy senki se meri majd bántani!

– Engem nem is tehet bántani emelte fel taglóöklét az őrmester, De az ötlet nem tossz, előre, fiúk, a sugárútra!

Még távolról sem telt le a fél óra, kiürüli a helység. Csak amikor magunkra maradiunk, vettük észre, hogy mégsem vagyunk egyedül: egy sarokasztal körül fél tucat férfi ült. Egyiknek a kezében jegyzetfüzet, a másiknál hordozható magnetofon. Kérdezés nélkül is kiderült, hogy a helyi sajtó képviselői ők; azok a sportújságírók, akik a világraszóló sportesemény hírére jöttek el, s hivatásukhoz méltó bátorságot és érdeklődést tanúsítva, akkor sem hagyták el őrhelyüket, amikor a nemes vetélkedést a nemtelen erőszak szava váltotta fel. Figyelemmel kísérték és feljegyezték a történteket.

Más kérdés, hogy bátorságuk a közlésig is terjed-e? Megírják-e, amit hallottak, láttak? Vagy feljegyzéseiket búsan összetépik, magnószalagjaikat letörlik!

Egymásra tekintettünk, vesztes csata vert hadai, Sámuel, Dzsimmi, Tojás, jómagam – és szóra, de még kacsintásra se volt szükség... Dzsimmi bólintott, és csak annyit mondott:

– Hozom.

Sámuel pedig odalépett az újságírók asztalához, és ha már a sportesemény félbeszakadt, vigaszul meghívta őket egy pohár sörre. Az újságírók, akik hozzászoktak, hogy minden fogadáson, sajtótájékoztatón megvendégelik őket, nem tiltakoztak. Megitták a sört, amely – kell-e mondanom? – a Samuvízzel előkészített hordóból került ki.

Távoztukkal latolgattuk az esélyeket: Őszintén megírják-e, amit láttak? Netán felháborodásuknak is hangot adnak? Dzsimmi szerint a hatás biztos, hiszen már annyiszor kipróbáltuk! Az én véleményem sokkal tartózkodóbb volt... Nem vagyok különösebben jártas sajtóberkekben, de annyit tudok, hogy egy újságcikk sorsa nem egyedül akkor dől el, amikor megírják. Az újságért a szerkesztő a felelős. Következésképpen kinyomtatás előtt mindent elolvas...

– Hol van az a szerkesztő Linkostownban – kérdeztem -, aki megjelenni engedné az igazat vagy akár csak az igazság felét is arról, ami ma itt történt? Az állásával játszana. Ha nem a fejével!

– Küldjünk a szerkesztőknek is egy palack söröcskét! – tanácsolta Dzsimmi.

Ha ez olyan könnyű volna!

– Csak egyben reménykedhetünk – vélte Sámuel. – A sportoldalakat mindig az utolsó pillanatban adják le a nyomdába, amikor már sürget az idő. Ilyenkor a szerkesztők figyelme is lazább, hiszen a sporteredményeken

nincs mit ellenőrizni. Azok olyanok, ahogyan a mérkőzések végződtek. Hátha a rólunk szóló tudósítás is átcsúszik.

– És ha nem? Akkor mit teszünk?

– Azon ráérünk holnap gondolkodni – mondta Sámuel, és kiakasztotta a bejáratra a „Zárva” táblát.

Doktor Colt elégedett lehetett a művével. A gombháború második menetét ő nyerte meg.

Lesz-e harmadik menet?

Ha nem lett volna, ezt a történetet se lett volna érdemes feljegyezni. Hozzá kell azonban tennem, hogy először csak azokról a dolgokról tudhattam, amelyeknek én vagy a barátaim részesei voltunk. Azok az események és fordulatok, amelyek távollétünkben zajlottak le, csak később jutottak tudomásomra. Az egyszerűség és folyamatosság kedvéért azonban úgy beszélem el, mintha láthatatlan tanúként mindig és mindenütt jelen lettem volna.

A másnapi újságokat saját szememmel olvastam. (A legérdekesebbeket el is tettem emlékbe, valahol ott lesznek a legfelső polcon. Akt kíváncsi rájuk, másszon fel a létrára, és keresse meg őket.) Valamennyit kár lenne felidézni, elegendő, ha egyet, a Linkostowni Harsona egész oldalas riportját másolom át ide szó szerint:

Sport vagy szerencsejáték?!

BOTRÁNY A CÁPÁBAN!

– A rendőrség hálójában – A tanácsos közbelép – Rendőr a rendőr ellen – Áldozat: a gombfoci –

Hétfőn rendezték meg a Cápák Szeretetotthona bár nagytermében óriási érdeklődés mellett a Városi Gombfocibajnokság döntő mérkőzéseit, amely serdülő ifjúságunk sportéletének egyik legjelentősebb eseménye. A bajnokság azonban

csúfos kudarcba fulladt!

A rendőrség, amely egyfelől széles körű támogatást nyújtott a nagy tömegeket megmozgató ünnepi esemény lebonyolításához, másfelől megakadályozta az esemény lebonyolítását! Röviddel az első forduló példás lejátszása után

rohamrendőrök nyomultak

a helyiségbe, és durván véget vetettek a mérkőzéseknek. Noha a helyiség tulajdonosa, a korábban pedagógusi működéséről ismert és köztiszteletben

álló Sámuel Smith tiltakozott az erőszakos beavatkozás ellen, joggal tagadva, hogy a helyiségben szerencsejáték folyik, a behatolók vezetője, bizonyos Doktor Colt rendőrtanácsos kényszerit ette a nagyszámú és elképedt közönséget a tarozásra, a helyiségei pedig bezáratta. A helyszínem tartózkodó

rendfenntartó közegek

előbb tanúsították, hogy bűncselekmény nem történt, majd szembeszegültek a behatolókkal. Ha a bölcs és megfontolt Sámuel Smith nem avatkozik közbe,

példátlan botrány

szemtanúi lehettünk volna, amely hosszú időkre elhomályosította volna városunk amúgy sem fényes hírnevét! Ezúton kérdezzük: Mi szükség volt a beavatkozásra? Ki rendelte el? Milyen felhatalmazás alapján merte nevezett rendőrtanácsos sportszerető ifjúságunkat megrágalmazni??!!

Sürgős és azonnali vizsgálatot követelünk, amely egyaránt kiterjed az okra és az okozatra.

Vonják felelősségre a vétkeseket!

A vizsgálat eredményére visszatérünk!

Amilyen örömmel és izgalommal olvastam a cikket, legalább akkora kétségeim voltak aziránt, hogy a színes tollú, de jogosan háborgó tudósítónak módja lesz ezek után bármire is visszatérni... A feltűnően szedett és tálalt riport mellett úgyszólván eltörpült a másik, szintén meglepő hír:

Javul a közlekedés rendje (Tudósítónktól)

Városunk lakossága ismét elégedetten tapasztalhatta, hogy jó kezekre bízta Linkostown sorsát. Városunk szeretett és megbecsült vezetői, élükön kitűnő polgármesterünkkel, Ben Oldtroogerral mindent elkövetnek, hogy Linkostown közlekedési rendje megfeleljen a korszerű követelményeknek. A közlekedési jelzőlámpákkal annyi baj volt, hogy végül, mint ez köztudott, a hatóságok kényszerültek kikapcsolásukra. A nagy forgalom gondjait azonban ez nem oldotta meg. Gyakoriak lettek a balesetek, karambolok.

Gondos városatyáink azonban nem tűrhették tovább az áldatlan állapotokat – cselekedtek! Mint a lakosság tegnap tapasztalhatta, a legforgalmasabb közlekedési csomópontokon a közlekedést irányító forgalmi rendőrök jelentek meg, és erélyes, határozott beavatkozásukkal felszámolták a már-már káosszal fenyegető forgalmi torlódásokat. Jelenlétük megnyugtatóan hatott felborzolt idegeinkre, és hálával tölti el lelkünket nagybecsű vezetőségünk iránt. íme: így kell ezt csinálni!

Szó szerint ugyanezt gondoltam én is: íme, így kell ezt csinálni. A polgármester érdemének tudják be? Hát aztán! Az eredmény a fontos. Ben Oldtrooger meglepődik majd e hír olvastán. De ez nem baj. Visszarendelni már aligha meri a közlekedési rendőröket!

Gyermeteg lélek vagyok, tudom. Képzelőerőm legfeljebb egy jó gombfocibajnokságig vagy éppen biliárdpartiig terjed. Csoda-e, ha eddig egyetlen krimimet se adták ki? Ezúttal sem merült fel bennem, hogy amíg nyugodtan fogyasztom Cápa-beli kuckómban reggelimet, és olvasom az újságokat, milyen óriási viharok dúlnak fölöttem és körülöttem városszerte!

A botrány több rétegben és szinten tört ki egyszerre. Csak vázlatosan, mert vége-hossza nem lenne, ha részletezném.

Először a szülők háborodtak fel, akiknek csemetéi hazatérve részletesen beszámoltak megcsúfoltatásukról.

A szülők között valóban akadtak néhányan, akiknek szavuk és tekintélyük volt a város igazgatásában vagy gazdasági életében... Ne firtassuk most, hogy a mi megítélésünk szerint jó vagy rossz szavuk – ebből a szempontból most ez mellékes. Lényeges a fölháborodásuk afelett, hogy az ő gyereküket merészelte hazazavarni holmi rendőrtanácsos. Csörgött a telefon egész nap a rendőr-főkapitány asztalán, és a készülékből áradt a hangos tiltakozás. Kapkodhatta a hallgatót a kapitány egyik füléről a másikra.

Panasszal éltek az iskolaigazgatók és tornatanárok is a Városháza iskolaügyi osztályán, mert a bajnoksághoz engedélyt adtak, és hatáskörük megtépázását látták a történtekben. Az iskolaügyi osztály vezetője nem tudott semmiről, következésképpen nem tehetett mást, mint személyesen jelentette a polgármesternek: baj van! Mit tegyen?

A polgármester éppen azon törte a fejét: ki állíthatta a rendőröket az utcasarokra, amiért az újság úgy megdicsérte?! Mert hogy ő nem, az holtbiztos!... Mit kell majd neki ezért hallgatnia azoktól, akiknek fene nagy szükségük van a forgalmi rendetlenségre! És egyáltalában: hogy az ördögbe fújja le az akciót?!

Robert Bumm üzletében is nyitás óta csörgött a telefon. A rövidárukereskedők hívták izgatottan és aggódva szakosztályelnöküket: mi van emögött?! Miért tilos a gombfutball? Ha tilos, nem vonhatják-e őket is felelősségre, mint a tiltott szerencsejáték eszközeivel kereskedőket? S ha nem is, mi lesz a megrendelt óriási gombkészlettel? Tele van vele a raktáruk! Nem maradhat a nyakukon! Robert Bumm alig győzte megnyugtatni őket, miközben maga sem volt nyugodt...

Déli tizenkét órára a rendőrkapitány személyes jelentéstételre rendelte fel magához Doktor Coltot. Ben Oldtrooger polgármester egy órára személyes jelentéstételre rendelte fel magához a főkapitányt. A polgármesternek pedig pontban délután ötkor kellett megjelennie Adolph Loodingornek, a LIGYÁKELI elnökének irodájában. Azért nem előbb, mert a székház addig forog, és tárgyalásra alkalmatlan.

Doktor Colt természetesen semmiféle elfogadható magyarázatot nem tudott adni arra, hogy kinek a parancsára állt ki Brown őrmester az embereivel az útkereszteződésekre forgalmat irányítani. Kénytelen volt bevallani, hogy önhatalmúlag cselekedtek, s bármily példátlan eset, képtelen volt megakadályozni őket benne. Fogadkozott, hogy ha kell, erőszakkal is eltávolítja az engedetleneket az utcákról, és kidobja őket a rendőrségtől.

– Semmi ilyet nem tesz! – intette le a rendőrkapitány. – Csak fokozná a botrányt. Maradjanak ott, ahol vannak. A sajtó is megdicsérte emiatt a polgármestert. Tevékenykedjenek, mondjuk, egy hónapig. Akkor főkapitányi dicséretben részesítjük az egységet, és elküldjük jutalom szabadságra. Azután szétszórjuk őket a rohamrendőrség különböző egységei között, az őrmestert pedig megtesszük fogdaőrnek...

Mint aki jól végezte dolgát, a főkapitány elégedetten ment a városházára a polgármesterhez. Oldtrooger éppen akkor dobta ki irodájából az iskolaügyi osztály vezetőjét.

– Úgy kell maguknak! Kinek jutott eszébe az az agyalágyult ötlet, hogy egy kocsmában rendezzenek iskolai sportversenyt?! – kiabálta, s szavaiban sok igazság volt. Az osztályvezető mégsem válaszolhatta, hogy a kocsmárosnak, inkább hallgatott. A polgármester bosszúsan rendelkezett: a bajnokságot természetesen be kell fejezni! Kiad egy hivatalos nyilatkozatot, hogy a rendőrség azért szakította félbe a versenyt, mert azt az ifjúság egészségére ártalmas körülmények között rendezték meg. Az egészséges testedzés fontosságára való tekintettel azonban a bajnokságot a legrövidebb időn belül folytatják méltó környezetben, a Linkostowni Sportpalotában!

Az osztályvezető bátorkodott megjegyezni, hogy Linkostownban ez idő szerint még nincsen sportpalota, noha építésére minden törvényhatósági választás alkalmával ígéretet tettek...

– Eh, ezek kicsinyes részletek! – legyintett a polgármester. – Ott van a sógorom tánciskolája, az Aranycipő Bálterem! Erre az időre kibéreljük sportpalotának! Gondoskodjék a szerződés megkötéséről és egy új cégtábla festetéséről! Rettenetes, hogy mindent nekem kell kitalálnom!

Az osztályvezető kihátrált, és a főkapitány besétált. Büszkén jelentette, hogy milyen okosan, milyen diplomatikusan intézkedett a közlekedési rendőrök ügyében. Ben Oldtrooger azonban legyintett.

– Kit érdekelnek a bolondjai, kapitány! Azt mondja meg: mi történik a Cápában? Szemben a Sasszemmel?! Úgyszólván a rendőrség orra előtt!

– A Cápának egy ideje új vezetője van – felelte a kapitány, akit Doktor Colt efelől is tájékoztatott. – Valami kidobott kémiatanár. Nagyon népszerű a fiatalok között.

– Megint az iskolaügyi osztály baklövése! Hogyan szabad egy ilyen embert az állásából kidobni? Ellenséget csinálni belőle?

Ha valaki rendőrkapitány akar lenni Linkostownban, annak mindenről tudnia kell.

– Túl szigorú és részrehajló osztályzás miatt mondtak fel neki. Vezető polgárok gyermekeit buktatta meg. Például...

– Tartsa meg a példáit! – vágott a szavába Oldtrooger, akinek egyszerre eszébe jutott az egész história. – Mit ér, ha az egyik helyről eltávolítják, de a másik helyen még több bajt okozhat?!

– A Cápát bezárattuk.

– Nagyon helyes. Tartsák szemmel azt az embert!

S kegyelemben elbocsátotta a rendőrkapitányt.

Adolph Loodinger, a LIGYÁKELI elnöke elragadóan kedves ember volt. Kerek, rózsaszín arcát hófehér haj és szakáll körítette; jóságos kék szemén aranykeretes pápaszemet hordott. Hangját sohasem emelte fel, és senki sem kaphatta rajta udvariatlanságon.

A város alapító családjai egyikének leszármazottja volt. Igaz, az első Loodinger, aki a Bölény-völgybe jött, bár az olajszagra és -hírre kelt útra, nem vásárolt földet, és nem kért kutatási engedélyt. Mindössze egy céllövöldéje volt, ócska, festett bódé, öt kiselejtezett, ferdén hordó katonapuskával. De ez az egyszerű felszerelés is óriási szolgálatokat tett a közösségnek. A csalódott olajbányászok itt vezethették le fölös indulataikat, s ahelyett hogy egymást puffantgatták volna le, a bódé kopott figuráira pazarolták a puskaport. A város első vezetői méltányolták Julius Caesar Loodinger – ez volt a teljes neve – teljesítményét, és engedélyt adtak neki arra, hogy egyedül, versenytárs nélkül megteremthesse a város szórakozóiparát. Julius Caesar Loodinger jelentős bankkölcsönt vett fel, és a pénzből elővarázsolta Aladdin-Landot, a Csodalámpa Birodalmát, ahol hullámvasúttól óriáskeréken át kutyafutballig mindent feltalálhatott a szórakozni vágyó olaj- és szerencsevadász. Csak a céllövöldét zárta be, mert ekkor már övé volt a

Linkostown Ciprusa nevű temetkezési vállalat, s nem volt olyan bolond, hogy a saját esélyeit rontsa.

Adolph Loodinger természetesen már nem foglalkozott olyan alantas dolgokkal, mint óriáskerék vagy koporsó. A szerteágazó üzleti vállalkozást családi részvénytársasággá alakítva, egy igazgatótanács vezette, míg Adolph minden erejét a LIGYÁKELI-nek, azaz a Linkostowni Gyárosok és Kereskedők Erkölcs-védő Ligája felvirágoztatásának szentelte. Maradék szabad idejében pedig hamis rúpiákat gyűjtött, amelyből neki volt a világon a legnagyobb gyűjteménye. (Bár rossz nyelvek azt mesélték, a legrégebbi s ezért legértékesebb darabokat még a vállalkozó szellemű ős, maga Julius Caesar készítette...)

Történetünk második felében az események egymás sarkára taposnak, mégis e néhány szót rá kellett szánnunk a város Első Emberére. Aki többet kíván tudni róla, az üsse fel a *Ki kinek kicsodája Linkostownban?* című alapvető kézikönyvet, amely ötvenkét oldalon át foglalkozik vele. Talán még az is benne van, hogy ha a linkostowni rendőrkapitány mindenről tudott, ami a városban történt, akkor Adolph Loodinger ennél valamivel többről is. Nem csoda tehát, hogy amikor Ben Oldtrooger, a város polgármestere beszámolt neki mindarról, amit az imént elmondtam, Loodinger félretolta az előtte tornyosuló iratokat, levette aranykeretes szemüvegét, és kissé fáradtan megdörzsölte szeme közét.

– Másról van szó, Ben – mondotta. – És félek, nemcsak másról, hanem többről is. Valami történt ebben a városban. Még nem sok, nem is túl jelentős... De ha nem vigyázunk, akkor történni fog, s az már sok is lesz, jelentős is.

– Amint látod, Adolph, rajta tartjuk a szemünket a dolgokon – nyugtatta Oldtrooger. Meg a kezűnket is.

– Ebben nem vagyok olyan biztos. Nem, ne berzenkedj, nem szemrehányásképpen mondom! Persze ti mindent megtesztek, ami tőletek telik. Az iskolaügyi osztály, a rendőreid... De más is van. Bezártátok a Cápát. Azt hiszed, ez segít? Rövid néhány hónap alatt a Cápa háromszor csukott be. Kétszer mint kocsma, egyszer mint tejcsárda. Mi lesz belőle holnap?

– Az a kis tanár ugrál, de majd letörjük a szarvát!

– Eddig sem törtétek le... Mint a keljfeljancsi, talpra ugrott, valahányszor felpöcköltétek. Hogyan?

– Nem vettük elég komolyan.

– Ez az, Ben, most jó úton haladsz. Nem vettük elég komolyan. Itt van például ez a gombozás. Gyerekjáték, mondhatnánk. Semmiség. De én már tudom, hogy ez a gombozás csak ürügy. És alkalom. Más mozgatja itt a

bábokat. A gombozást csak azért találták ki, hogy el lehessen adni a gombokat. Mit tudsz erről a Benjáminról?

– Állítólag ő találta fel a villámhárítót. Bemondta a tévé is. Máskülönben jelentéktelen figura...

– Nem vagyok benne olyan biztos. Két dolgot tegyél össze: Franklin megérkezett a városba, és Sámuel Smith megörökölte a Cápát... Azóta egyes emberek... nem mondom, hogy mindenki, de egyes emberek, szép számmal, megbolondulnak, ahogy oda beteszik a lábukat. A megnyitó napján ott iszik Enyvesujjú Dzseki bandája, és azután felcsap önkéntes rendőrségnek! Miért? Bemegy a legmegbízhatóbb őrmesteretek, ott ül tíz percig, talán lehúz egy pohár bort vagy sört, mit tudom én, és kijön mint isten báránykája! Mi történt vele? S egy hétre rá a legényeivel? A gomblázat megmagyarázhatod egy ügyes reklám fogással; de a többit mivel magyarázod?

– Csak nem gondolod, hogy kábítószert kevertek az italba?

– Én nem gondolok semmit, Ben. Én csak töprengek. Egy tény: az italt, amit árusítanak, nem itt vásárolták. Mi megtagadtuk a Cápától az alkoholt, később a tejet is. Ma már nem tudom, hogy bölcsen tettük-ó.

– Ne aggódj emiatt, Adolph! A Cápa zárva, Sámuel Smith nem mérhet már semmilyen italt, se jót, se rosszat!

A város Első Embere visszatette szemüvegét kis, húsos orrára, és szeretetre méltó tekintettel cirógatta barátját és polgármesterét.

– Azt hiszem, Ben, nem cselekszünk helyesen – mondotta, és szivarra gyújtott. Nem szerette a dohányzást, de a szivar tekintélyt kölcsönzött személyének, mondhatnám úgy is: illett hozzá. Tehát rágyújtott. – Lehetséges, ha bezártuk a Cápát, megszűnnek az anomáliák... De sohasem tudjuk meg, miből származtak. És mikor újulnak ki ismét? Talán egy ideig csend lesz, Ben, de... – szinte fuvolázva ejtette ki: – a kiszolgáltatottak csendje!

– Túlságosan sötéten látsz, Adolph! – hessegette maga elől a füstöt Oldtrooger, aki nem dohányzott, és a füstjét se állta. – A gyeplő a kezünkben, és csodák nincsenek!

– Én inkább úgy fogalmaznám: azért van a kezünkben a gyeplő, mert eddig elkerültek bennünket a csodák. De most mintha ellátogattak volna hozzánk... Nem mennyei csodák, Ben, azok bennünket, üzletembereket nem kísértenek meg. De az üzleti csodák, úgy is mondhatnám: a konkurrencia.

– Konkurrencia?! Ne tréfálj, Adolph! Linkostownban nincs versenytársunk!

– Ne is legyen – bólintott Loodinger. – Mindamellett nyittasd ki szépen a Cápát ismét. És figyelj! Figyeld, ki megy be, ki jön ki, és mit művel odabent.

– Beépítsek valakit? Ismerik az embereimet,..

– Elég, ha szemből, a másik bárból ellenőrzitek. Mondjuk egy hétig. Vagy nem... Addig, amíg az idegenből hozott italkészletük tart. Ne érje veszteség őket. Ha az elfogyott, a tanár alakítsa vissza a bárt megint tejcsárdává. Majd intézkedem, hogy korlátlanul kapjon árut tőlünk. S meglátjuk, mi történik azután.

– Azt a pasast, Franklint, lefogassam?

– Milyen címen? Idegen, nem tudhatjuk, ki áll mögötte. Ha csak azért jött, hogy gombot adjon el, az megtörtént, és úgyis elutazik. Ha másért van itt, adjunk lehetőséget neki, hogy elárulja magát. Tegyünk úgy, Ben, mintha nem történt volna semmi – állt fel Loodinger. – De már tudjuk, hogy történt!

Az oroszlánok párba álltak, és behunyták két szélső szemüket.

7. MIVEL TÁPLÁLKOZNAK A SZÖRNYEK?

Mind ez idő alatt mit tettünk mi? Örömmel olvastuk az újságokat, és mulattunk magunkban, hogy mekkora kavarodás támadhatott a túlsó táborban! S ezenkívül?

Reggel a hátsó bejáraton – mivel a főbejáratot elrekesztette a „Zárva” tábla – betömörült a Cápába a Kisangyal galeri, élén Dzsekivel, és lármázott:

– Vonuljunk a városháza elé, és tüntessünk! Sámuel, csinálj nekünk tiltakozó táblákat!

– Mi ellen akartok tiltakozni? – kérdeztem kissé bosszúsan, mert nem tetszett az ötlet.

– Minden ellen! – felelte Dzseki, majd belátva, hogy ez nem egészen elfogadható válasz, hozzátette: – A linkostowni csibészségek ellen... A lopás, a korrupció és a többi... Sámuel, rajzolj táblákat!

– Nem rajzolok semmit, és nem mentek sehová mondta Sámuel kategorikusan. – Most nekik kell lépniük. Várjuk meg! – És megkockáztatva, hogy a tilalom megszegéséért újabb büntetést akasztanak a nyakába, felbontott néhány üveg malátasört. Így sikerült visszatartania a kisangyalokat a felvonulástól.

Délelőtt megjelent Brown őrmester. A szolgálatos forgalomirányítókat járta éppen végig, s ellenőrző körútját megszakítva ugrott be hozzánk. Nagyon fel volt háborodva ő is.

– Abbahagyjuk a közlekedési rendőrködést! – jelentette be nekünk. A maguk kedvéért szívesen csináltuk, de azt kikérjük magunknak, hogy a vén csibész Ben Oldtroogert dicsérjék meg érte!

– Egy ügybuzgó, hízelgő tudósító miatt kár lenne feladni a vállalkozást – igyekeztem hatni rá, de ő erre nagyon csúnyákat mondott az újságírókra. Megharagudtam. – Aki általánosít, annak sosincs igaza! A sporttudósítók, lám, milyen karakánul kiálltak mellettünk! – mondottam. De ezzel se győztem meg. Sámuel segítségemre sietett.

– Gondoljon arra, őrmester, milyen zavarba került a polgármester a hír olvastán. Ő tudja legjobban, hogy semmi köze a dologhoz. Sőt alighanem érdekei ellen való... Meri-e megszüntetni?

– Csak azt próbálja meg! – mordult fel elég következetlenül Brown. Sámuel lecsapott.

– No látja! Miért siessük el? Csak neki segítenénk vele! Várjunk...

Kora délután, iskola végeztével, előkerültek a bolhaverők.

– Úgy döntöttünk – jelentette be Tojás -, hogy a rajtunk ért sérelmet tanulási sztrájkkal toroljuk meg! Amíg a bajnokságot be nem fejezzük, nem megyünk iskolába!

Sámuel mélyet sóhajtott.

– Ó, bölcsek bölcsei! S ezzel kinek használtok? A főkolomposokat megbüntetik, és az élet folyik tovább. Ráadásul jogosan büntetik meg, mert nincs olyan félbeszakított sportesemény, amely jogcím lehet más kötelességek megtagadására.

– Magából a leszerelt tanár beszél! – kelt Dzseki a fiúk védelmére.

– Mert, ugye, a gyerekek nekem tanulnak, a tanárnak tanulnak, az iskolának tanulnak? Ej, Dzseki, ennyit még te is tudhatnál, aki pedig többnyire mellé jártál, hogy az iskola nem cél, csupán eszköz, amellyel saját magának szolgál a tanuló...

– Valamit mégiscsak tennünk kell... – bizonytalanodott el Tojás.

– Persze – bólintott Sámuel. – Várunk.

– Mire? – kérdezte szinte kórusban, az egész társaság.

– Üljetek le! – válaszolta Sámuel. – Elmondom nektek a Röntgenszemű Varázsló történetét.

Más dolgunk nem lévén, meghallgattuk.

A Röntgenszemű Varázsló közönséges vásári csepűrágó volt. Járt faluról falura, városról városra, és bűvészmutatványokkal szórakoztatta a nagyérdemű bámészkodókat, akik köréje gyülekeztek. Többnyire ismert hókuszpókuszokat mutatott be, kivette egyik nézője zsebéből a bukszát, és a szomszédja zsebébe dugta; égő cigarettákat tüntetett el és varázsolt elő; az összecsomózott kendők egy mozdulatára szétestek, vagy átalakultak virágcsokorrá. Csupa olyan mutatvány, amellyel gyakran találkozhatunk, s inkább a bűvész kézügyességének tapsolunk, mint a jól ismert mutatványnak...

Történt azonban egyszer, már én nem is tudom, hol, alighanem egy Linkostownhoz hasonló városban, hogy a nézők közül kivált egy nagyhangú alak, és szidalmazni kezdte a Röntgenszemű Varázslót. Elmondta csalónak, szélhámosnak, noha a Varázsló senkit sem akart becsapni, és becsületesen bevallotta, hogy amit művel, az nem csoda, csak mutatvány. A hangoskodót mégsem tudta elcsitítani, mert az végül a nevébe kapaszkodott bele.

– Mi az, hogy Röntgenszemű!? – kiáltotta. – Nem látsz te át senkin és semmin! Én látok át rajtad! Csaló vagy, és takarodj innen!

A nézők fejében szöget ütött a nagyhangú érvelése, mert tényleg: az anyagon senki sem tud emberszemmel áthatolni... Zúgni kezdtek, és a varázsló nehéz helyzetbe került. De nem adta meg magát. Haragos lett, arca kipirult, hosszú szakálla felfelé kunkorodott a felháborodástól. Harsogó hangon kiáltott rá az alakra:

– Én a szívekbe, a vesékbe és a zsebekbe látok! És megjutalmazom azokat, akik nem hisznek nekem!

A tömeg elcsendesedett erre a furcsa kijelentésre. A varázsló pedig egyre növekvő szenvedéllyel folytatta:

– A te zsebed tele van aprópénzzel, hallom a csörgését! Nos, jutalmul azért, mert nem hiszel a varázserőmben, hajlandó vagyok megduplázni a zsebedben levő pénzt, és nem kérek érte többet, csak annyit, hogy adj belőle nekem 24 rúpiát! Áll az alku?!

A nagyhangú megcsörgette a zsebében az aprópénzt, hogy mindenki hallhatta, és nevetve e badar ajánlaton, elfogadta az üzletet. A Röntgenszemű Varázsló középre állította, és hosszú, csontos karjával különféle abrakadabrákat írt köré a levegőbe. A végén ráütött az illető zsebére, s az – mindenki láthatta – a duplájára dagadt! Lett nagy ámulat, bámulat, az ember pedig kénytelen volt kiszurkolni a 24 rúpia vámot. S elégedetten csörgette a bőséges maradékot. A varázsló azonban nem engedte még el.

– Most már hiszel nekem! – mondta. – Most már megérdemled azt is, hogy megismételjem veled a jótéteményemet! Csakhogy a varázslathoz kell a hármas bűvös szám. Csak akkor sikerül, ha háromszor csinálom meg egymás után...

– Annál jobb! – vélte a nagyhangú. – Felőlem akár százszor is. – Jót nevetett, s vele nevettek a többiek.

– Nem. Csak háromszor. S mivel egyszer már megajándékoztalak, még két alkalmad van hátra! Most jön a második: csiribí-csiribá, elöl a hátulja, hátul az eleje, benne a veleje! Benne a ve-le-je! Hopp!

S csörgött a pénz a zsebben. Az ember leszurkolta másodszor is a huszonnégyet, s kissé gyanakodva látta, hogy a zsebe meglehetősen lelappadt. De már nem tehetett semmit, már vállalnia kellett, ha egyszer ráállt. A varázsló pedig elmondta harmadszor is a bűvös szavakat, elvégezte a varázserejű mozdulatokat, s lám, a zseb ismét dagadtabb lett valamelyest. Az ember pedig kiszámolta harmadszor is a részesedést. Utána pedig kifordította a zsebét. Üres volt, egy fia rúpia sem akadt benne, csak némi zsebpiszok. Eddig a történet.

Sámuel történetét élénk eszmecsere követte. Mi lehetett a varázsló trükkje? Mert nyilvánvaló, hogy röntgenszeme aligha volt... S pénzt zsebbe varázsolni se tudott. De hát mint hallottuk, jó bűvész volt. S aki annyi néző szeme láttára égő cigarettákat húzott elő a füle mögül, az a hókuszpókusz közben könnyedén zsebbe dughatta a rúpiákat... Ebben megegyeztek. Csak Sámuel maradt elégedetlen.

– A varázsló azért varázsló, hogy varázsoljon. Arra nem adtatok választ, hogy mennyi pénz lehetett eredetileg az ember zsebében, ha mindig megduplázódott, a végére mégis elfogyott.

– Csakis huszonegy rúpia – szólalt meg Tojás, a matematikus. Az háromszor duplázva, s mindig levonva belőle huszonnégyet, éppen harmadszorra fogy el.

Megtapsolták, és a fiú mélyen elpirult. Esze volt, de a sikerhez még nem szokott hozzá. Sámuel pedig ezzel zárta le az ügyet:

– Mindezt pedig azért mondottam el, hogy lássátok: aki a pillanatnyi látszatnyereségért meggondolatlanul kockáztat, az hosszú távon könnyen ráfizethet. Sakknyelven szólva: nem elég a következő lépést kitalálni. Tudni kell az utána következőket. Ezért mondom néktek, várjunk. Most ők lépnek. Várjuk meg, hová.

Késő délután belépett a Cápába Doktor Colt. Csodálkozva látta, hogy milyen szép számmal vagyunk a bezárt helyiségben, de nem tett rá megjegyzést. Kurtán és kedvetlenül közölte velünk a „felsőbb hatóságok” rendelkezéseit: a Cápa ismét megnyithatja kapuit, de több italárut nem vásárolhat. Csak azt mérhetjük ki, ami a raktáron van. Azután mint Cumi Centrum működhet tovább. A LIGYÁKELI bojkottja megszűnik, és alkoholmentes árut korlátlanul vásárolhatunk bármelyik linkostowni nagykereskedőtől.

A tanácsos a határozatot nem indokolta, és mi sem fűztünk hozzá megjegyzést. Mert ha volt is, az nem tartozott rá. Csupán Dzsimmi agya mozdult meg, az is mindig ugyanarra a kerékre.

– Ha már ilyen szépen összejöttünk – mondta nyájasan -, a békesség örömére igyon meg velünk egy pohárral a tanácsos úr!

És vaskos hüvelykujját várakozóan ráhelyezte a csap titkos billentyűjére. Igaza volt. Ha most nem, akkor sohase tér vissza az alkalom: Samu vízzel tanítani tisztességre a tanácsost. Sajnos egyedül én tudtam a választ, amely nem is késelt:

– Gyomorfekélyem van. Sohasem iszom alkoholt. – Megfordult, és köszönés nélkül elhagyta a helyiségét

Dzsimmi elsötétült arccal káromkodott, de a jelenlevő ifjúságra való tekintettel Sámuel belefojtotta a szót.

Az ellenfél tehát lépett. Most mi következtünk. Csakhogy ahhoz azt is tudnunk kellett volna: miért így lépett az ellenfél? Hosszas vita és töprengés után arra a következtetésre jutottunk, hogy alighanem megsejtettek valamit a Samuvíz felől... Ha nem is feltétlenül a lényegét, de valamennyit belőle mégis. Bizonyíték rá a tejcsárda feltámasztása! A tejhez is lehet Samuvizet keverni, de nyilvánvaló, hogy ahhoz nem érdemes. Tejet és hasonlókat csak a gyerekek fogyasztanak, és olyan felnőttek, akik elég szelídek és őszinték mesterséges biztatás nélkül is… A legnagyobb ritkaság, hogy börtönben megőszült kasszafúrók rum helyett tejeskávét igyanak betörés előtt. Ámbár a tanácsos se a becsület élő szobra, mégsem bírja az alkoholt... De ritka kivétel mindig akad.

S mintha ez a nap a hírnökök napja lenne, tanácstalanságunk kellős közepén befutott az új hírrel Bucibébi.

– A papám most jött haza a suliból, és mesélte, hogy mégis meglesz a gombfocibajnokság! – lelkendezett. – A tánciskolát átalakítják sportteremmé, és a Tornatanárok Izomlazító Klubja veszi kezébe az irányítást!

A hír megrendítő volt, de hiteles is. Bucibébi papája ugyanis Sámuel egykori kollégája, Monsieur Kesz-köszé volt, a francia és latin nyelv tanára

a gimnáziumban. Bucibébiről, akiről eddig még nem nyílt alkalmam beszámolni, hadd mondjak el annyit, hogy a serdülőkor alsó határán járt, ott is vagy tenyérnyi miniszoknyában vagy olyan nadrágokban, amelyeknek a cipőn messze túlérő szárai egymagukban is tíz utcaseprőt helyettesítettek volna, ha Linkostownban egyáltalában lettek volna utcaseprők. Fitos orra fölött öklömnyi két szürke szemet hordott, többnyire állhatatosan Tojásra szegezve, mivel Bucibébi körünkben történő megjelenésének legfőbb indoka Tojás személye volt. Ezzel azt hiszem a dologról is, a személyről is minden fontosat elmondtam, kár lenne tovább szaporítani a szót.

Különösen mivel az újabb bír egyértelművé tette a helyzetet: az ellenfél elég okos ahhoz, hogy ne szembetámadjon, hanem megkísérelje kifogni a szelet a vitorláinkból.

Most mi jövünk!

De hogyan?

– A részletek kezdenek megvilágosodni – mondta Sámuel. – Csak az összefüggések homályosak...

Sajnos átkozottul földhözragadt képzeletem van. Sámuel képletesen beszélt világosságról meg homályról, de előttem a szó teljesen hétköznapi értelmében jelent meg a linkostowni sötétség. Mindjárt ki is mondtam:

– Ami igaz, az igaz. Ideje lenne némi világosságot gyújtani Linkostownban. Kezdve a főutcán!

Sámuel a fejére ütött.

– Benjámin, maga egy zseni! Bár nem találta fel a villámhárítót, mivel az az igazi Benjámin Franklin érdeme, és maga csupán Benjámin Benjámin, mindamellett a villámfény erejével és gyorsaságával csapott le a lényegre! Gyújtsunk fényt Linkostown utcáin! Üzzük cl a fizikai sötétséget, hogy visszatérhessen a szellemi világosság! Ahogy mondta: kezdjük az Ábrahám Link sugárúton!

Merész terv! Az ostornyelek ugyan ott ágaskodnak a sugárút két oldalán, de hiányoznak belőlük az égők, és hiányzik az áramot hozzájuk vezető kábel!

Az égőket aránylag könnyű pótolni, de a két kilométer hosszú, vastag kábelt a bolhaverők zsebpénzéből aligha vásárolhatjuk meg, még a Cápa bevételi haszna is édeskevés hozzá! Milliós összegről van szó. Nem csinált rossz üzletet, aki ellopta.

Tényleg: ki lopta el?

– Mi... – válaszolta immár bűntudattal vegyes büszkeséggel Dzseki. A lopást restellte, a „teljesítményre” azonban büszke volt,

– Az árát meg elittátok... – sóhajtott Sámuel.

– Ó, dehogy! Nem lehet annyi pénzt elinni... Még nekünk sem, igaz, fiúk?

A banda, a kisangyalok bólogattak, Dzseki pedig elmondta, hogyan történt.

– Kiásták a sugárút egész hosszában az árkot. Mire készen lett, valaki elvitte a lámpaburákat. Meghozták a kábelt, és szépen kiterítették az árok mellé. Addigra lába kelt a fénycsöveknek. No, mondtam a fiúknak, a nagyja ránk maradt! Két éjszakába tellett, míg felgöngyöltük és elszállítottuk a rengeteg kábelt! Másnap jött az üzenet Oldtroogertól, hogy részéről rendben van a dolog, de a fele az övé...

– Honnan tudta a polgármester, hogy ti vagytok' a tolvajok?

– Csakis a rendőrségtől! Brown őrmester, ugye, akkor még ő is olyan izé.,. Szóval tetszik érteni... Jött, megnézte a munkát, és jelentette, hogy rendben folyik az elszállítás. De a fele-fele sok volt, még nekünk is! Reméltük, siketül lealkudni belőle... Addig eldugtuk a szajrét... Aztán közbejöttek a dolgok, ugye, változott a helyzet, még változtunk mi is, mint köztudott… Egy szó, mint száz, a kábel most is ott van, ahová dugtuk...

– Hurrá! – kiáltottam egyhangúan. (Egyelőre senki se kiáltott velem.) – Az árkok ma is nyitva tátonganak! Nincs más teendő hátra, mint visszavinni és beléjük fektetni a kábeleket! A többi már gyerekjáték...

Korán örültem. Kiderült, hogy a rengeteg kábelt az Aladdin-Landon működő Szellemvasút raktárába dugták el, részint mert a bandafőnökhelyettes, Félfülű Bob jó barátja a főkocsirendező, részint pedig mert ott hitték legjobb helyen: akinek nem feltétlenül muszáj, az a kimustrált tartalék szellemek köze se megy be szívesen. Csakhogy Félfülű Bob az emlékezetes Cápa-avatáson elszakadt a bandától, és nem lett belőle kisangyal. Azóta ki tudja, hol kódorog.

A szellemraktárnak hátra, a rétek felé nyílik egy belülről zárt vasajtaja. Feltörni nem lehet, kinyitni pedig – nincs, aki kinyissa. Márpedig csak ott lehet feltűnés nélkül, az éjszaka leple alatt kicsempészni és teherautóra rakva elszállítani a kábelt. A kisangyalok nem mehetnek oda kinyitni az ajtót, mert őket felismerik, és még valaki érdeklődni kezd... Behatolni pedig...?

– Lenne egy javaslatom – mondotta végül Tojás. – Bucibébivel kimegyünk szórakozni az Aladdin-Landba, és felülünk a Szellemvasútra. Bennünket senki se figyel, hozzánk hasonló pár ott százával jár... Szerét ejtjük, hogy belopódzunk a raktárba, és félretoljuk a reteszt. Úgy már kívülről is ki lehet nyitni a vasajtót, és mehet a cucc...

Az ötlet kalandosnak, de ésszerűnek tűnt. Vasárnapban állapodtunk meg, mert Aladdin-Landon olyankor a legnagyobb a forgalom, s Tojás általában szombaton kap zsebpénzt. Ámbár, az, ügy fontosságára való tekintettel, Sámuel „készkiadások” címen megtoldotta Tojás aprópénzét némi bankóval. Egyidejűleg – fő az óvatosság! – bevetettük Teréziát is: felöltötte csábítóan széles karimájú kalapját, és elutazott a megyeszékhelyre, hogy két teherautót béreljen, amelyek vasárnap késő este érkezzenek majd meg, és rögvest odaálljanak a kertek alá...

A két fiatal alaposan kicsípte magát vasárnapra. Bucibébi felvette legrövidebb szoknyáját, Tojás pedig két zöld foltot varrt a kék farmerjára, egyet a jobb térdére, egyet pedig a bal fenekére. Mit mondjak, elbűvölő volt! Így slattyogtak be Aladdin-Land, a Csodalámpa Birodalma nappal is fényárban úszó főkapuján...

Nem hamarkodták el a dolgot, előbb felültek a hullámvasútra, azután kipróbálták a dodzsemet, és Tojás a céllövöldében nyert egy éles hangú fűzfa sípot Bucibébinek. A síp végén vékony műanyagból hosszú gurigatömlő volt; ha a sípot megfújták, a feltekert kis cső villámgyorsan kipöndörödött, és hegyes rúdként megfeszült a belefújt levegőtől. Bucibébinek nagyon tetszett, de a vasárnapi sűrű forgalomban nem merte fújni, mert szüntelenül nyakon talált a hegyével valakit, amiből kínos bonyodalmak származtak. Pedig kerülni akarták a feltűnést.

Végül rászánták magukat a Szellemvasútra. Tojás terepszemle címén befizetett egy menetre.

Én azért egy kicsit félek – vallotta be Bucibébi, amikor beláncolták magukat a kétszemélyes kis kocsiba, – De nem baj, majd behunyom a szememet.

– Az jó lesz... – hagyta rá Tojás. Csukott szemmel könnyebben találjuk meg a raktárajtót.

– Ja, tényleg! – kapott észbe Bucibébi. Rendben van, majd nem hunyok. Kicsit kapaszkodni fogok beléd, és ne vedd rossz néven, ha olykor sikoltozom is...

A kocsi megrándult, és nekilódult az első csapóajtónak. A következő pillanatban bent voltak a sötétben, és egy barátságos csontváz, a koponyájában piros lámpával, rájuk mosolygott.

– Tudom, csak pévécéből van – suttogta Bucibébi, de Tojás egy szavát se értette, úgy vacogott a lány foga.

A csontváz után egy pihenő sárkány következett, majd újra rándult a kocsi, és egy sarokban két sakkozó kísértetet láttak. Amikor odaértek, az egyik kísértet a fejükhöz vágta a világos királynét, de nem talált. Pókháló

simított végig rajtuk, és valaki hörgött a sötétben, de addigra hozzászoktak a műsorhoz. Némi kellemetlenséget csak a marslakó okozott, akinek három szeme volt, két kiálló agyara, és hosszú körmei szikráztak. Nem lett volna semmi baj, ha ő is műanyagból készül, mint a többi becsületes szörny. De a marslakó egyik szikrázó kezével megállította a kocsit, a másikkal pedig az utasok torkát kereste, miközben vészesen huhogott hozzá...

Ennyi öröm egyszerre túlságosan is megviselte Bucibébit. Sikított egy hatalmasat, és Tojás karjai közé hullott. Óriási szeme pedig teljesen becsukódott.

A marslakó diadalmas kacajjal meglódította a kocsit, és szabadon engedte őket. Találkoztak még az Óriáspókkal, a koporsójában szunnyadó kétszáz éves remetével és néhány kóbor farkassal, de teljesítményük messze elmaradt a bolygótársunkról érkezett képzeletbeli jövevényétől. A lány lelkiállapota is rendeződött némileg, mire az utolsó csapóajtót kivágta kocsijuk, és visszajutottak a barátságosan megnyugtató napfényre. Bucibébi mentegetődzött:

– Ne haragudj, Tojás. Arra nem számítottam, hogy a sok papírmasé és műanyag szörny között egy élő alak is felbukkan. Jó, jó, persze hogy nem igazi marslakó, de akkor is... Meglepetésemben hunytam be a szememet, isten bizony!

– Semmi baj, Bucikám – nyugattá Tojás. – Illetve egy baj mégis van... Te behunytad, de én nem. És ezért láttam, hogy az a nyomorult raktárajtó éppen ott nyílik, ahol az a félnótás sistergett...

– Az ajtó? Ki a rétre?

– Dehogy. Az ajtó, be a raktárba! Ahol a pótszörnyek meg a kábel nyugszanak...

– Hűha! Hogyan megyünk be?!

– Azt én is szeretném tudni – mormogta Tojás, és vett két fagylaltot. Jót tesz az ilyenkor az idegéknek. Lehűt.

Kicsit hintáztak, nyomogatták az automatákat, és nem jutott az eszükbe semmi.

– Terézia néni már elindult a teherautókkal nézett az órájára Tojás. – Az ajtó még zárva.

A perc Bucibébié volt; ha a szeretett férfi válságba jut, akkor bizonyíthatja be a nő, hogy méltó párja!

– Tudok egy megoldást – mondta és hozzátette: – Legalább törlesztek a nyavalyásnak... – S hogy véletlenül se hallja senki, súgva mondta el Tojásnak.

Visszamentek a Szellemvasúthoz. Már senki sem emlékezett rájuk, se a pénztáros, se a főkocsirendező, hiszen azóta talán száz másik, hozzájuk hasonló pár szórakozta végig kétes örömmel a mumusok e festett-ragasztott világát. Befizettek, beültek és mentek.

A csontváz most is mosolygott, a sárkány szundikált, a kísértetek sakkoztak (a királyné ezúttal sem talált), pókháló, hörgés, és következett a marslakó. Az se ismerhette meg őket, hiszen majdnem egészen sötét volt, csak kísértetfények világítottak, tizenöt voltos lidérclángok...

A marslakó elkapta a kocsit, megállította, és föléjük hajolt.

Bucibébi ezúttal nem alélt el, nem hunyta be a szemét.

Megfújta a fűzfa sípot, végén a göngyöleggel. Megfújta, és egyenesen a marslakónak irányította. A síp élesen harsant, túlrikoltott minden szellemzajt és kísértetnyöszörgést. A guriga pedig villámgyorsan kiegyenesedett, és egyenesen orra tövén találta a marslakót.

– A keserves úristenit! – ordított fel teljesen földi hangon a bolygóvilág küldötte, és az orrához kapott.

Bucibébi és Tojás egyszerre ugrottak fel. A lány torkaszakadtából visítani kezdett, mint aki. egeret látott a hálószobájában, Tojás pedig vészesen huhogott. A marslakó hátratántorodott, és a fejéhez kapott.

– Segítség! Kísértetek!!! – kiáltozta, és elrohant a kétszáz éves remete irányába. Kapott-e a koporsóból segítséget, a fiatalok nem várták meg. Mielőtt a kocsi továbbtáncolt volna szellemközi útján, kiugrottak belőle, és eltűntek a szabaddá vált raktárajtó mögött. Ez az ajtó nem volt bezárva, nyilván elég biztonságnak vélték a földöntúli őrséget előtte.

Csendes, papír- és enyvszagú sötétségben állottak. Tojás gondosan behúzta maga mögött az ajtót, és felkattantotta zseblámpáját.

Két majomember és egy kerti törpe nézett vissza rá a fényben. Meglehetősen porosak voltak, nem ártott volna nekik egy kis mozgás. A zseblámpa fénye továbbtáncolt róluk, és a tartalékos szörnyetegek meglehetősen szelídeknek bizonyultak. Engedelmesen tűrték, hogy a két gyerek átkutassa rejtekhelyüket.

Fél óra alatt végeztek az egész raktárkészlettel. (Közben hallották, hogy odakint újra megindult az üzem. Nyilván azt hitték róluk, hogy a zűrzavarban kiszaladtak...) Kábelt azonban nem kilométernyit, de egy arasznyit sem találtak!

Eldugni ekkora mennyiséget lehetetlenség! Ha nem találják, akkor nincs is itt! Elvitték...

Kijutni könnyebb volt, mint bejönni. Megkeresték a vasajtót, amely hátra, a rétek felé nyílott, s amelyen a kábelt kellett volna kicsempészniük. Azért jöttek, hogy ezt az ajtót kinyissák... Nos, ennyit így is megtehetnek. Félretollak a reteszt, és elhagyták a raktárt. Maguk mögött gondosan behúzták az ajtót.

Már sötét volt. A teherautók még nem érkeztek meg. Tojás halkan fütyteyentett, és Sámuel előbújt a bokorból.

– A kábelt megfújták – suttogta Tojás.

– Persze – felelte bosszúsan Sámuel. – Azért vagyunk itt, hogy visszafújjuk!

– Innen fújták meg... – magyarázta a fiú, és Sámuel végre megértette.

Csak a bokorban búvó kisangyalok nem értették. Végtére a kábel az övék volt, ha előző életükben jutottak is hozzá, s nem törvényes úton. Nagyon fel voltak háborodva, s velük éreztem. Különösen, mert nagyszerű tervünk látszott dugába dőlni ezáltal.

Befutottak a teherautók. Sámuel rosszkedvűen állott fel a vezetőfülke hágcsójára, és köszönés helyett csak annyit mondott a hajadonfőtt ott ülő Teréziának:

– Akár fordulhatsz is vissza, kedvesem!

– És vele mit csináljak? – kérdezte Terézia, és szomszédjára mutatott, akit széles kalapjával betakart. Megemelte a kalapot.

Alatta szendergett édes álomban Frank Dedalon.

Kábel helyett a társaság mászott fel rakományként a teherautókra, és dolgunk végezetlenül visszatértünk a Cápába. Sámuel kifizette a kilométerpénzt, ami járt a sofőröknek akkor is, ha a fuvar elmaradt. Dzsimmi ölben hozta be a helyiségbe Dedalont, aki nem kívánt szükségtelenül felébredni, de annyit azért morgott a foga között:

– Ha már itt vagyok, maradok... Hol egy ágyikó?

Két összetolt asztal lett egyelőre az ágyikója. Szélükre gurult, de nem esett le. Összetett tenyerére hajtotta fejét, és szuszogott.

Mi pedig, csüggedt oroszlán- és kábel vadászok, rágódtunk gondunkon, mint kutya az elhajított csonton. Nem lettünk okosabbak. Sámuel igyekezett sorba rakni a kérdéseket.

– Csak az vihette el, aki tudott róla, hogy ott van. Például a Szellemvasút személyzete...

– Nem mernek ujjat húzni velünk – felelte Dzseki.

– Ki tudhatott még a rejtekhelyről?

– Rajtunk kívül senki. Magunkért pedig tűzbe teszem a mancsom. Hacsak...

– Hacsak?

– A keserves nemjóját! – csapott a homlokára Dzseki. – Hát persze! Félfülű Bob! A gazember! A csirkefogó! A huclipuc!

Találgatni se kellett tovább, annyira biztos volt a gyanú: Félfülű Bob mint bandatag mindenről tudott. Samuvizet sohasem ivott, következtésképpen kisangyallá se lett. Ellenkezőleg! Kiűzetett a Paradicsomból, és egyenesen Luciferhez szaladt!

Saját magától, egyedül ugyanis aligha lopta tovább az anyagot. Nekünk is, lám, mennyi szervező munkába került, hogy hozzáférjünk... Ha hozzáférhettünk volna! Félfülű egyedül egy villanyvasalóra való drótot se vághatott le belőle (eltekintve attól, hogy óriások vasalójában sincs ilyen vastag drót). Ha ő vitte el, márpedig holtbiztos, hogy benne van a keze a dologban, cinkosai voltak. Méghozzá tekintélyes, felkészült cinkosai! De kik?

– Sajnos, nem akárki – mondta Dzseki. – Bob volt a banda összekötője a városházi urakkal. Én mint vezér tárgyaltam a LIGYÁKELI-vel, Bob, az alvezér Bon Oldtroogerékkal. Kézenfekvő, hogy odaszaladt mindjárt, a városházára... Bosszúból, árulkodni...

– Oldtroogernek pedig gyerekjáték volt elszállítani a kábelt – tettem hozzá. – Csupán az a kérdés: mit csinált vele?

– Egyet biztos nem – húzta el a száját Sámuel. – Nem szállította vissza oda, ahonnan ezek a jóemberek ellopták, és nem ásatta be a földbe, a lámpák közé...

– Miért is tette volna? – fűzte hozzá Dzsimmi. – Hiszen polgármester Linkostownban!

S ezzel az ügy erkölcsi részét lezárhattuk. Maradt a nem kevésbé fontos gyakorlati része: megtudni, hová lett a kábel, s ha még lehetséges egyáltalában, visszaszerezni! Mert elképzelhető, hogy a polgármester régen túladott rajta!

Talán még nem... A két kábeltekercs valamivel nagyobb, mint a cérnaorsó. Nem olyan könnyű feltűnés nélkül kiárusítani... Különben Dzsekiék se őrizték volna, hanem azon melegében továbbpasszolják! -

Valószínűleg Oldtrooger is jobb időkre tartogatja – de hol?! Linkostown ugyan kisváros, de ahhoz elég nagy, hogy kellő számú sufni, pince, fészer, bodega, raktár akadjon benne, ahová a két tekercs eltüntethető... Esztendőkig tartana, amíg valamennyit felkutatjuk. S még akkor sem biztos, hogy rábukkanunk arra az egyre, ahová valóban elrejtették!

– Valahogyan elő kellene csalogatni – töprengett Sámuel.

– Aknakeresővel ha végigjárnánk a várost... – tippelt Dzseki.

– Minden vízvezetékre, telefonkábelre és földbe süllyedt lópatkóra csiripelni kezdene – legyintett Sámuel. – A hamelni patkányfogó furulyája kellene ide... Ahogyan ő előcsalogatta a város valamennyi patkányát, úgy kellene nekünk előfurulyázni a polgármester zsebéből a kábeleket...

– Én egészen tűrhetően furulyázom... – szólalt meg valaki a hátunk mögött.

A hang gazdája feltehetően Frank Dedalon volt. Odafordultunk, de csukott szemmel, halkan hortyogott.

– Álmában beszélt... – vélte Terézia. – Azt se tudja, miről.

Dedalon hirtelen felült, és kinyitotta az egyik szemét.

– Furulyázni kell a polgármesternek, nemde? Azért mert alszom, én figyelek... – Kinyitotta a másik szemét is. – Furulyaszó az is, ha például valamennyi országos lapba beleteszek egy hirdetést: „Az Ólom- és Rézművek azonnali megvételre keres használt kábeleket, kis és nagy tételben egyaránt. Magas árat fizetünk, elszállításról gondoskodunk. Az ajánlatokat ide és ide kérjük.” Ne legyen a nevem Frank Dedalon, az Álmatlanság Lovagja, ha nem csalogatom elő a kis kábelpatkányokat vele!

Egymásra néztünk. Sámuel így szólt Teréziához:

– A legpuhább ágyikót, a legszebb selyempaplant, a legkövérebb pihepárnát neki! Dzsimmi! Ölben viszed fel és lábujjhegyen, hogy véletlenül se rázd! Megérdemli!

Eloszlottunk, és másnap reggel, frissre kialudva magunkat, tettre készen találkoztunk ismét, hogy megbeszéljük a nagyszerű haditerv részleteit.

Dedalont a félelmetes fekete autóban, amely engem szállított be a pályaudvarról (istenem, mintha ezer esztendeje történt volna!), Dzsimmi kicsempészte a városból, anélkül hogy bárki is látta volna, s tudná, hogy ott járt.

Egy nappal később izgatottan olvastuk valamennyi nagy, országos lapban a feltűnő, bekeretezett hirdetést, a fent idézett szöveggel. Más dolgunk nem maradt, mint hogy lesben álljunk és várjunk!

Nehéz napok voltak, mi tagadás. Tétlenül szemléltük, mint billen előre monoton egyhangúsággal az óra mutatója, mint hajlanak be a naptár betöltött napjai, míg végre csöngetett a sürgönykihordó a távirattal.

HAL BEKAPTA KAVIAART STOP
HEETFOEN EERKEZEM STOP
AALMATLANSAAG LOVAGJA STOP

Jelzett hétfőn – nem tudom, említettem-e már, hogy Linkostownban minden fontos esemény hétfőn történik? – pirkadat előtt kimentem az országútra, néhány kilométerrel a városon túl, egy elhagyott benzinkúthoz. Ez volt a megbeszélt hely. Mire a nap felsütött, és Dedalon az elegáns luxuskocsival (ördög tudja, hol bérelte vagy kérte kölcsön) fékezett a rozsdás kútoszlopok tövében, a színházi szőrök segítségével bizalomgerjesztő, tekintélyes üzletemberré változtam. Nem mintha máskülönben riasztó lennék! Ellenkezőleg: egyéniségem végtelenül megnyerő és rokonszenves. Már csak szakmai okokból is. Ezt szerénytelenség nélkül állíthatom. Mindamellett tökéletesen tisztában vagyok azzal, hogy merőben más megjelenés és magatartás kell ahhoz, ha az ember gombokat akar eladni, vagy ha rézkábelt akar venni! Sötét, csíkos ruha, selyemnyakkendő fehér gyöngytűvel, szegett puhakalap, ezüstnyelű esernyő a karomon – csak azért jegyzem fel ilyen részletesen, hogy tanácsot adjak, ha követőm akadna a pályán... Ha mindehhez hozzáteszem fehér, nyírott bajuszomat, vastag, teknőckeretes szemüvegemet és a gyűrűs havanna-szivart a fogam között, senki sem vonhatta kétségbe, hogy az Ólom- és Rézművek kereskedelmi igazgatója személy csen érkezett Linkostownba, üzletkötésre.

– Gyönyörű ajánlatot kaptam. Nesze, itt van, olvasd el! – És Frank egy levelet adott át. Széthajtottam. A tetején fekete dombornyomással ez a cím állott:

Linkostown Ciprusa –
Temetkezési, Urnaelhelyezési és Mélyépítő Részvénytársaság

Alatta pedig a következő szöveg:

Hirdetésükre válaszolva közöljük, hogy Társaságunk, amely árok- és gödörmélyítések munkálataival is foglalkozik, az e munkák során visszanyert elhasználódott kábelek értékesítésére is jogosult Elfekvő készleteink raktárában ez idő szerint kb, 2000 méter hosszúságú, 125 mm átmérőjű, ABC-123 típusszámú elsőrendű rézkábel található, amelyet megfelelően kedvező vételárajánlat esetében Nagybecsű Cégüknek átengedni hajlandók vagyunk.

Tisztelettel
Emil Coporshaw igazgató

– Gyönyörű! – mondtam, és összehajtottam a levelet.

– Vagy két tucat különböző ajánlatot kaptam, de temetkezési vállalat ez az egy akadt közöttük! – nevetett Dedalon. – Rögtön sürgönyöztem nekik, hogy a kereskedelmi igazgatónk szermélyesen kíván tárgyalni velük.

– Te mi vagy? – kérdeztem.

– Mondjuk a használtcikkosztály vezetője.

– Az nem jó. Két tekercs ócska kábelért...

– Ócska? Azt hittem, vadonatúj!

– Remélem is. De papíron ócska. Hol hagytam abba? Tehát két tekercs ócska kábelért nem küldenek két fejest! Egy igazgató is túlzás. Mindig hajlamos voltál a túlzásra, Frank, de hagyján, talán elmegy. Legfeljebb a titkárát viszi magával. Tehát a titkárom vagy...

– Nekem mindegy – vont vállalat Dedalon. – Te kockáztatsz többet!

– Azt csak bízd rám. A temetkezési vállalat, ha jól tudom, Adolph Loodinger érdekkörébe tartozik... Loodinger nem lop kábelt, annál nagyobb stílű üzletember. Persze a Ciprus részvénytársaság, és egyik részvényese a polgármester...

– Lehet, hogy a temetőbe dugták el a kábelt is? Semmi kedvem kriptákban mászkálni! – borzongott Dedalon.

– Szégyelld magad! Ha két kölyök, az egyik ráadásul lány, nem félt bemászni a szellemek közé...

– Azok papírszellemek voltak – replikázott Dedalon, s már nem maradt időm válaszolni, mert a kocsi puhán megállott a temetkezési vállalat városi irodája előtt. A kirakatban diszkréten ezüstözött koporsó díszlett, a bejáraton finom csengettyűszó – lélekharang? – jelezte jöttünket. Sötét ruhás alkalmazott sietett elénk. Megmondtuk, mi járatban vagyunk, mire az üzlethelyiség mögött húzódó irodák között az igazgatóhoz vezetett.

Emil Coporshaw – előzékeny, komor tekintetű úriember, mint illik is egy temetkezési vállalat igazgatójához – szívélyesen fogadott, de sajnálkozva mondta:

– Kissé korán érkeztek az urak. Az árut csak öt óra után lehetséges megtekinteni.

– Ötkor zár a temető? – kérdezte Dedalon, és sajnos már késve rúgtam bokán az asztal alatt. Az igazgató először kicsit eltátotta a száját, azután lassan felfogta a kérdés értelmét.

– Ó, dehogy! Az áru nincs a temetőben! Miért is lenne ott? Másutt, egészen másutt raktározzuk.

– Pardon – mondta Frank, és az igazgató is mentegetődzött.

– Nem történt semmi! Ellenkezőleg, nekem kell bocsánatot kérnem a várakoztatásért... Legyenek addig a vendégeink! Egy kitűnő kartársunk kíséretében tekintsék meg a város nevezetességeit! Négy órára visszatérnek, és akkor megkezdhetjük az érdemi tárgyalásokat.

Beültünk a kocsiba, és egy lelkesen bőbeszédű fiatalember társaságában megtekintettük Linkostown azon nevezetességeit, amelyek nekem már a könyökömön jöttek ki, Dedalont pedig egy cseppet sem érdekelték. Persze neki könnyebb volt a dolga, mert feltett egy sötét szemüveget, amelynek fedezékében bátran behunyhatta a szemét, és csendesen szundikálhatott; de engem a fiatalember fecsegése ébren tartott egész idő alatt. A kirándulásnak egyetlen elviselhető pontja volt, nevezetesen az ebéd, amelyet a Városatyák Klubja nevű első osztályú, csak klubtagok számára működő étteremben költöttünk el, természetesen vendéglátóink költségére.

A kaland izgalmán túl egyre jobban gyötört a meztelen kíváncsiság: hol lehet a rejtekhely? Lopva órámra sandítottam: múlik-e az idő?!

Négy órakor ismét a temetkezési vállalat irodájában voltunk. Emil Coporshaw szivarral, konyakkal kínált, amiből kitetszett, hogy még várunk valakire. Nem sokkal negyed öt után megérkezett az illető.

– Benjámin Oldtrooger – mutatkozott be. Nem mondta hozzá, hogy polgármester. Nyilván nem tartozik ránk, idegenekre. A vásárlót az áru érde-

kelje, ne az eladó. Helyes. Végtére mi se egészen azok vagyunk, akiknek gondol, mégsem kötjük orrára az igazat.

– Tehát az urak megvennék a kábelt – mondotta.

– Árajánlatot tettek már? – fordult Coporshaw-hoz. Mielőtt válaszolhatott volna, megjegyeztem:

– Nem tettünk. Önök mondják meg, mennyit kérnek érte. S természetesen előbb látni szeretnénk az anyagot... Azután tárgyalhatunk.

– Az anyag kitűnő – válaszolta sietve Oldtrooger.

– Mondhatni: olyan, mint az új...

– Nem viselte meg a korrózió? Mennyi ideig volt a földben?

A két eladó egymásra tekintett. Azután Oldtrooger megköszörülte a torkát.

– Nos, az igazság az, uraim, hogy ez a kábel alig volt a földben, úgyszólván egyáltalában nem volt ott. Ez a kábel, hogy úgy mondjam, új kábel, amely... amely beruházási nehézségek miatt kiselejteztetett...

Dedalon csodálkozva mondta:

– Ha jól értettem a levelüket, önök földmunkák végzése közben fellelt ócska fémek eladására jogosultak... Azt hittük... Sssz!

Akkorát rúgtam a bokájába, hogy felszisszent. Gyorsan abbahagyta a kérdezősködést, és a torkát köszörülte, mintha megakadt volna rajta valami, s azért sziszegett volt. Mi az ördögnek kíváncsiskodik? Még megijeszti az ipséket, és nem merik megmutatni a kábeleket! Nem azért bohóckodunk itt, hogy vásároljunk, hanem azért, hogy kitudjuk a rejtekhelyet!

– Nem mindegy az az uraknak?! – kérdezte némileg élesen Oldtrooger is. S milyen igaza volt! Észbe kapott Frank is. Heherészett.

– Persze, persze... Csak a csodálkozás. Nem hiszem, hogy többet tudnánk fizetni azért, mert a kábel új. Mi csak használt... – És kérdően tekintett rám.

– Látnunk kell előbb, hogy mit vásárolunk! – nyomtam meg a szót, most már némileg türelmetlenül. Oldtrooger is belátta, hogy nem feszítheti tovább a húrt. Órájára pillantott.

– Rendben van – mondta. – Mindjárt öt. Csak néhány tucat lépésnyire van ide... Legegyszerűbb, ha gyalog megyünk. Egy kis séta... Éppen öt óra lesz, mire odaérünk.

Felkászálódtunk. Kegyetlenül furdalt a kíváncsiság, noha nem mutathattam. Pár lépésre ide? Hol? Az Ábrahám Link sugárút felső harmadánál voltunk..: Melyik mellékutcában? S itt, a belvárosban?!

Lassan, közömbös dolgokról társalogva sétáltunk a sugárúton. A forgalom ilyenkor, sötétedés előtt a legerősebb, hogy azután a sötét beálltával

egy csapásra megszűnjék. Mégis észrevettem, hogy két markos alak a nyomunkban van. Először aggódtam, azután rájöttem, hogy a polgármester testőrei. Óvatos ember, nem tesz egy lépést a saját városában sem kíséret nélkül!

Ámbár ha a kirakatok előtt meg-megállottunk, a tükröző üvegben megpillanthattam a túloldali járdán néhány őgyelgő kisangyalt is, aki a mi testi épségünk biztosítása végett csellengett feltűnés nélkül arrafelé.

Fellélegezve kihúztam magam, és haladtam tovább. Merre?

Egyenesen előre. Nem tértünk se jobbra, se balra, semmilyen mellékutca felé. Végigmentünk a sugárúton, egészen a térig, a LIGYÁKELI székházával szemben. Abban a percben állott meg forgásában a kacsalábon. Pontosan öt óra volt,

– Megérkeztünk – mondta Oldtrooger.

Megérkeztünk? Hová? Elképedésemet nehezen palástoltam. Csak kérdő mozdulattal felemeltem ezüstnyelű ernyőmet.

– Oda megyünk – mutatott a székházra a polgármester.

Hát persze! Öt óra! Ó, én emeletes szamár! Ó, én majomhajtású számítógép! Hogy nem jöttem rá! Pedig tudhattam volna! Nem először járok a székházban... S oda mindig öt órára szól a meghívó! Addig forog...

De hol az ördögben őrzik itt a kábeleket? Hiszen nincs pincéje sem! A kacsalábon emelkedik az épület.

Nem feszítem tovább az idegeket. A kacsalábba rejtették.

Jó nagy láb volt, végtére egy egész épületet tartott a – mijén is? Hiszen egy lábnak se háta, se válla, legfeljebb lába. Ami ő maga. A lépcsőház, a liftakna és a meghajtószerkezet mellett maradt benne jócskán hely kihasználatlanul. Betonfalú, páncélajtajú, ablaktalan helyiségeket képeztek ki, amelyek raktárnak, börtönnek, óvóhelynek egyaránt megfeleltek; mikor mire adódik szükség.

Most éppen raktárul szolgált az egyik, őrizte a két hatalmas tekercs kábelt, ők tudják, hogyan hozták ide. Nekünk kelt tudnunk, hogyan visszük el

Komolykodó pofát vágtunk, megvizsgáltuk anyagot, hümmögtünk, krákogtunk, bólogattunk, már ahogy ez ilyenkor szokás. Azután kijelentettem, hogy nagyon elégedett vagyok, az anyagra teljes egészében igényt tartok. Visszatértünk az irodába, megkötöttük a szerződést, mindkét részről aláírtuk, és meleg kézszorítások között elbúcsúztunk egymástól. Amint visszaérünk a fővárosba, azonnal átutaljuk a kábel árát, és egy héten belül gondoskodunk az elszállításáról.

Mondottuk. Elhitték. Talán örömükben, hogy ilyen ügyesen túladtak rajta, még gratuláltak is egymásnak. Mi nem gratuláltunk magunknak, bár

lett volna okunk rá: a veszélyes és nehéz feladatot teljes sikerrel megoldottuk! A másodszor is ellopott kábelnek nyomára bukkantunk. Méghozzá olyan helyen, ahol álmunkban sem kerestük volna. Ellenségeinket saját barlangjukban látogattuk meg.

De hogyan vesszük el tőlük a kábelt???!!!

Kiautóztunk az elhagyott benzinkúthoz, ahol Dzsimmi már várt ránk. Átültünk a fekete szörnyetegbe, és visszaautóztunk a városba, a Cápába. Beszámoltunk sikerünkről, ami általános éljenzést és tapsot váltott ki, valamint gondunkról, amit általános sóhajtozás követett. Megtartottuk szokásos kupaktanácskozásunkat, de ezúttal senkinek nem támadt életrevaló ötlete. Se Sámuelnak, se Dzsimminek, se Tojásnak, se a kisangyaloknak, se Declalonnak. Mi több, még nekem sem!

Kétségbeejtő helyzet.

Abbahagynám a történetet, ha nem oldottuk volna meg. De nem hagyom abba, mert megoldottuk. Ezt persze most úgy kéne tálalnom, hogy zseniális előrelátásunk eredményeként és a többi és a többi. De zseni csak az igazi Franklin Benjámin volt a villámhárítójával, én mellette legfeljebb szerény lángész lehetek. Viszont arra is szükség van, amíg az emberek szeretik begombolni a kabátjukat...

A megoldást Brown őrmester hozta el.

Leszállván az este, és megcsappanván a forgalom (jó, ha fél óránként végighúzott egy elkésett pléhmadár a sugárúton), bevonta forgalomirányító szakaszát, és betért egy forró kakaóra a Cápába. Ekkor már ugyanis fogytán volt a sör- és rumkészletünk, s a bölcs Sámuel a fokozatos átmenet útját választotta. Nem rendezett látványos csiki-csukit, mint előző alkalmakkor, hanem szolid egyetértésben mérte ki a törkölyt és az aludttejet. Sőt nagykorú vendég esetében arra is hajlandónak mutatkozott, hogy a két deci hideg tejhez „bocikoktél” néven hozzáöntsön egy deci rumot, ami elsőrangú ital. S ha a kezdő alkoholista hozzászokott, idővel a rumról is hajlandó lemondani, csak a hideg tejecskét megkapja!

Legalábbis Sámuel így vélte, s nekem nem volt időm és türelmem követni a kísérletet. Belebolondultam a kábelgondba...

– Pedig egyszerű az – vigasztalt Brown őrmester. – Majd mi kihozzuk onnét! – mondta nagy önbizalommal.

8. EZ ELMENT VADÁSZNI…

Hogyan is szól a gyermekmondóka?

Emelje ki-ki öt ujját maga elé, s számolja!

– Ez elment vadászni... Ez meglőtte.., Ez hazavitte... Ez megsütötte... S az icike-picike mind megette!

A jó gyerekjáték, mint mondani szokás, az életre nevel. A kiscica azért szalad a gombolyag után, hogy nagy cica korában megfogja az egeret. Ha kiscsoportos, korunkban jól megtanuljuk a mondókát, egészen nagycsoportos korunkban még jobban hasznát vehetjük.

Így jártunk mi is. Tessék csak figyelni!

Kora délután volt, amely mint említettem, Linkostownban a csúcsforgalom ideje. Az utcán hömpölygött a járókelők sokasága, a sugárúton gépkocsioszlopok, a játszótereken és parkokban nyüzsögtek a gyerekek. Máskor is mindig így van, ezúttal azonban fontos, hogy emlékeztessünk rá, mert lényeges körülménye az elkövetkezőknek. Ugyanez, teszem azt, éjféltájban, de akár egy álmos délelőttön is, nem történhetett volna meg...

Egy fekete autószörnyeteg – a jobb lámpa helyén egy szál gyertya, az ablaktörlők madzagon rángatott súrolókefék, a hűtőrács korábban egy pinceablakon szolgált – kivált a forgalomból, lekanyarodott a térre, és megállt a LIGYÁKELI lassan forgó székháza előtt.

Három álarcos alak, kezében revolverrel, ugrott ki belőle, és felfutott a kacsalábba épített lépcsőn, ördög tudja, hogyan számították ki, de éppen akkor értek fel az épülethez, amikor a kapu a lépcsőhöz ért. Belökték, és beugrottak rajta. Igaz, a harmadik majdnem lemaradt, már egészen elfordult a kapu, amikor ugrott, csak kézzel tudott megkapaszkodni a küszöbben. Ott maradt lógva, a mélység fölött kalimpálva... Szerencséjére közben az épület bejárata egészen elfordult a tér felől a túlsó oldalra, a mellékutca felé, és nem vette észre senki a balesetet.

Társai gyorsan felrántották, és becsukták maguk mögött a kaput. Az épületben ilyenkor csak a portás tartózkodott, aki előzőleg berepülő pilótaként szolgált a hadseregben, és semmitől se szédült. Az őrség, mint mindenki más, csak öt óra után foglalta el a helyét.

Ki más akarna – és merne?! – előbb behatolni? Csak a három álarcos.

Revolvert szegeztek a portásra, és követelték, hogy vezesse őket a gépházba. Három csőre töltött pisztoly nem tréfadolog; különösen Linkostownban nem az. A portás jobbnak látta engedelmeskedni. Leemelt egy kulcskarikát a falról, és előrement. A másik három utána. A gépház a kacsaláb földszintjen, volt. Kinyitotta a vasajtót, és bemutatott:

– I... I... itt vvvan ... Dödöde én nönönem értek hozzá...

– Nem is kell – felelte a legkisebb termetű álarcos, és belépett a gépterembe. Körülnézett, megvakarta az orrát, majd a kapcsolótáblához ment. Magabiztosan meghúzott két kart, és elcsavart egy tárcsát.

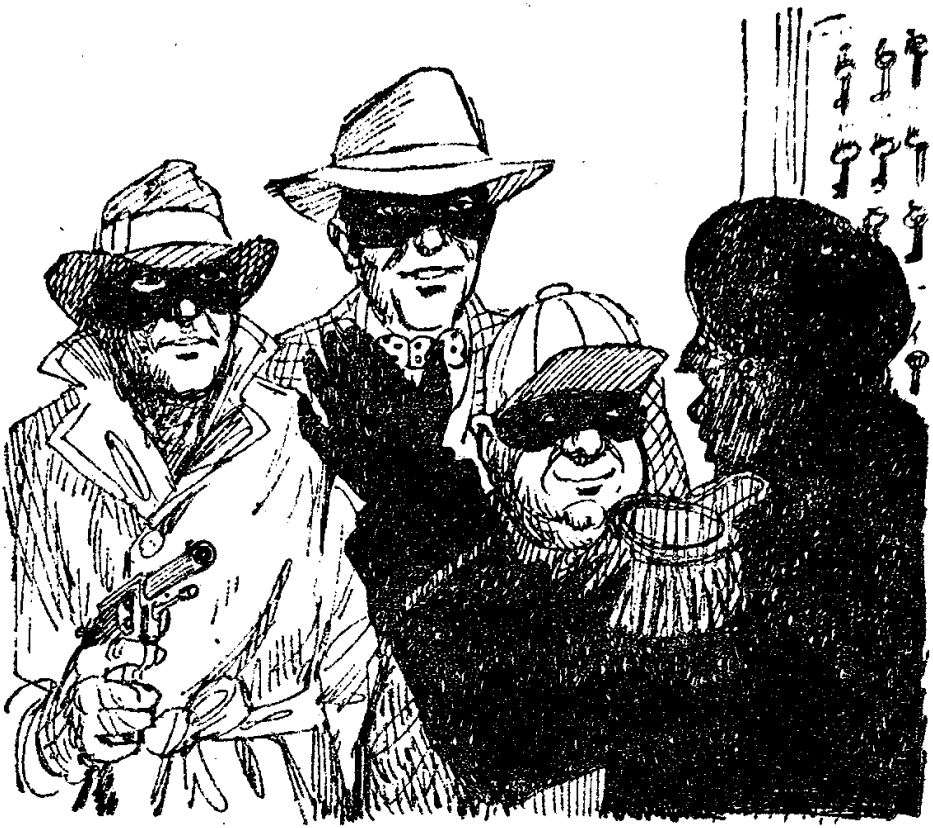

Az épület megremegett, mintha bokán rúgták volna, majd lelassult, és csikorogva, szuszogva megállt.

– Ügyes szerkentyű – mondotta elégedetten a kis álarcos. – Csak a vészféket régen használták... Mikor olajozták utoljára?

A portás ütemesen reszketett.

– Nenenemtudomké... kérem, nem az én dödolgom az olajozzzás...

– Ne lopjuk az időt! – szólt egy másik álarcos. – Nyomás vissza! Mutassa meg a vészcsengőt!

. – Isten bizony, nem nyomtam meg! – kiáltotta ezúttal hibátlanul, a szédülésmentes kapufelvigyázó.

– Most majd megnyomja – hangzott a válasz, és a portás végképpen elveszítette a fejét. „Mit akarnak ezek?!” De engedelmeskedett furcsa látoga-

tóinak. Megnyomott egy gombot, mire az egész, immár álló épület csörömpölni kezdett. Minden emeleten megszólalt öt-hat csengő, és szólt, mintha a világ valamennyi ébresztőórája egyszerre teljesítené a hivatását.

Mindamellett a délutáni csúcsforgalmat nem sivították túl. Lármájuk legfeljebb a térig hallatszott el, ahol néhány srác egy kapura fejelt. Ők azonban meghallották. Már csak azért is, mert percek óta lestek a székház felé... Egy öreg csavargó, aki fiatalkorában két hétig leigazolt játékos volt a III. ligában, és most odaállott kibicelni, nekik, sehogyan sem értette, miért hagyják ki rendre a legtisztább helyzeteket is.

– A bal sarokba! A bal sarokba, aranyfejű gyerekem! – kiáltozta teljesen hiába, mert a srác veszni hagyta a labdát, és felüvöltött:

– Megállt! Oda nézzetek, megállt!

– Hát aztán! – mondta a csavargó. – A föld se forog örökké.

– Még nincs öt óra, tata! – felelték a – gyerekek, s várták, hogy felharsanjon a csengőszó.

Bekövetkezett az is.

– Előre! – vezényelt egy srác, aki olyan szeplős volt. mint egy pulykatojás egy minőségi tenyészetben.

– Ne hagyd magad, Tojás! – sikította a padról egy nagy szemű lány, és feltűrte végtelen nadrágszárát, hogy fel ne bukjon benne, míg utánuk fut.

A srácok kirohantak a térről, a sugárút torkolatába, ahol az autók és gyalogosok szokásos délutáni élet-halálharcukat vívták egymással; a mérkőzés, mint mindig, döntetlenre állott. Középen, síppal a foga között, egy rendőr játszotta a bírót, de kevesen hallgattak rá. A járda négy sarkán négy másik rendőr adta a partjelzőt, és szorgalmasan meszelte le a tilosba tévedt gyalogosokat. Egy munka nélkül rozsdásodó lámpaoszlop tövében pedig nagy hasú őrmester figyelte a játékosok és bírók egyenlőtlen küzdelmét, anélkül hogy beavatkozott volna... Lehet, hogy ő volt a szövetségi ellenőr? A srácok egyenesen hozzá rohantak.

– Őrmester úr! Őrmester úr! Megállt a palota! – lihegte a szeplős fiú.

– Hát aztán – vont vállat az őrmester. Néhány kíváncsiskodó megállt körülöttük.

– Még nincs öt óra! – kiáltotta a fiú. – És szólnak a vészcsengők!

– Ha szólnak, akkor semmi hiba! – maradt rendíthetetlen Brown őrmester, mert miért titkoljam el, hogy ő volt az, hiszen úgyis ráismernek. – Legalább tudjuk, hogy nem romlottak el!

– Betörők vannak a székházban, azért szólnak! – erősködött a fiú, miközben a tömeg nőtt körülöttük,

– Betörők mindenütt vannak... – vélte nagy nyugalommal Brown.

A figyelők gyűrűje viszont nyugtalankodni kezdett.

– Elég baj az! – kiáltott egy hang a sűrűből.

– Oszoljunk, emberek, oszoljunk! – így Brown, de csak mind többen lettek.

– Tessék megnézni, mi történt! – győzködött Tojás.

– Már fényes nappal se restellik! – sopánkodott egy nő, és egy másik rálicitált;

– Hová jutottunk, hová!

– Mert a rendőrség tehetetlen! – kiáltott valaki.

– Nem tehetetlen! Lepaktált a gengszterekkel! – süvöltött egy másik bátor hang, és gazdája gyorsan leguggolt, hogy ne vegyék észre.

Tojás körülnézett.

– Mirajtunk nem múlott, hogy megakadályozzuk a bűnténytt! Mi jelentettük! – És aprót kacsintott az őrmesterre.

Brown is egyetértett vele: a felhajtás kielégítő! Kihúzta magát, és felordított:

– Csend legyen, a teremtésit!

A tömeg egy pillanatra elcsitult, és a motorzúgáson át tisztán lehetett hallani a vészcsengők sivalkodását.

– Betörtek a székházba! – ordított sztentori hangon Brown, mintha most hallaná, tudná meg először a tényt, amelyet percek óta hiába rágtak a fülébe. Szájába kapta őrmesteri sípját, amely a magasabb ranghoz illően jóval nagyobb hangerővel harsant, mint a közrendőröké. A négy taccsbíró és a játékvezető a középen felkapta a fejét, és az őrmesteri fütyülő irányába tekintett.

– Hozzám! – harsogta Brown, és a legények futottak,

Azután együtt futottak a székház felé. A tömeg pedig nyomukban, mert a hír minden sípszónál gyorsabban terjedt végig a sugárúton:

– Betörtek a LIGYÁKELI-hez!... No hát, már hozzájuk is! Itt a világ vége!

A város, amelynek alja cinkosa, színe pedig áldozata volt mindannak, amit a LIGYÁKELI kifejezett, megbolydult. Senki se hitte volna, hogy ilyen gyorsan és alaposan felfordul csak a hírére is, hogy a földi istenek sem sérthetetlenek! Gondolom, az elképesztő betörés híre gyorsabban száguldott végig az Ábrahám Link sugárúton, mint ahogy Brown őrmester és derék, de mi tagadás, kissé eltestesedett legényei a kacsalábhoz értek. Az őrmester feltekintett a lépcső végébe: a kapu pontosan a lépcsőhöz illeszkedve állott.

– Kitűnő munka! – lihegte, és kettesével vette a lépcsőfokokat.

A kaput nyitva találták. Belökték, és berontottak az előcsarnokba. Sehol egy lélek!

Brown feltépte a portásfülke ajtaját.

A fülke padlóján ott feküdt a portás, megkötözve, szájában a *Látogasson Linkostownba! Sivatagi strand! Havas őserdők!* című idegenforgalmi reklámfüzettel, amelyet még hétköznapi körülmények között sem lett volna könnyű lenyelni.

Kiszabadították. Nehezen tért magához, de végül kinyögte, mi történt.

Brown tüstént intézkedett,

– Két ember a pincébe! Átkutatni a kacsalábat! Egy itt marad, és őrzi a bejáratot! A maradék kettő velem jön az emeletekre! Indulás!

Fegyvert rántottak, és elrobogtak. Kivéve az egy árva legényt, akire a bejárat őrzésének teljesíthetetlen feladatát bízta. A tömeg ugyanis, amely a hírre összegyűlt, a rendőrök után futott, felkapaszkodott a lépcsőkön, és behatolt az előcsarnokba. A kíváncsiskodók élén persze Tojás és társai nyüzsögtek.

A portás beszorult a fülkéjébe, az őrszem pedig... Ha bárki is figyelt volna rá, ugyancsak elcsodálkozik: ahelyett, hogy elébe vetette volna magát az áradatnak, zsebre dugott kézzel, tétlenül szemlélte a rohamot. Talán azért, mert a kíváncsiskodók életükben először jártak a nagyhatalmú LIGYÁKELI félelmetes székházában, s bátorságuk csupán addig tartott, amíg felértek a lépcsőn... A hatalmas előcsarnok márványoszlopai között bizony megneszültek, és tovább már nem merészkedtek...

Ámbár meglehet, más oka is volt az őrszem engedékenységének... Amint ugyanis a tömeg elárasztotta az előcsarnokot, a földszinti folyosó *Toilette* feliratú mellékhelyiségének ajtaja óvatosan kinyílott, és három alak surrant ki rajta. Pillanatok alatt elvegyültek az izgatottan zsongó tömegben, s lassan, de határozottan sodródtak a kijárat felé.

Néhány perc múlva már a lépcsőn ballagtak lefelé, anélkül hogy bárki is ügyet vetett volna rájuk. A tér sarkán göthös motorját berregtetve várakozott rájuk a fekete tévedés, amelyet egykor autónak neveztek. Beszálltak, és bodor füstöt eregetve elmerültek a csúcsforgalom végeláthatatlan áradatában. Nyoma se, tanúja se maradt, hogy valaha is arra jártak...

Nem sokkal később szirénázó riadó autók fröccsentették szét a forgalmat, és csikorogva faroltak be a székház elé. Rohamrendőrök tucatjai ugráltak le róluk, és rohantak fel a lépcsőn... Sípszó, lábdobogás, kiáltozás: a rohamrendőrök villámgyorsan megtisztították az előcsarnokot az illetéktelenül behatolóktól. A portás ugyanis, magához térve a támadás és kiszabadítás sokkjából, azonnal riasztotta a főkapitányságot és természetesen fő-

nökeit is. Mire Adolph Loodinger hatalmas gépkocsija az épület elé érkezett, tökéletes rend fogadta. Rohamrendőrök kordonja szorította a tér túlsó oldalára a kíváncsiak tömegét, rohamrendőrök sorfala között ment fel a lépcsőn, és rohamrendőrök álltak az előcsarnokban. Valamint Brown őrmester és közlekedési rendőrei.

– Jelentem, a betörőket sikerült megzavarnunk! Pánikszerűen elmenekültek, mielőtt bármihez is nyúlhatlak volna! – mondotta Brown őrmester. Coll rendőrtanácsos dühösen ordította:

– Miért nem fogta el őket?! Ha már odapofátlankodik, ahol semmi keresnivalója!

– Nagyon helyesen járt el a derék őrmester úr – vette védelmébe Brownt váratlanul Loodinger. – Megakadályozta a betörőket, hogy kárt okozzanak! Önök pedig úgyis elfogják őket, nemde?

– Természetesen! A legrövidebb időn belül! – buzgólkodott Colt.

Nagyon helyes – bólintott Loodinger. – Az őrmestert és csapatát pedig terjesszék elő jutalomra és kitüntetésre! – S a tanácsos csendes hörgését meg sem hallva, elindult a felvonó felé. Közben megérkezett a polgármester is, és a két nagy hatalmú férfiú együtt tűnt el a magasságokban.

– Valami bűzlik itt! – vicsorgott a rendőrtanácsos Brown őrmesterre.

– Szerintem is – értett egyet vele az őrmester, de holtbizonyos, hogy nem ugyanarra gondoltak. Brown, mint aki jól végezte dolgát, s más teendője már nem lehet a helyszínen, magához szólította embereit, és elhagyta az épületet.

A tér a rendőrkordonon belül üres volt, csak fél tucat bűnügyi riporter kapott engedélyt rá, hogy ott tartózkodhassék; az épületbe őket sem engedték be. Amint meglátták a távozó Brownékat, azonnal megrohanták őket kérdéseikkel. Az őrmesternek pedig senki se tiltotta meg, hogy beszéljen.

– Fene tudja, kik voltak, és mit akartak – mondta -, de semmit se vittek el...

– Nem szokták meg talán, hogy a rendőrök ilyen hamar megzavarják a munkájukat – jegyezte meg az.

– Aztán elszeleltek... – folytatta Brown, és látva az újságírók csalódott arcát, kacsintva tette hozzá: – Ne lógassák azért az orrukat, fiúk! Van ám maguknak egy marha nagy meglepetésem! Nem hegyezték hiába ceruzájukat, ha hegyezték... Most figyeljenek! Miközben átkutattuk az épületet, hogy a betörők nyomára bukkanjunk, a kacsaláb pincéjében, egy helyiségben megtaláltuk azt a rengeteg kábelt, amit a sugárút közvilágításától loptak el!

A riporterek nem hittek a fülüknek.

– A LIGYÁKELI székházában?! Az lehetetlen! – zúgták.

– Ha nem hiszik, győződjenek meg róla a saját szemükkel. Ha ugyan odaeresztik magukat!... Kacsaláb, bal folyosó, harmadik ajtó, az van ráírva: Limlom. Benne a két marha nagy tekercs kábel! Ez a színtiszta igazság! A többi már nem rám tartozik... Na, ereszszenek, fiúk, minket vár a forgalom, az a mi munkánk... – És félretolva a hüledező újságírókat, visszamentek a kereszteződésbe. Addigra a szemfülesebb riporterek felkötötték a nyúlcipőt, hogy elsők lehessenek a szenzációval.

A székházban még semmit sem tudtak az időzített hírbombáról. Loodinger ugyan már a felvonóban azt mondta Oldtroogernek:

– Nem közönséges betörők voltak, annyi bizonyos. Arról tudnánk. S azok nem is mernének ide betörni... Mire pályáztak?

– Talán iratokra – kockáztatta meg a polgármester. – Amivel zsarolhatnak bennünket, ha megszerzik őket...

– A páncélszekrényt aligha tudták volna kinyitni. De akkor is, nem vigyáztunk eléggé. Veszélyben vagyunk, Ben!

– Félsz, Adolph?

– Azt azért nem. De túlságosan biztonságban éreztük magunkat. Azt hittük, nem mer senki a kártyáinkba tekinteni... S lásd, mégis akad, aki megkíséreli.

– Nem sikerül neki.

– Persze hogy nem. De ha csak ölbe tett kézzel ülünk...

A felvonó elérte az elnöki emeletet, és a két úriember kiszállott. Végighaladt a folyosó puha szőnyegén, átvágott az elnöki titkárságon, és belépett Adolph Loodinger dolgozószobájába.

A süppedő szőnyegeken pihenő hatalmas bútorok között, a bársonykárpitokkal lefüggönyözött szobában mély csend honolt. Adolph a bárszekrényhez lépett, hogy valami elmeserkentőt töltsön maguknak, a polgármester pedig egy öblös karosszékbe süllyedt. Loodinger üveget és két poharat vett elő a szekrényből. A poharakat íróasztalára tette.

Ekkor pillantotta meg a hosszúkás kék borítékot, amely az íróasztalon levő bőrmappa tetején feküdt. A borítékon nem állott se címzés, se más felirat.

Loodinger letette az üveget, és megforgatta a borítékot. Hátán sem talált írást, de leragasztva sem volt. Kibontotta, és egy fehér lapot talált benne, amelyen a következő, géppel írt szöveg állott:

Adolph Loodinger!

Linkostown becsületes lakói megelégelték a LIGYÁKELI uralmát. Rendet, nyugalmat, világosságot akarnak városukban, és ezt meg is fogják teremteni. Ha el akarja kerülni a súlyosabb következményeket, csak egyet tehet, de azt azonnal. Mégpedig a következőt:

DEHAMONDOM : TELE–DALNMT
HNLLO
LOLAN
OTHMD
MDIIDO
TLEAM
AMHN

A megfejtés kulcsa az egyetlen önkéntes lehetőség az Ön számára!

Háromszor is elolvasta a szöveget, míg megértette. Már amennyit érteni lehetett belőle, mert a lényeg, a furcsa betűhalmazba rejtve, nem derült ki...

– Nézd ezt! – mutatta a levelet Oldtroogernek.

A polgármester átfutotta.

– Sifrírozott fenyegetés... – adta vissza. – Lám mégiscsak eljutottak a szobádig!

– Sejtelmed sincs róla, mi lehet? – kérdezte Loodinger.

Oldtrooger vállat vont.

– Polgármester vagyok és üzletember. Titkosírással soha életemben nem foglalkoztam. Szerintem teljesen mindegy, hogy mit jelent. A helyedben semmilyen fenyegetést nem tűrnék. Se nyíltat, se rejtettet.

– Csak azt tűröd, hogy a városban, ahol te vagy a polgármester, ismeretlen tettesek úgy sétáljanak tetszésük szerint ki-be a hivatalomban, mint a Link sugárúton! – És választ sem várva, telefonált az előcsarnokba Doktor Coltnak, hogy tüstént küldjön hozzá egy titkosírás-szakértőt. Azután folytatta, ahol abbahagyta: töltött a két pohárba, és felhajtották az italt.

A szakértő hamarosan megérkezett, és szemügyre vette a levelet. Hosszamos ideig vizsgálgatta, hümmögött, mormogott; a magával hozott titkosírás-kézikönyvben lapozgatott. Összehasonlította az abban olvasható példákat a levél betűivel, de a végén csak a fejét csóválta.

– Ismeretlen rendszer – mondotta. – A szakkönyvek nem említik. Hosszabb tanulmányozást igényel...

– Nincs idő rá – felelte Loodinger. – Ha nem oldja meg, áthelyeztetem a Csatornázási Művekhez árokpucolónak! Míg tovább nem képezi magát!

– Kérem, én minden titkosírást ismerek, amelyet más is ismer! – tiltakozott a szakértő. – De olyat, amilyent senki se ismer, honnan ismerjek éppen én?! Különben is az én szakterületem a láthatatlan tinták, ez pedig valamilyen matematikai feladvány, mivel osztás formája van!

– Rendben van! – döntött Loodinger. – Kerítsenek elő egy matematikust, de jaj magának, ha az megfejti! Küldjenek a középiskola matematikatanáráért!

– Nem hiszem, hogy sokra mennél vele – jegyezte meg a polgármester. – A fizika-kémia és matematikaoktatást átmenetileg segéderő végzi. Az pedig egyszerűbb feladványokkal se nagyon birkózik meg.

– Hová lett a szaktanár? – hökkent meg Loodinger, s midőn látta, hogy Oldtrooger lesunyja a fejét, egyszerre eszébe jutott a kimondatlan válasz. – Vagy úgy! Hiszen azt kirúgtátok! Csoda-e, hogy ennyi rövidlátó alak között átjáróház lesz a LIGYÁKELI-ből is! Valaki menjen a tanárért a Cápába! Ugye, ott kocsmáros most? Hát persze... Menjenek érte, és hozzák ide! Mondják meg neki, hogy én hívatom! De azonnal!

Időközben a székház megtelt; megérkeztek az alkalmazottak és az őrség tagjai. Adolph Loodinger utasítását személyi titkára vette át, és intézkedett, hogy egy tisztviselő meg – a nyomaték kedvéért – két ember az őrségből vágja kocsiba magát, és csípje fel Sámuelt.

Loodinger kiadott néhány intézkedést a nyomozás meggyorsítására, lebonyolított négy-öt telefonbeszélgetést, miközben a polgármester mozdulatlanul ült a mély karosszékben, s nem látszott rajta, kárörvendezik a város Első Emberének gondjain, vagy ellenkezőleg: összeroskadt a váratlan bajok súlya alatt. Loodinger az órájára pillantott.

– Hat óra... Halljuk, mit fecseg rólunk a rádió. – És bekapcsolta a könyvszekrénybe épített készüléket.

– Hírzárlatot kellett volna elrendelned – vélte Oldtrooger.

– A fél város itt nyüzsgött, az előcsarnokban! Azóta a másik fele is mindent tud!

A rádióban elhallgatott a zene. Férfihang szólalt meg:

– Itt Linkostown Hangja beszél. Tizennyolc óra. Híreket mondunk. Ma délután tizenöt óra harminckét perckor váratlanul megállott a LIGYÁKELI székháza, mert ismeretlen tettesek hatoltak az épületbe. Megkötözték a portást, de a gyorsan beavatkozó rendőrség megzavarta őket tevékenységükben. A betörők, anélkül hogy bármit is magukkal vittek volna, alighanem a keletkezett zűrzavarban elmenekültek. A rendőrség erélyes és gyors

beavatkozása mégsem bizonyult eredménytelennek. Miközben a betörők után kutattak, a székház alagsorában, a kacsaláb egyik helyiségében rábukkantak az Ábrahám Link sugárút közvilágításának építkezéséről ellopott kábel teljes mennyiségére!

– Mi az ördög! – pállani fel Oldtrooger. A bemondó azonban szenvtelenül folytatta:

– E váratlan felfedezés nyomán természetesen azonnal megindult a nyomozás annak felderítésére, hogyan került az értékes anyag a székházba, ki és miért rejtette el ott. A vizsgálat még tart, de bárhogyan történt is, annyi már bizonyos, hogy a sugárút régóta húzódó kivilágítása elől immár elhárult a legfontosabb akadály...

– Semmiféle nyomozás! – tiltakozott Oldtrooger, és a telefonhoz rohant. Remegő ujjakkal tárcsázta fel a főkapitányt, aki megnyugtatta, hogy az ügyben még hozzá sem kezdett a nyomozáshoz. A felfedezést nem Colt rendőrtanácsos emberei, hanem az először érkezett közlekedési rendőrök tették, akiket bizonyos Brown őrmester vezetett.

– Már felszólítottam, hogy írásban tegyen jelentést... – mondta a kapitány.

– Nem kell semmiféle írásbeli jelentés! – vágott közbe izgatottan Oldtrooger. – Egyáltalán semmiféle irkafirka nem kell a dologról. Az őrmester nem láthatott semmit, mert ott nincs semmi! Illetve a tűzoltó tömlőket látta, és tévesztette össze a félhomályban a kábelekkel! Erről még maeste kiadunk egy cáfolatot! Az őrmestert pedig azonnal helyezze rendelkezési állományba, és küldje a Sivatagi Vízesés Szanatóriumba pihenni! Látogatókat sem fogadhat.

– Ahogy parancsolja, uram – válaszolta a főkapitány, és a polgármester letette a kagylót. Homlokát törölte. Adolph Loodinger szokása szerint levette szemüvegét, és szeme közét dörzsölgette.

– Eső után köpönyeg – mondotta. – Ha a lavina megindul, már nem lehet visszatolni a hegyre. Ha tényleg csak véletlenül találták volna meg a kábeleket, talán még letagadhatnánk. De szó sincs véletlenről! A betörők azért nem vittek el semmit, mert eszük ágában sem volt bármit is elvinni. Csupán azért törtek be, hogy ennek a Brownnak legyen ürügye szétnéznie itt! Brown, a gombfutball-bajnokság apostola. S most? Nem a gyerekek szaladtak elsőnek hozzá a hírrel? A fejemet teszem rá, hogy ugyanazok a gyerekek! Ki volt ez találva, Ben, és meg volt szervezve! Vagy nem ismered a mondókát? – És bal kezével hajtogatni kezdte jobb keze ujjait. – Ez elment vadászni!... Ez meglőtte!... Ez hazavitte!... Ez megsütötte ... Ez az iciri-piciri mind megette!

– Őt kell megfogni! Az iciri-picirit! – kiáltott Oldtrooger. – Mert neki lőtt a vadász, neki sütött a szakács! Ha ő megvan...

– Ő megvan – felelte csöndesen Loodinger. – Legalábbis majdnem bizonyosan megvan... Engem inkább az érdekel, honnan tudhatta meg, hogy a kábelt éppen itt keresse. Honnan, Ben?

– Fogalmam sincs, Adolph! Ha egy héttel később jönnek, már hiába jöttek volna! Addigra az Ólom- és Rézművek az utolsó grammig elszállította volna az árut.

– Az árát átutalták már?

– Eddig nem. De ez ne nyugtalanítson... Az ilyesmi sok adminisztrációval jár, olykor hetekig is eltart.

– Nem ez nyugtalanít – mondta Loodinger. A telefonhoz lépett, és lenyomott rajta egy gombot. Azután beszólt a készülékbe:

– Loodinger beszél. Ide figyeljen! Most azonnal nézzen utána annak, hogy létezik-e a fővárosban Ólom- és Rézművek nevű cég, és szóljon vissza! – Letette a hallgatót.

– Csak nem gondolod, hogy... – mondta Oldtrooger, és nem fejezte be a mondatot.

– Én nem gondolok semmit, Ben – felelte élesen Loodinger. – Én igyekszem meggyőződni a dolgokról. Lehetőleg mielőtt cselekszem, és nem utólag. Reménykedj, Ben!

A titkár lépett a szobába, és jelentette, hogy Sámuel nem volt hajlandó idejönni. Azt válaszolta, hogy ha ő akar valakitől valamit, akkor felkeresi az illetőt; de ha tőle kívánnak valamit, jöjjenek el őhozzá.

– Miért nem hozták el erőszakkal? – kérdezte a polgármester.

– Nem voltunk olyan helyzetben, hogy elhozhassuk...

– Hát persze – bólintott Loodinger. – Őrizték. Nem csoda. A telefon csengeni kezdett. Odament, felvette, és figyelt néhány másodpercig. Azután csak annyit mondott: – Köszönöm. – És letette a hallgatót. A polgármesterre tekintett. – Már ne reménykedj, Ben. Az Ólom- és Rézművek még a háború előtt tönkrement. Azóta ilyen nevű cég nincs...

– Lehetetlen! – hördült fel Oldtrooger.

– És mindez azért, mert a fiad nem szeret tanulni... No jó. Menjünk.

– Hová?

– Sámuel Smith tanár úrhoz, természetesen. Ha nem csalódom, vár bennünket!

9. MERRE SZALAD A NYULACSKA?

Túlzás azt állítani, hogy Sámuel várta a látogatást. Jobban megközelíti az igazságot, ha úgy mondom: számított rá...

A mondókát ugyanis nem mondtuk végig, gondolom, ezt észrevették. „Ez elment... meglőtte, hazavitte, megsütötte, mind megette; erre szalad a nyulacska!” Így teljes a szöveg a mondókában. A valóságban persze senki sem tudhatja előre, hogy ha megkergetik, merre fut a nyúl.

Jöhet erre is. De: hogyan jön?! Ez a kérdések kérdése! Jöhet úgy, hogy el akar pusztítani – Linkostownban többnyire így szokás. Ez esetben védekezünk, ahogyan tudunk: foggal, körömmel, s ha a lélegzet engedi, ésszel is. Jöhet azonban ravasz kétszínűséggel: színre barátságosan, visszájában pedig kést szorongat, hogy amikor nem számítunk rá, a hátunkba döfje! Ha eddigi tapasztalataik alapján tartanak tőlünk, úgy e második lehetőség a valószínű.

Adolph Loodinger aligha gondolta hasonlóképpen végig; egyenesen jött, noha hátulról, amennyiben a feltűnés elkerülése végett a hátsó bejáraton át érkezett a Cápába. Az irodában ketten tartózkodtunk, Sámuel és jómagam.

– Ha a hegy nem megy a Mohamedhez, Mohamed kénytelen eljönni a hegyhez! – jelentette ki Loodinger, amint a polgármester kíséretében belépett az irodába.

– Nem vagyok próféta, csupán kocsmáros – felelte egykedvűen Sámuel. – S miért kénytejen? Én nem kényszerítettem önt, hogy idejöjjön.

– Jó, jó, hagyjuk a szófecsérlést – legyintett Loodinger, és kínálás nélkül beleült hajdan-volt szegény jó Szőrmók Jakab kedvenc öreg bőr karosszékébe. – Mind a ketten... – a polgármesterre mutatott –, sőt mind a hárman... – Egy pillantást vetett rám. – A gombügynök úr, ha nem csalódom... Helyes, tehát mind a négyen tisztában vagyunk azzal, hogy mi történik a városban. Önök ketten s néhány cinkosuk fellázítani készülnek a város polgárságát választott vezetősége ellen. Nekem, vagy ha úgy tetszik, a polgármester úrnak csupán egy kérdésünk van: miért?

– Helytelen kérdésre nem adható helyénvaló válasz – felelte Sámuel. – Linkostownban sötét van, mi világosságot szeretnénk. Linkostownban rendetlenség van, mi rendet szeretnénk. Linkostownban félelem van, mi biztonságot szeretnénk. Ennyi az egész. S ha önök úgy látják, hogy e szándék mind önök ellen irányul, akkor ez nyilván azért van, mert önök nem értenek egyet céljainkkal.

– Egyetérteni csak az tud, akit megkérdeztek. Mi egyetértünk az idézett nemes célokkal, de nem értünk egyet az önök által alkalmazott eszközökkel.

– Ez az állapot kölcsönös – jegyeztem meg.

– Az úr nem linkostowni – szólalt meg Oldtrooger is. – Mi köze egyáltalában az egészhez?

– Mondhatnám azt is, hogy egy befejezetlen biliárdparti, de helyesebb, ha fejlett erkölcsi érzékemre hivatkozom. Lehet, hogy korábban szunnyadt, de Linkostownban felébredt és tiltakozik.

– Én pedig az ilyen módszerek ellen tiltakozom! – vágott közbe Loodinger, akinek láthatóan nem volt ínyére a vita. és elővette zsebéből a fehér borítékot.

– Betörnek az irodámba, és rébuszokat hagynak az íróasztalomon. Se a betörést nem tűrhetem, se azt, hogy leckéztessenek. – Sámuelnek nyújtotta a borítékot. – Mit jelentsen ez?

Sámuel kibontotta az írást, és egy pillantást vetett rá.

– A betörök általában vinni szoktak, és nem hozni – mondta, majd felpillantott. – Nincs az ön környezetében senki, aki megfejthette volna?

– Ha egyáltalában létezik megfejtése egy olyan feladványnak, amellyel a hivatásos titkosírás-szakértő se boldogul: s nem csupán a bosszantásomra firkálták össze az egészet, Mert hogy a megfélemlítésemre, alig hiszem. Az gyermeteg vállalkozás lenne…

– Lehet, hogy az is – bólintott Sámuel. – Mivel ami ezen a papiroson áll, azt titkosírás-tudorok talán sohasem fejtik meg. de közepesen jó matematikus gyerekek fél óra alatt... Diákrejtvény, amelyet kis fejtöréssel... Várjon csak! – Kiszólt az ajtón: – Tojás nincs a közelben?

Dehogynem volt! A délutáni „akció” valamennyi szereplője: betörők, rendőrök, gyerekek az ivóban szorongtak, és madártejjel vezették le izgalmukat (még a felnőttek is, mivel más italkészletünk végképpen kimerült). Tudták, hogy a város két hatalmassága az irodában tartózkodik, s szurkoltak az eredményért. Tojás tehát azonnal jött, köszönt, és kérdően tekintett Sámuelre.

– Itt ez a betűosztás – nyomta kezébe Sámuel a rejtvényt. – Az urak nem találják a kulcsát. Légy szíves, tedd át számokba!

Tojás szó nélkül átment az iroda másik helyiségébe, amelyet üvegfal választott el, leült egy asztalhoz, és ceruzát ragadott,

– Ne játsszunk zsákbamacskát – mondta Adolph Loodinger. – Ha nem látnék át az ügyeskedéseiken, nem lehetnék az, aki lettem. Szerveztek egy kalandos vállalkozást, hogy a város köztiszteletben álló vezetőit lopással

vádolhassák meg. Mi a céljuk vele, nem tudom, hacsak az nem, hogy a helyünkbe ülhessenek. Tévednek, barátaim. Nem fognak odaülni. Egészen máshol fognak ülni, és lesz idejük elegendő arra, hogy elmélkedjenek a hasonló vállalkozások kockázatairól.

– Nocsak – mosolyodott el Sámuel, noha a helyzet éppen nem volt valami vidám. – Talán bizony kiderül, hogy mi csentük el a kábelt?

– A kábelt nem tulajdonította el senki – felelte higgadtan Adolph Loodinger, és magamban elismertem, hogy valóban nem akárki az, aki vesztes állásban ilyen hidegvérrel támad. – Egyáltalában honnan veszik, hogy bárki is ellopta volna?

– A látszat mindenesetre azt mutatja... – vélte Sámuel.

– A látszat! Látszat és pletyka! Erre alapoznak maguk! – Loodinger fölényes kézmozdulatot tett a levegőben. – Így születik a rágalom! Midőn egyszerűen csak annyi történt, hogy a város bizonyos meggondolásokból, amelyek nem tartoznak ide, elhalasztotta a sugárúti közvilágítás befejezését. S hogy addig is, amíg a munka bevégzésére sor kerül, a szabadban heverő drága anyagot ne lopják el, a polgármester úr gondoskodott a megőrzéséről. A LIGYÁKELI pedig, amely bőségesen rendelkezik üres helyiséggel, ingyen a város rendelkezésére bocsátott egyet, ahová a kábelt beraktározták. Ezek a lények, amelyekéi. Oldtrooger úrral tanúsíthatunk, és ha szükséges, tanúsítunk is.

– Ezt örömmel hallom – mondta Sámuel rezzenéstelen arccal. – Már csak azért is, mert ha nem csalódom, éppen az ivóhelyiségben tartózkodik az a hajdani banda, amely buzgón állítja, hogy ő lopta el annak idején a kérdéses kábelt. Nem tudom, ilyen esetben mi a teendő...

– Ha közönséges bűnözők állítását teszi egyazon mérlegbe a polgármester úréval és az enyémmel, akkor valóban nincs több teendő – jelentette ki Loodinger. – Az ítélet a bíróság dolga lesz!

– Csak egy pillanatra, Loodinger úr! – szóltam közbe. – Én mint idegen nem vagyok eléggé ismerős a helyi viszonyokkal. De egy részlet megragadta az én figyelmemet is. Egy részlet, amelyről eddig sajnálatosan nem esett szó. Nevezetesen arról, hogy ezt a bizonyos kábelt, amelyről ön is állítja, hogy a város tulajdona, a polgármester úr időközben eladta egy fővárosi cégnek...

– Egy szélhámosságnak! – kiáltott közbe kivörösödött arccal Oldtrooger. Loodinger majdnem keresztüldöfte a tekintetével, hiszen a közbeszólás felért egy beismeréssel.

– Az ember sohasem lehet eléggé óvatos, ha üzletet köt – csóváltam a fejem. – A szélhámosok a legaljasabb trükköket képesek kitalálni, hogy

becsapják a becsületes embereket. És nemcsak azokat. Mert tessék csak megtekinteni ezeket a szerződéseket, amelyeket a szélhámosok aláírtak... Hát nem ott van rajtuk Emil Coporshaw úrnak, a Linkostown Ciprusa vállalat igazgatójának az aláírása? S a szélén ellenjegyezte Benjámin Oldtrooger, tessék csak nézni... Kötelezik magukat arra, hogy ennyiért eladnak a nem létező cégnek kétezer méter nagyon is létező kábelt. Történetesen méret, típus, mennyiség egyaránt megegyezik a hiányzó, pardon, a beraktározott kábel adataival... Mit tetszik ehhez szólni, Loodinger úr, hát nem különös? Az írást nem érdemes összetépni, mert nem eredeti, csupán fotókópia... A biztonság kedvéért.

Loodinger nem vette át a feléje nyújtott írást. Fölösleges is lett volna, hiszen pontosan tudta, mi van benne. Ült és hallgatott. Gondolkodott. Ellentétben a polgármesterrel, akinek színe a vörösből lilába váltott át, s félő volt, hogy baja esik.

Sámuel a faliszekrénybe nyúlt, ahol némi maradék ital rejtőzött. Kiemelt egy palack márkás whiskyt. Az üvegen piros jelzés állott. Töltött a polgármesternek és Loodingernek. Örültem, hogy rászánta magát, mert csekély értelme volt már a vitatkozásnak; a Samuvíz egyszer és mindenkorra megoldja a dolgot.

A polgármester azonban tiltakozó mozdulatot tett, és zsebéből orvosságos fiolát húzott elő, amelyből fehér pirulát vett ki.

– Inkább egy pohár vizet – nyögte, és Sámuel, ha nem akarta elárulni magát, kénytelen volt az irodai mosdóból vizet hozni neki.

Adolph Loodinger felemelte a poharat, és átnézett az italon. A whisky közömbös-sárgán csillogott a lámpafényben.

– Az a gyanúm, Smith – mondta hogy a maga becsületes módszerei közül, amelyekkel rendet meg világosságot akar teremteni, a kábítószer sem hiányzik... Amitől a páciensei, ha megisszák, egyszerre nagyon engedelmesek lesznek... Ne legyen Adolph Loodinger a nevem, ha ebbe a whiskybe is nem kevert belőle! Mert istenuccse, az lenne a jó fogás, ha a város két első fejét, hadd ne említsek most sorrendet, egyszerre hámba lehelne fogni! Elvetné a további huzavona minden gondját, baját! Nem igaz, Sámuel Smith?

– Legfeljebb nem issza meg – vont vállat tettetett közömbösséggel (vagy valóságossal?!) Sámuel.

Loodinger a fejét ingatta.

– Nem, nem, barátom. A polgármester úr úgyis kénytelen megtartóztatni magát, hogy megőrizze egészségét további remek aláírások lehetősége

számára... Részemről pedig udvariatlanság lenne, ha visszautasítanám... Különben is mindig érdekeltek az újdonságok!

És felhajtotta a pohár whiskyt. Fenékig.

– Elkészültem – lépett be a helyiségbe Tojás, és Loodinger felé nyújtotta a számítást. Az átvette, és orrára billentette a szemüvegét. A fehér lapon, a már ismert betűosztás alatt ez a valóságos osztás állott:

```
6 2 7 8 3 4 5 6 4 3 : 9 2 1 2 = 6 8 1 5 3 9
  7 5 1 1 4
    1 4 1 8 5
      4 9 7 3 6
        3 6 7 6 4
          9 1 2 8 3
            8 3 7 5
```

Loodinger futó pillantást vetett rá, azután feltekintett a fiúra.

– Nem számolok utána. Elhiszem, hogy egyezik. De még mindig nem értem, mit jelent.

– Nem olyan nehéz – felelte Tojás. – Csupán a kulcsszót kell megtalálni. Az pedig kikövetkeztethető a betűosztás betűiből. A kulcsszó betűi sorban megfelelnek egy-egy tőszámnak. Ha megtaláltuk a kulcsszót, helyes lesz az osztás is.

– Ne számtanórát tarts, hanem válaszolj egyenesen!

– Tessék: a kulcsszó. – És Tojás egy másik papírt nyújtott át, amelyen ez állott:

```
1 2 3 4 5 6 7 8 9
LEMONDHAT
```

– Tessék elvégezni a próbát – ajánlotta Tojás.

Loodinger összehajtotta a papírt.

– Már elvégeztem – mondta, és Sámuelra tekintett. – Bár az én asztalomon hagyták az írást, megkérdem: kinek szól az ajánlat?

– Nem tőlem származik – felelte Sámuel. – Én legfeljebb helyeslem. Számos feltételezett címzett esetében...

Adolph Loodinger tekintete az üres pálinkáspohárra esett.

– Nem érzek semmiféle hatást – mondotta. – Vagy talán mégsem volt benne semmi?

– Egyre megy – legyintett Sámuel. – Óhajt még valamit megtudni vagy közölni?

– Szeretne már ajtón kívül látni – tűnődött Loodinger, és nem látszott rajta, hogy mehetnékje van. – Pedig nem végeztünk még. A whiskyje nem segített se magának, se nekem. Lehet, nem mindenki egyformán fogékony reá. Ámbár lenne egy ajánlatom, nem lehetetlen, éppen a maga kábítószerének a hatása alatt... Figyeljen rám, Smith! Ezt a játszmát a kábellel ügyesen csinálta, megnyerte. De ha okos ember, gondol a jövőre, és nem feszíti tovább a húrt. Nem minden parti a magáé. Most még megegyezhetünk, s nem jár rosszul. A kábelügyet elfelejtjük. Valóságos adásvétel úgysem történt, tehát senki sincs elkötelezve. Megtartjuk a megnyugtató változatot, miszerint el se lopták, meg se kellett találni. Viszont a legrövidebb időn belül befejezzük a sugárút közvilágítását. Teljesül az óhaja, és ez a lényeg, nemde? – Mivel nem kapott választ, folytatta: – Tudom, maguknak ennyi nem elegendő. Nos, a polgármester úr egészségi állapota, mint látják, nem egészen kifogástalan. Túlságos teher számára a köz szolgálata. Kénytelen lemondani állásáról… – Oldtrooger hörögve emelte fel a kezét, de Loodinger nem hagyta szóhoz jutni. – Hallják, ő is egyetért azzal, amit mondtam. Végül megszüntetjük azt a tűrhetetlen állapotot, hogy a város legjobb pedagógusa sört mérjen vagy fagylaltot, ez most egyre megy... Sámuel Smitht vissza kell helyezni állásába, és teljes kárpótlást nyújtani számára az elveszített hónapokért... Mielőtt a polgármester úr nyugalomba vonul, erről még gondoskodik. Nos, Sámuel, nem mondhatja, hogy hajlíthatatlan vagyok... Talán többet is ajánlottam fel, mint szükséges lett volna. De most már mindegy. Béküljünk meg... – És kezét nyújtotta. Sámuel Smith azonban nem fogadta el.

– Csak a haragosok békülhetnek ki – mondotta. – Én sohasem haragudtam önre. Dolgunk sem volt soha egymással. A polgármester úr lemondásáról se alkudozhatom, mivel nem én választottam, hanem a város lakói, együtt. Velük számoljon el ő is, Loodinger úr is, ha úgy érzi, hogy elszámolni valója van. Ha pedig az állásomat annak fejében kívánják visszaadni, hogy elhallgassam a közvagyon megkárosításának tényét és vétkeseit, úgy inkább maradjak kocsmáros vagy tejcsarnokos továbbra is. Az Ábrahám Link sugárút világítása pedig ezután megépül, ha támogatja a LIGYÁKELI, ha nem.

– No jó – állott fel Loodinger. – Rajtam nem múlott. Csak meg ne bánja, Sámuel Smith. Gyere, Ben, s húzd ki magad: egyelőre te vagy a polgármester még. S lehet: az is maradsz!

Maga előtt tolva az imbolygó Oldtroogert, köszönés nélkül kiment az irodából, és elhagyta a Cápát.

– Maga nagyon karakánul viselkedett, Sámuel – mondtam. – De nem biztos, hogy hasznosan is...

– Sohasem törekedtem a haszonra – felelte Sámuel. – Még kocsmárosként sem. – A sarokban lapító Tojásra tekintett. Meglepően hamar ráleltél a kulcsszóra mondta neki. – Gyanúsan hamar. Mint aki előre tudja a megfejtést, és csak a látszat kedvéért számolgat.

Tojás az orrát szívta, és nem válaszolt. Sámuel még egy kísérletet tett:

– Hogyan került ez a rejtvény Adolph Loodinger asztalára?

– Marha nagy zűrzavar volt ott... – hangzott a kitérő válasz. – Áradt befelé a sok kíváncsi nép... Egymás sarkát taposta, míg a rohamzsaruk ki nem szorították... Ki emlékszik már arra, merre járt, merre nem járt? – Tojás úgy vélte, ezzel tökéletes és kielégítő választ adott. Hangot váltott. Fontoskodva mondta: – Kint az ivóban nyüzsögnek a riporterek! Amikor megneszelték, hogy a két nagymókus bevágódott ide, az irodába, meg akarták rohamozni… A kisangyalok alig tudták visszatartani őket!

– Aha – mondta Sámuel, és nem erőltette tovább a fölöttébb egyértelmű rejtvény történetét. – Ne hagyjuk őket bizonytalanságban!

Átmentünk az ivóba, hogy kielégítsük a hírekre éhes, nagy hatalmú sajtót. Legnagyobb meglepetésünkre az ivóban csak a kisangyalokat, a bolha verőket és néhány lézengő, régen megtért hamiskártyást találtunk. Újságírót egy szemet sem.

– Amint megneszelték, hogy a városi nagyfőnökök leléptek, hanyatthomlok rohantak utánuk – világosított fel bennünket Dzsimmi. – Még mindig odahúznak!

– Az baj – komorodott el Sámuel. – Nagy baj...

– Nem kell olyan tragikusan felfogni – vigasztaltam. – Csak a hivatásukat teljesítik. A mi lépésünket már ismerik; most azt szeretnék tudni, hogyan lépnek ők...

– Azt bizony én is szeretném tudni... – mosolyodott el Sámuel, de kényszeredett mosoly volt, akárki láthatta.

– Ha néhány héttel korábban lennénk – ismertem el –, égne a talpam alatt a föld, és egérlyukban sem érezném magam biztonságban. De így... – És a kisangyalokra mutattam. – A kocka fordult. Loodingerék dühönghetnek, de komolyan nem árthatnak többé!

– Vigyázzon – emelte fel szokása szerint hosszú, csontos mutatóujját Sámuel figyelmeztetően. – Adolph Loodingerre nem hatott a Samuvíz! Pedig jókora adaggal ivott.

– Talán nem eleget. Kövér ember...

– Ő bármennyit ihat – mondta Sámuel. – Mint én. Én nem lehetek tőle őszintébb, Loodinger pedig nem javulhat meg... Nincs rá benne már szemernyi lehetőség sem. A középkorban az ilyenre mondták, hogy egészen eladta a lelkét az ördögnek, már feloldozni sem lehet. Loodinger maga a középkori krampusz, angyalkaarccal a feje elülső oldalán. Ha akarna, se tudna megváltozni. S ugyan miért is akarna?!

– Most aztán jól megvigasztalt bennünket, főnök morogta Dzsimmi, aki saját példáján felbuzdulva úgy hitt a Samuvízben, mint számtan tanár az egyszeregyben! – Akármiért is, a sok firkász mind őutána rohant, és ő azt mond nekik, amit akar. Ne kössek csokrot az életben többet a gigámra, ha nem valami jó nagy hazugsággal tömi meg a fülüket! Mi meg tüsszöghetünk tőle rogyásig!

– Van benne valami – ismerte el Sámuel. – De mit tehetünk?

– Kiszagoljuk, mit mond, és rásütjük, hogy hazugság! – lelkendezett Tojás, de vesztére. Sámuel végképpen megelégelte aznapi buzgóságát (ha tudta volna, mi következik még!), és ráripakodott:

– A katona teljesíti a parancsot, és nem öntevékenykedik! Elég bajom volt már ma veled...

– Hát még Loodinger bácsinak – kottyant közbe Bucibébi, mert a szerelem tudvalevően vakká és merésszé tesz.

– Csitt, te, mert hátrakötöm a sarkadat! – mordult reá Sámuel, hívén, hogy a puszta tekintély elegendő beléjük fojtani aszót. De az ifjak ezúttal Csokornyakkendős Dzsimmiben leltek pártfogóra.

– Ne tüzeljen, tanár úr! – szólt ismét közbe. – A srácoknak, istenuccse, igaza van! Ingyen kimérnék két hordó sört annak, aki megmondaná, hogy miben töri most a fejét a két ipse!

– Különösen azért, mert az enyémből mérnéd – mormogta a foga között Sámuel, de bizonyos, hogy nem fukarságból, hanem mérgében csupán, mivel Dzsimminek is, Tojásnak is igaza volt. De mit lehet tenni? Az ember füle addig ér, ameddig ér, a modern technika rafinált fülelő- és lehallgató készülékei pedig még nem jutottak el olyan messzire eső kisvárosba, mint Linkostown. Lezárta a vitát: – Akárhogyan is van, ma sokat végeztünk, többet is, mint terveztük, jobban is sikerült, mint reméltük. Ne akarjuk az egész disznót egy ültünkben felfalni, mert megfekszi a gyomrunkat. Hagyjunk belőle böjtösebb időkre! Holnap is van nap. Kialusszuk magunkat, és pihent ésszel, friss kedvvel megoldjuk, ami még hátra van. Jó éjszakát, reggel találkozunk!

– És elolvassuk az újságokban, mit hordott össze rólunk az ellenség! – kottyantotta Tojás, s mivel megint igaza volt, Sámuel méregbe gurult.

– Ha elolvassuk, hát elolvassuk! Most pedig aló mars haza minden iskolaköteles hadfinak, különben obsitra küldöm az egész díszes társaságot!

Ez elég kemény és súlyos fenyegetésnek tűnt ahhoz, hogy megtörje az ellenkezést. A bolhaverők még ott cseltengő segédhadai elköszöntek, és kipörgették magukat a forgóajtón, (Persze mindegyikük háromszor-négyszer is fordult rajta, de ezt már megszoktuk, nem az engedetlenség,- csak a játékkedv húzatta velük az időt.)

Legokosabb az lett volna, ha mi is nyugovóra térünk, mert Sámuel bölcs tanácsa az alvás felüdítő voltáról minden korosztályra érvényes szentencia volt. Csakhogy a felnőtteket nehezebb rendre szoktatni, mint a tanuló korosztályokat. Következésképpen mi bizony együtt maradtunk, és még órákon át osztottuk a semmit. Abban is választékot tettünk, különfésülve Loodingerék várható ellenakcióját és azt, amit az újságíróknak mesélnek. Az előbbi felől semmi okosat sem tudtunk kisütni, az utóbbiról azonban megoszlottak a vélemények. Ma már csak arra emlékszem, amit én mondtam, s mivel e feljegyzéseket is én írom, talán nem tekintik szerénytelenségnek, ha csak a magam álláspontját idézem fel röviden.

– Valami megváltozott Linkostownban – mondottam -, és ezt az újságírók is érzékelik. Különben nem rohantak volna ide. Persze azután elrohantak... Csakhogy a szerkesztők sem úszhatnak egészen az ár ellen. Az ár sodra most jó erős, és mi hajtjuk előre. A LIGYÁKELI székházát ért támadásról az egész város tud. Ilyen Linkostownban még sohase fordult elő! Izgatottan várják a magyarázatot. Márpedig akármilyen agyafúrt gazember legyen Oldtrooger és Loodinger meg a bandája, a történtekre nem könnyű magyarázatot találni. Egyáltalában nem lepődnék meg, ha még jobban belemásznának a csapdába. Amit ezúttal, először a város történetében, nem ők állítottak, hanem nékik állították fel!

Latolgatások és reménykedések között telt az idő, nem hasznosan, de kellemesen, mert fárasztó és eredményes nap lévén mögöttünk, nem takarékoskodtunk a sörrel...

Mígnem valaki megverte a vasredőnyt a bejárat előtt. (Amikor a gyerekek elmentek, zárórát csináltunk.) Dzsimmi odament és kikiáltott:

– Nincs kiszolgálás!

– Akarok nem inni! – hangzott tompán kívülről a válasz. – Akarok kérdezni...

– Ez Monsieur Keszköszé! – csodálkozott Sámuel. – Ugyan mit akarhat? Ereszd csak be!

Monsieur Keszköszé franciatanár volt abban az iskolában, ahol Sámuel tanított, amíg taníthatott. Nemcsak kollégák, hanem jó barátok is voltak. Monsieur Keszköszét mélyen felháborította, ahogyan annak idején Sámuellal elbántak, de kilenc gyermeke lévén, kilenc éhes csőrbe kellett az élelmet hordania, s így bizony nem nagyon ugrálhatott. Sámuel tudta és értette ezt, s még maga csitította barátját, ha hangosabban méltatlankodott, mint tanácsosnak látszott.

Ugyan, mit akarhat ily késői órán?!

Menten kiderült. Egy apróságot ugyanis kifelejtettem: a kilenc gyermek közül az egyik – a felső sorozatból, azaz az idősebbek közül – Bucibébi volt, történetünknek éppen nem mellékes szereplője.

Aki éppen elveszett.

– Te mondtad nekem, Sámuel – a franciatanár anyanyelvét tökéletesen, de a miénket évtizedek után is csak törve beszélte –, te mondtad, gyerekeket nem veszed igénybe éjszaka. Zavarod őket haza!

– Nappal se veszem őket „igénybe” – helyesbített Sámuel, aki kényes volt a pontos fogalmazásra, ha annak tartalmi jelentősége is volt -, csak elfogadom a segítségüket. Egyébként már réges-régen hazazavartam őket.

– Akkor miért nem jöttek haza? – csodálkozott Monsieur Keszköszé. – Bucibébi nem csavarog sosem!

– Talán rossz befolyás alá került – vélte Sámuel, aki egyelőre nem vette komolyan a dolgot.

– Az a Tojás lenni egy trés grand kópé, mondhatni egy *gamin*, de Bucibébi *pas une gamine*, ő lenni az én lányom! Hová tetted őt?

– Ha akarod, kiforgatom a zsebeimet – bosszankodott Sámuel, de most már ő is aggódni kezdett. – A gyerekek réges-régen hazamentek. És miért ne értek volna haza?!

Rossz sejtelmeink támadtak, de a riadt apa előtt nem mertük kimondani. A város ugyan már a miénk volt, de... Inkább nem folytatom.

– Felhívom Tojást – állt fel Sámuel, és bement az irodába telefonálni. Tojás apja vette fel a kagylót, és közölte, hogy fia még nem érkezett, haza. Ő is azt hitte, még nálunk van, de nem aggódott, mert részint bízott Sámuelban, részint pedig, fiús apa lévén, hozzáedződött csemetéje olykori kilengéseihez.

Ezek után semmi kétségünk sem maradt, hogy az ifjú pár együtt csavargott el – de hová?!

Felötlöttek bennem Tojás szavai távoztuk előtt, félbeszakadt vitája Sámuellal, és rossz sejtelmeim támadtak. De nem mondtam ki hangosan, csak ennyit:

– Valahol elakadtak nyilván... Meleg nyári éjszakán megesik az ilyesmi. Az izgalmas nap után nem akaródzott még hazamenni nekik... Próbáljuk megkeresni őket. Sámuel, te menj a Bölénypiac tér felé, én elnézek a városi parkba. Ha lenne kedve sétálni az az urak közül valakinek... – fordultam a kisangyalokhoz, mert nekem, megvallom, semmi kedvem sem volt magamban kóborolni a még mindig sötét városban, ahol a Sasszemben változatlanul ott gubbasztott prédára leső pókként Doktor Colt és legénysége.

Két öles kísérővel már sokkal nagyobb önbizalommal vágtam neki a sugárútnak a LIGYÁKELI székháza felé, hiszen, mint tudjuk, a városi park az előtt terült el.

Útközben senkivel sem találkoztunk. A délután még zsúfolt főútvonal ilyenkorra kihalt, mint a bölények a völgyből, és az üzletek kirakatai lehúzott redőnyökkel, vakon szunnyadtak kétoldalt.

Ideje lámpát gyújtani Linkostownban!

No hiszen, most már az sincs messze, hogy a kábelt megtaláltuk. Igaz, közben két gyereket elveszítettünk. Remélem, csak átmenetileg...

– Nézze, főnök! – mutatott az egyik kisangyal fölfelé, mintha csak a gondolatomat leste volna el. A LIGYÁKELI székháza előtt állottunk, amely maga is állott, meredten, mint a sült hal szeme. Konokul, ellenségesen tornyosult behemót kacsalábán a tér fölé, baljós árnyékot vetve a városra. A mozdulatlanságba merevedett és sötétségbe burkolódzott épületen csak egyetlen ablak világított. A harmadik emeleti ablaksor közepe táján fénylett, s a többi feketesége még kihívóbbá, feltűnőbbé tette ennek az egynek a ragyogását. Pedig nem is volt különösebben kivilágítva; egyszerűen csak égett mögötte a villany, jelezve, hogy valaki vagy valakik tartózkodnak a helyiségben. De kik?

– Az Loodinger szobája – magyarázta jól értesülten a kisangyal, aki alighanem még előző életéből volt ilyen jól tájékozott, – Vajon mit forralhat ott?

– Mit és kit? – toldottam meg a kérdést, mert bármennyire is érdekelt, miben sántikál legfőbb ellenfelünk, ez idő szerint a két gyerek holléte izgatott jobban. Megismételtem: – Mit és kit?...

– Ha nagyon kíváncsi rá, Benjámin bácsi, telepedjék ide mellénk, és mi elmeséljük! – hangzott a nem várt válasz a sötétből. Megdöbbentem.

A hang szakasztott Tojás hangja volt!

Az egyik kisangyal zseblámpájával menten odavilágított, ahonnan a hang szárnyra kelt, és sejtésem valóságnak bizonyult: a park egyik padján, alig néhány lépésnyire tőlünk békésen üldögélt a két elveszettnek vélt gyermek, lóbálta a lábát, és pattogatott kukoricát majszolt.

Különböző dolgokat cselekedhettem volna: nyakukba borulok örömömben, hogy épen és egészségesen felleltem őket; két egészséges pofont osztok ki, mert itt csellengenek, míg aggódó őseik rémülten berohangásszák utánuk a várost és így tovább. Én azonban, ki tudja miért, ezt kérdeztem:

– Honnan a csudából szedtetek ti ilyenkor pattogatott kukoricát?!

– Leesett – felelte Tojás a világ legtermészetesebb hangján, és én hajlottam afelé, hogy mégiscsak megpofozzam. De hátha elveszem a kedvét vele attól, hogy érdemben is válaszoljon?

Letelepedtem melléjük a padra, és szelíden, türelmesen így szóltam:

– Ma kissé fárasztó napom volt. Már nehezen forog az agyam. Nem tudom, hogy szimplán agyonverjelek benneteket, vagy súlyosabb büntetést válasszak, és százszor leírassam veletek: „Aki bejelentés nélkül marad távol aggódó szülei otthonából, annak életfogytiglan tilos pattogatott kukoricát zabálni!”

Mivel azonban mindkét eljárás fölöttébb hosszadalmas, kénytelen vagyok eltekinteni tőlük. Te, Bucibébi, aki a gall kultúrából csak a rendhagyó igéket és a rendetlen magaviseletet sajátítottad el, érzelmes búcsút is mellőzve azonnal visszatérsz lázasan keresgélő atyádhoz, és szánod-bánod magad. Vitát nem indítunk, fellebbezésnek helye nincs. Nyomás, amíg modoromnál vagyok!

S az egyik kisangyal kíséretében útnak indítottam a megszeppent leányzót főhadiszállásunk irányába. A másik kisangyallal azután közrefogtuk Tojást, aki rendületlen lelkierővel és buzgalommal falta a pattogatott kukoricát, s nem avatkozott az iménti pedagógiai műveletbe.

– Most pedig, uram – fordultam hozzá -, ön következik. Tiszteljen meg azzal, hogy felhagy a táplálkozással, és szapora nyelve energiáit tájékoztatásra vágyó lelkem kielégítésére használja fel!

– Benjámin bácsi olyan szépen beszél, hogy sírni kell tőle – felelte Tojás, és jó szándéka jeléül behajtotta a már amúgy is nagyrészt üres stanicli száját.

– Szemtelen vagy, fiam, mint a piaci légy – mondtam, és megrovó tekintetet vetettem rá. Ettől kissé észhez tért.

– Bocsánatot kérek, ha egy kicsit laza voltam – mentegetődzött. – Ellenhatás. Mivel nem csekély megpróbáltatáson mentünk keresztül.

– S ha szabad kérdenem: miért próbáltattál meg? Szemrehányó tekintetet vetett rám, és a zacskóra mutatott:

– Másként hogyan jutottam volna hozzá ilyen későn ehhez a pattogatott kukoricához?

10. PATTOGTASSUNK KUKORICÁT!

Bucibébi és Tojás, miután a Cápából kiakolbólintottuk őket, kéz a kézben ballagtak a gyérülő forgalmú Link sugárúton. Egyiküknek sem akaródzott még hazamenni, s mindkettőjük fejében az a kérdés motoszkált: mit csinálhat most Adolph Loodinger meg a polgármester?! Ha felnőttek lettek volna, akkor ennek a kérdésnek lett volna gyakorlati értelme, még úgy is, ha semmiféle válasz nem jut az eszükbe rá. (Mint ahogyan nekünk se jutott.) Mivel azonban legszebb kamaszkorukat élték, a lehetséges válaszokban szinte dúskáltak.

– Kimentek az állatkertbe, és a Cápára szabadítják az elefántokat, hogy tapossák szét az egészet! – mondta Tojás.

– A tigriseket nem hozzák? – kérdezte Bucibébi. – Azzal a fáradsággal már jöhetnek a tigrisek is...

– Nem hiszem. Ha a tigris kiszabadul, utána nehéz megfogni. A pórázt is elszakítja. Az elefánt, az más.

– Az elefánt tényleg más – hagyta rá Bucibébi. – De az elefánt okos állat. Nem olyan könnyű átejteni...

– Az igaz. Jó, akkor nem mennek az állatkertbe. Írnak az idegenlégiónak, hogy küldjenek ezer karabélyost, és velük rohamozzák meg a Cápát...

– Az idegenlégiós erősebb, mint Csokornyakkendős Dzsimmi? – kérdezte a lány.

– Nem biztos – magyarázta Tojás. – De van karabélya.

– Dzsimminek is van pisztolya!

– De Sámuel tanár úrnak nincs! Különben is ő olyan, hogy ha lenne neki, akkor se lőne vele.

– Nem engedem a tanár urat lelőni! Te ne hozass ide semmiféle légióst se!

– Nem én hozatok, te szamár! A LIGYÁKELI hozat...

– Ez biztos?!

– Hogy a csudába lenne biztos, ha csak most találtam ki!

– Akkor semmi baj! – Vidult fel Bucibébi, és sasszézni kezdett az aszfalton. – Szerintem Loodinger úgy megijedt tőlünk, hogy álszakállt ragasztott, és egy piros ágyterítőt csavart a derekára... Mikulásnak öltözve éppen most szökik a kertek alatt!

– Nyáron Mikulásnak?

– Persze. Fürdőnadrágban nem mehet, mert úgy felismerik.

– Mondasz valamit. És a polgármester?

– A hátán a puttonyban ő a krampusz.

Ez akkora hülyeség volt, hogy mindkettőjükből kipukkant a nevetés. Mire a városi park szélére értek, dülöngéltek a kacagástól, és nyilallt az oldaluk.

– Jaj, nem bírom tovább, üljünk le! – sipákolt Bucibébi. – Honnan vesz a Loodingermikulás puttonyt?!

– A puttony gyárból, ez világos!

– Van Linkostownban puttony gyár?

– Linkostownban minden van – jelentette ki Tojás.

– Csak villany nincs a főutcán – tette hozzá Bucibébi, és erre abbahagyták a nevetést. Eszükbe jutott, hogy mi minden nincs Linkostownban.

Ha nem ülnek akkora sötétségben, talán fel sem tűnik nekik az az ablak. Amelyben égett a villany. Már akkor égett.

– Valaki van a LIGYÁKELI-ben – mondta Bucibébi.

– Nem valaki. Loodinger – jelentette ki Tojás. A lány ránézett.

– Ugyan, mit csinálhat? – kérdezte.

Ha Tojás idősebb, akkor tudja, hogy a nők efféle kérdéseit sohasem szabad komolyan venni, legalábbis ajánlatos elengedni a fülünk mellett. Mert az ilyen kérdések nagyon ártatlanul hangzanak, de a legnagyobb bonyodalmakat hozzák a mit sem sejtő, jó szándékú férfiak fejére.

Tojás azonban – mentségére legyen ifjú kora – ahelyett hogy bölcs önmérséklettel fogadta volna a kérdést, fellelkesült rajta.

– Tényleg! Mit csinálhat?!

A szót követi a tett. A két ifjonc még meg sem melegedett a padon, máris ugrott fel, és az éj sötétjében előbb a székház aljáig lopakodott, majd felbuzdulva azon, hogy a rejtélyes ablakon kívül semmi más fény nem szűrődött ki az épületből, csak az előcsarnokban égett néhány homályos lámpa, lábujjhegyen felosont a kacsalábba épített lépcsőn a bejáratig.

A kapu vastag üvegtáblái sarkig tárva állottak. A kő kapufa mellől belestek az, előcsarnokba. Látták, hogy a portás fülkéjében az asztalra borulva szunyókál; alighanem megártott neki a sok izgalom.

Bucibébi már ment volna tovább, de Tojás megragadta a karját.

– Lehetetlen, hogy semmi őrséget ne állítottak volna! – suttogta. – Guggolva fussunk az első oszlopig, de ne tovább.

Összegörnyedve beszaladtak az előcsarnokba, amelyben hatalmas márványoszlopok sorakoztak. A délutáni kaland óta meglehetősen kiismerték magukat a földszinten.

Megbújtak az oszlop széles tövében, és vártak. Hamarosan halk zörgést hallottak. Mintha valaki papírzacskót rázogatott volna. Tojás kilesett a hang irányába.

A lépcső aljában hatalmas termetű fegyveres őr állott a LIGYÁKELI-őrség marcona egyenruhájában, és egy zacskóból pattogatott kukoricát evett. Nem régen kezdhette, mert a zacskó még tele volt.

– Amíg ez ott áll, nem mehetünk tovább – állapította meg Tojás. – És amíg meg nem eszi, ott fog állni.

– Odamegyek, és kérek belőle – súgta a lány. – Ha ketten esszük, hamarabb fogy el.

– Nem hiszem, hogy örülne neki.

– Annyira szereti a kukoricát?

– Annyira nem szereti a váratlan éjszakai látogatókat.

– Akkor mit csináljunk?

– El kell őt onnan távolítani – töprengett Tojás. – Valami elfoglaltságot kellene találni a számára...

– Mit szólnál hozzá, ha például telefonhoz hívnák? Mondjuk, a mamája... Hogy mosott-e fogat már?

– A telefontól felébred a portás is.

– Jó, akkor üssük le! – mondta Bucibébi, és felegyenesedett.

Tojás általában el volt ragadtatva tőle, de speciel ebben az ötletében nem bízott. Tudjuk, akinek eszébe jut valami, az rendszerint a homlokára csap. Tojásnak nem jutott eszébe semmi, és ezért mérgében a combjára csapott.

Alaposan megütötte a kezét, amitől menten nagyszerű ötlete támadt. Most már csak azért nem csapott a fejére, mert a szájába kapta sajgó ujjait...

Tojás zsebében a többi között egy Matchbox rejtőzött. Ne csodálkozzunk ezen, és ne is firtassuk, hogyan került oda. Bizonyos korosztályok zsebében a legváratlanabb dolgok várják, hogy sorra kerüljenek. Nagyapáink zsebében ifjúkorukban többnyire színes üveg- és agyaggolyók éltek barlangéletet, hogy egy-egy lyukas órában a fal tövében napvilágot lássanak. Ilyenkor előfordult, hogy zsebet cseréltek, de nem létformát. Apáink zsebe gombokkal és aprópénzzel volt tele. A technika fejlődik, s Tojás reggel, amikor felszerelkezett a mai nap várható izgalmaira és küzdelmeire több más tárgy között – hogy mik voltak, maradjon jótékony homályban – zsebre tett egy formás kis Matchbox autót a legmodernebb sorozatból. Felül tökéletes áramvonal, alul rafináltan elhelyezett súly biztosította, hogy kellő lendülethez jutva, minden eddigi társánál messzebb és tovább guruljon. Gyorsan és nesztelenül.

A nesztelenség ezúttal gondot okozott. De Tojás áthidalta. Mert amennyire meglepő, hogy egy ifjú férfi zsebében Matchbox található, annyira természetes, hogy a legifjabb hölgyeknél is akad hajtű vagy csat. Bucibébi az első kérésre azonnal szolgált egy formás kis tűvel, amely Tojás keze munkája nyomán menten eltűnt ismét ezúttal azonban a játékautó alvázában, valahol a hátsó tengely irányában. A rövid, de alapos szerelőmunka után Tojás leguggolt, átlós irányban megcélozta a terem túlsó végében álló oszlopot, meglendítette a kisautót – és zutty!

Sokféle zutty van a világon. Ez a zutty azonban egészen különleges zutty volt. Alighanem Tojás sem számolt rá, hogy ilyen nagy mértékben sikerül zuttyantania.

A Matchbox az indítólendület adta teljes sebességgel vágott neki az előcsarnok márványpadlójának, miközben a tengelyébe dugott hajtű a kerék-

küllőkön pattogva sebességét nem csökkentette, de éktelen kattogást keltett; fülsiketítő zörgéssel száguldott keresztül a termen.

Az őr leejtette a zacskót, és eltátotta a száját.

A portás felébredt az üvegfülkében, és elordította magát:

– Légiriadó!!!

Ugyan mi a csudát álmodhatott?

Az őr a Matchbox után vetette magát, de mellé talált. A kocsi megperdült, irányt változtatott, és elütötte a fülkéjéből kirohanó portást. Az felkapta a lábát, mert az ólomnehezékkel terhelt Matchbox éppen a bal lába nagyujját találta el, amelyen érzékeny volt a köröm. A kocsi ismét új irányba fordult, egyenesen a bejárat felé.

Bármilyen erős legény volt is Tojás, akkora lendületet nem adhatott a járműnek, hogy tartós forgalmat bonyolítson le a helyiségben. Csakhogy az előcsarnok padozata a bejárat felé lejtett, s a lejtőre került kocsi – hiszen éppen annak kihasználására építették – fokozódó lendülettel vágtatott az üvegajtó felé. Ha csukva van, nem sokat adtam volna a vastag belgaüveg jövőjéért; de mint emlékezünk reá, tárva-nyitva állott, s a Matchbox alighanem kiszalad az épületből, le a lépcsőn, hogy megtámadja Linkostownt, ha...

Ha nem állja útját a bejáratban a vastag lábtörlő szőnyeg. Arra még ráfutott, de a sűrű, tapadós szőrzetben kifulladt és megpihent. Futtának szűntével lármája is elhalt, és az előcsarnokra visszaszállott az éjszaka csendje.

Az őr oda akart menni, hogy megnézze, de a portás elkapta a karját:

– Ne! Hátha robban!

És a lehetőségtől úgy megrémültek, hogy mind a ketten hasra vetették magukat. Úgy is maradtak néhány percig. A kisautó azonban nem mozdult, és nem is ketyegett.

Az őrnek eszébe jutott, hogy ha nem pokolgép, vagy ha a robbanás után életben marad, akkor őt úgy kirúgják az állásából, hogy a földet se éri a lába, és óvatosan kúszni kezdett a lábtörlő felé. A portás bebújt az egyik oszlop mögé, és behunyta a szemét.

Csak akkor nyitotta ki, amikor megrugdosták a lábát. Természetesen a fájósat megint. Felszisszent, és kinyitotta a szemét. Az őr állt fölötte, kezében a Matchboxszal.

– Egy vacak játékautó! – mondta végtelen megvetéssel. A portás feltápászkodott.

– Játékautó nem kezd magától rohangászni! – jelentette ki, nem csekély logikával. Az őr vállat vont.

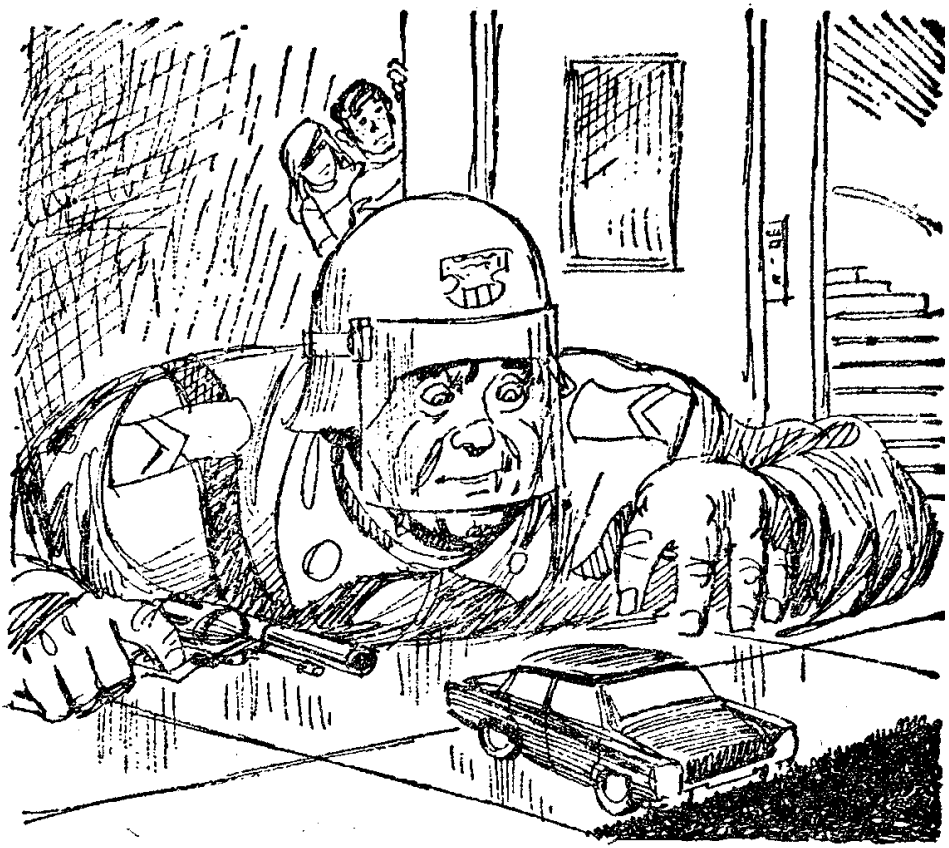

– A délutáni zűrben valamelyik gyerek zsebéből eshetett ki. Aztán egy kóbor patkány meglökte...

– Itt nincsenek patkányok! – háborodott fel a portás.

– Linkostownban mindenütt vannak patkányok – felelte az őr, aki már rendelkezett bizonyos tapasztalatokkal. – De ha kívánja, jelenthetjük...

– Majd reggel... – vette ki a kezéből az autót a portás. – Senki se szereti, ha kiröhögik... Addig elzárom... – és visszament a fülkéjébe. Az őr vállat vont, és ő is visszaállt a lépcső aljára. Felvette az elejtett zacskót, de nem evett tovább belőle. Letette maga mellé a lépcső párkányára, és fülelt. Mert azért, ugye, mit lehessen tudni?

Fülelhetett. Tojás és Bucibébi azóta réges-régen három fordulóval feljebb jártak. Mert talán mondanom sem kell, az egész cirkusz csupán a figyelemelterelés ősi, némileg talán primitív, de majd mindig beváló hadmozdulatát leplezte. Ezúttal is bevált. Míg az őr és a portás a szédült kisau-

tót hajkurászták, a két gyerek könnyedén és észrevétlenül átosont az előcsarnokon, és felfutott a lépcsőn. Amint túljutottak az első fordulón, eltűntek az előcsarnok látóteréből. Kiegyenesedhettek, és bátrabban haladhattak tovább.

Tojás, mint ez már aligha tagadható, a délután folyamán járt Adolph Loodinger szobájában, s ezért ismerte az utat. Kézen fogta Bucibébit, és vezette a lépcsőn, a folyosókon, míg egy tekintélyes, szárnyas ajtó elé értek. Ott megállott, és fülét az ajtóhoz tapasztotta, majd óvatosan lenyomta a kilincset.

– Ez még csak az előszobába vezet – suttogta a lánynak. – Abból nyílik a titkárság, és onnan az elnöki iroda.

Az előszobában sötét volt, az orrukig se láttak. Lámpát akkor se gyújthattak volna, ha tudják, merre van a kapcsoló. Tojás ismét megfogta Bucibébi kezét, a másik kezével pedig a fal mentén tapogatódzott. S mert aki keres, az többnyire talál is, eljutott a következő ajtóig.

Megint fülelés, megint óvatos nyitás.

A titkárságon már nem kellett vakoskodniuk. Az elnöki szobába vezető ajtó félig nyitva volt, és mögüle fény szűrődött ki. No meg hangok.

Helyben voltak. De a legnagyobb veszélyben is. Alig néhány méternyire tőlük Adolph Loodinger hangja harsogott. Elég egy rossz mozdulat, egy reccsenés – és végük...

A padló szerencsére nem recseghetett, mert a vastag szőnyeg elnyelte a lépések zaját. Tojás ezért legbiztonságosabbnak azt vélte, ha egyszerűen lecsücsülnek a padlóra, mert ott nem verhetnek le semmit véletlenül. Egy íróasztal fedezékében lapultak, és füleltek a szomszédból áthangzó beszédre. Loodinger ezúttal nem kímélte, a hangját, se kedves, se udvarias nem volt.

– Amit főztél, most edd is meg! – harsogta, s egyiküknek sem volt kétségük, hogy a szerencsétlen polgármesterhez intézi szavait. – A sajtó vagy elhitte amit mondtunk neki, vagy sem. Reggelre kiderül!

– De hiszen a markodban tartod őket! – siránkozott Oldtrooger. – Nem mernek ellened írni.

– Ez nem olyan bizonyos... De mindegy. Amit bejelentettünk, azt végre is kell hajtanunk! Reggel bemégy a városházára, és azonnal kiadod az utasítást a sugárúti világítás befejezésére! Pénzt onnan kerítesz hozzá, ahonnan tudsz. A kábelt azonnal kihordatod innen! Egy percig sem tűröm tovább...

– A kábel és oszlop kevés hozzá... Nincs bura, és nincs égő belé.

– Hát szerezz! Akár a föld alól is!

– Emberem sincs elég. Aki volt, megbolondult és átállott... Hacsak én is nem fordulok a gyerekekhez. Mit szólsz hozzá?! Nem jó ötlet?

– Baromság – felelte tömören Loodinger, és nem tartotta érdemesnek indokolni is. – A rohamrendőreid még megvannak. Gondoskodjanak ők munkáskézről. Ha más nincs, a sajátjukról. Nem esik le a vasbili a fejükről, ha egyszer hasznos munkát végeznek. Tessék, hívd fel a parancsnokukat!

Rövid csend következett. A polgármester alighanem a telefonhoz ment, mert egyszerre csak ezt hallották Tojásék:

– Ez a készülék süket... Ez is ...

– Mutasd! Vinné el az ördög, biztosan ki van kapcsolva minden vonal a titkárságra!... Persze, hiszen utasításba adtam, hogy ne zavarjanak...

– Én nem értek ezekhez... – nyöszörögte a polgármester.

– Mihez is értesz te! – mondta megvetően Loodinger, és noha a szőnyeg az ő lépteinek zaját is elnyelte, nem volt kétséges, hogy a titkárság felé tart.

A két gyereknek torkában dobogott a szíve, és igyekezett belelapulni a padlóba. Hanem Tojás felfelé vetett egy pillantást, és észrevette, hogy balszerencséjükre éppen a telefonasztalka tövében bújnak, Itt menthetetlenül észreveszi őket Loodinger.

Megragadta a lány kezét, és kirántotta az asztal fedezékéből. Két lépésnyire, a falban keskeny tapétaajtót pillantott meg. Abban a pillanatban, amikor Loodinger az addig csak résnyire nyitott összekötő ajtót a titkárság és saját irodája között szélesre tárta, ők eltűntek a tapétaajtó mögött.

Hűvös és természetesen teljes sötétség fogadta őket. Hol lehetnek? Tojás óvatosan tapogatódzott, míg valami simát és hideget ért.

– Csempe – súgta. – Fürdőszoba lesz...

Mozdulatlanul vártak. De meddig várjanak? A zárt ajtón csak távoli hang hallatszott át, a beszéd értelmét nem lehetett kivenni.

Tojás megpróbált következtetni: Loodinger vagy Oldtrooger aligha a titkárságról telefonál. Az elnök kiment oda, hogy átkapcsolja a telefont a saját szobájába, és utána nyilván visszament. A legokosabb tehát, ha ők is megkísérelnek visszajutni előbbi helyükre.

Igen ám, de amíg a falat keresték, elveszítették az ajtót. Fogalmuk sincs már, merről jöttek, a sötétségben képtelenek voltak tájékozódni. Nem maradt más hátra, ismét csak a fal mentén...

Míg kézre jön az ajtó... A kilincs...

Jött is. Tojás óvatosan lenyomta, és benyitott Adolph Loodinger irodájába. Pontosan a hatalmas íróasztal mögött álló karosszék hátára nyílott az ajtó. A karosszékben Loodinger ült, és ezt mondta:

– Három napot adok rá, hogy ezt a Smitht baleset érje... Autó, rövidzárlat, gázömlés vagy gutaütés, nekem tökéletesen mindegy. De elegem volt belőle!

Persze, hiszen honnan gondolhatta volna Tojás, hogy az ilyen irodai fürdőszobáknak többnyire két ajtajuk van: egy a főnökhöz, egy a titkárához.

– És mi legyen a gombügynökkel? – kérdezte a polgármester.

– Azt egyszerűen ki kell rúgni a városból! – kiáltotta Loodinger. – Fel vele az első vonatra! – És felugorva indulatosan hátralökte a nehéz karosszéket.

Neki a résnyire nyitott ajtónak. Amelyben ott volt Tojás tenyere is, hogy tartsa.

A karosszék nehéz, a lendület erős, az ajtó széle kemény.

– Jaj! – mondta Tojás.

Aztán már hiába tartotta a száját. Sőt az ajtót is.

Loodinger volt az erősebb. Tojás húzta belülről, Loodinger húzta kívülről, míg az ajtó engedett, és Tojásostul elindult befelé.

Végül egészen kitárult, és Loodinger, elengedve az ajtót, felemelte a kezét.

– Megvagy, gazember!

Azután bejött a szobába a Niagara-vízesés, felforralva.

Mert tudjuk, mi férfiak, hogy bár a nőkkel sok baj van, de ha baj van, akkor a szerető nőre mindig számíthatunk.

Mialatt az ajtó két oldalán az egyenlőtlen küzdelem folyt, és Tojás ajtóstul lassan haladt végzete felé, a fürdőszobába a nyíló ajtón át világosság hatolt. Bucibébi előbb Tojásba kapaszkodott, hogy erejét megkettőzze, de belátta, hogy a harc így is reménytelen. Viszont szemébe ötlött a fürdőkád s afelett a kézizuhanyozó rózsája. Egyet ugrott, kettőt csavart, természetesen a meleg víz csapján, és a csőkígyót, amennyire lehetett kihúzva, a zuhanyrózsát a feltárulkozó ajtóban szembekerülő Loodingernak irányozta.

A forró víz tökéletes hatást ért el.

Loodinger eleresztette Tojást, Tojás eleresztette az ajtót, mire Bucibébi eleresztette a zuhanyt, amely önállósulva tekergett és lőtt, amerre fordult.

Mindenki menekült. A két gyerek természetesen – most már látták, merre esik – vissza a titkárságra, onnan az előszobába, a folyosóra, a lépcsőházba. Meg sem álltak az utolsó kanyarig.

Ott állott az őr, és elgondolkozva bontogatta a pattogatott kukorica zacskóját. Több Matchbox nem akadt Tojás zsebében.

Csengett a telefon a portás fülkéjében, s egy pillanat múlva rohant ki a portás.

– Idegenek az épületben! – kiáltotta. – Az elnök telefonált! Azonnal hozzá!

Az őr lecsapta a zacskót, és a portással együtt a felvonóhoz rohant. Bevágták magukat, és a világító doboz elindult felfelé. Tojás előbb kilesett, azután intett Bucibébinek, és kényelmesen lesétáltak a lépcsőn.

A párkányon ott hevert a zacskó pattogatott kukorica.

– Megéheztem – mondta Tojás. – Ennek szegénynek most úgysem lesz ideje megenni... – És felvette a zacskót.

Kisétáltak az épületből, és leültek a parkban. Részint, mert úgy remegett a lábuk az átélt izgalmaktól, hogy lépni se tudtak többet, részint mérhetetlen szemtelenségből: ahelyett hogy tovább mentették volna az irhájukat, lestek: mi lesz ezután?!

Közben lassan eszegették a pattogatott kukoricát.

Itt jöttem én.

– Szerencse, hogy nem vagyok se apa, se pedagógus, se bíró – mondtam a történet hallatán. – így nem kell eldöntőn cm, hogy verést érdemeltek a meggondolatlanságotok miatt, vagy kitüntetést a bátorságotokért.

– Szerencse – felelte Tojás. – Marad ideje Benjámin bácsinak, hogy kitalálja, mit tegyünk ezek után. De nagyon gyorsan, mert most már igazán életre-halálra megy a harc!

– Ott azért még nem tartunk – csillapítottam, noha igazat adtam, hogy ide most gyors és alapos segítség kell. Sámuelt ugyan még figyelmeztethetjük, hogy vigyázzon, mert az életére törnek, de engem reggel menthetetlenül vonatra tesznek, és kizsuppolnak a városból! Meg kell előzni őket! – Gyere! – mondtam Tojásnak, és felugrottam a padról.

Míg mi az egyik irányba elhagytuk a parkot, a másik irányból szirénázó autó közeledett. Loodinger riasztotta a székház teljes őrségét, az érkezett meg ekkora lármával.

Tódor szakihoz mentünk és felköltöttük. Röviden és szaporán vázoltuk előtte a helyzetet és a teendőket. Tódor szaki nemcsak kitűnő műszerész, hanem gyors felfogású ember is volt. Azonkívül hűséges és tettrekész harcostársunk.

Hiszen ő állította meg délután a székházat is! A három álarcos behatoló egyike volt. A szakember, aki kellő módon elrontotta a szerkezetet.

Most elindult, hogy megjavítsa. Munkaruhát öltött, és a hatás kedvéért hatalmas szerszámosládát akasztott a vállára. A szigorú őrségnek határozott hangon mondta:

– Parancsot kaptam, hogy a forgatóművet azonnal javítsam meg!

– Kitől kapott parancsot? – kérdezte az őrség vezetője.

– Kitől, kitől?! – kiáltott méltatlankodva Tódor. – Ha sokat kérdez, itt se vagyok! De figyelmeztetem, a felelősség a magáé!

Az őr elbizonytalanodott. Intett egyik legényének.

– Kísérjétek a gépházba! De szemmel tartsátok!

Tódort nem zavarta a díszkíséret. Még örült is neki: amíg vigyáznak rá, nem érheti baj.

A gépházban hosszan piszmogott, hogy a nehéz munka látszatát keltse, valójában néhány másodperc alatt végzett. Egyszerűen kihúzta a főforgattyúdugattyúmellékhengermeghajtóműkerék fogai közül azt az első osztályú piszkavasat, amelyet még felesége hozott kelengyéjével a házasságba harminc évvel ezelőtt, s amelyet – jobb híján – délután a nevezett szerkentyű fogaskerekei közé dugott. Mert a tudomány nem mindig kedveli a bonyolultat; olykor az eszközök és megoldások egyszerűsége bizonyítja a zsenialitást.

– Kész – mondta Tódor, és az őr rábámult.

– Eztán forog majd?

– Mint a körhinta – bólintott Tódor. – Csak beállítom az indítóautomatát. – És kinyitotta a vezérlőszekrényt.

Mint emlékezünk rá, a forgatószerkezet vezérlése úgy volt beállítva, hogy a székház reggel hét órakor kezdett forogni, és forgott délután ötig; éjszaka a gép pihent. Ezalatt tevékenykedtek Loodingerék. Tódor nem sokáig birizgálta az automatát. Itt csavart rajta, ott állított, és a legélesebb szemű őr sem vehette észre, amint egy icipici jelfogó a markában maradt, hogy később a zsebébe vándoroljon.

– Ez is megvan – csukta be elégedetten a szekrényt.

– Most már forog majd? – kérdezte újfent a nem túlságosan éles elméjű őr. – Aztán mikor?

– Amint elérkezik az ideje! – nyugtatta meg Tódor, és egyszerre sietős lett az útja. A portásnál mégis megállt egy pillanatra, és cédulát dugott az orra elé.

– Írja ezt nekem alá – mondta. – Az elszámolás miatt kell. Az időt is írja rá...

A portás az órára pillantott. Öt perccel múlott negyed kettő. Ráfirkantotta a cédulára, és sapkájához emelte a kezét. Tódor visszaköszönt, és elhagyta az épületet, amelynek most már nemcsak egyik ablakában égett lámpa. Őrizte az őrség, őrizte és kutatta: ki, hol és hogyan hatolhatott illetéktelenül az elnök fürdőszobájáig?!

Fél kettőkor megmozdult talpuk alatt a föld.

Pontosabban a padló. Az emelet. A ház. Az egész székház.

Megmozdult, és forogni kezdett.

A körben forgó játékokat nagyon szeretik az emberek; felülni is szeretnek rá. Az Aladdin-Land legforgalmasabb járművei a körhinta, a holdrakéta, a tobogán meg az ezekhez hasonlók voltak. Igen ám, de a szórakoztatóipar járművei általában három percig működnek, azután megállanak, és a szédelgő közönség kiszállhat.

A LIGYÁKELI székháza azonban – bár lassabban, méltóságteljesebben forgott, hiszen egy hatalmas épület mégsem körhinta – nem állott meg, hogy az utasok kiszállhassanak belőle. Forgott, forgott, forgott.

Adolph Loodinger kapkodhatott a telefon után, hiszen az sem működött! Hogyan is működhetett volna, amíg az épület forog? Nem is volt rá szükség soha, hiszen a székház eddig mindig üresen forgott!

Van, aki kevésbé szédülős, van, aki jobban. Van, aki az első fordulóra rosszul lesz, van, akit álló óráig is lehet pörgetni. De tartósan csak gyakorlott űrhajósok és berepülő pilóták bírják ki. Nem kiérdemesült díjbirkózók, akikből a székház őrsége állott, s még annyira sem tisztességtelenségben megőszült üzletemberek és polgármesterek!

Nem voltam benn – szerencsére –, így aztán leírni sem tudom, hogy mi zajlott le a LIGYÁKELI falai között a következő órákban. De elképzelem a dühöt, a rémületet, majd a hiábavaló menekülés vágyat. Mert amíg az épület forog, senki sem képes elhagyni. Hacsak a mélybe nem veti magát.

– Meddig akarja forgatni őket? – kérdezte Sámuel, akinek időközben beszámoltunk a történtekről. – Az idők végeztéig nem maradhatnak ott.

– Elég, ha csak az ő végezetükig – jelentette ki Dzsimmi, de Sámuel nem szerette az ilyen beszédet.

– Ha megleckéztettük, ki kell engedni őket – mondta.

– A székház akkor áll meg, amikorra Tódor beállította. És akkorra állította be, amikorra szükséges. Amikorra nekünk szükséges. Ha pedig ők előbb szeretnének kijönni belőle, akkor ki fognak jönni.

Így is történt. A fogságba esettek elhagyták a székházat. Nem egyszerűen, és főként nem feltűnés nélkül.

A kora reggeli forgalom kétségbeesetten kiáltozó, kendőket lobogtató alakokat talált, a forgó székház első emeleti ablakaiban. Hamarosan sűrű és egyre dagadó embergyűrű vette körül a kacsalábat. Volt, aki derült, volt, aki nem értette, s volt, aki végre segített. Mert a kiáltozok segítséget rimánkodtak a bámészkodóktól, akik nehezen fogták fel, hogy a kiáltozok

képtelenek megállítani a székház forgását. (Hja, az a bizonyos jelfogó Tódor zsebében!...)

De hogyan mentsék ki őket szorult helyzetükből? Ha belülről nem, kívülről még annyira se lehet megállítani a forgást. Ha katonaság lőné ágyúval a kacsalábat, talán... De az is lehet, egészen ellövi, és az épület összeomlik! Talán ha kötélhágcsót juttatnának fel... De hogyan? És ki vállalkozik arra, hogy a forgó épületből lekússzon?

Valakinek végül eszébe jutott, hogy kihívja a tűzoltókat. Hatalmas ponyvákat feszítettek ki, és amikor egy-egy ablak a ponyva fölé ért, kiugrott valaki az ablakból... Éppen úgy, mint amikor tűzesetnél a lépcsőház ég. Csak arra kellett vigyázni, hogy jókor ugorjanak, pontosan abban a pillanatban, amikor az ablak a ponyva fölött van...

Veszélyes vállalkozás, kétségtelen, de nem sajnáltuk az ugrókat, a székház kétes múltú őrségét. Rajtuk kívül csak a portás, az elnök és a polgármester tartózkodott az épületben. A polgármester már nem volt öntudatánál, úgy ejtették ki az ablakon, és a ponyvából egyenesen a kórházba szállították. Adolph Loodinger, nem létező becsületére legyen mondva, állta a sarat, és mint a süllyedő hajó kapitánya, utolsónak ugrott le. Őt is megviselte a kaland, ágynak esett, de hamarosan talpra állott.

Hiába jelent meg előző este adott nyilatkozatuk a lapokban, az új szenzáció elsöpörte a régit! A LIGYÁKELI-re rájárt a rúd, és ezt semmiféle nyilatkozat sem másíthatta meg. A közhangulat, amely sohasem volt az övék, legfeljebb félelemből hallgatott, most nyíltan kárörvendezett a rovásukra. Oldtrooger lemondása már bevégzett tény volt akkor, amikor ő még szédült kábultságban hevert a kórházi ágyon, és azt álmodta, hogy búgócsiga, akit Adolph Loodinger pörget. Ahányszor lelassul, az elnök vigyorogva megsuhintja a kis ostort, és ő búgva gyorsul fel ismét..

Mi azonban tudtuk, hogy még semmi sincs teljesen elintézve, legfeljebb haladékot kaptunk. Ha nem használjuk ki alaposan, végül mégiscsak utolér bennünket a „véletlen baleset”!

Mielőbb fel kell gyújtani a fényeket az Ábrahám Link sugárúton!

Bár a főkolomposok átmenetileg ártalmatlanná lettek téve, amit előbb szerveztek meg, az már ment a maga kiszabott útján. Például – erről se feledkezzünk meg – a félbeszakított gombfocibajnokság „hivatalos” folytatása... Ahogyan Hit Loodinger nem sokkal előbb eltervezte.

Az Aranycipő Bálterem, a polgármester sógorának tánciskolája átalakult alkalmi sportpalotává. (Talán mondanom sem kell, hogy az átalakítás költségeit meg a borsos terembért a város pénztárából fedezték.) Meghirdették, megszervezték és megrendezték a versenyt. S jól számítottak. A közbejött s az egész várost felzaklató események sem akadályozták meg, hogy a játék napján – két nappal a LIGYÁKELI székházat ért támadás és az azt követő éjszaka után – már jókor reggel seregestül gyülekeztek a fiatalok az úgynevezett Sportpalotában. Nemcsak a versenyzők, akiknek zsebe, táskája duzzadt a „focistáktól”, hanem a szurkolók, nézők is. Azért jöttek, hogy szurkoljanak a viharosan feltámadt sportágnak no meg a művelőinek. Bár a versenyt ezúttal a „hivatalos”; szervek rendezték, senki sem volt biztos benne, hogy minden zökkenő vagy meglepetés nélkül fog lefolyni. Zsongott a terem, s csupán akkor csendesült el, amikor a csapatok bevonulását jelentették. Elöl jöttek a bajnokságban vezető csapatok, mire kitört a meny-

nyezet rogyasztó éljenzés. A két legsikeresebb csapat felállott középen, egymással szemben: kékek és pirosak.

S a kékek a csapatkapitány intésére kórusban kiáltották:

– Gimbelem! Gombolom!

Mire a pirosak rávágták:

– Pöckölöm! Nyomkodom!

Harmadjára játékosok és nézők együtt:

– Éljen a gombfoci, sej!

Az Első Linkostowni Gombfocibajnokság ünnepélyesen meg volt nyitva.

A nézőtér elcsendesedett, csak a kékek és pirosak maradtak a színen. Ahelyett azonban, hogy az első ellenfélpár felállította volna játékosait az asztalon, a pirosak kapitánya így szólt a kékek kapitányához, hangosan, hogy az egész terem jól hallja:

– Cselek és dugók érdemes mestere! Mondd meg nekem, lehet-e addig békésen gombozni, amíg Linkostown utcái sötétek?

– Bizony mondom, falsok és perdítések mestere, addig nem lehet – válaszolt a kék kapitány.

– Mit teszel, ha lyukas a zsebed, és kipottyan belőle a balszélsőd? – kérdezte ismét a piros.

– S te mit teszel, ha leszakad kabátodról a legjobb söprögető utánpótlás?

– Siratom, mert a sötétben sosem találom meg! – felelt kórusban egymásnak a két kapitány. S azután a közönséghez fordultak. – Mit szóltok ehhez? – kiáltották.

A közönség nem válaszolt, de tapsolt. Folytatta a piros:

– A gombfocibajnokság egyszer már félbeszakadt. Érdemes-e újrakezdeni addig, amíg akár az Ábrahám Link sugárúton nem folytathatjuk esti fényben? Gombfocizni holnap is lehet meg a jövő héten is! Akinek mégis sürgős, tegye fel a kezét!

A közönség nagyon jól tudta, mire megy a játék, és senki sem tette fel a kezét. A kék vette át a szót:

– Amíg mi itt a dicsőség sugarát kergetjük – vágta ki az évszázad legnagyobb képzavarát mások talán már az árkot is kilopták a földből, ahová a megtalált kábelt kellene fektetni! Kérdezem: megvárjuk?! Én azt mondom: nem! Aki velem mondja, tartsa fel a kezét!

Kezek erdeje emelkedett a magasba, és közönség, játékosok együtt zúgták:

– Nem várjuk meg!

Több szóra nem volt szükség. Valamennyien felkerekedtek, és elindultak a LIGYÁKELI székháza felé. Sámuel a tömegben Monsieur Keszköszé mellé sodródott, és megszorította a kezét.

– Ez jó munka volt, barátom!

– A többi kolléga is tette benne nagy segítség… – szerénykedett a franciatanár. – Vette benne részt *agitation*, szülői munkaközösségek is...

Könnyebb elhatározni, mint végrehajtani: a székház ugyanis rendületlenül forgott... S amíg forog, addig nem lehet kihozni belőle az elrejtett kábelt sem!

A tömeg megtorpant, és tanácstalanul hullámzott. Félő volt, hogy eloszlik, vagy ami még rosszabb: indulata ellenkező irányba csap át!

Végtére is nem mondhattam meg, hogy túl jól sikerült az „*agitation*”, más baj nincs! Órámra pillantottam, és felugrottam egy padra.

– Emberek! – kiáltottam. – Ifjak és vének! Nem jöttünk hiába! A föld se forog örökké a nap körül! Egyszer úgyis abbahagyja! Meglátjátok, ha ráéneklünk, a székház is meggondolja magát, és megáll, mint a parancsolat! Ezért javaslom, haladéktalanul zendítsünk rá a *Megfogtam egy szúnyogot*... nótára!

Időt akartam nyerni, ennyi volt az egész. De javaslatomat elfogadták, és a téren felharsant a dal:

Megfogtam egy szúnyogot,
nagyobb volt egy lónál,
kisütöttem a zsírját,
több volt egy akónál!
Aki eztet elhiszi,
szamarabb a lónál,
aki eztet elhiszi,
sej! – szamarabb a lónál!

Abban a pillanatban, amint a dal végére értünk, a székház megállott. Nem reccsent, nem nyekergett, nem is ingadozott kacsalábán: állott, mint a cövek!

Óriási hurrá harsant fel a téren, a bámészkodó idősebb nénikék csodát emlegettek, a fiatalabb nénikék varázslatot. Az órámra néztem megint: pontosan tízet mutatott! Babonás gondolatok helyett képzeletben megszorítottam Tódor szaki valóban varázslatosan ügyes kezét, amellyel úgy „lőtte be” a forgatómű automatáját két nappal ezelőtt, hogy előbb megállítani ne lehessen, de ma reggel tíz órákor mindenképpen megálljon!

Mivel akkor éjszaka, Tojásék kalandja után ez a hármas terv született agyamban: elkábítani az ellenfelet, a bajnokság napjáig használhatatlanná tenni a székházat s megállítani, amikor mi férhetünk hozzá a kábelekhez!

A többi ment, mint a karikacsapás. A nekiveselkedett fiatalok kihozták a székházból a kábelt, mivel a láb állott, mint a cövek – csoda, hogy el nem zsibbadt. Hozzáláttak a munkához, kitisztították a már beomladozott árkokat, kiirtották belőlük a gazt, beléjük helyezték a kábelt, egyszóval hasonló gyors, alapos és eredményes munka nem folyt azóta Linkostownban, amióta Ábrahám Link amaz emlékezetes olajoshordókat szanaszét elásta a völgyben! Eredményes – de mekkora különbség az eredményt illetően! Hát még ami ezek után következett...

Az esti lapok a városi elektromos művek szerelőinek nyilatkozatát hozták: amint földben a kábel, soron kívül és felsőbb utasítás nélkül vállalják a lámpák bekötését a hálózatba!

Késő este pedig, amikor a diadalmas nap fáradalmait pihegtük tejcsárdánkban, amely hovatovább minden vendéglátóipari jellegét elveszítette, s átalakult klubbá, főhadiszállássá és gyermekmegőrzővé, egy álarcos alak sodródott be a forgóajtón. Megjelenése a régi szép időket idézte vissza, amikor még ez volt a szokásos öltözék naplemente után Linkostownban. Dzseki felkiáltott:

– Ha a kezében egy negyvenötös forgót tartana, megesküdnék rá, hogy Lófogú Bercit látom, akinek a bandájával valaha annyi összecsapásunk volt, mert mindig ugyanazt a szajrét akartuk elrabolni!

– Ne lepődj meg, Dzseki, tényleg engem látsz – mondta a jövevény, és levette álarcát. – Nem tartozik Doktor Coltra meg a többi fogdmegre odaát a Sasszemben, hogy Berci merre jár... Régen találkoztunk, Dzseki! Hol a stukkerod?

– A te kezedben se látom ott… tért ki a válasz elől Dzseki.

– Bizony nem – bólintott Berci. – Feje tetejére állott a világ. Lassan az idejét se tudom, mikor esett utoljára egy jó kis lövöldözés Linkostownban!

– Azért jöttél, hogy ezt elpanaszold?

– Igazad van, Dzseki, nem ezért... – Körülnézett. – A főnököt keresem. Az igazi főnököt! – Megpillantotta Sámuelt. Odalépett hozzá. – Engedelmet a zavarásért. Csak azért jöttem... Csak azt akarom... Bátorkodnék...

Sámuel megszánta.

– Bátorkodj, fiam! Engem már semmi sem rendít meg.

– Az jó. Merthogy aztán mivel akarnak világítani azokban a lámpákban? Se égők, se burák!

– Hoppá! – mondta Sámuel, és rám nézett. – Erről tényleg megfeledkeztünk. Emberi gyengeség. Megesett már, hogy házat építettek, és kimaradt belőle a lépcső. Sőt valahol az óceánon túl egyszer egész lakótelepet építettek, hozzávezető út nélkül. No, de ez sovány vigasz. – Felpillantott Bercire. – Van valami ötleted, kedves fiam?

– Aha – mondta Berci, és elvigyorodott. Teremtőm! Megérdemelte a Lófogú nevet, mert ekkora lapátfogakat legfeljebb az idősebbek láttak, amikor a lóerő még nem szorította ki a lovat! – A burákat visszaadhatjuk...

– Vissza?!

– No, már csak azért, mert annak idején mi loptuk el – pironkodott Berci. – Még nem találtunk vevőt rá. Aztán most, hogy ez az izé van... na, tudja mi! Hát most az nem lehet, hogy Dzsekiék visszaadják a kábelt, ami, akárhogyan nézzük, csak az övék, nem igaz? Mi meg tovább gyugdossuk a burákat! Azt mi nem engedhetjük meg magunknak! Ha ők úgy, mi is úgy! Azt tessék csak megmondani, hová vigyük, hogy megint el ne lopják!

Sámuel megmondta. S örvendezett a szíve, noha most már észbe vette, hogy égők nélkül sosem gyullad ki fény az Ábrahám Link sugárúton. Lófogú Berci felajánlotta:

– Ha megígéri, hogy Dzsekiék nem avatkoznak közbe, és Brown őrmester is félrenéz, reggelig összelopjuk a villanykereskedésekből!

Mivel Berciből ugyan a jó szándék beszélt, de a Samuvíz jellemformáló hatása nélkül. Megitattam volna, de Sámuel a készlet maradékát elzárta, és újabbat nem kotyvasztott. Ideje nem jutott rá, vagy elvi meggondolásokból – nem derült ki. Megköszönte Bercinek a burákat és a segítőkészséget, de az utóbbit udvariasan visszautasította. Berci okos gyerek volt, és felfogta az elutasítás okát.

– Tudja, főnök, nem lehet mindenki egyből kisangyal! Adjon rá időt – mondta, és Sámuel tökéletesen egyetértett vele. Jó barátságban váltak el egymástól, és másnapra megkaptuk a lámpaburákat.

Az ellopott égők nem kerültek meg; talán kevésbé érző lelkű tolvajok vitték el, de az is lehet, már régen eladták. Mégis jutott égő a sugárúti lámpákba, méghozzá vadonatúj! A LIGYÁKELI Elektromos Szakosztályának tagjai elhatározták, hogy saját készleteikből ingyen felajánlják a szükséges izzókat, illetve fénycsöveket. Arról árulkodott ez a jókor jött nagylelkűség, hogy a hatalmas szervezetben is megbomlott az egység, s ujjat mernek húzni Adolph Loodingerrel. Persze túl sokat nem kockáztattak, hiszen a világítási mozgalom rendkívül népszerű volt a városban, és Loodinger aligha tiltakozott volna az akció ellen. De később még visszafizethet az engedetlenségért!

Csakhogy időközben a még mindig szédelgő Oldtrooger hivatalosan is lemondott, és megindult a küzdelem az új polgármester megválasztásáért. Jelölt akadt több is, de erre nem szeretnék sok szót vesztegetni, mert hiába rostokoltam immár hetek óta Linkostownban (még szerencse, hogy a Cápába fektetett harminc ropogós ezresem időközben kamatostul megtérült!), a helyi politika szövevényeiben nem ismertem ki magam. Oldtrooger bukása magával rántotta a rendőrfőkapitányt, s a kábel meg a székház körüli sok botrány megrendítette Adolph Loodinger hatalmát is. De amíg a LIGYÁKELI szakosztályait maga mögött tudhatta, addig bízott a sikerben. Jelöltje a polgármesteri székbe Emil Coporshaw lett, a Linkostown Ciprusa főnöke, akit a kábelügyben Oldtrooger áldozataként tüntetett fel, s aki kitűnő szervező és üzletember hírében állott. *Eddig a holtakat, ezután az élőket szolgálja!* – hangzott Coporshaw híveinek választási jelszava, és Loodinger remélte, hogy kezében marad a gyeplő.

Az Elektromos Szakosztály önzetlenségét tarthattuk volna választási fogásnak is, ha rövidesen rá nem kapok egy kis levélkét, amelyben Robert Bumm rövidáru-kereskedő, a Zsinór és Pertli Szakosztály elnöke kéri, hogy keressem fel üzletében.

Gondoltam, további megrendelésekre számíthatok, vagy balszerencsés esetben minőségi kifogásai vannak a kapott gombok ellen. Tévedtem. Robert Bumm segédjére bízta az üzletet, és behívott irodának mondott kis üvegkalickájába. Hellyel kínált, és halkra fogta a szót, hogy ne hallatsszék ki az üzletbe.

– Bizalmas ügyben kérem a segítségét – kezdett mondókájába. – Ön üzleti kapcsolatban áll velünk, s korrekt, megbízható partnernek bizonyult; jelentős céget képvisel – nem tudott elnyomni egy mosolyt –, s szerencsére létező céget... De félre a tréfával! Ön bírja a városunkban megindult új mozgalom vezetőinek és tagjainak bizalmát. Sőt nem járhatok messze az igazságtól, ha azt gyanítom, hogy e mozgalom elindulásában jelentős szerepe volt... Nos, az ön közbenjárását szeretném kérni ahhoz, hogy Sámuel Smith fellépjen a polgármester-választáson!

– Roppant megtisztelő a kérése – feleltem de nem lenne egyszerűbb, ha egyenesen Sámuelhoz fordulna?

– Talán egyszerűbb lenne, de aligha eredményes. Sámuel Smith nagyon alkalmas a polgármesteri tiszt betöltésére, de alkalmatlan e tiszt megszerzésére. El sem vállalja, ha nem kényszerítjük rá. Mondanom sem kell, hogy ezúttal hasznos és békés kényszerítésről van szó! S erre csak önök, a barátai és munkatársai képesek.

– Rábeszélni talán tudnánk... De győzelemre vinni? Túlbecsüli erőnket... Egy utca kivilágítása még nem világosítja meg szükségszerűen a fejeket is!

– Ezúttal nem akármilyen utcavilágítás zajlott le. Ezúttal több linkostowni polgárnak gyúlt fény a fejében, mint sejtené! De ne higgye, hogy pusztán a magam nevében beszélek. A város tekintélyes polgárai jelentős csoportjának kívánságát tolmácsolom. Számosan vagyunk, akiknek több kárt okozott a Loodinger-Oldtrooger kettős, mint amennyi hasznot hajtott...

– Valamit nem értek – vetettem közbe. – Ha így áll a dolog, miért nem léptek fel ellenük már korábban is?

– Ön idegen Linkostownban – válaszolta elnéző tekintettel Robert Bumm. – Amíg nem értek meg a feltételek hozzá, mi húztuk volna a rövidebbet.

– Az én nyelvemen ez azt jelenti, hogy amíg mások nem kaparták ki a gesztenyét, addig lapultak – mondtam rosszkedvűen.

– Nem lehet mindenkiből hős – békített Bumm. – Mi üzletemberek vagyunk...

– Én is az vagyok – feleltem. – Sámuel pedig egy kidobott tanár. És mégis... No, mindegy. Ön nem azért hívott, és én nem azért jöttem, hogy szemrehányásokkal traktáljuk egymást. Kérését vagy javaslatát, nem tudom, minek nevezzem, tolmácsolni fogom. Sőt megígérhetem, hogy a magam részétől támogatom is, mert én alkalmasnak találom Sámuelt a város megtisztítására. Arra ugyanis készüljenek fel: ha ő a polgármester, más szelek fújnak Linkostownban!

– Erre várunk – állott fel Robert Bumm, és így bonyolódtam én legjobb szándékom ellenére a választási küzdelembe.

Sámuel nem akarta vállalni a jelöltséget, s alighanem mi, többiek is hiába kérleljük, ha Terézia nem áll mellénk.

– Én az utóbbi időben minden kívánságodat teljesítettem, Sámuel! – mondta. – És nem azért, mert megitattál engem is az oroszlánszelídítő lötytyöddel, hanem mert olyan ember lett belőled, amilyen férfiról hajdan-volt leánykoromban álmodoztam! Aki szembeszáll az élet viharával, meg ilyesmi! Most tántorodnál vissza? Nem méltó hozzád, Sámuel Smith! Ráadásul ostobaság is. Mert ha megelégszel a jó cselekedeteiddel, és utána visszavonulsz a kuckódba, a hatalmon maradó linkostowni hatalmasok úgy kitekerik a nyakadat, ahogyan drága jó nagyanyám tekerte ki a tyúkok nyakát, mielőtt kitalálták volna a mirelit csirkét! De ha te ülsz a kormánykeréknél, te hajigálod ki valamennyiüket a hajóból! – Az asztalra csapott, és Sámuel belátta, hogy nem ellenkezhet tovább, mert ha már Terézia is

így beszél, aki pedig életében még mentőcsónakban sem ült, nemhogy hajóban, akkor közel a világ vége! Bölcs ember nem várja ki, inkább engedelmeskedik a feleségének.

Kedvező választ vihettem Robert Bummnak és társainak, ő pedig megszervezte a választási hadjáratot. Sámuel népszerűségét – vélték – alaposan ki kell aknázni. Legjobb tehát, ha jelöltként való felléptét az Ábrahám Link sugárút kivilágításának ünnepélyes átadásakor jelentik be. Nagy cécót terveztünk, noha semmi hivatalos jogcímünk nem volt hozzá. Polgármester és főkapitány nélkül azonban a városháza tisztviselői sem mertek akadályokat gördíteni utunkba. Az ünnepség idejére lezártuk a forgalmat a sugárúton. A két járdán ezrek és ezrek gyülekeztek már alkonyatkor. Megvártuk, míg egészen besötétedik, és akkor megszólalt a város minden harangja, a helyőrség díszsortüzet adott, és fáklyás diákok futottak végig a sugárúton, minden lámpaoszlop mellé odaállt egy-egy. S amikor valamennyi felsorakozott, ezerszínű rakéta röppent a magasba, a diákok a lámpaburák felé nyújtották a fáklyájukat, mintha jelképesen meggyújtanák a lámpákat, és a sugárút teljes hosszában felragyogott a fényi A tömeg éljenzett, és a Bölényvásár téren ökröt sütöttek.

A megnyitóünnepség után autók árasztották el a sugárutat, leoltott lámpákkal, annak bizonyítására, hogy elég világos van, nincs szükség reflektorokra. A munka fő szervezői, a sajtó és még sokan mások pedig bevonultak a Cápába, ahol bejelentettük Sámuel Smith szándékát, hogy megpályázza Linkostown polgármesteri székét. Mindenki tapsolt és éljenzett, már csak azért is, mert valamennyien Sámuel hívei voltak. Ellenfelei odaát búsultak, és fogukat csikorgatták a Sasszem bár mind elhagyatottabb asztalai mellett. Colt rendőrtanácsos fogyatkozó hívei között ármányos terveket szőtt elpusztításunkra, de megvalósítani nem merte őket, mert mindenki tudta volna, hogy ő a tettes.

Ennyi elég is egyelőre róla! Mert ki törődik ott a mogorva rendőrtanácsossal, ahol a város jövendő polgármesterét lehet ünnepelni? A sajtó mindenütt jelenlevő képviselői persze mindjárt a tervei felől faggatták Sámuelt.

– Ha megválasztják polgármesternek, mi lesz a Cápával? – kérdezték. – Továbbra is fenntartja?

– Nem hiszem – válaszolta Sámuel. – Nem születtem kocsmárosnak. Igaz, polgármesternek sem, de az élet bonyolult, mint a költők többször megírták. A Cápa az utóbbi időben túl sok átalakítást ért meg. Ideje, hogy pihenőre térjen. Úgy gondolom, legalkalmasabban ifjúsági klubként működhetne tovább... Tej továbbra is kapható benne, de nem csárdajelleggel.

Ha a srácok táncolni, tanácskozni és persze gombfocizni akarnak, ide jöhetnek. Helyesebb azonban, ha a jövendő programot ők határozzák meg, nem én...

– Szükség van Linkostownban ön szerint a LIGYÁKELI-re? – kérdezte egy délutáni lap szenzációra éhes, rámenős riportere.

– Bizonyára – felelte Sámuel, és a csalódott morajra felemelte csontos mutatóujját. Egyben a hangját is felemelte: – Sosem a névvel, sosem a formával gyűlik meg a baj, ha meggyűlik – mondotta. – Mindig a tartalommal. Nem a LIGYÁKELI a hibás mindabban, amire felhasználták, hanem azok, akik a város többi polgárának kárára szövetkeztek a kacsalábon forgó székházban!

– El kell venni tőlük! – kiáltotta valaki.

– Nem rossz ötlet – helyeselt Sámuel. – Linkostownnak nincs korszerű színháza, nincs sportpalotája, nincs múzeuma és nincs hobby-klubja. Nincs tudományos ismeretterjesztő társulata, nincs dalárdája, nincs bélyeggyűjtő szakköre, nincs csillagászegyesülete, nincs könnyűbúvár szakosztálya, nincs tánccsoportja, hegymászó- és vitorlázóklubja. nincsenek ejtőernyősei és sílesiklói. Linkostownnak csak kacsalábon forgó palotája van. Nem hiszem, hogy ez egészséges elosztás lenne. Ne romboljuk le a palotát, de használjuk ki célszerűbben. Hiszen Linkostownnak idegenforgalma sincsen. A székház jövőjét döntsék majd el a város polgárai...

Erre megint nagy tapsot kapott, és a sajtóértekezlet véget ért. Mindenki mehetett haza, hogy kialudja az izgalmakban bővelkedő napot. A másnap választási előkészületekkel telt el: ezernyi apró. de fontos intéznivalóval. Este fáradtan ültünk le szusszanni egyet, s bekapcsoltuk a rádiót. Zenét sugárzott, majd megszólalt a bemondó:

– Itt Linkostown Hangja! Tizenkilenc óra az idő, híreket mondunk. A LIGYÁKELI elnöksége ma rendkívüli ülést tartott, amelyen időszerű kérdéseket tárgyaltak, és több határozatot hoztak. A határozatokat nem közölték a nyilvánossággal. A linkostowni Választási Bizottsághoz ma tiltakozás érkezett Sámuel Smith jelölése ellen, városunk számos vezető polgárának, élükön Adolph Loodingernak az aláírásával. A tiltakozás emlékeztet arra a régi alaptörvényre, amely szerint linkostowni polgármesterré csak azt lehet megválasztani, aki a városban született, tud írni-olvasni. tízig számolni, két füle egyenlő magasan van, és legalább félmillió rúpiás vagyonnal rendelkezik. E törvény az utóbbi évszázadban feledésbe ment, mert a megválasztott polgármesterek valamennyi feltételnek kérdezetlenül is megfeleltek. Nem úgy Sámuel Smith, aki ugyan itt született, tud írni-olvas ni, számolni, s bár a fülét még senki sem ellenőrizte, feltehetőleg az is a helyén van. A

tiltakozók azonban kötelességüknek tartják figyelmeztetni a tisztelt választópolgárokat, hogy Sámuel Smithnek nem félmilliója, de egy lyukas polturája sincsen! Márpedig bárki beláthatja, hogy kajla füllel lehet valaki jó polgármester, de ha nincs vagyona, félő, a város nyakán akar majd meggazdagodni! Ezért a tiltakozók óvást emelnek Sámuel Smith jelölése ellen...

– A disznók – tört ki Dzseki, és kikapcsolta a rádiót. – Hallgatni se bírom!

– Most legalább tudod, miről tárgyalt a LIGYÁKELI rendkívüli elnökségi ülése – jegyezte meg Sámuel.

– A pofátlanság teteje, hogy ők mernek aggódni a város vagyonáért! – dühöngtem. – Sámueltól féltik, amibe az ő embereik gátlás nélkül belenyúltak, hogy nagyon is létező vagyonukat szaporítsák!

– Mi meg csak a szót szaporítjuk – legyintett Sámuel. – Még szerencse, hogy nem én találtam ki a polgármesterséget. Így nem ér csalódás. Lássunk a dolgunk után!

– Nem addig van! – mordult fel Dzsimmi, és rántott egyet elmaradhatatlan csokornyakkendőjén. – Velünk itt kiszúrnak! Hát hagyhassuk? Én aszondom, nem!

– Sajnálom, Dzsimmi – ölelte át a vállát Sámuel. – Szegény vagyok.

– Ők meg gazdagok – így Dzsimmi. – Aztán mi lenne, ha egyszer kivételesen...? Ha egészen kivételesen... Máskor sose, csak most...

– Mit kivételesen, Dzsimmi fiam?

– Ej, hát tetszik engem érteni! Ha megszereznénk azt a pénzt, a régi módon! Jó szándékból tennénk...

Sámuel nevetett.

– Rendes fiú vagy, Dzsimmi! De jó szándékkal betörni úgyszólván mit sem különbözik a közönséges betöréstől.

– Mi lenne akkor – szólalt meg Tojás ha gyűjtést indítanánk? Mindenki, aki a tanár úrra szavazna, ad tíz rúpiát, ami nem sok. Biztos, hogy összejön a félmillió.

– Nem rossz ötlet! – vélte Terézia. – Vagyonos ember lennél.

– Polgármester se leszek, nemhogy vagyonos – felelte Sámuel. – Mit kezdjek én a vagyonnal?

– A város hasznára fordítaná – mondtam.

Hírnök érkezett. Nem pénzt hozott, hanem hírt, azért volt hírnök. Máskülönben az állomásfőnök fia volt, és papája küldte az üzenettel.

– Értesítést kaptunk a vasúti távírón a megyeszékhelyről, hogy valaki jegyet váltott a gyorsra, Linkostownba...

Pontosan úgy, mint az én érkeztem előtt történt! Azóta nem szállt le utas a pályaudvaron. S most talán ismét... Dzsimmi már oldotta a köténye zsinórját, hogy a fogadó bizottság élén a pályaudvarra menjen. Sámuel feleslegesnek tartotta, mivel azóta a közbiztonság óriásit javult, a sugárút fényárban ragyog, s a vendéget nem érheti baleset. Dzsimmi érvelése azonban ezúttal alaposabb volt, mint a vagyonszerzés módozatai esetében.

– Először is: amióta Benjámin urat behoztuk a vasúttól, más nem szállt le nálunk. Nem árt, ha tudjuk: ki az, aki rászánta magát, és mit akar itt? Lehet, az utcán már nem ütik le, de hátha azért jön, hogy ő üsse le a tanár urat? Akár szó szerint, akár képletesen... Úgyis ránk jár a rúd... S ha nem: legalább megmutatjuk neki a kivilágítást!

Szólt s győzött. Tojás és a hírnök alkották a fogadóbizottságot, Dzsimmi lett ismét az elnök. Beültek a fekete szörnyetegbe, és eldurrogtak a pályaudvar irányába.

Ketten maradtunk Sámuellal.

– Meddig akar még maradni? – kérdezte tőlem. – Ritka jó barátra leltem magában, Ben, és amíg élek, nem feledem el a segítségét. A világért sem sürgetem. De amennyi tellett tőlünk, azt megtettük, a lehetőségeink kimerültek. Magának állása van, munkája van, örökké nem hanyagolhatja el. A gyors nemcsak akkor áll meg nálunk, ha leszálló akad... Elutazni is lehet vele.

– Lassan ideje volna – ismertem el. – Sok hasznomat már nem látják itt, s ami haszonra én számítottam, azt megszereztem. Tulajdonképpen a barátságon túl nem tart vissza más, mint egy befejezetlen biliárdparti. No, de azt bármelyik nap lejátszhatom, s azután alászolgája, Sámuel. – Szivarra gyújtottam, olcsóbbra, mint amilyent Adolph Loodinger szokott szívni, de szebb karikákat fújtam a füstjéből, mint ő valaha is. – Valahogy mégse akaródzik mozdulni. Tudja, Sámuel, én nem vagyok olyan tanult ember, mint maga, legfeljebb hasonlóan szegény. Gyerekkoromban se volt valami fényes sorom... Hamar dolgoznom kellett, hogy eltartsam magam. Megszoktam, hogy minden falat kenyérért, utóbb minden apró kényelemért is keményen megverekedjek... Nem akarom untatni az életem történetével, meg nem is érdekes; mi lenne kalandos egy gombügynök életében? Csak azért mondom, hogy értse: nekem minden játékot végig kellett játszanom, ha talpon akartam maradni. S valahogyan ezért nem akaródzik most sem odébbállnom... Csonka história lenne ez így. Vagy mi tekerjük ki az ő nyakukat, vagy ők a miénket. De félbehagyva... Nem az én formám.

– Ha csak ez aggasztja – mosolygott Sámuel megvigasztalhatom: befejezett történet a miénk. Csináltunk egy kis rendet, levakartuk a kosz nagy-

ját, de amire odatapadt, azt nem cserélhetjük ki. Ahhoz egyelőre kevés az erőnk. Adolph Loodinger és barátai egy ideig óvatosabbak lesznek, s a módszereik sem olyan durvák, mint eddig; linkostowni méretekben ez is szép eredmény. Idővel az én nyakamat alighanem mégis kitekerik, de talán ha meghúzom magam, eltekintenek tőle.

Igaza volt, mégsem nyugtatott meg. De én csak akkor tudom magam jól kifejezni, ha az árumat kell dicsérnem. Erre vagyok begyakorolva. Különben könnyen kifogyok az érvekből.

Kocsi állott meg a bár előtt. A forgóajtó megperdült, és bejött a fogadó bizottság. Közöttük egy magas, egyenes tartású, sárgásvörös bőrű férfi. Sámuelhoz lépett, jobb kezét a szívére tette, meghajolt, és így szólt:

– Üdvözöllek, testvérem! Én Tüzes Istennyila vagyok, más néven az Utolsó Huclipuc!

11. AZ UTOLSÓ HUCLIPUC

Bevallom, nem sokat foglalkoztam eddig a huclipucokkal. Jártam iskolába, tehát tudtam, hogy voltak, jártam az országban, tehát tudtam, hogy itt-ott vannak is; hogy élnek-e, és hogyan élnek, bizony ezzel nem sokat törődtem. Talán mert gombot – jelentős tételben – nem szoktak vásárolni, talán mert átlag állampolgárként magam is némi gondosan leplezett bűntudatot éreztem irántuk... Nem tudom. Bár jómagam ritkán használtam a súlyos sértésnek, becsmérlésnek számító „te huclipuc!” kifejezést, de más gorombaságot is. Akinek hivatásához tartozik az udvariasság, előzékenység, az idejekorán szokja meg, hogy vigyázzon a nyelvére. Mindent egybevetve én is azon milliók közé tartoztam, akik tudták ugyan, hogy létezik huclipuc-kérdés, de ezer apró napi gondjuk közepette rábízták másokra, hogy foglalkozzanak vele.

A Bölényvásár téri ház ebédlőjében ülve, Terézia (ő bizony nemegyszer vágta a becsmérlő jelzőt Sámuel fejéhez, amikor még csak kísérleteivel törődött!) vacsoráját fogyasztva arra gondoltam, hogy tulajdonképpen először ülök életemben szemtől szemben egy igazi huclipuccal. Mi több: az utolsóval. Ámbár ezt nemigen értettem, mert hiszen Linkostownban is élnek huclipucok. Elvétve, de családosan. Kihalásukról olykor szó esett, de a közeljövőben e veszély még nem fenyegetett.

– Valóban, a huclipucok többen vannak, mint sokan gondolnák – ismerte el vendégünk, aki kissé szertartásosan, de máskülönben pontosan úgy viselkedett, mint akármely jól nevelt, kulturált földi halandó. – Többnyire

szerényen és óvatosan meghúzódva élnek, s ezért nem tűnnek szembe a mai rohanó világban. A huclipuc név azonban csak közvetve népnév, akár az inkáké. Eredetileg az uralkodói címet jelentette. A mindenkori huclipuc uralkodott a nép fölött, amely magát többnyire „a bölények fiai” vagy „surranótalpúak” névvel illette, s csupán az ideérkező fehér emberek, akik részint nem értették e neveket, részint hajlamosak voltak a felületességre, bővítették ki a szó jelentését. Nem ez volt az egyetlen tévedésük, de erről később. Én azonban igazi huclipuc vagyok, a szó eredeti értelmében, s ez idő szerint valóban az utolsó.

– Felség... – mondtam és meghajoltam. Csak a szeme mosolygott, arca mozdulatlan maradt.

– Megillet a cím, de nem hinném, hogy időszerű – mondta. – A demokrácia híve vagyok, és amennyiben használom a címemet, arra nem az uralomvágy, csupán a belőle származó kötelességek bírnak.

Befejeztük a vacsorát, Terézia kávét főzött. Szivarra gyújtottam, a vendég pedig engedélyt kért a háziasszonytól, hogy pipázhasson. Bodor füstöt eregetve sokáig hallgatott, mi pedig nem akartuk sürgetni. Ha jónak látja, majd megszólal.

Így is történt.

– Önök, ha nem csal az emberismeretem, semmiféle elfogultsággal sincsenek megverve – kezdett mondókájába, s mi egyszer sem szakítottuk félbe. – Bátran emlékeztethetek tehát arra, hogy az imént említett felületesség nem az egyetlen pontatlanság, amelyet az ideérkező fehér emberek elkövettek a huclipucokkal szemben... A történelem, amelyet az iskolákban tanítanak, sem egészen fedi a valóságban megtörténteket. Nem szeretnék messzire elkalandozni... Maradjunk csak Linkostownnál. Pontosabban azon időknél, amikor e név, sőt a város is még a jövőben rejtezett. A Bölény-völgy csodálatos sztyeppéin hatalmas csordák legeltek, és békésen éltek, sokasodtak a surranótalpúak. Volt húsuk, vizük, mindenük, amire csak szükségük lehetett. Igaz, nem volt csokoládéjuk, de nem is hiányzott nekik. E ponton tér el először az iskolakönyv a történtektől. Az első fehér ember, aki a Bölény-völgybe jött, két tábla csokoládéért megvette volna a völgyet az őslakóktól. Csakhogy a surranótalpúak jóformán teljesen önellátók voltak, így nem ismerték a kereskedés fogalmát. Semmit sem adhattak el, mert nem tudták, mi az, hogy „eladni”. Jól ismerték viszont az ajándékozás fogalmát, mert gondjuk nem lévén, nagylelkű nép lehettek. Vendégségbe sose mentek anélkül, hogy ajándékot ne vittek volna. S szentül hitték, hogy a fehér ember, aki evett a húsukból, ivott a vizükből, ajándékként nyújtotta át a két keserű ízű táblát, amelyből egyet utóbb visszakért és me-

gevett. Később a surranótalpúak súlyosan megbánták tájékozatlanságukat, de ez mit sem változtat azon, hogy eszük ágában sem volt eladni a földet puhán és gyorsan surranó talpuk alól. A fehér ember – erről már sajnálatosan nem emlékeznek meg az iskoláskönyvek – ekkor kábító italokkal akarta levenni a lábukról az itt lakókat. Kis hordókban sok pálinkát hozott. A surranótalpúak megköszönték a pálinkát, és maradtak. Megint elment a fehér ember, és nagy csapat puskás emberrel tért vissza. A puskások lődözni kezdtek a surranótalpúakra, akik azonban megitták a pálinkát, amely elvette az eszüket, és nyíllal, lándzsával rohantak neki a puskásoknak. A betolakodók úgy meglepődtek a surranótalpúak bátorságán, hogy megzavarodtak, eldobták puskáikat, és futásnak eredtek...

Ekkor a fehér ember cselhez folyamodott. Nem bántotta többé az őslakosokat, csupán a bölényekre kezdett vadászni. Csordástul irtotta őket, lenyúzta a bőrüket, a húst pedig hagyta elrothadni a tűző napon. S amit nem tudtak elérni csokoládéval, pálinkával és puskával, azt elérték a bölényirtással: a surranótalpúaknak nem volt többé mire vadászniuk, üresek maradtak a fazekak és a bendők... Más vadászmezőkre kellett költözniök. A huclipuc, aki eddig előbb békében, majd győzelmesen uralkodott népén, lehajtott fejjel állt az elvándorlók élére. A vadászok többsége elhagyta a pusztuló völgyet, de többé hasonló gazdag és békés vadászmezőre nem talált. Lassan szétszóródtak a négy égtáj felé, de mindenhová üldözte őket az új lakosok gyűlölete. Sosem tudták megbocsátani a surranótalpúaknak, hogy ragaszkodtak saját földjükhöz, és a legnagyobb gyalázkodás az lett nyelvükön, ha valakit huclipucnak neveztek...

A surranótalpúak úgy boldogultak, ahogyan tudtak; a huclipucok azonban sosem adták meg magukat. Népük töredékével visszavonultak a legmagasabb, legsziklásabb hegyek közé, és inkább éltek szegénységben, de szabadságban, mint hogy behódoljanak. Mindig arra készültek, hogy egyszer eljön még az idő, amikor bosszút állhatnak népükért, földjük elrablásáért. Ez az idő sokáig váratott magára, de a huclipucok nem adták fel a reményt. Nemzedékről nemzedékre őrizték és ápolták családjuk hagyományait, lankadatlanul. Most én vagyok a legidősebb huclipuc, a család feje, a hagyományok hordozója, S úgy vélem, számomra elérkezett az idő! – Mélyet szívott pipájából, s szünetet tartott, hogy megemésszük a hallottakat. Azután folytatta:

– Őseim uralkodása óta sokat változott a világ, s a kilőtt nyilat visszatéríteni sohasem lehet. A Bölényvölgyből végképpen kivesztek a bölények, s mindörökre befellegzett a huclipucok uralmának is. Sátraink helyén ma Linkostown házai emelkednek, és a bölénycsapásokon autók suhannak.

Tábortüzek helyett fényreklámok világítják meg az éjszakát, és a fiatalok haditánc helyett a labdát rúgják. Százszorosan, ezerszeresen bolond lenne az, aki a hajdani állapotokat visszaállítani próbálná. Az Utolsó Huclipucnak már csak egy kötelessége maradt: a surranótalpúak, illetve huclipucok, ez most már egyre megy, becsületét helyreállítani! Ne legyenek többé a huclipucok megvetett páriák a saját hazájukban, és ne legyen a huclipuc név egyenlő a sértéssel! De hogyan érhettem volna el ezt addig, amíg Linkostownban az új lakók sem fértek meg egymással? Amíg a linkostowni szegény és becsületes polgároknak tartaniok kellett a lábuknál húzódó alvilágtól és a fejükre nőtt gazdagoktól és hatalmasoktól, addig kevés reményem lehetett a huclipucok igazságának helyreállítására. Mégis két vagy három hónappal ezelőtt elküldtem egy hívemet Linkostownba, hogy derítse fel: mit lehetne tenni? Mielőtt Linkostownba ért volna, ismeretlen kezek megragadták és kidobták a vonatból: hihették, sosem érkezett meg Linkostownba!

A huclipucok azonban a szabad természet fiai, és testüket csodálatos ruganyossággal edzette meg az átöröklés. Fiatal testvérem kirepült a vonatból, legurult a töltésen, és könnyedén talpra szökkent, mintha misem történt volna vele. Csupán óvatosabb lett. Gyalog folytatta útját, és éjszaka érkezett meg Linkostownba, ahol felkereste az itt ragadt néhány huclipuc családot, akik cipőpucolásból, kocsi mosásból és népi táncból tengetik életüket. A huclipucok elrejtették ismeretlen üldözői elől, s így módja volt megismerkedni a linkostowni viszonyokkal.

Nemrégen hosszú levelet kaptam tőle, amelyben leírta mindazon változásokat, amelyek kezdete különös módon egybeesett az ő érkezésének idejével, noha neki természetesen semmiféle szerepe nem lehetett bennük. Ezeket az eseményeket testvéreim jobban ismerik nálam, hiszen főszereplői voltak, míg én csak hírnököm beszámolóját olvastam felőlük. De ez a beszámoló azzal zárult, hogy soha alkalmasabb és szükségesebb idő még nem kínálkozott idejövetelemre, mint most. Nem haboztam egy pillanatig sem, hanem felültem a vonatra, és szerencsésen, bántatlanul megérkeztem. Testvéreim, a tiétek vagyok!

A huclipuc elhallgatott, és mi megrendülten ültünk. Szívünkbe hatott elbeszélése, és elménk megvilágosodott érkeztem titka felől: ki váltott jegyet akkor Linkostownba, s ki helyett léptem le a vonat lépcsőjéről a fogadó bizottság karjaiba! Ha akkor az ifjú huclipucot nem sikerül üldözőinek – jól tudjuk kik lehettek azok – kidobniok a vonatból, talán minden, minden másképpen alakul...

Ámbár mire jutottunk? Néhány tetszetős siker után alapos bukás... De erről Tüzes Istennyila, az Utolsó Huclipuc nyilván még semmit sem tud, hiszen később történt, mint a hozzá intézett levél íródott. Nem tehettünk mást, biztosítottuk teljes és őszinte egyetértésünkről mindabban, amit elmondott, de hozzá kellett tennünk beszámolónkat a legújabb, számunkra távolról sem kedvező fejleményekről.

Komoly és mozdulatlan arccal hallgatta. Nem szomorodott el, de könnyedén se vette a történteket. Ha ilyenek voltak a huclipucok, úgy hihetetlen méltánytalanság nevüket szidalomba keverni! Férfinak látszott a talpán, aki nem hajlik, de nem is törik. Megtömte pipáját, s másodszor is ráfüstölt.

– Hallom, testvéreim, szavaitokat – mondotta azután –, s nem sír az én szívem. Ellenkezőleg. Ujjong, mert nem jött közétek hiába! Részt vehet a küzdelemben, és segítséget nyújthat a fáradó harcosoknak. Ne lankadjon hát a karotok, testvéreim, mert miénk lesz a győzelem!

– Szép, szép, testvérem – válaszoltam. – De talán konkrétabban is kifejtené, hogy miben áll a huclipucok segítsége.

– Saját fegyverével verjük meg az ellenséget! – kiáltotta halkan. Mégis kiáltás volt, amúgy huclipuc módra. – Mit gondoltok, honnan támadt az az ötlete Ábrahám Linknek, hogy olajat fakasszon a Bölényvölgyben? Nem isteni sugallatra tette, hanem mert a völgyben volt olaj! Bőséges és kitűnő minőségű olaj tört fel már évszázadokkal ezelőtt egy vízért ásott kút helyén. A surranótalpúak persze, mint vadásznép, nem ismerték az olaj hasznát. Inni nem lehetett, égetve túlságosan büdös volt. Gyógyszerként és varázsszerként használták, de ahhoz elég volt néhány korsónyi belőle. Látták, hogy a fehér ember hallatlan izgalomba jön miatta. Odaadták volna neki, de amikor kiismerték csalárd természetét, s elveszítették a harcot ellenében, mást nem lehettek, mint hogy elrejtették a forrást, hogy soha-soha ne találja meg! Betömték a kutat, és messziről, bölényszarvakból készített csöveken a sivatagból forrásvizet vezettek föléje! A forrásvíz eltakarta a lelőhelyet, és sohasem találták meg többé! Ábrahám Link pedig nem táncolhatott vissza, mert jókora kölcsönöket vett fel a Bölény-völgyi „olajkutatásokra”. Kitalálta hát az elásott olajoshordók trükkjét, amelyet jól ismer mindenki. A hordók gyorsan kimerültek, s Linkostown felépült, de sohasem lett belőle olaj város! Pedig az olaj itt van...

– Hol? – kiáltottuk mind a hárman, Terézia, Sámuel és én, egyszerre. A huclipuc lefelé mutatott.

– Mondom: itt. Alattunk.

Vagy ő bolondult meg, vagy mi! Őrajta nem látszott semmi izgalom. Folytatta:

– A ház pincéjében kell a forrásnak lennie, nemde?

– Tényleg van egy forrás – bólintott Sámuel.. – Onnan veszem a hígító vizet a Samuvízhez...

– Lehet, hogy ez a hatásának titka?! – döbbentem meg.

– Ha a forrást felássuk, míg előkerülnek a rejtett csövek, s azokat betömjük, hogy ne jöjjön belőlük többé víz, hozzáférhetünk az olajhoz – magyarázta Tüzes Istennyila, aki megfelelt a nevének: lecsapott!

– Ha megtesszük, többé talán sosem tud Samuvizet készíteni! – mondtam bátortalanul, de Sámuel leintett:

– Kit érdekel a Samuvíz! Többé nem is lesz szükség rá!

Bár az idő előrehaladott volt, nem tudtuk türtőztetni magunkat. Elrohantam Dzsimmi ért és Dzsekiért, és a huclipucot is számítva öten, férfiak, szerszámokkal felszerelve tüstént levonultunk a pincébe.

A forrás szelíden csobogott. Sámuel a pince megkeményedett agyagföldjébe vágta a csákányt. Keményen dolgoztunk, amíg a cső vége a lám-

pafényben feltűnt. Körülástuk, és fadugóval elzártuk, majd szurokkal jól elszigeteltük, hogy a nyomás ki ne lazítsa a dugót. Ezután kettőzött erővel láttunk hozzá az olajkút felderítéséhez. Ne higgyék, hogy képtelenséget írok: azért, mert az olajat többnyire sok száz vagy ezer méteres mélységből hatalmas fúróberendezések segítségével hozzák felszínre, még akadnak a földön szép számmal a felszínhez közel eső olaj rétegek, sőt természetes kitörések. Mint például a Bölény-völgyi olajforrás. Ha Ábrahám Link annak idején kitartóbban kutat, s lettek volna olyan műszerei, amelyek a mai olajbányászoknak vannak, alighanem rábukkan, és sohasem hempergetik meg szurokban és tollban! De hát elsiette a dolgot, s bár markában volt a siker farka, a huclipucok kirántották belőle...

Keményen dolgoztunk egész éjszaka. A pince földje mind puhább lett, ahogyan előbb combig, azután derékig, majd embermélységnyire hatoltunk le benne. Mi fáradtunk, de az ásó egyre könnyebben járt.

S azután hirtelen egy résből karvastagságnyi sugárban tört fel a fekete arany!

Diadalmasan felordítottunk, és valamennyien pillanatok alatt tetőtől talpig feketék és lucskosak lettünk az olajtól.

Kezünkben volt, s most meg kellett szabadulnunk tőle: hogyan zárjuk el a forrást?! Hirtelenében nem találtunk más megoldást, Dzsimmi hatalmas súlyával ráült a résre, és a forrás elapadt... De meddig? Elvégre nem ülhet az örökkévalóságig rajta!

Bár Sámuel korábban kémiai kísérletekkel foglalkozott, és számos eszköze volt, olajkutak elzárására mégsem rendezkedett be. Végül sok sikertelen kísérlet után meg kellett elégednünk a Terézia zsírosbödönéből és néhány súlyosabb bútordarabból fabrikált ideiglenes zárral. Ha nem is volt a műszaki tudomány csúcsteljesítménye, a leleményességé mindenesetre. Öt fekete ördög vigyorogva és holtfáradtan szorongatta egymás kezét a pincében, miközben a még mit sem sejtő Linkostown fölé felemelkedett a nap.

Mire virradt?

Megfürödtünk, és a többiek ledőltek pihenni. Én nem. Magamra locsoltam Terézia teljes kölnivízkészletét, hogy valamelyest közömbösítsem az egyszerre lemoshatatlan olajszagot, és anélkül hogy csak egy pillanatra is lehunyhattam volna a szemem, nyakamba vettem a várost.

Mire az utcára értem, már reggel volt, és az élet megindult. Robert Bumm éppen akkor nyitotta ki az üzletét, és az inas, régi hagyományként, szép, szabályos nyolcasokat rajzolt egy vizestölcsér segítségével a padlóra. A kereskedő, amint meglátott, üdvözölt, és némileg fanyarul mondta:

– Talán még van remény... Átadtuk az ügyet a város legjobb ügyvédjének azzal, hogy keressen egy másik rendeletet, törvényt vagy bármiféle kiskaput, amelyen átbújva megfellebbezhetjük Adolph Loodingerék vétóját! Lehet még Sámuel Smithből polgármester...

Nem túlságos meggyőződéssel mondta, de oda se neki! Kiküldtem a helyiségből az inasgyereket, és röviden, csak a lényegre szorítkozva, beszámoltam a legújabb fordulatról. Fokozódó izgalommal hallgatta, és máris rohant volna, hogy megfürödjön ő is az olajban. De visszatartottam.

– Ha nem hisz a szavamnak, természetesen a saját szemével is meggyőződhet a felfedezésről. De akad sürgősebb tennivaló is: a lelet egyelőre csupán természeti kincs. Ahhoz, hogy értékké váljék, üzleti vállalkozást kell rá alapítani! Méghozzá villámgyorsan, hogy Sámuel megtarthassa jelöltségét a polgármesteri székre. Az olaj nagyon sokat ér, nem is tudom mennyit. De jóval többet, mint félmillió, amennyire szüksége lenne, hogy megfeleljen Loodingerék követelményének. Én még ma megszerzem a tudományos-műszaki értékelést és bizonyítványokat a forrásról; Sámuel elintézi a hivatalos bejelentés formaságait. A forrás az ő pincéjében fakad, tehát kétség sem férhet hozzá, hogy az ő tulajdona, önnek az a dolga, hogy tekintélyes, de nagyon megbízható, komoly üzletemberekből összehozzon egy részvénytársaságot a forrás kiaknázására. Ha ügyesen csinálja, önből milliomos, Sámuelból pedig polgármester lehet. Vállalja?

Robert Bumm széttárta a karját.

– De mennyire vállalom! Délre együtt lesz az alaptőke, délután akár igazgatósági ülést is tarthatunk!

– Annyira azért nem sürgős – csillapítottam a nekibuzdult pertlikereskedőt. – Csak megfontoltan...

– Legyen nyugodt, azért, mert eddig kicsiben kereskedtem, még alkalmas lehetek nagy kalandokra is. Majd meglátja! Okosan tette, hogy hozzám jött! Amit Robert Bumm egyszer a kezébe vesz, az mintha már el is lenne intézve. De egyhez ragaszkodom: Adolph Loodinger nem vehet részt az üzletben!

– Éppen kérni akartam rá.

Robert Bumm a kabátjáért nyúlt. Segédjére bízta a rőfösboltot, és elindult részvénytársaságot alapítani.

Egyikünknek sem hiányzott Loodinger, ami nem jelentette azt, hogy mi nem hiányzunk őneki. Amint híre terjedt a szenzációs felfedezésnek, autóba ült, és egyenesen a Bölényvásár térre hajtatott. Mintha semmi se történt volna azóta, hogy kiadták az útját a Cápából, otthonában kereste fel Sámu-

elt. Rózsaszín képe ragyogott a jó szándéktól, szájában hatalmas szivar, szemüvege csillogott. Tárt karokkal sietett Sámuel felé.

– Drága, drága barátom! Ki hitte volna! Ha tudná, mennyire, de mennyire örülök! Ekkora szerencse! S a legjobbkor! Elhárul az utolsó akadály is a jelölése elől!

Sámuel vélte, nem jól hall! Loodinger azonban félreérthetetlenül lelkesedett tovább:

– El sem hiszi, mennyire bántott, amikor megtudtam, hogy egy bosszantó apróság miatt el kell állnia a jelöltségtől!

– Apróság? – hajtotta félre a fejét Sámuel. – Félmillió...

– Az is pénz magának?! Most már nevetséges összeg! A mellényzsebéből kifizeti!

– Egyelőre éppoly üres valamennyi zsebem, mint tegnap, vagy tegnapelőtt volt – vallotta be Sámuel derűsen.

– Ugyan, ugyan! – lendítette égnek a karját Loodinger, és leült az egyik karosszékbe, noha senki sem kínálta hellyel. – Látszik, hogy mennyire nem ért az üzlethez! Tudós, igazi tudós! Csupa ábránd, csupa naiv lelkesedés és semmi gyakorlati érzék!

– Gondolja? – nézett rá félretartott fejjel Sámuel. De Loodingert nem lehetett kizökkenteni.

– Látszik magán, barátom! De ne aggódjék, azért vagyunk mi, öreg rókák, hogy segítsünk, ha megáll a tudós tudománya! – És döcögve nevetett a szellemességén. – Először is, jegyezze meg, hogy maga dúsgazdag ember akkor is, ha éppen nincs egy vasa sem! Sokkal nagyobb érték van a birtokában, mint amit bankjegyekkel ki lehet fejezni. Mától fogva a LIGYÁKELI elnökségében a helye, mint a város egyik leggazdagabb polgára...

– Ettől féltem – jegyezte meg Sámuel, de Loodinger nem engedte szóhoz jutni.

– Magának ezentúl semmitől és senkitől nem kell félnie! Ha mi összefogunk, lábunk előtt úgyszólván az egész világ!

– Mi?

– Az ám! Elsősorban maga meg én…

Sámuel felemelte a kezét, és Loodinger elakadt. Sámuel kihasználta a szünetet.

– Fel kell világosítanom néhány dologról, Loodinger úr. Először is arról, hogy nem kívánok a LIGYÁKELI tagja lenni, se közönséges, se elnökségi tagja.

– Ember, maga megbolondult – komorodott el Loodinger. – Maga egy javíthatatlan ábrándozó. Maga akkor is közénk tartozik immár, ha nem akarja. Közénk sodorja vagy taszítja az, ami itt van a talpunk alatt. – És nagyot toppantott.

Sámuelt mintha megrendítette volna ez a toppantás. Meggörnyedt, iménti határozottsága odalett.

– Nagyon félek attól, amit mond. Nagyon félek, hogy igazat mond – vallotta be. – Hogy hiába küzdök ellene, a pénz más embert csinál belőlem. Olyan embert, amilyen sohase akartam lenni.

– Ez már csak így van – helyeselt Loodinger.

– Nem, nem... – rázta a fejét Sámuel. – Akkor inkább nem!

– Aha. Marad szegény ember — húzta gúnyos mosolyra a száját Loodinger. – Ha tud.

– Persze hogy nem tudok – mondta Sámuel. – Nem vagyok olyan ostoba ember, mint amilyennek tart... – Kihúzta magát. – Az olaj nemcsak az én tulajdonom, hanem a huclipucoké is. Ők fedezték fel, ők őrizték meg, és ők mutatták meg most nekem. Az ő földjükön fakadt, s az én részem csupán annyi benne, hogy történetesen föléje építették a házamat.

– Ez a föld már régen nem a huclipucoké – legyintett Loodinger. – Ábrahám Link megvette tőlük, ez benne van minden iskoláskönyvben...

– De rosszul.

– Lehet. Nem én írom az iskoláskönyveket. És nem is kívánok vitatkozni róluk. A huclipucoknak semmi keresnivalójuk itt többé, és a forrás felfedezése csak idő kérdése volt. Csak nem gondolja komolyan, hogy piszkos huclipucokat vesz be a társaságába?!

– Nem gondolom. Azt gondolom, hogy ők vesznek be engem. Félmillió erejéig, hogy megfeleljek a polgármester-választás jelenlegi követelményeinek. Mert amint megválasztanak, azon leszek, hogy a feltételek közül a vagyoni megkötést, töröljük.

– Nem tudja, mit cselekszik! – állott fel Loodinger és a negédes, szolid vonás most először tűnt el az arcáról. – Egyre azonban figyelmeztetem: ha a huclipucok kezére adja az olajat, kezükre adja a völgyet is. Akkor pedig maga a köz ellensége! És úgy is fogunk bánni magával!

– Ha a köz a LIGYÁKELI, ám legyen – felelte Sámuel. – De ha a köz Linkostown lakossága, úgy az ellenségét másutt kell keresni. Óhajt még valamit, Loodinger úr? Sok a dolgom...

– Semmit – mondta Adolph Loodinger. – Magától semmit. – És elhagyta a házat…

– Fogatlan oroszlán – mondtam, amikor Sámuel elbeszélte a szóváltást, de neki más volt a véleménye.

– Ha ügyesen használja fel a huclipucok iránti előítéleteket, még sok borsot törhet az orrunk alá!

Így is történt. Loodinger és emberei féktelen rágalomhadjáratba kezdtek, amelynek fő érve az volt, hogy: Sámuel „titokzatos kotyvalékaival megmérgezte a város vezető polgárait! Amikor világszerte ádáz küzdelem folyik a kábítószerek ellen, ez a volt kémiatanár nem átallja tudását bódító és elmebajt okozó folyadékok készítésére fordítani! Saját kocsmáját is felhasználta rá, hogy a mérget az italba keverve, mit sem sejtő, szórakozni vágyó honpolgárokat térítsen le a becsület és engedelmesség útjáról! Most pedig, hogy gyanús eredetű olajkútjával pénzhez jutott, be akar telepedni a polgármesteri székbe, hogy a város minden polgárát rákényszerítse mérgező kábítószerének fogyasztására!!!”

Eleinte csak nevettünk ezen a szamárságon, hiszen a felfedezett olajból egyelőre csak haszna származott a linkostowni lakosságnak. Az üzleti élet fellendült, lett elegendő munkaalkalom, és növekedtek a bérek. Tüzes Istennyila, a vállalkozás egyik főrészvényese a jövedelem rá eső részéből tanulmányi és szociális segélyeket, intézményeket alapított fiatal és öreg huclipucok számára. Sámuel, a másik főrészvényes pedig Linkostown közműveinek felújítására és a város csinosítására ajánlotta fel bevétele nagy részét. Mindezek hatása nem maradt el, de a rágalom sem talált süket fülekre...

Komolyan kellett venni. Az ellenfél választási nagygyűlést hirdetett, és bejelentette, hogy a gyűlésen hiteles szemtanút léptet fel, aki látta és bizonyítani tudja, hogyan mérgezte meg Sámuel a Cápa vendégeinek italát! Elképzelni sem tudtuk, hogy ki lehet az illető, de abban bizonyosak voltunk, hogy csak szélhámos lehet...

Teréziának azonban más volt a véleménye.

– Nagyon a nyeregben érzitek magatokat! – mondotta. – Elfelejtitek, hogy az ellenfél nem olyan finnyás az eszközök megválasztásában, mint ti! Akár szélhámos, akár nem, ha ügyesen beszél, ellenetek fordíthatja a közhangulatot. Végtére is valami mégiscsak volt a ti Samuvizetekben! Ezt, ugyebár, magam is tanúsíthatom...

– A Samuvíznek vége – felelte Sámuel. – A forrást eltömtük.

– Egy palackkal még maradt. – És Terézia a tenyerét nyújtotta. – Add ide a kredenckulcsot!

Sámuel engedelmeskedett. Csak annyit fűzött hozzá:

– Régi már az... Talán el is vesztette a hatását…

– Mindjárt kiderül – jelentette ki Terézia, és töltött belőle egy pohárkával. Kísérleti bárányt keresett hozzá, mivel ő már érzéketlen volt újabb adagra, Sámuelt és engem is hiába itatott volna. Pillantása a mindig láb alatt csellengő Tojásra esett. – Szörpölj csak belé, fiacskám! – nyújtotta felé a poharat.

Megakadályoztuk volna, de Tojás elvigyorodott, és villámgyorsan felhörpintette az átlátszó italt. Nagyon biztos lehet a dolgában Terézia, ha erre merészkedett!

Tojás tüsszentett egyet, megrázta magát, azután kétségbeesett képet vágott és felüvöltött:

– A teremtésit! Holnap matekdolgozat, és én egy árva büdös szót se tanultam még! A történelmet el se olvastam... Szégyen, gyalázat! Kezicsókolom, már itt se vagyok! – És vihartempóban elsöpört.

– A Samuvíz kifogástalan! – állapította meg diadalmasan Terézia, és most már senki se tarthatta vissza. Kezébe vette, mint mondani szokás, az ügyek intézését.

– Az ellenjelölt beharangozott nagygyűlésének napján Terézia felöltötte emlékezetes széles karimájú kalapját, felvette a fővárosban vásárolt hódító ruhát, és mint előkelő dáma jelent meg a gyűlésteremben. Senki sem ismerte, nem tudták hát, hogy Sámuel felesége. Leült a terem közepén, és figyelmesen hallgatta a szónokokat. Hatalmas kézitáskáját az ölében tartotta.

A szónokok mondták, amit ilyen gyűléseken mondani szokás. Mígnem sor került a bejelentett szenzációra: a leleplezésre.

A gyűlés elnöke egy ismeretien férfit szólított az emelvényre. Terézia, ha ismerte volna is, se ismerte volna fel Félfülű Bobot, az Enyvesujjú banda hajdani alvezérét, akinek utolsó, balsikerű szereplése óta nyoma veszett! Megborotváltan, megfésülten, tiszta ingben, jól vasalt ruhában jelent meg a dobogón, csupán a fél füle hiányzott. Elmondta, hogy valaha törzsvendég volt a Cápában, amikor még a derék, köztiszteletben álló Szőrmók Jakabé volt a kocsma. Azután jelen volt, amikor Sámuel leitatta és engedelmes szolgáivá tette a törzsvendégeket, s őt is rá akarták kényszeríteni, hogy igyék a méregből. Nagy nehezen megmenekült, és azóta is bujkálnia kell Sámuel bosszúja elől...

Sok minden zagyvaságot hordott még össze, de ügyesen és hatásosan adta elő. Ha nem is hitt neki mindenki a gyűlés hallgatói közül, annyit elért, hogy az emberek összesúgtak: – Nem zörög a haraszt, ha nem fú a szél... Valaminek csak kell lennie a dologban, komám. Nem rendes dolog az, hogy egyszer ez a víz, másszor meg olaj. Mit kotyvaszthat még abban a

Bölényvásár téri ódon házban nekünk? Lehet, semmit, de akkor is: való az ilyen polgármesternek?

Terézia szép nyugodtan végigvárta Bob előadását, majd magasra tartotta a kezét.

– Elnök úr! Szeretnék én is hozzászólni a kábítószerhez!

– Parancsoljon, hölgyem! – válaszolta gyanútlanul a gyűlés elnöke. – Fáradjon ki ide, a mikrofonhoz...

Terézia a nagy kalapban és a selyemruhában kisuhogott a dobogóra. Táskája a karján.

– Tisztelt nagygyűlés! – kezdte mondókáját. – Sok mindent hallottunk itt a nagygyűlésen erről a titokzatos italról, de az előttem szólón kívül még senki sem látott belőle egy cseppet sem! Márpedig ez nem helyes... Beszélni valamiről, amivel még senki sem találkozott!

A hallgatóság figyelt, Terézia pedig hatásszünetet tartott. Azután folytatta:

– Nos, én, mint jó háziasszony és hűséges linkostowni honpolgár, kötelességemnek tartottam, hogy szerezzek egy palackkal ebből a titokzatos italból. Ne kérdjék, hogyan, a fontos az, hogy itt van!

Határozott mozdulattal benyúlt a táskába, a mélyéből kihalászta a palack Samuvizet. Letette maga elé az asztalra. A közönség felmorajlott.

– Lehet, önök közül sokan nem hiszik el, hogy ez valóban az az ital, amiről beszélnek. Pedig az, és én szavamra állítom, hogy semmiféle káros hatást nem okoz. Ellenkezőleg! Amit, ha kívánják, be is bizonyíthatok!

– Csak nem képzeli, hogy valaki is megkóstolja?! – nevetett az elnök, és vele nevetett a terem. Terézia felemelte a kezét, és csendet intett.

– Dehogynem! Például én! De bátran ihat belőle egy gyerek is! Hol egy vállalkozó kisfiú, akinek több mersze van, mint ennek a sok óvatos felnőttnek?! – kérdezte, és csodák csodája, a sűrűből előpattant egy fölöttébb szeplős képű ifjonc, aki jobb körökben csak a Tojás névre hallgatott. De ez a gyűlés nem számított „jobb körök”-nek, s így őt sem ismerte senki.

– Adjon nekem belőle a néni! – kiáltotta. – Elegem volt a málnaszörpből! Hátha ez jobb!

– Azt nem tudom, hogy jobb-e. De éppúgy nem árt meg neked, mint a szörp, abban bizonyos lehetsz – felelte Terézia, és felemelte a hangját: – Csakhogy ennek így még semmi értelme, emberek! Én iszom belőle, adok ennek a gyereknek is, de csak egy föltétellel: ha az előttem szóló is megkóstolja!

– Majd ha bolond leszek! – kiáltotta Félfülű Bob.

– Ugyan miért? Szónokolni volt bátorsága, kipróbálni nincs?

– Nem teszem magam nevetségessé! – védekezett Bob. – Közönséges tiszta víz van abban az üvegben, azért nem ártana se maguknak, se nekem!

– Hát ha tiszta víz – vágott vissza Terézia -, még annyira se kell tartania tőle! – És a terem véleménye kezdett megoszlani. – Volt, aki szélhámosságot emlegetett, volt, aki csak azt kérdezte, mire jó ez az egész cirkusz, de nem kevesen úgy vélték, hogy valami oka mégiscsak lehet ennek az elegáns hölgynek, ha nem átall ennyi ember elé odaállni és vitába szállni a másik felszólalóval.

Míg a vita folyt, Terézia rendületlen nyugalommal három poharat szedett elő feneketlen táskájából, és sorba állítva színültig töltötte őket a palackból. Mire végzett, a terem elcsendesedve figyelte.

Terézia felemelte az első poharat.

– Egészségükre, uraim! – mondta, és fenékig ürítette.

Az emberek, már csak a mulatság kedvéért is, tapsoltak. Az asszony felemelte a második poharat, és Tojásnak nyújtotta.

– A néni egészségére! – mondta a fiú, és ő is kiitta. Még nagyobb tapsot kapott.

Terézia felemelte a harmadik poharat is, és Félfülű Bob felé tartotta.

– Nos, uram – mondotta ön következik!

Bob tiltakozó mozdulattal elfordult. De már vesztére. Az előbbiek láttán a terem hangulata egészen megfordult, és kórusban kiáltották:

– Ki-in-ni! ... Ki-in-ni!

Ha nem teszi meg, oda a hitele, hiába szónokolt. Még az elnök is odasúgta neki:

– Igya már meg, maga szerencsétlen!

Mit tehetett mást? Megitta. Ha a másik kettő életben maradt tőle, csak nem hal belé ő sem? Annyi bizonyos, ő kapta a legnagyobb tapsot. Alig győzte kivárni a végét.

– Nos, hogy ízlett? – kérdezte Terézia. – Méreg volt?

– Nem – rázta meg a fejét Bob sápadtan. – Bennem volt a méreg. Gonosz ember voltam, gonosz dolgokat műveltem...

– Hogy érti ezt? – csodálkozott az elnök. Bob lehajtotta a fejét, s ömlött belőle a szó:

– Alvezér voltam az Enyvesujjú Dzseki bandájában, loptam, raboltam, csaltam. Alvezér voltam és pénztáros, de becsaptam a saját bandámat is, elsikkasztottam a banda pénzét!

– Hallgat el azonnal! – hördült fel az elnök. De Bobba már nem lehetett belefojtani a szót:

– Amikor a banda jó útra tért, mert ivott a Samuvízből, én nem, én folytattam a mihasznaságot. Elárultam a polgármester úrnak, aki a banda igazi főnöke volt, és minden bevételből levonta a maga hasznát, hogy a banda hová rejtette a közvilágítási kábelt! Oldtrooger pedig ellopta a bandától a kábelt, és bevitte a LIGYÁKELI székházába, engem pedig elrejtett, mert sejtettem, hogy a banda rájön, hogy én köptem be... Egy kriptában bújtam meg, ahová szeretett jelöltünk, Emil Coporshaw úr, a temetkezési vállalat főnöke bújtatott el. Mert tisztelt hallgatóság, egy húron pendül ám ez az egész társaság, és szívja a linkostowniak vérét rogyásig! – Letépte nyakáról a nyakkendőt. – Nem bírom tovább! Elmondok mindent, amit tudok! Tessék engem megbilincselni és dutyiba zárni... – És kezét keresztbe téve emelte fel.

A teremben nagyon nagy csend honolt.

Terézia összeszedte a poharakat, az üveggel együtt visszasüllyesztette a táskába, és így szólt csendesen, de jól hallhatóan:

– Ez hát az a bizonyos titokzatos kábítószer, tisztelt nagygyűlés. Látták, hallották, hogyan hat. Még csak annyit akarok mondani, hogy én pedig Sámuel Smith felesége vagyok. A többi már csak önökre tartozik...

Lement a dobogóról, és elhagyta a termet. A tömeg szótlanul utat nyitott neki.

A polgármester-választás néhány nap múlva lezajlott, és Sámuelt fölényes többséggel megválasztották. Az ünneplésekről, szónoklatokról, nyilatkozatokról nem számolok be, aki kíváncsi rájuk, megtalálhatja valamennyit az akkori újságokban. Mint ahogyan kevés mondanivalóm maradt a továbbiakról is. Linkostownban új élet kezdődött. Hogy milyen? Olyan, mint minden normális, átlagos kisvárosban folyik a világon, ahol emberek élnek, dolgoznak, nevetnek és sírnak. Csak a rend kedvéért említem, hogy a LIGYÁKELI székházból Linkostowni Kultúrpalota lett, amely naponta kétszer egy-egy órán át forgott csupán, amikor a városnéző buszok körbe vitték a turistákat, akiket a linkostowni változások és szenzációk szele vonzott ide; megtöltötték a szállodákat, a vendéglőket, és csapatostul özönlöttek a Cápába (üzletvezető: Csokornyakkendős Dzsimmi) kakaót inni mazsolás kuglóffal, minduntalan hátráltatva Sámuel kedvenc tervének, az ifjúsági klubnak a megalakítását. De mindez tovább növelte a jólétet, és vidámabbá tette az életet. A polgármester gyakran jelent meg a nyilvánosság előtt, és felesége ilyenkor mindig új, nagy karimájú kalapban pompázott. Egy idő múlva országos divat lett a Terézia-kalap, amelynek akkora karimája volt, hogy petrencerúddal kellett kitámasztani, különben a hölgyek nem láttak ki alóla.

Mit meséljek még? A lapok hírül adták, hogy Adolph Loodinger mégsem viselte el nyomtalanul a kényszerforgatást, és a neves üzletember egészségi okokból a déltengeri mesterséges szigetekre utazott műhalakat horgászni. Benjámin Oldtrooger pedig, az egykori polgármester, miután jó magaviselete reményében a bíróság felfüggesztette a reá kiszabott harminchárom esztendei kukoricán térdepelés végrehajtását, beállott ruhatárosnak a sógora tánciskolájába, az Aranycipő Bálterembe. Elég jól megélt belőle, mert a teremben gyakoriak voltak az össztáncok, viszont sohasem alakították át többé sportpalotává. Bucibébi és Tojás is gyakran feljártak rázni egyet, ilyenkor Oldtrooger külön fogasra akasztotta a kabátjukat, és nem fogadott el tőlük ruhatárdíjat. Elvégre a régi polgármester tudja legjobban, hogy tanácsos jóban lenni az új polgármester legodaadóbb híveivel...

A kétszer elhalasztott gombfocibajnokságot is megrendezték végül, méghozzá teljes sikerrel, a gimnázium valódi focipályáján felállított asztalokon, tízezres nézősereg jelenlétében. Ennyi ember természetesen fölöttébb keveset láthatott az asztalokon folyó öldöklő, ám mindvégig sportszerű küzdelmekből, de máskülönben nagyon jól érezte magát. Buzdította a csapatokat és önmagát; előbbieket a győzelemre, utóbbiakat pedig a kitartásra, mert a tribünön nagy volt a zsúfoltság és a meleg. A versenyt végül, mint legtöbbször lenni szokott, az egyik fél nyerte meg, míg a másik szomorúan, de sportszerűen gratulált neki.

Akárhogyan kutatok emlékezetemben, nem hagytam-e ki valamit, egyre bizonyosabbá válik előttem, hogy történetemnek visszavonhatatlanul a végére értem. Lenne ugyan még egy esemény, amelyről szívesen számolnék be hosszan és részletesen, ha nem tartana vissza közismert szerénységem: a tiszteletemre rendezett búcsúestéről.

Bármennyire is jól éreztem magam Linkostownban, tudtam, hogy nem maradhatok örökké. Az országban még számtalan város és falu várt gombjaimra, s nem vettem volna a lelkemre, hogy aprók és nagyok miattam járjanak pacuha kabátban, amelyet két biztosítótűvel fogtak össze.

A búcsú mindig fájó, s különösen fájó, ha közös harcban edzett bajtársak válnak el egymástól. Nagy bankettot rendeztek a számomra, természetesen a Cápában. Eljött mindenki, akinek csak köze volt az Oroszlánvadászok Szövetségéhez: Terézia volt a háziasszony és Sámuel a házigazda. Csokornyakkendős Dzsimmi gondoskodott az italról, és megjelent a Kisangyalok teljes bandája, élükön Rózsaszínujjú (azelőtt: Enyvesujjú) Dzsekivel. Esti kimenőt kaptak a bolhaverők, közöttük természetesen Tojás és Bucibébi. Megjelent Monsieur Keszköszé, és meghívtuk Robert Bumm

urat, a Linkostown Aranya Olajkitermelő, Finomító, Feldolgozó és Szagosító Részvénytársaság ügyvezető igazgatóját. S főhelyet kapott a vendégseregben Tüzes Istennyila, a Talán Utolsó, De Inkább Nem Huclipuc!

Az asztal roskadásig telve volt finomságokkal, de sokáig nem lehetett hozzányúlni, mert többen ünnepi beszédet tartottak. Azt mondják, az ilyenkor mindig szokás, és Sámuel még nem tudta, hogy ez jó hagyomány-e vagy elvetendő.

Bizonyos idő után még számomra is egyhangúvá kezdett válni a dolog. Nagyszerű vagyok meg hős meg okos meg félelem és gáncs nélküli meg minden – de hát én ezt már úgyszólván kiskorom óta tudom magamról, legfeljebb nekik újdonság! Óvatosan elnyomtam egy ásítást, és figyelmem elkalandozott. Alighanem másé is, mert észrevettem, hogy Bucibébi összehajtogatott cédulát csúsztat Tojásnak. Odapislantottam, amikor kibontotta, s ezt láttam a papírra írva:

G a

Tojás összeráncolta homlokát, mint amikor egy harmadfokú egyenletet fejt meg játszi könnyedséggel, azután írt valamit a papírra, és visszajuttatta Bucibébinek, aki elolvasta és elismerően bólintott Tojás felé. Két óriási szeme ragyogott. Kérő tekintetet vetettem rá, mire élőmbe csúsztatta a papirost. A két betű alá Tojás kissé hanyag, de olvasható betűivel a következőket írta:

J'ai grand appétit!

Nem szívesen maradtam volna saját búcsúestémen – amelyen végre kiderül, hogy Napóleon, Einstein és Thomas Mann csupán a tanítványaim lehetnének – szégyenben, ezért összeszedtem minden iskoláskoromból maradt franciatudásomat, hogy a rejtvényt megfejtsem. Sikerült! A mondatot ugyanis hangosan olvasva így ejtik ki: **Zsé grand a petit** – s mivel a **G** betű ejtése franciául **zsé**, a betűrejtvény kettős megfejtése:

Zsé grand a petit = nagy G, kis a
vagy pedig:
zsé grand appétit = Nagyon éhes vagyok!

Amely megállapítással (ha úgy tetszik: megfejtéssel) teljes mértékben egyetértettem. Cinkosán összekacsintottam a fiatalokkal, s midőn az éppen soros szónok ott tartott, miszerint:

– Benjámin Benjámin barátunk örökre bevéste nevét Linkostown aprajának-nagyjának szívébe... – gyorsan közbevágtam:

– Ez a véső most is a markomban van, hogy a Cápa sok vihart látott falaira búcsúzóul felvéssem vele: Szép vagyok, okos vagyok, gazdag vagyok, azonkívül marhára éhes vagyok!

Bejelentésemet nagy nevetés és általános helyeslés fogadta. A szónoklatoknak vége szakadt, és hozzáláthattunk az orrcsiklandozó illatokat árasztó számtalan jó falat elfogyasztásához. Ha mindenki úgy jóllakik, akivel életem során találkozom, mint a búcsúestém vendégserege, akkor nem panaszkodhatom majd életem alkonyán, hogy hiába jártam az országot.

Ennyit a lakomáról. Már vége felé járt, amikor intettem Tojásnak, és valamit súgtam a fülébe. Tojás eltűnt, s csak jó tíz perc múltán került elő ismét. Most ő súgott valamit az én fülembe. Villámmal megkocogtattam a poharamat, mire a társalgás zaja elcsendesedett, így szóltam:

– Kedves barátaim! Köszönöm a megható búcsúestét, és bizonyos, hogy sohasem fogom elfeledni. De teljes és tökéletes csak akkor lesz, ha még valaki nem feledi el jó sokáig. Mint többen is tudjátok, van nekem még Linkostownban egy befejezetlen biliárdpartim. Nem lenne teljes az itt töltött idő, az itt végzett munka, ha ezt a partit befejezetlenül hagynám magam mögött, holnap elutazom; nem marad más hátra, mint most nyomban lejátszani! Ellenfelem alighanem vár is rám. Így hát engedjétek meg, hogy asztalt bontsak, és átmenjek a Sasszem bárba, a zöld posztós asztalhoz. Akit érdekel a játék, azt természetesen szívesen látom nézőként...

Talán mondanom sem kell, hogy a búcsúest valamennyi résztvevője felugrott, és lelkes buzdítással szegődött a nyomomba; amit én fölöttébb jó néven vettem, mert egyáltalában nem voltam meggyőződve arról, hogy odaát a bárban különösebb szeretettel fogadnak majd. A népes kíséret azonban eleve elvette a kedvét mindazoknak, akik szívesen hagytak volna maradandó emléket az irhámon...

A Sasszem meglehetősen elhagyatottnak bizonyult. Vendégseregét az idők változása alaposan megcsappantotta. Amióta Brown őrmester megvált a Linkostowni Közrend Éber Őreinek Klubja hangzatos című megvesztegetési kassza pénztárosi tisztjétől, a kassza kiürült, és a viszonyok egyre kedvezőtlenebbek lettek mindenféle zsaroláshoz, megvesztegetéshez. Csak néhány asztalnál lézengtek hajdani, munka nélkül maradt rohamrendőrök,

és a bárpult egyik magas székén üldögélt Colt rendőrtanácsos ölbe tett kézzel, borús tekintettel.

Nem valószínű, hogy kifejezetten várt rám, de nem lepődött meg, amikor barátaim és tisztelőim élén beléptem a bárba. Mozdulatlanul várta, hogy mi történik. Odamentem hozzá, és megszólítottam:

– Jó estét, doktor úr! Ön egyszer meghívott engem egy játék karambolra. De csak az egyik felét játszottuk le. Mivel nem sokáig időzöm már e vendégszerető városban, kérem, játsszuk le most a második felét is a partinak!

– Maga téved – felelte Colt. – Azt a partit befejeztük.

– Ahogy vesszük. De nem bánom – engedtem. – Úgy játsszuk le most a reváns partit! Ez ellen csak nincs kifogása?

A revánsot megtagadni akkora neveletlenség, hogy a tanácsos sem látta tanácsosnak. Felállott, és együtt léptünk a biliárdasztalhoz. Mielőtt azonban dákót választottam volna, rendeltem egy színültig töltött pohár cseresznyepálinkát. Az asztal közepére helyeztem, és megkértem, hogy emeljék meg az asztal egyik sarkát. Jobb híján az előbbi betűrejtvény papírját, amely a zsebeinken maradt, hajtogattam össze vastagra, és dugtam az asztal lába alá. A pohárban a pálinka szintje kiegyenesedett, s egy csepp sem csurgott ki belőle.

– Most azt hiszem, helyén áll az asztal – mondottam elégedetten, és elvettem a poharat róla. Tartalmát felhajtottam, és a dákó után nyúltam. – Részemről készen vagyok. Kezdhetjük.

A tanácsos egy árva szót sem mert szólni. Kezébe vette a dákot ő is. Hívei, ha voltak; a háttérben maradtak, akár óvatosságból, akár mert az én közönségemtől hozzá sem férhettek az asztalhoz.

Meglehet, Doktor Colt nem volt rossz biliárd játékos, de az évek során úgy megszokta a hamis, ferde asztalt, hogy csak azon tudott játszani. Annak lejtéséhez gyakorolta be lökéseinek távolságát, mértékét, erejét. A helyrebillentett asztalon rendre falsokat lökött, míg én úgyszólván hibátlanul játszottam. Minden karambolomat zajos éljenzés kísérte, míg végül annyira elhúztam, hogy a doktor számára teljesen reménytelen lett a játszma. Olyannyira, hogy végül nem tudta türtőztetni magát, és földhöz csapta a dákóját.

– Nyert! Nyert! Mit akar még?! – kiáltotta ingerülten.

– Ennél többet semmit – tettem le a dákot. – Most már helyreállott a világ rendje.

– Még nem egészen – szólalt meg Sámuel. – Ha már polgármester vagyok, hadd jelentsem ki, hogy nem tartom helyénvalónak, ha rendőrtaná-

csosok hamis játékkal foglalkoznak. Amíg Linkostownnak nincs új rendőrkapitánya, addig én látom el ezt a tisztet is. S e minőségemben felmentem önt, tanácsos úr, hivatali tisztje alól, és áthelyezem a Csatornázási Művekhez főkotrómesternek. Ha nem csalódóm, önök is odaküldtek azokat, akikkel elégedetlenek voltak. Helyére pedig kinevezem Brown őrmestert, aki múlhatatlan érdemeket szerzett a közrend biztosítása terén!

Elégedetten hallgattam. Több teendőm valóban nem maradt hátra. Utazhattam.

Barátaim szerették volna, ha ünnepélyesen búcsúztathatnak a pályaudvaron, fehér ruhás kislányokkal, zeneszóval, de nem engedtem meg. Még valaki féltékenységből megirigyli dicsőségemet a gombszakmában, és akkor felkophat az állam! A búcsúajándékokat sem fogadtam el, csupán azt a kosár elemózsiát, amit Terézia szerető keze csomagolt a dús búcsúest maradékaiból és Sámuel kezéből egy kis üveg megmaradt Samuvizet – arra az esetre, ha egyszer megszorulok, s másként nem vághatom ki magam.

A ragyogóan kivilágított Ábrahám Link sugárúton hajlottunk ki a pályaudvarra.

Szó nélkül, könnyes szemmel szorítottunk még egyszer kezet, s addig integettem a mind gyorsabban mozgó vonat ablakából, amíg csak el nem tűntek előlem a kanyarban. Szomorúan, magányosan ültem a fülkében. Azután egyszerre eszembe jutott, hogy itt a soha vissza nem térő alkalom! Megírom a linkostowni csapda történetét, amely vetekszik bármely kitalált kalandregénnyel, és biztos, hogy a könyvkiadóknak is tetszeni fog! Előkaptam jegyzetfüzetemet, és lázasan munkához láttam. Felírtam az első fejezet címét, azután elkezdtem, ahogyan történt:

1. EGY VÁROS TALPIG SÖTÉTBEN

– Uram, van fegyver önnél?

– Természetesen van. És természetesen nem adom oda.

– Természetesen nem is kértem, uram. Csupán meg akartam győződni felőle. Ámbár... Linkostownba a legritkább esetben érkeznek az utasok fegyver nélkül.

Ezen nem lepődtem meg, noha életemben először jártam Linkostownban...

De hiszen a többit már ismerik.

TARTALOM

1. Egy város talpig sötétben
2. Vakaródznak-e a bolhák?
3. Éhes Cápa makkal álmodik
4. Oroszlánvadászok Szövetsége
5. Aranyat ér ez a nő!
6. A gombháború
7. Mivel táplálkoznak a szörnyek?
8. Ez elment vadászni...
9. Merre szalad a nyulacska?
10. Pattogtassunk kukoricát!
11. Az Utolsó Huclipuc

DELFIN KÖNYVEK

Megjelent

Adam Bahdaj: A fekete esernyő
Kemény Dezső: A titokzatos kecskebak
Arkagyij P. Gajdar: Timur és csapata
Ewa Lach: Micsoda kölykök!
Kőszegi Imre: Összkomfortos Robinson
Rudolf Daumann: Sárkányok nyomában
Krúdy Gyula: Rózsa Sándor
Fantasztikus elbeszélések: A nyikorgó idegen
Szombathy Viktor: Holló Csete, a besenyő
Alekszandr Beljajev: A repülő ember
Dieter Ott: Caprioli újabb kalandjai
Astrid Lindgren: Az ifjú mesterdetektív
Bogomolov: Titkos küldetés
Martin Ballard: Az igazi Robinson
Wilhelm Hauff: A spessarti fogadó
Alaksza Tamás: Egy utas eltűnt

Pierre Gamarra: A blagaroni fáraó
Fehér Tibor: A félhold árnyékában
Hunyady József: Hét tenger vándora
Csukás István: Keménykalap és krumpliorr
R. L. Stevenson: A fekete nyíl

ÉRDEKES REGÉNYEK

BOGÁTI PÉTER

A LINKOSTOWNI CSAPDA

Nem akármilyen regény ez a regény! „Vadnyugati” a javából. Méghozzá olyasféle, amin jókat derül az ember, jóllehet izgalomban sincs hiány. Bogáti Péter, a *Halló, itt Mátyás király!* ötletes, vidám kedvű írója ezúttal egy képzeletbeli vadnyugati kisvárosba vezeti olvasóit, ahol a vadnyugatra jellemző viszonyok uralkodnak. A nagykereskedőké rendőrök és a gengszterek egymással szövetkezve riogatják a békés lakosságot. Az ám, de egy elcsapott kémiatanár és egy bátor lelkű gombügynök mégiscsak véget vet a rablóvilágnak! Harcuk vidám és izgalmas bonyodalmakban egyaránt gazdag, és persze a befejezés sem kétséges.

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ